నవంబర్ 2012
DECCAN LAND, HYDERABAD
₹ 15

దక్కన్ ల్యాండ్

సామాజిక రాజకీయ మాసపత్రిక

- ఆందోళన చేస్తే చంపేస్తారా?
- జన్యు మార్పిడితో జీవ వైవిధ్యం మిథ్య
- సంస్కరణలకు కళ్ళెం వేయాలి
- ఆరోగ్యంలో ఆదర్శం 'నైజాం'

కొమురం భీం సంస్మరణ

ఆదివాసుల హక్కులను గౌరవిద్దాం!
పోరాట వీరులను స్మరిద్దాం!!

Photos : T. Swamy

SREE SAI RAM ENTERPRISES

Special Class Contractors ● Specialist in B.T. Works ● by Hot Mix Process

H. No. 1-4-208, Balaji Nagar, Jagitial - 505 002

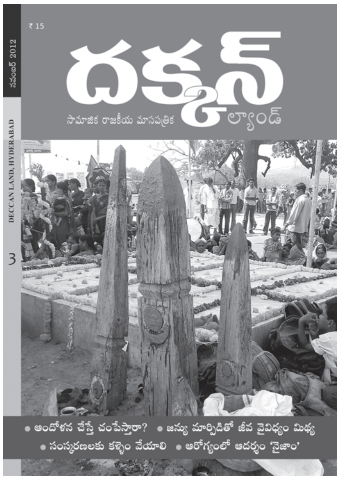

పోరాటవీరుడు కొమురం భీం

ఆయన పేరు చెబితేనే చాలు...హక్కుల కోసం ఉద్యమిస్తున్న వారికి ఎనలేని స్ఫూర్తి కలుగుతుంది. ఆదివాసీలకు ఎంతో ధైర్యం కలుగుతుంది. ఆయనే కొమురం భీం.

ఒక్కముక్కలో చెప్పాలంటే ఆదివాసీల సామాజిక న్యాయపోరాటాలకు భీం జీవితం ఒక మార్గదర్శకం. ఆదివాసీల రక్షణ చట్టాల పుట్టుకకు భీం త్యాగం ఓ స్ఫూర్తి. ఆదివాసీల స్వేచ్ఛాగీతం కొమురం భీం. ఆదిలాబాద్ జిల్లాలోని సంకేపల్లి గోండు గూడెంలో కొమురం చిన్ను – మోహినిబాయి దంపతులకు 2000 సంవత్సరంలో కొమురం భీం జన్మించాడు. జంగ్లాత్ పోలీస్, పట్టాదారులు, షావుకార్ల విషపు కోరల్లో గోండులు ఏవిధంగా నలిగిపోతున్నది చూస్తూ పెరిగి పెద్దవాడయ్యాడు. తండ్రి మరణానంతరం భీం కుటుంబం కేరిమేరి మండలం సర్దాపూర్ చేరుకుంది.

అక్కడ సామూహిక వ్యవసాయం చేసేందుకు అడవిని నరికి భూమి చదును చేసి తొలకరిలో వర్షాలు పడగానే విత్తనాలు వేసి కంటికి రెప్పలా కాపాడి పంట పండిస్తే, చేతికి వచ్చే సమయానికి పట్టాదారులు, సిబ్బంది రకరకాల శిస్తులు వసూలు చేసేవారు. కష్టపడి పండించే పంట దక్కక ఏమీ చేయలేని నిస్సహాయ స్థితిలో ఉండే గోండుల జీవితాల్లో ఎప్పుడూ చీకటే.

సర్ధాపూర్ పట్వారి లక్ష్మారావు, నిజాం పట్టాదార్ల సిద్ధిక్ సాబ్ తన సిబ్బందితో వచ్చి కౌలు చెల్లించాల్సిందిగా గోండులను బూతులు తిడుతూ నానా రకాలుగా వేధించారు. ఈ పరిస్థితుల్లో అక్కడ తిరుగుబాటు మొదలైంది. ఇది సహించలేని గోండులు తిరగబడ్డారు. భీం చేతిలో సిద్ధిక్ సాబ్ హతమయ్యాడు. నిజాం పోలీసులు వస్తారేమోనని భావించిన భీం తన సహచరుడు కొండల్‌తో కలసి చందా వరకు వెళ్ళారు. ఆ తరువాత కొన్నాళ్ళకు అస్సాం వెళ్ళాడు. అక్కడ తోటి కూలీలతో కలసి హక్కుల కోసం పోరాడి జైలు పాల య్యాడు. జైలు నుంచి తప్పించుకొని తిరిగి కుటుంబసభ్యులను చేరుకున్నాడు.

అస్సాంలో ఉన్నప్పుడే అల్లూరి సీతారామరాజు, రాంజీగోండు తదితరుల పోరాటాల గురించి తెలుసుకున్నాడు. తన వారందరినీ వెంటబెట్టుకొని భాబేఝరి సమీపంలో సాగు మొదలెట్టారు. అది జంగ్లాతు తెలుసుకున్న జంగ్లాతు వాళ్ళు, పట్వారీ, చౌకీదారు వచ్చి భూములను ఖాళీ చేయాలని, పంటలు పండించవద్దని హుకుం జారీ చేశారు.

ఇక నేరుగా హైదరాబాద్‌కు వెళ్ళి నిజాంను కలుసుకోవాలని భీం నిర్ణయించుకున్నాడు. పట్నంలో నిజాం దర్శనం లభించలేదు. ఇక పోరాటమే శరణ్యమని భావించి జోడెన్‌ఘట్ చేరుకున్నాడు. గెరిల్లా సైన్యం ఏర్పాటైంది. గోండుల తిరుగుబాటు మొదలైంది. జల్–జంగిల్–జమీన్ అంటూ ఎలుగెత్తి చాటాడు భీం. చివరకు ద్రోహి ఇచ్చిన సమాచారంతో భీం వీరమరణం చెందాల్సి వచ్చింది. ఒక వీరుడు మరణిస్తే...వేలకొలది వీరులు ప్రభవింతురు అన్నట్లుగా భీం స్ఫూర్తితో తదనంతరం అనేక ఉద్యమాలు జరిగాయి. నేటికీ జరుగుతున్నాయి.

TELANGANA RESOURCE CENTRE
"CHANDRAM" 490, St.No. 11, Himayatnagar, Hyderabad - 500 029.
Tel.No. 040-64524554 Fax: 040-27635644
Mobile: 9030626288
E-mail: deccanlandindia@gmail.com   website : www.deccanland.com

మెయిల్ బాక్స్

ప్రజా ఉద్యమాల గుండెచప్పుడు
తెలంగాణ వేదనకు నిలువుటద్దం
సామాజిక అంశాలకు ఓ చక్కటి వేదిక....

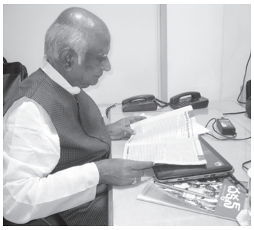

ఇలాంటి మాటలు వింటున్నప్పుడల్లా మనస్సు తేటపడుతుంది. దక్కన్ ల్యాండ్ మాసపత్రిక గత రెండు సంచికలు కూడా విశేషంగా పాఠకాదరణ పొందాయి.

తెలంగాణ అంశానికి మాత్రమే కాకుండా దేశవ్యాప్తంగా ఉన్న ఇతర సామాజిక అంశాలపై విశ్లేషణాత్మక కథనాలను సైతం దక్కన్‌ల్యాండ్ ప్రచురిస్తోంది. కేరళలో అణుకర్మాగారం, విదేశీ ప్రత్యక్ష పెట్టుబడులు లాంటి కథనాలు సీరియస్‌నెస్ కోరుకునే పాఠకవర్గాన్ని అమితంగా ఆకట్టుకున్నాయి.

మూస తరహాలో ఉండకూడదనే ఉద్దేశంతో కొన్ని కొత్త ప్రయోగాలు దక్కన్‌ల్యాండ్ చేస్తోంది. వాటిలో పాఠకాదరణ పొందిన వాటిని కొనసాగిస్తోంది. కొన్ని సందర్భాల్లో కొన్ని శీర్షికలను అనివార్య కారణాల వల్ల ఇవ్వలేని పక్షంలో ఆ తదుపరి సంచికల్లో వాటిని కొనసాగిస్తాం.

ఒక కొత్త పత్రిక ప్రజల్లోకి వచ్చిందంటే దాన్ని చూసిన వారంతా వెనువెంటనే ఒక అభిప్రాయానికి వస్తారు. నచ్చితే కొంటారు. ఇంకా నచ్చితే మరికొంతమందికి చెబుతారు. ఇతరత్రాగా ఏ విధమైన ప్రచారం లేనప్పటికీ ఈ విధమైన మౌత్ పబ్లిసిటీ దక్కన్ ల్యాండ్‌కు లభించడం ఆనందదాయకం.

తెలంగాణ ప్రాంతంలో మాత్రమే గాకుండా ఆంధ్ర, రాయలసీమల లోనూ ఈ మాసపత్రికకు విశేష ఆదరణ లభిస్తోంది. ఇతర రాష్ట్రాల్లో తెలుగు మాట్లాడే వారు ఎక్కువగా ఉన్న ప్రాంతాల నుంచి మంచి స్పందన లభిస్తోంది. అక్కడి వారు సైతం తమ రచనలు పంపిస్తున్నారు. మ్యాగజైన్‌పై తమ అభిప్రాయాలను తెలియజేస్తున్నారు.

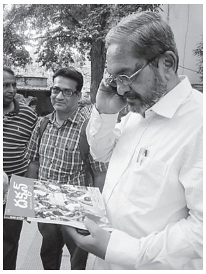

ఉద్యోగసంఘాల నాయకులు, రిటైర్డ్ ఉద్యోగుల సంఘాల నాయకులు సైతం ఈ పత్రికను ఎంతగానో ఆదరిస్తున్నారు. రిటైర్డ్ ఇంజినీర్లు ఎంతోమంది తమ వ్యాసాలను అందిస్తున్నారు. వివిధ యూనివర్సిటీల ప్రొఫెసర్లు సమకాలీన అంశాలపై తమ అమూల్యమైన రచనలను పంపిస్తున్నారు. అదే బాటలో ప్రముఖ వైద్యులు, న్యాయవాదులు సైతం తమ రచనలకు ఈ పత్రికను వేదికగా చేసుకుంటున్నారు.

ఒక పత్రిక మనుగడ సాధించాలంటే అది అందరికీ మరింతగా అందుబాటులోకి రావాల్సి ఉంటుంది. ఈ విషయంలో పెద్దగా శ్రమపడాల్సిన అవసరం మాకు లేకపోయింది. కారణం...ఎంతో మంది అభిమానులు, సామాజిక ఉద్యమకారులు, అధ్యాపకులు, ఉపాధ్యాయులు, కార్మికులు, ఉద్యోగులు....సమాజంలోని భిన్న వర్గాలకు చెందిన వారు తమకు తాముగా చందాదారులుగా చేరడంతో పాటు తమకు తెలిసిన వారిని కూడా ఈ అక్షరయజ్ఞంలో భాగస్వాములుగా చేస్తున్నారు. వారందరికీ మా ధన్యవాదాలు.

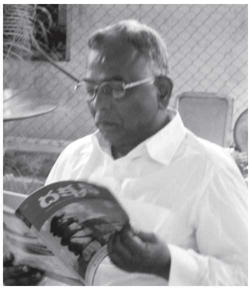

నేటి కాలంలో ఉత్తరాల కంటే కూడా ఇ-మెయిల్స్‌కే ప్రాధాన్యం పెరిగి పోయింది. ఎంతో మంది అభిమానులు తమ అభిప్రాయాలను మెయిల్ చేస్తున్నారు. వారి నుంచి మేము కోరుకునేది ఒక్కటే. మాకు కావాల్సింది ప్రశంసలు కాదు...సద్విమర్శలు. పత్రిక బాగు కోసం మీరు చేసే ప్రతి సూచనను కూడా మాకు ఉన్న పరిమితుల నేపథ్యంలో మేము పరిగణనలోకి తీసుకుంటాం.

ఎంతో మంది ప్రముఖులు దక్కన్ ల్యాండ్ తొలి, మలి సంచికలను చూస్తూ తమ ఆనందాన్ని మాతో పంచుకున్నారు. అలాంటి చిత్రాలను కొన్నింటిని ఇక్కడ ఇచ్చాం. పత్రికపై వారి అభిప్రాయాలను కూడా వీలు వెంట ప్రచురించగలం. ఇదే సమయంలో మీ నుంచి కూడా మీ అభిప్రాయాలను ఆహ్వానిస్తున్నాం. ఒక్క ఫోన్ కాల్...ఒక్క మెయిల్...ఒక్క లేఖ లేదా వివిధ సమావేశాల్లో కలుసుకున్నప్పుడు పత్రిక ప్రతినిధులతో ముచ్చట. ఏ రూపంలోనైనా సరే...మీ అభిప్రాయం మాకెంతో ముఖ్యం.. మరెంతో అమూల్యం.

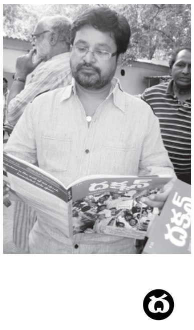

ద

దక్కన్ ల్యాండ్

సామాజిక, రాజకీయ మాసపత్రిక

సంపుటి : 1 సంచిక : 3

నవంబరు - 2012

సంపాదకులు

యం. వేదకుమార్

అసోసియేట్ ఎడిటర్

ఎన్. వంశీ మోహన్

సెల్ : 9848902520

లే అవుట్ & కంపోజింగ్

చరిత ఇంప్రెషన్స్

కవర్ ఫొటో

టి.స్వామి

వాణిజ్య ప్రకటనలు

9030626288

ముద్రణ :
దక్కన్ ప్రెస్
ఆజామాబాద్, హైదరాబాద్-500 020.

కార్యాలయ చిరునామా

దక్కన్ ల్యాండ్

DECCAN LAND
"CHANDRAM" 490,
St.No. 11, Himayatnagar,
Hyderabad - 500 029.
Tel.No. 040-64524554
Fax: 040-27635644
Mobile: 9030626288
E-mail: deccanlandindia@gmail.com
website : www.deccanland.com

ఏజెన్సీ కోసం..

దక్కన్ ల్యాండ్ మాసపత్రిక స్థానిక ఏజెన్సీ కోసం పత్రిక చిరునామాలో లేదా ఆనంద్ ఏజెన్సీస్ (చిక్కడపల్లి, ఫోన్ నెం: 9848428516, 9246826191) లో సంప్రదించవచ్చు.

లోపలి పేజీల్లో ...

సంపాదకీయం 7

ఆందోళన చేస్తే చంపేస్తారా? .... ప్రొ॥మాడభూషి శ్రీధర్.....8

సంపన్న తెలంగాణ .... ప్రొ॥ హరనాథ్.....11

'లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్'కు పరిష్కారం .... పెంటారెడ్డి.........12

విలీనం: తెలంగాణకు అనవసరం .... టి.వివేక్.......15

హైదరాబాద్ రాజ్యంలో ఆరోగ్య సంరక్షణ........................ దెమె రాజారెడ్డి.....17

ఓపెన్ కాస్ట్ గనులు .... చిక్కుడు ప్రభాకర్...........19

మేరే యార్! హోషియార్! .... వి.ఎం.........22

దామాషా మేలు! .... యర్రమల్ల రాములు.......23

జీవ వైవిధ్యం మిథ్యే .... కె.క్రాంతికుమార్‌రెడ్డి.....25

మిత్రవైరుధ్యం .... డి.ఎస్..............28

కదం తొక్కిన జర్నలిస్టులు .... వి.ఎం.........30

సర్కారు బడిని బతికించుకుందాం .... జి.తిరుపతిరెడ్డి.....32

సంస్కరణల సమ్మెటకు కళ్ళెం వేయాలి .... ఎ.నర్సింహారెడ్డి.....34

దోపిడికి తెరలేచిన వేళ .... శ్రీధర్ ధర్మాసనం..........38

'తెలంగాణ'కు అడ్డు ఎవరు?........................ దాసరి అళ్వారస్వామి.......41

గోసరిల్లుతున్న గోండుగూడెం .... మైపతి అరుణ్‌కుమార్.....42

ముంబైతో తెలంగాణ పేగుబంధం .... మచ్చ ప్రభాకర్.....46

ఆల్వాల్ (ఆలవాల) జాగర .... శివనాగిరెడ్డి.........48

నవంబర్ ఒకటి... విద్రోహ చరితను చెరిపేద్దాం! .... కె.ప్రభాకర్.....49

పబ్లిక్ డిమాండ్ 57

పత్తి రైతుల ఆత్మహత్యలు .... వంశీ............52

దక్కన్ 'పోరు' షురూ! .... వి.ఎం.ఎన్...........53

తెలంగాణపై తెలుగు సినిమా సాంస్కృతిక దాడి .... చే.........55

బుక్ రివ్యూ........................ బి.నర్సన్...........56

బతుకు చిత్రాలను 'పలె' మాంత్రికుడు .... డి.ఎస్.............57

కొత్త పుస్తకాలు 58

'దక్కన్ ల్యాండ్'లో అచ్చువుతున్న రచనలలో వ్యక్తమవుతున్న అభిప్రాయాలన్నింటితో సంపాదకులకు ఏకీభావం ఉండాల్సిన అవసరం లేదు. 'దక్కన్ ల్యాండ్'ను ప్రజాస్వామిక అభిప్రాయవేదికగా, ప్రజాపక్ష రాజకీయార్థిక, సామాజిక విశ్లేషణావేదికగా తీర్చిదిద్దాలన్నదే మా సంకల్పం. అందుకు అనుగుణంగానే అన్ని రకాల అభిప్రాయాలకు, భిన్నాభిప్రాయాలకూ స్థానం కల్పించాలన్నది మా ఉద్దేశం. వివిధ రంగాల్లో నిపుణుల రచనలను అందించడం ద్వారా ఆయా అంశాలపై, సమస్యలపై, పరిష్కార మార్గాలపై పాఠకుల్లో అవగాహన పెంపొందించడమే 'దక్కన్ ల్యాండ్' లక్ష్యం.

వాహ్!...క్యా బాత్ హై

లగడపాటికి ధనమదం – రాయపాటి, కావూరిలకు కండకావరం

– నల్గొండ ఎంపీ గుత్తా సుఖేందర్ రెడ్డి

* * *

లగడపాటి రాజకీయ జోకర్, తుపాకీరాముడిని మించిపోయాడు

– టీఆర్ఎస్ అధికార ప్రతినిధి రాజయ్య యాదవ్

* * *

మార్చ్‌కు అనుమతి ఇప్పించిన నేతలకు అక్కడికి వెళ్ళే ధైర్యమేమైంది?

– విజయవాడ ఎంపీ లగడపాటి

* * *

లగడపాటికి సమైక్యాంధ్ర దురద దేనికి?

– ఎంపీ గుత్తా సుఖేందర్ రెడ్డి

* * *

ముష్టి మూడుగంటల అనుమతి ఇప్పించి ఏం సాధించారు? ఈ మాత్రానికే గొప్పలు చెప్పుకోవాలా? మంత్రులను నియోజకవర్గాల్లోకి రానీయొద్దు

– నల్లగొండ ఎమ్మెల్యే కోమటిరెడ్డి వెంకటరెడ్డి

* * *

లగడపాటి క్రూరుడు...దేశబహిష్కరణ శిక్ష విధించాలి

– టీఆర్ఎస్ ఎమ్మెల్యే జూపల్లి కృష్ణారావు

* * *

రాజీనామా చేయాలనేందుకు టీజాక్ ఎవరు? దాన్ని ఏర్పాటు చేసింది నేనే

– మంత్రి కే.జానారెడ్డి

* * *

అవినీతి నేతలూ...రోజులు లెక్కపెట్టుకోండి:

– కొత్త పార్టీ ఏర్పాటు సందర్భంగా కేజ్రీవాల్

* * *

మరో మోసానికే బాబు యాత్ర

– సిద్ధిపేట ఎమ్మెల్యే హరీశ్‌రావు

* * *

బాబుది ఫైవ్‌స్టార్ యాత్ర

– రాయలసీమ హక్కుల పరిరక్షణ సమితి నేత బైరెడ్డి రాజశేఖర రెడ్డి

* * *

బాబు యాత్ర పేరు 'నాకోసం ...వస్తున్నా' అయితే బాగుండేది

– బొత్స

* * *

డిసెంబర్ 9 ప్రకటన చిదంబరం వ్యక్తిగతం కాదు

– వైఎస్ఆర్ కాంగ్రెస్ నేత మేకపాటి

* * *

అభివృద్ధికి తెలంగాణ అడ్డుకాదు

– ముఖ్యమంత్రి కిరణ్‌కుమార్ రెడ్డి

* * *

శాఖ మార్పిడికి తెలంగాణ కారణం కాదు – జైపాల్ రెడ్డి

* * *

అంబానీకి అనుకూలం కానందుకే జైపాల్‌కు ఆ బహుమానం!

– అవినీతి ఉద్యమకారుడు అరవింద్ కేజ్రీవాల్

* * *

రాష్ట్రం ఇవ్వకుంటే కాంగ్రెస్‌ను మర్చిపోతారు

– ఎంపీ గుత్తా సుఖేందర్ రెడ్డి

* * *

కాంగ్రెస్ సర్కారును ప్రజలు ఛీ కొడుతున్నారు

– టీఆర్ఎస్ ఎల్పీ నేత ఈటెల రాజేందర్

* * *

బాబును ప్రజలు నమ్మరు – జూపల్లి కృష్ణారావు

* * *

బాబుది చావు యాత్ర

– నిరంజన్ రెడ్డి (టీఆర్ఎస్ పొలిట్ బ్యూరో సభ్యుడు)

* * *

బాబూ..కాంగ్రెస్ అవినీతిపై మాట్లాడవేం?

– తెలంగాణ నగర సమితి చైర్మన్ నాగం జనార్దన్ రెడ్డి

* * *

పార్లమెంటును తక్షణం రద్దు చేయాలి

– అన్నా హజారే, ఆర్మీ చీఫ్ వీకే సింగ్

* * *

నాకు 2008లోనే అన్యాయం జరిగింది

– రాజ్యసభ సభ్యుడు వీ హన్మంతరావు

* * *

థ్యాంక్యూ గాడ్.. – విజయమాల్యా

* * *

తెలుగు సినిమా మాఫియా

– కాంగ్రెస్ సీనియర్ నేత, మాజీ ఎంపీ కే కేశవరావు

* * *

నిర్బంధానికి కలత చెంది ఆత్మహత్య

తెలంగాణ మార్చ్‌కు అనుమతి ఇచ్చి, నిర్బంధాలు విధించడంపై కలత చెంది కరీంనగర్ జిల్లా గాలిపల్లికి చెందిన బద్దం చొక్కారెడ్డి, లచ్చవ్వ దంపతుల కుమారుడు సతీశ్ రెడ్డి (22) అక్టోబర్ 1న ఆత్మహత్య చేసుకున్నాడు.

అవార్డులు

తీజన్‌బాయికి 'సుద్దాల' పురస్కారం

సుద్దాల హనుమంతు – జానకమ్మ జాతీయ పురస్కారానికి చత్తీస్‌గఢ్ పాండ్వాని గాయకి పద్మభూషణ్ డాక్టర్ తీజన్‌బాయి ఎంపికయ్యారు.

నిత్య నిర్బంధం ఇంకెన్నాళ్ళు?

తెలంగాణ ఉద్యమాన్ని అణచివేసేందుకు అప్పట్లో శ్రీకృష్ణ కమిటీ చేసిన రహస్యసిఫారసులను ప్రభుత్వం అమలు చేస్తున్నదన్న అభిప్రాయం క్రమంగా అందరిలో నెలకొంటున్నది.

కాలం చెల్లిన భాష్పవాయువు గోళాలను ప్రయోగించి పోలీసులు రాజరెడ్డి ప్రాణాన్ని బలి తీసుకున్నారు. ఈ విధమైన భాష్పవాయుగోళాలు సరిహద్దు ప్రాంతాల్లో ఉపయోగించేవి అన్న వాదన కూడా వినవస్తోంది. ఎక్కడో పొరుగుదేశాల సరిహద్దుల్లో ఉపయోగించాల్సిన తీవ్రతరమైన భాష్పవాయు గోళాలను తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్రం కోసం ఉద్యమిస్తున్న వారిపై ప్రయోగించాల్సిన అవసరం ఏమిటి? ఉద్యమం అణచివేత కోసం ప్రత్యే కించి సాయుధ దళాలను ఉపయోగించాల్సిన అవసరం ఏముంది? ఒక ప్రత్యేక రాష్ట్రం ఏర్పాటు కోసం చేస్తున్నది మాత్రమే. అదేమీ జాతి వ్యతిరేకం కాదు. దేశ సమగ్రతకు భంగకరం కాదు. స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన నాటి నుంచి నేటి వరకూ కొత్తగా ఎన్నో రాష్ట్రాలు ఏర్పడ్డాయి.

మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాలో తెలుగుదేశం అధిపతి పర్యటనకు నిరసన తెలిపే కార్యక్రమంలో చురుగ్గా వ్యవహరించిన తెలంగాణ ప్రజాఫ్రంట్ నాయకుడు వెంకటేశ్ చివరకు ప్రాణాలు కోల్పోవలసి వచ్చింది. ఉద్యమంలో పాల్గొంటున్న ప్రభుత్వ ఉద్యోగులపై అక్రమ కేసులు బనాయిస్తున్నారు. ఇక విద్యార్థుల సంగతి చెప్పనక్కర్లేదు. కొంతమంది విద్యార్థులపై వందల సంఖ్యలో కేసులు పెట్టారు.

ఇటీవల జీవవైవిధ్య సదస్సు సందర్భంగా ప్రధాని మన్మోహన్ సింగ్ హైదరాబాద్‌కు వచ్చినప్పుడు ఆయన కార్యక్రమాలను కవర్ చేసేందుకు కొన్ని పత్రికలు, చానళ్ళ జర్నలిస్టులను అనుమతించలేదు. ఇది తెలంగాణ మీడియా పట్ల వివక్ష ప్రదర్శించడమే. పత్రికాస్వేచ్ఛను అణచివేయడమే. మీడియా పట్ల ప్రదర్శించిన ఈ వివక్షను ఎండగట్టడంలో యావత్ మీడియా ఒక్కతాటిపైకి రావాలి. ఇలాంటి సంఘటనలు పునరావృతం కాకుండా చూసుకోవాలి. ఈ విషయంలో తెలంగాణ జర్నలిస్టుల ఫోరం క్రియాశీలకంగా, సమర్థంగా వ్యవహరించడం అభినందనీయం. ఈ వివక్ష ఘటనకు బాధ్యులైన వారిపై తగు చర్యలు తీసుకునే దాకా జర్నలిస్టులు తమ కలం పోరును కొనసాగించాలి.

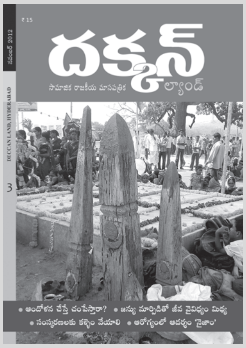

తెలంగాణలో ప్రాంతేతర నేతలు చేస్తున్న పర్యటనకు ఇప్పటికే అనధికారికంగా వందల సంఖ్యలో 'కార్యకర్తల' రక్షణ ఉండగా, ప్రభుత్వం కూడా అత్యుత్సాహంగా వేలాది పోలీసులతో ఈ పాదయాత్రకు రక్షణ కల్పిస్తోంది. పర్యటిస్తున్న నాయకులకు సాధారణ భద్రత ఇవ్వడం సహజమే. దాన్ని ఎవరూ తప్పుపట్టరు. అలా గాకుండా 'దండయాత్ర' తరహాలో పాదయాత్ర చేస్తున్న వారికి రక్షణ పేరిట ప్రజాధనాన్ని దుర్వినియోగం చేయడం ఎంత వరకు సబబు? నేతల భద్రత పేరిట పర్యటనల సమయంలో తెలంగాణవాదులను నిర్బంధానికి గురి చేస్తున్నారు.

నేడు ప్రత్యేక రాష్ట్రం డిమాండు సీమాంధ్రలోనూ పుంజుకొంటోంది. ఇటు తెలంగాణ, అటు సీమాంధ్రలో ప్రత్యేక రాష్ట్రం కోరుతున్న శక్తులు మరింత బలోపేతం కావాల్సిన అవసరం ఉంది. అందులో భాగంగా జాతీయ స్థాయిలోనూ తమ నెట్‌వర్క్‌ను మరింత విస్తృతం చేసుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. చిన్న రాష్ట్రాల కోసం పోరాడుతున్న ఇతర ప్రాంతాల వారితో కలసిమెలసి పని చేయాల్సిన అవసరం ఉంది. ఈ సంఘాలన్నీ కలసి జాతీయ స్థాయిలో తమ ప్రభావం కనబర్చగలగాలి. తద్వారా నిర్బంధాలను కొంతమేరకైనా ఎదుర్కోవడం సాధ్యమవుతుంది.

ప్రజాస్వామ్యంలో నిరసన తెలియజేయడం అనేది ప్రజలకు గల రాజ్యాంగబద్ధమైన హక్కు. దాని కాలరాచేందుకు ప్రభుత్వం ప్రయత్నించడం అంటే ప్రజాస్వామ్యాన్ని అవహేళన చేయడమే. రాజ్యాంగంపై తమకు విశ్వాసం లేదని చాటిచెప్పడమే. ఈ రకమైన నిర్బంధాలకు వ్యతిరేకంగా ప్రజాస్వామ్యవాదులంతా ఉద్యమించాల్సిన అవసరం ఉంది.

వేదకుమార్. యం

(యం. వేదకుమార్)

ఎడిటర్

ప్రత్యేక రాష్ట్రం అడిగితే ప్రాణాలు తీస్తారా? మానభంగం చేస్తారా?

ఆందోళన చేస్తే చంపేస్తారా?

ఉద్యమించినందుకు ప్రాణం తీస్తారా? ఇదేం శాసనం? ఇదేం శిక్ష? రాజిరెడ్డిని సర్కారే హత్య చేసిందని ఉద్యమ నాయకులతో పాటుగా పలు పార్టీలు విమర్శిస్తున్నాయి. ఈ విమర్శ వెనుక నేరారోపణ కన్న ఒక ఉద్యమకారుడిని అన్యాయంగా బలిచేసుకున్న ఆవేదనే ఎక్కువగా ఉంది. ఇంతకూ ఈ చర్య ఏమిటి? హత్యానేరమేనా కాదా? అంటూ చర్చిస్తున్నారు ప్రొఫెసర్ **మాడభూషి శ్రీధర్**

పోరాటాలను అణచివేయడంలో స్వతంత్ర భారతదేశంలో కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వాలు, పరాయి ఆంగ్లేయ దుర్మార్గ రాజ్యపాలకుల కన్నా వేరు కాదనేది కఠోర సత్యం. తెలంగాణ కోసం సాగుతున్న ఉద్యమాన్ని జనం హృదయాలనుంచి తుడిచివేయడానికి కాంగ్రెస్ పార్టీ, తెలుగుదేశం, వైఎస్ఆర్ పార్టీ రాజకీయంగా తీవ్ర ప్రయత్నం చేస్తున్నాయి. ప్రభుత్వం ద్వారా అణచివేయడానికి పోలీసుల శక్తిని, కోర్టు విచారణలను, జైళ్లను, రాజద్రోహం కేసులను, అరెస్టులను కొనసాగిస్తున్నారు. జస్టిస్ శ్రీకృష్ణ కమిటీ రహస్య అధ్యాయంలో ఉస్మానియా, కాకతీయ యూనివర్సిటీలను మూసివేయడం, రబ్బరు బుల్లెట్లు, లాఠీలు వాడడం, విద్యార్థుల మీద కేసులు పెట్టడం, మీడియాలో తెలంగాణకు అనుకూలంగా ఉన్నవారిని తెలంగాణేతర ఉద్యోగులతో అణచివేయడం వంటి రకరకాల చిట్కాలు సూచించి ఒక సుప్రీంకోర్టు న్యాయమూర్తి ఆధ్వర్యంలో ఉన్న కమిటీని ఎంతగా దిగజార్చగలరో ప్రభుత్వం నిరూపించింది

ఉత్తర భారతదేశంలో దారుణమైన వ్యూహాన్ని అనుసరించారు. ప్రత్యేక రాష్ట్రం కోసం ఉత్తరప్రదేశ్‌లో కొందరు యువకుల ప్రాణాలు తీసుకుంటే, మరి కొందరు మహిళల మానాన్ని బలి తీసుకున్నారు. కుమోన్, ఘర్వాల్ కొండ ప్రాంతాలతో కూడిన ఉత్తరాఖండ్ అనే పేరుతో ప్రత్యేక రాష్ట్రం ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతూ 1996లో జరిగిన ఉద్యమానికి వ్యతిరేకంగా ఆనాటి ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రభుత్వం దారుణమైన ప్రతిఘటన వ్యూహాన్ని అనుసరించింది. ఉద్యమంలో పాల్గొన్న యువకులను తీవ్రంగా గాయపరచడం, చంపడమే ఘోరమనుకుంటే మార్చ్‌లో పాల్గొన్న యువతులపై అత్యాచారం చేయడం మరీ ఘోరం. వారి పట్ల అమర్యాదగా, అసభ్యంగా ప్రవర్తించడం వంటి హేయమైన పనులకు కూడా పాల్పడ్డారు. వార్తా పత్రికలు ఈ దారుణాన్ని గురించి విస్తృతంగా ప్రచురించాయి. పోలీసులు సాగించిన మానవహక్కుల హననాన్ని అలహాబాద్ హైకోర్టు దృష్టికి తెచ్చి ఉత్తరాఖండ్ సంఘర్ష్ సమితి న్యాయాన్ని అర్థించింది. పరిహారాలు కోరింది. నేరాలకు పాల్పడిన పోలీసుల ప్రాసిక్యూషన్ ప్రారంభించాలని కోరింది. ప్రత్యేక దర్యాప్తు జరిపించాలని డిమాండ్ చేసింది. ఎందరో అధికారులమీద కేసులు నమోదు చేసి విచారణ ప్రారంభించారు. ప్రాణం కోల్పోయిన వారి బంధువులకు పది లక్షల రూపాయల చొప్పున, తీవ్రంగా గాయపడి శాశ్వత అంగవైకల్యం పొందిన వారికి రెండున్నర లక్షల రూపాయల చొప్పున, అక్రమంగా బంధింపబడిన వారికి యాభై వేల రూపాయల చొప్పున ఇవ్వాలని అలహాబాద్ హైకోర్టు ఆదేశించింది.

అటువంటివారు కనీసం 400 మంది ఉంటారని అంచనా. రేప్ హత్యతో సమానమైన దారుణ నేరం కనుక మానభంగానికి గురయిన మహిళకు కూడా 10 లక్షల రూపాయలు చెల్లించాలని, అసభ్య ప్రవర్తనకు అవమాన పడిన మహిళకు 5 లక్షల రూపాయలను చెల్లించాలని కూడా ఆదేశించింది. కొందరికి ఉత్తర ప్రదేశ్ పరిహారం కూడా చెల్లించింది. కాని మూడేళ్ల తరువాత అలహాబాద్ హైకోర్టు తీర్పుపైన ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రభుత్వం అప్పీలు చేయాలని నిర్ణయించింది. మామూలుగా ఇద్దరు ప్రత్యర్థుల మధ్య వివాదంలో నష్టపోయిన పార్టీ అప్పీలు చేసుకోవడం ఒక హక్కుకు సంబంధించిన విషయమే. కాని ప్రభుత్వం సంక్షేమానికి సంబంధించిన ఒక మంచి తీర్పును సవాలు చేయడం చూస్తే బాధితులైన ప్రజలను ఒక ప్రజా ప్రభుత్వం ఒక కక్షిదారుడిగా పరిగణించి తానూ ఒక కక్షిదారుడిగా వ్యవహరించడం రాజ్యంగ స్ఫూర్తికి విరుద్ధం. అసలీ అప్పీలు ఉద్దేశం ఏమిటి? ఉద్యమం అణచడానికి పోలీసులు హత్యరేప్ వంటి హీనమైన నేరాలు చేయలేదనా లేక చేయడం సరైనదనా లేక ఆ నేరాల దర్యాప్తు కూడదనా లేక బాధితులకు పరిహారం చెల్లించడం రాజ్యంగ విరుద్ధమనా? ఈ అప్పీలును సుప్రీంకోర్టు 1999లో అనుమతించింది. అంతేకాదు ఇంత భారీ సొమ్ము పరిహారంగా చెల్లించాలని ట్రయల్ కోర్టులో విచారణ ముగియకుండానే నిర్ణయించడం, అందుకు ఆదేశాలు జారీచేయడం అలహాబాద్ న్యాయమూర్తులకు న్యాయం కాదని సుప్రీంకోర్టు ఆ తీర్పును రద్దు చేసింది. పరిహారాలు చెల్లించాల్సిన అవసరం లేదని తీర్పు చెప్పింది. అయితే ఇచ్చిన సొమ్ము వాపస్ తీసుకో

రాదని, విచారణ కొనసాగించాలని మాత్రం సుప్రీంకోర్టు ఆదేశించింది.

మానప్రాణాలు కోల్పోయిన ఉద్యమకారులకు నష్టపరిహారాలు ఇవ్వాలన్న ఆదేశం మీద అప్పీలుకు వెళ్లడం మాత్రం ప్రజావ్యతిరేక అన్యాయ చర్య. తెలంగాణ ఉద్యమకారులు, నాయకులు, ప్రజాస్వామ్య ప్రియులు ఉత్తరాఖండ్ ఉద్యమం నుంచి కొన్ని పాఠాలు నేర్చుకోవచ్చు. ఒకటి ప్రభుత్వం ఎంత ప్రజావ్యతిరేకంగా ఉద్యమ ప్రతిఘటన వ్యూహాలు రచిస్తుందో, పోలీసులను ఏ విధంగా దారుణాలు చేయడానికి సాధికార సాధనాలుగా దుర్వినియోగం చేస్తుందో, ప్రభుత్వం రాజ్యాంగపరంగా ఏవిధంగా పరిహారం చెల్లించాల్సి వస్తుందో, ఒక్కోసారి న్యాయస్థానాలను ప్రభుత్వాలు ప్రజావ్యతిరేక చర్యలకు ఏవిధంగా వాడుకుంటాయో, న్యాయం రూపు ఏవిధంగా మారుతుందో ఎందుకు మారుతుందో, న్యాయమైన రాష్ట్రం కోసం పోరాటం ఏవిధంగా ఉంటుందో ఈ ఉత్తరా ఖండ్ ఉద్యమమహిళలను రేప్ ద్వారా అణచివేయాలనే వ్యూహం అమలును పరిణామాలు వివరిస్తాయి.

రాజిరెడ్డి బలి, నేరమా కాదా!

లాఠీతో కొట్టినా, బుల్లెట్‌తో చీల్చినా, భాష్పవాయువుతో విషం చిమ్మినా ఉద్యమిస్తున్న వ్యక్తిని చంపితే అతని బతికే హక్కును హరించినట్టే. రాజిరెడ్డికి భారత రాజ్యాంగం ఆర్టికల్ 21 కింద బతికే హక్కు ఉంది. తెలంగాణ కోరుకుంటున్న ప్రజలందరికీ ఉన్నట్టే తెలంగాణ అడిగే హక్కు ఉంది. జెండా పట్టుకుని జై తెలంగాణ అంటున్న గుడి రాజిరెడ్డి (42) నోట్లోకి భాష్పవాయువు దూరింది. నోరెత్తనీయలేదు. ఊపిరితిత్తులలోకి భాష్పవాయు గోళం పేల్చిన విషవాయువు జొరబడింది. రక్తం కక్కుకున్నాడు. ఆ వాయువు ఊపిరి తిత్తులతోపాటు ఇతర శరీరావయవాలను కూడా దెబ్బతీసింది. తరువాత 25 రోజులకు అతని ప్రాణం బలైపోయింది. ఉద్యమించినందుకు ప్రాణం తీస్తారా? ఇదేం శాసనం? ఇదేం శిక్ష? రాజిరెడ్డిని సర్కారే హత్య చేసిందని ఉద్యమ నాయకులు పార్టీలు విమర్శిస్తున్నాయి. ఈ విమర్శ వెనుక నేరారోపణ కన్న ఒక ఉద్యమకారుడిని అన్యాయంగా బలిచేసుకున్న ఆవేదనే ఎక్కువగా ఉంది. ఇంతకూ ఈ చర్య ఏమిటి? హత్యానేరమేనా కాదా?

రాజిరెడ్డిని హత్యచేసే ఉద్దేశంతో ఏ ప్రభుత్వాధికారి అయినా లేక ఏ పోలీసు అధికారి అయినా అతనికే గురిపెట్టి భాష్పవాయుగోళం పేల్చి ఉంటే హత్య అయ్యే అవకాశం ఉంది. అందుకు సెక్షన్ 302 ఇండియన్ పీనల్ కోడ్ కింద హత్యానేరం విచారించాలని చట్టాలు ఘోషిస్తున్నాయి. ఆత్మరక్షణ లేదా ఐపిసి ఆమోదించిన మినహాయింపులు లోబడిన సందర్భాలలో తప్ప మిగతా అన్ని సందర్భాలలో చంపిన వారు హంతకులుగా ఆరోపణకు గురై కోర్టు ముందు విచారణకు నిలబడవలసి వస్తుంది. బతికే హక్కు అందరికీ ఉంది. ఈ దేశ పౌరుడు కాకపోయినా ప్రతి మనిషికి జీవించే హక్కు ఉందని, ఆ హక్కును చట్టబద్ధమైన విధానం ద్వారా తప్ప మరొక రకంగా హరించడానికి వీల్లేదని ఆర్టికల్ 21 వివరిస్తున్నది. మొత్తం వ్యవస్థ ఈ మాట నిజం చేయడానికి ప్రయత్నించవలసి ఉంది. రూల్ ఆఫ్ లా అంటే అదే. మరణశిక్షలు విధించదగిన నేరాలు చేసి పారిపోయేవ్యక్తిని పట్టుకోవడానికి మరో మార్గం లేకపోతే కాల్చి చంపే అధికారం పోలీసులకు ఉంది. రాజిరెడ్డి ఉద్యమంలో పాల్గొన్న వ్యక్తి మాత్రమే. అంతటి నేరస్తుడని ఆయన్ను ఎవరూ అనడానికి వీల్లేదు. అనడం లేదు కూడా.

భాష్పవాయుగోళంలో వాయువు మామూలుగా ఉండవలసిన పదార్థం కన్న ప్రమాదకరమైన రసాయనం ఉన్నా, వాయుగోళం గురిపెట్టడం, అందులో ప్రమాదకర రసాయనం ఉండడానికి నిర్లక్ష్యం కారణం అయితే 304 ఎ (ఐపిసి) కింద నేరారోపణ చేయవచ్చు. ప్రాసిక్యూట్ కూడా చేయవచ్చు. కాని చాలా తక్కువ సందర్భాలలో నేరారోపణ జరిగి ఉండవచ్చు.

ప్రభుత్వ బాధ్యత

చట్టం ప్రకారం రాజ్యాంగ హక్కుల ప్రకారం నేరాలకు గురై నష్టపోయిన వారికి నష్టపరిహారం కోరే అధికారం కూడా నేర బాధితులకు ఉంది. వారికి పరిహారం చెల్లించాల్సిన బాధ్యత నేరాలకు పాల్పడిన వారిపైన ఉండితీరుతుంది. పోలీసు అధికారులు వారి బాధ్యతలో భాగంగా ఎవరిపైనా దురుద్దేశలేకుండా బహిరంగ ప్రదేశాలలో శాంతి రక్షణ కోసం భాష్పవాయుగోళాలు విసిరినా బుల్లెట్లు కురిపించినా లాఠీలు ఝుళిపించినా వారి వ్యక్తిగతనేరంగా దాన్ని పరిగణించడానికి వీల్లేదు. అందుకు వారిని పరిహారం చెల్లించాలని ఆదేశించడానికి కూడా ఎవరికీ అధికారం లేదు. కాని అమాయకులైన వారు, ఉద్యమించే వారు, ప్రభుత్వ విధానాలను విమర్శించే వారు, బుల్లెట్లకు, లాఠీలకు, వాయుగోళాలకు బలికావడం నిర్దేశిత విధానం కాదు. నేరాలు కాదు, శిక్ష కాదు. ప్రభుత్వం అందుకు బాధ్యత వహించాలి. బాధితులకు పరిహారం చెల్లించవలసి ఉంటుంది. పోలీసు అధికారులు నేరం చేసి ఉంటే వారు వ్యక్తిగతంగా బాధ్యత వహించాలి. కాని, వారు విధినిర్వహణలో సార్వభౌమ అధికార పరిధిలో వ్యవహరించి ఉంటే వారు వ్యక్తిగతంగా బాధ్యత వహించడానికి వీల్లేదు. ఈ సందర్భాలలో వారికి మినహాయింపు కూడా ఉంటుంది. కాని ప్రభుత్వం వల్ల కొందరికి జరిగిన ఈ నష్టాలకు ప్రభుత్వం బాధ్యత వహించవలసి ఉంటుంది.

పాత ఇంగ్లాండ్ సూత్రం

ఇంగ్లాండ్‌లో సార్వభౌమ సౌకర్యం ఒకటుంది. ప్రభువులు తప్పు చేయరని, చేసినా అందుకు వారిని కోర్టులలో నిలబెట్టరాదని ఒక సూత్రం. 1948 తరువాత దాన్ని మార్చుకున్నారు. కాని ఆ సూత్రాన్ని స్వతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత కూడా కొన్ని దశాబ్దాలు అనుసరించిన దేశం ఏదైనా ఉందంటే అది భారతదేశమే. కస్తూరీలాల్ అనే బంగారు వర్తకుడిని మీరట్ పోలీసులు అనుమానించి అతని బంగారు, వెండి నగల్ని స్వాధీనం చేసుకున్నారు. తరువాత ఆయన దొంగకాదని అనుమానించేదేమీ లేదని తేలింది. అతని నగల్ని అతనికి ఇవ్వాల్సిందే. అదే అడిగితే ఇవ్వలేదు. ఎందుకంటే అప్పటికి ఆ నగల్ని పోలీసు ఠానా నుంచి దొంగిలించి పాకిస్తాన్‌కు పారిపోయాడు హెడ్ కానిస్టేబుల్. నా బంగారం నాకివ్వమని కస్తూరీలాల్ అడిగితే కేసు సుప్రీంకోర్టు దాకా పోయింది. అప్పటికి రాజ్యోద్యోగులను బాధ్యతలనుంచి మినహాయింపు ఇచ్చే బ్రిటిష్ సూత్రమే అమలవుతున్నదని, భారత పార్లమెంటు ఉద్యోగులు చేసే పనుల వల్ల నష్టపోయిన పౌరులకు పరిహారం ఇచ్చే బాధ్యత ప్రభుత్వానిదే అని భారత పార్లమెంటు చట్టం చేయకపోవడం వల్ల కస్తూరీలాల్‌కు నగలు తిరిగి ఇవ్వనవసరం లేదని ఒక అన్యాయమైన తీర్పు ఇచ్చింది. ఇది అన్యాయమే అని అంగీకరిస్తూనే చట్టం లేదు కనుక తామేమీ చేయలేమని న్యాయస్థానం వివరించింది.

ఈ అన్యాయం చాలా కాలం కొనసాగింది. నిజానికి ఎవరో ఒక పోలీసు దొంగతనం చేసి పారిపోతే మిగిలిన వారిని తప్పుబట్టలేము.

కాని ఒక ప్రభుత్వ ఉద్యోగి చర్య వల్ల పౌరుడు నష్టపోవడం, దానికి పరిహారం లేకపోవడం అనేది తీవ్ర అన్యాయం, రాజ్యాంగంలో మనం రాసుకున్న సమన్యాయ సూత్రానికి విరుద్ధం. నీలబతి బెహరా కేసులో ఒక యువకుడిని పోలీసు లాకప్‌లో చంపినందుకు పోలీసుల పక్షాన ప్రభుత్వం లక్షాయాభై వేల రూపాయల పరిహారం చెల్లించాలని సుప్రీం కోర్టు ఆదేశించింది.

ప్రభుత్వ దుర్నిర్ణయాలు, పోలీసు కష్టాలు

ఊరేగింపులు సమ్మెలు ఆందోళనలు జరుగుతున్నప్పుడు పోలీసులు ఒక్కోసారి ప్రభుత్వం తీసుకున్న అనవసరపు నిర్ణయాలకు, అమలు చేయని వాగ్దానాలకు, చేసిన అన్యాయాలకు ప్రజలు వ్యక్తం చేసి ఆగ్రహాన్ని ఎదుర్కొనవలసి వస్తుంది. ప్రజలు శత్రువులు కాదని, ప్రభుత్వ విధానాలను తప్పుబట్టడం, వ్యతిరేకించడం, నిరసించడం, ఆందోళన చేయడం ప్రజల హక్కులని, ఆ హక్కులను ఉపయోగించుకున్నందుకు పౌరులను గాయపరచడానికి, చంపడానికి ఎవరికీ అధికారం ఇవ్వలేదని పోలీసులు గమనించాలి. పోలీసులు న్యాయంగా వ్యవహరించినప్పుడు కూడా కొందరు గాయపడుతుంటారు. నష్టపోతుంటారు. అప్పుడు ప్రభుత్వంపై వారికి పరిహారం చెల్లించే బాధ్యత ఉంటుందని సుప్రీంకోర్టు అనేక కేసుల్లో తీర్పు చెప్పింది. సార్వభౌమ బాధ్యతా రాహిత్య సూత్రం చెల్లదని తేల్చి చెప్పింది. కనుక మూడురకాల బాధ్యతలుంటాయి. ఆందోళన చేస్తున్న పౌరులపై దురుద్దేశపూరితంగా పోలీసులు హాని చేస్తే అందుకు సంబంధిత పోలీసు అధికారి, అతని తరఫున ప్రభుత్వం బాధ్యత వహించాలి. పోలీసు అధికారి నేరం రుజువైతే శిక్ష అనుభవించాలి. పరిహారం కూడా అతనే చెల్లించాలి. దురుద్దేశ పూరితం కాకపోయినా నిర్లక్ష్యపూరితమైన చర్య ద్వారా ఆ అధికారి పౌరుడికి నష్టం చేస్తే అందుకు కూడా అతను, అతని తరఫున ప్రభుత్వం బాధ్యత వహించాల్సి వస్తుంది. పోలీసు అధికారి తప్పులేకపోయినా, అతని నేరం కాకపోయినా, అతనినిర్లక్ష్యం లేకపోయినా కూడా నష్టపోయిన పౌరుడికి పరిహారం చెల్లించాల్సిన బాధ్యత ప్రభుత్వంపై ఉంటుంది. ఆ అధికారిని చట్టపరంగా ఏమీ చేయడానికి వీల్లేదు. కాని ఆయన విధినిర్వహణలో చేసిన పనుల వల్ల నష్టపోయిన పౌరులకు పరిహారం చూపడం న్యాయం. కనుక ఉత్తరాఖండ్ ప్రత్యేక రాష్ట్రం కోసం పోరాడిన ఆ మహిళలపైన అత్యాచారం చేయడం ఎట్టిపరిస్థితుల్లోనూ నేరం. లాఠీ విసరడం, బుల్లెట్లు కురిపించడం కూడా ఒక్కోసారి విధినిర్వహణలో భాగం అనుకోవచ్చు. కాని ఊరేగింపులో పాల్గొన్న మహిళలపైన అత్యాచారం చేయడం అనేది విధినిర్వహణ అయ్యేఅవకాశం లేనే లేదు. కనుక ఆ పోలీసులపైన నేరారోపణ చేసి దర్యాప్తుచేసి, శిక్షపడేట్టు చేయడం ప్రభుత్వ ధర్మం. బాధితులకు ఈ నేరస్తులచేత పరిహారం ఇప్పించడం లేదా ప్రభుత్వమే ఇవ్వడం రాజ్యాంగ లిఖిత కర్తవ్యం. లేకపోతే మనకు రాజ్యాంగపరమైన న్యాయం లభించే యంత్రాంగం ఉందనుకోవడం అనవసరం. అందుకే వారికి పరిహారం చెల్లించాల్సిన అలహాబాద్ హైకోర్టు తీర్పును ఏవో సాంకేతిక కారణాలతో సుప్రీంకోర్టు కొట్టి వేయడం సామాన్యునికి అర్థం కాని బాధాకారమైన విషయం.

ప్రాణాలు తీయడం తప్పు

రాజిరెడ్డిని భాష్పవాయుగోళం ద్వారా గాయపరచడం యాదృచ్ఛికంగా జరిగిందా లేదా ఎవరైన కావాలని గాయపరిచారా లేదా దురుద్దేశంతో చంపడానికి ప్రయత్నం జరిగిందా? లేక విష రసాయనం మోతాదు నిర్లక్ష్యంగా పెంచారా అనే అంశాలు విచారించాల్సిందే. రాజిరెడ్డి మరణానికి ఇవేవీ కారణాలు కాకపోయినా, అన్యాయంగా ఆయన ప్రాణం పోయినందుకు అందుకు కారణమైన ప్రభుత్వమే పరిహారం చెల్లించాల్సి ఉంటుంది. పరిహారం చెల్లించి చేతులు దులుపుకోవడం కాదు. ఈ సూత్రం అర్థం ఏమంటే, జనం ప్రాణాలు తీయకుండా ఉండాలని, ఇటువంటి ఆందోళనలో అనవసరంగా జనం గాయపడకుండా మరణించకుండా అన్ని జాగ్రత్తలు తీసుకోవడం కూడా బాధ్యతే.

(రచయిత నల్సార్ అధ్యాపకులు) ద

రచనలకు ఆహ్వానం

సమకాలీన రాజకీయ, ఆర్థిక, సామాజిక అంశాలపై విశ్లేషణలు, మినీ కవిత, పాట, చిన్న కథ, పొట్టి నవల...., రచనారూపం ఏదైనా సరే..., మీ ఆవేదనను, ఆలోచలను మాతో పంచుకోండి, అక్షరాలుగా పాఠకులకు అందించండి.

దక్కన్ ల్యాండ్ మాసపత్రిక తనదైన లక్ష్యాలను, ధ్యేయాలను కలిగి ఉన్నప్పటికీ భిన్నాభిప్రాయాలకూ వేదికగా నిలుస్తుంది. అదే సమయంలో మాకు ఉన్న పరిమితులను గుర్తించి మాకు అందే రచనల్లో ప్రచురణార్హమైన వాటిని వీలు వెంట ప్రచురిస్తాం.

- పోస్ట్ ద్వారా రచనలు పంపేవారు మరోకాపీ (జిరాక్స్)ని తమ వద్ద ఉంచుకోవాలి.
- ప్రచురించని రచనలను తిప్పిపంపడం సాధ్యం కాదు.
- రచనలు పంపిన వారికి వారం రోజుల్లోగా ఏ సంగతీ మేమే తెలియజేస్తాం. (ఫోన్ లేదా ఇ-మెయిల్ ద్వారా).
- ఎంపిక చేసుకున్న రచనలను స్పేస్, ఐడియాలజీలను బట్టి ఎడిట్ చేసే హక్కు సంపాదకవర్గానికి ఉంటుంది.
- ఇ-మెయిల్ ద్వారా కూడా మీ రచనలు పంపించవచ్చు. (పీడీఎఫ్ చేస్తే మంచిది. స్కాన్ చేసేటట్లయితే పేజ్ మొత్తం చక్కగా స్కాన్ అయ్యేలా జాగ్రత్త వహించాలి)

రచనలు పంపించాల్సిన చిరునామా:

DECCAN LAND

"CHANDRAM" 490, St.No. 11, Himayatnagar, Hyderabad - 500 029.

Tel.No. 040-64524554, Fax: 040-27635644, Mobile: 9030626288 , website : www.deccanland.com

deccanlandindia@gmail.com కు కూడా మీ రచనలను, లేఖలను ఇ-మెయిల్ చేయవచ్చు.

సంపన్న తెలంగాణను విలీనం చేసుకున్న ఆంధ్రా!

– ప్రొ॥ హరనాథ్

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం ఏర్పాటు అనేది రెండు ప్రాంతాల్లోనూ చోటు చేసుకున్న ఉద్యమాల వల్లనో, పోరాటాల వల్లనో ఏర్పడ్డది కాదు. అది కేవలం పైరవీల కారణంగా ఏర్పడ్డది. విధానాల పరంగా ఏర్పడ్డది కాదు. ఆ రోజున కలవడం ఆంధ్రాకు అనివార్యమైతే, ఈరోజున విడి పోవడం తెలంగాణకు అనివార్యంగా మారిపోయింది.

నిజానికి తెలంగాణను ఆంధ్రాలో విలీనం చేయాల్సిన అనివార్యత అప్పట్లో ఏమీ లేకుండింది. ఇతర ప్రత్యామ్నాయాలూ ఉండినవి.

1. హైదరాబాద్ రాష్ట్రాన్ని అలాగే కొనసాగించడం
2. తెలంగాణ రాష్ట్రంగా ప్రకటించడం (నేటి బీదర్‌తో కలిపి)
3. ద్విభాషా రాష్ట్రాలు (ఉదా: కన్నడ, తెలుగు మాట్లాడే వారంతా ఒకే రాష్ట్రంలో ఉండడం)

కానీ ఈ ప్రత్యామ్నాయాలు వేటినీ పరిశీలించలేదు. తెలంగాణను తీసుకువచ్చి ఆంధ్రలో విలీనం చేశారు. ఈ విలీనాన్ని అప్పట్లోనే ఎంతో మంది వ్యతిరేకించారు. అలా వ్యతిరేకించిన సంస్థల్లో దళిత, బహుజన, బీసీ ఫ్రంట్ కూడా ముఖ్యమైంది. నాడు ఆ సంస్థ నిర్వహించిన సమావేశంలో 18 మంది ప్రతినిధులు పాల్గొని కొన్ని తీర్మానాలు ఆమోదించారు. ఈ విలీనం వల్ల తెలంగాణ ప్రాంతానికి చెందిన వారికి చదువులో, ఉద్యోగాల్లో అన్యాయం జరుగుతుందని కూడా ఓ తీర్మానంలో పేర్కొన్నారు. జరుగబోయే ముప్పును ముందుగానే గుర్తించడంలో ఆ సంఘం విజయవంతమైందనే చెప్పవచ్చు.

నిజానికి ఇలాంటి ఉదంతమే ఒకటి కమ్యూనిస్టు చరిత్రలోనూ ఉంది. అంతర్జాతీయ కార్మికులారా ఏకం కండి...అనే నినాదం ఇచ్చిన సందర్భంలో కార్ల్‌మార్క్స్, ఐరిష్–బ్రిటన్ కార్మిక సంఘాలు కలిసి పని చేయాలని ఆకాంక్షిస్తారు. అప్పట్లో ఆ రెండు ప్రాంతాల చరిత్ర కూడా ఆంధ్ర, తెలంగాణల మాదిరిగానే ఉండింది. బ్రిటన్ వలసప్రాంతంగా ఐరిష్ ఉండింది. దీంతో రెండు ప్రాంతాలకు చెందిన కార్మికసంఘాలకు పొసిగేది కాదు. చివరకు ఐరిష్ యాత్ర చేసిన కార్ల్‌మార్క్స్ క్షేత్రస్థాయిలో వాస్తవాలు గ్రహించారు. బ్రిటన్ వలస అనే ముద్ర తొలగిపోయే వరకూ ఐరిష్ కార్మిక సంఘాలు బ్రిటన్ కార్మిక సంఘాలు కలిసి పని చేయడం కష్టమేనని గుర్తించారు.

నేడు దళితులు, బహుజనులు మధ్య ఐక్యత కూడా అలానే మారింది. తెలంగాణ, ఆంధ్ర ప్రాంతాల మధ్య దళితులు, బహుజనులు మధ్య ఐక్యత నెలకొనాలంటే ముందుగా తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్రంగా మారాలి.

నాడు మద్రాసు రాష్ట్రం నుంచి ఆంధ్రను విడగొట్టేందుకు మద్రాసు అసెంబ్లీ ఎలాంటి తీర్మానం చేయలేదు. తీర్మానం చేద్దామనుకున్నా మెజారిటీ వస్తుందన్న ప్రశ్నే లేదు. పార్లమెంట్‌లో ప్రకటన ద్వారా ఆంధ్ర రాష్ట్రం ఏర్పడింది.

అప్పట్లో భారత ప్రభుత్వం నియమించిన దార్ కమిషన్ భాష ప్రాతిపదికపై రాష్ట్రాల ఏర్పాటుకు సిఫారసు చేయలేదు. దీంతో ఆంధ్ర ప్రాంతంలో ఉద్యమం చెలరేగింది. కాంగ్రెస్ పార్టీ ఏర్పరిచిన జె.వి.పి. (నెహ్రూ, వల్లభాయి పటేల్, పట్టాభి సీతారామయ్య) కమిటీ కూడా భాషా ప్రాతిపదికన రాష్ట్రాల ఏర్పాటును కొన్నేళ్ళ పాటు వాయిదా వేయాలని 1949 ఏప్రిల్‌లో సూచించింది. మద్రాసుపై హక్కును వదులు కుంటే ఆంధ్ర రాష్ట్రాన్ని ఏర్పాటు చేయవచ్చని మాత్రం సూచించింది. ఆంధ్ర రాష్ట్రం ఏర్పడితే ఆర్థికంగా దానికి వయబిలిటీ (నిలకడగా మనగలగడం) లేదని వాంఛూ కమిటీ స్పష్టం చేసింది.

రూ. 2 కోట్ల లోటుతో ఏర్పడనున్న రాష్ట్రం మరో 15 ఏళ్ళ పాటు కోలుకునే అవకాశం ఉండకపోవచ్చునని ఈ కమిటీ పేర్కొంది. ఒక్క ముక్కలో చెప్పాలంటే అప్పట్లో ఆంధ్ర రాష్ట్రం దివాళా తీసిన రాష్ట్రం. దివాళా తీసిన వ్యక్తి ఓ ఐశ్వర్యవంతురాలిని పెళ్ళి చేసుకొని సంపన్నుడిగా మారినట్లుగా ఆంధ్ర, బలవంతంగా తెలంగాణను విలీనం చేసుకొని సుసంపన్నమైంది. తన దరిద్రాన్ని తెలంగాణకు కట్టబెట్టింది.

సరైన రాజధాని తమకు లేదని గ్రహించిన ఆంధ్ర నాయకులు మొదట మద్రాసుపై కన్నేశారు. అది వీలు కాకపోవడంతో కర్నూలులో గుడారాలు వేసుకున్నారు. నిజానికి ఆంధ్ర రాష్ట్ర గవర్నరు కర్నూలులో ఎన్నడూ లేరు. ఆంధ్ర రాష్ట్రం ఆర్థికంగా మనుగడ సాధించే స్థితిలో లేదు కాబట్టే అప్పటికే సంపన్న రాష్ట్రంగా ఉన్న హైదరాబాద్ రాష్ట్రాన్ని అందులో విలీనం చేసుకున్నారు. నాటి ప్రధాని నెహ్రూ అప్పట్లోనే ఆంధ్ర రాష్ట్రాన్ని దివాళా తీసిన రాష్ట్రంగా అభివర్ణించారు. అది వనరులు సమకూర్చుకోలేని రాష్ట్రంగా ఉండింది. ఎక్కడా ఏ విధ మైన పరిశ్రమలు లేవు. సేల్స్ టాక్స్ వేద్దామంటే వస్తూత్పత్తి లేదు. పరిశ్రమలు పెడుదామంటే కరెంటు లేదు. కరెంటు ఉత్పత్తి చేద్దామంటే బొగ్గు లేదు. ఓడరేవులు అంతంత మాత్రమే. పొగాకు మినహా మరే పంటను కూడా ఎగుమతి చేసే పరిస్థితి లేదు. పొగాకు ధర అంతర్జాతీ య పరిస్థితులను బట్టి ఉండేది. మద్యం మీద పన్ను విధిద్దామనుకుంటే మద్యపానానికి కాంగ్రెస్ వ్యతిరేకంగా ఉండింది. బడ్జెట్ కేటాయింపులన్నీ సగం మేర తగ్గిపోయాయి. ల్యాండ్ రెవెన్యూ పెంచుకుందామంటే పన్ను చెల్లింపు నిరాకరణ ఉద్యమం వస్తుందేమోనని భయపడ్డారు. ఒక్క ముక్కలో చెప్పాలంటే దేశంలో అత్యంత దీనమైన స్థితిలో, ఆర్థిక సంక్షోభంలో ఉన్న రాష్ట్రంగా ఆంధ్ర రాష్ట్రం అపఖ్యాతి పొందింది. ఆంధ్ర పాలకుల చేతిలో చిల్లిగవ్వ లేకుండా పోయింది. దాంతో వారు తెలంగాణపై కన్నేశారు. ఆ విధంగా తెలంగాణను విలీనం చేసుకున్నారు.

విలీనం అయిన తరువాత తెలంగాణపై అన్యాయాలకు తెర దీశారు. తెలంగాణలో పన్నులు ఆంధ్రతో పోలిస్తే కనీసం 3రెట్లు ఎక్కువ. 1964 వరకూ ఇదే పరిస్థితి. భారత్‌లో విలీనమైనప్పుడు హైదరాబాద్ రాజ్యానికి నగదు నిల్వలు ఉండినవి. మిగులు బడ్జెట్ ఉండేది. ద

(టి.ఆర్.సి చర్చాకార్యక్రమంలో చేసిన ప్రసంగం ఆధారంగా)

'లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్'కు పరిష్కారం కాప్టివ్ పవర్ ప్లాంట్స్

తెలంగాణా లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ స్కీమ్‌ల విద్యుత్ డిమాండ్ సీమాంధ్రలోని వాటి డిమాండ్‌తో పోలిస్తే 5-6 రెట్లు అధికం. లోటు నేపథ్యంలో విద్యుత్‌ను పొందడం కష్టమవుతోంది. పొందినా రేట్లు ఎక్కువ. ఈ నేపథ్యంలో తెలంగాణ ప్రాంతంలో లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ స్కీమ్‌లను ఎలా విజయవంతంగా నిర్వహించవచ్చో వివరిస్తున్నారు రిటైర్డ్ ఇంజినీరు **పెంటారెడ్డి**

లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ స్కీమ్‌ల (ఎత్తిపోతల సాగునీటి పథకాల) విద్యుత్ డిమాండ్‌ను తీర్చగలగడం, ఆయా పథకాలు ఆచరణయోగ్యమైనవే అని చాటేందుకు గాను వాటి విద్యుత్ చార్జీల భారాన్ని తగ్గించేందుకు గాను క్యాప్టివ్ పవర్ ప్లాంట్స్ అన్నీ కలసి 'లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ కార్పొరేషన్'ను ఏర్పాటు చేసుకోవాలి.

నేడు విద్యుదుత్పత్తి ప్రైవేటీకరించబడింది. ఎంతో మంది పారిశ్రామికవేత్తలతో పాటు పలు ఇతర సంస్థలు పవర్ ప్లాంట్స్‌ను నిర్వహిస్తున్నాయి. ఇవన్నీ కూడా పవర్ ప్రాజెక్టులను ఒక వ్యాపార కార్యకలాపంగా, తాము లాభాలు పొందేందుకు నిర్మిస్తున్నాయి. అవి తమ రాజకీయ పలుకుబడిని ఉపయోగించడం ద్వారా, ట్రాన్స్‌కో వంటి విద్యుత్ కొనుగోలు కంపెనీల నుంచి అధిక మొత్తాలను ఫిక్స్‌డ్ ఛార్జీలుగా రాబట్టుకునేందుకు ఆయా ప్రాజెక్టుల మూలధన వ్యయాలను అధికం చేసి చూపుతున్నాయి. దురదృష్టవశాత్తూ ఎన్నో థర్మల్ పవర్ ప్లాంట్‌ల యజమానులు రాజకీయ నాయకులు, బడా పారిశ్రామికవేత్తలే. రాజకీయ పలుకు బడిని, అక్రమ విధానాలను ఉపయోగించి వారు గ్యాస్, బొగ్గు కేటాయింపులు పొందగలుగుతున్నారు. ప్రభుత్వాలు గ్యాస్, బొగ్గులను ప్రైవేటు కంపెనీలకు కేటాయిస్తూ, అదే సమయంలో ఏపీజెన్‌కో, ఎన్టీపీసీ లాంటి విద్యుత్ ఉత్పాదన సంస్థలకు మాత్రం కేటాయింపులు చేసేందుకు నిరాకరిస్తున్నాయి. ఇటీవలి కాలంలో అటు వినియోగదారులకు, ఇటు లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ స్కీమ్‌లకు సంబంధించి విద్యుత్ టారిఫ్‌లు పెరిగి పోయేం దుకు ఇది ఒక ప్రధాన కారణంగా చెప్పవచ్చు.

2001కు పూర్వం లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ స్కీమ్‌లకు విద్యుత్ ఛార్జీలు ఒక్క హెచ్‌పీకి రూ.50గా ఉండింది. తెలంగాణలో మొట్టమొదటి భారీ లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ స్కీమ్ అయిన ఏఎంఆర్ ప్రాజెక్టు విజయవంతంగా పూర్తయిన తరువాత 2003-04లో యూనిట్ రేటును రూ.2.35గా నిర్ణయించారు. 2005లో ఈ టారిఫ్‌ను యూనిట్‌కు రూ.2.60గా పెంచారు. 2012లో మళ్ళీ పెంచారు. 2012-13కు సంబంధించి నేడు ఇది యూనిట్‌కు రూ.3.25గా ఉంది. దీంతో లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ స్కీమ్ లపై విద్యుత్ ఛార్జీల భారం రోజు రోజుకు పెరిగిపోతోంది.

తెలంగాణలో అన్ని భారీ, చిన్న లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ స్కీమ్‌లకు కలిపి (నిర్మాణంలో ఉన్నవి కూడా పూర్తయిన తరువాత) 7120 మెగావాట్ల మొత్తం విద్యుత్ అవసరమవుతుంది. సీమాంధ్రలో ఇది 1374 మెగావాట్లుగా ఉంది. ఈ రెండూ కలిపితే అది 8,500 మెగావాట్లకు చేరుకుంటుంది. అంటే అంధ్రప్రదేశ్ పవర్ గ్రిడ్ పై పడే భారం 8,500 మెగావాట్లు.

తెలంగాణా ప్రాంతంలోని లిఫ్ట్ ఇరిగే షన్ స్కీమ్‌ల విద్యుత్ డిమాండ్ సీమాంధ్ర ప్రాంతం లోని వాటి డిమాండ్‌తో పోలిస్తే 5-6 రెట్లు అధికం. ఇందుకు ప్రధాన కారణం, తెలంగాణలో ఆయకట్టు అంతా కూడా లిఫ్ట్ స్కీమ్‌లపై ఆధార పడడం, ఆంధ్రాలో ఆయకట్టు కాల్వల ద్వారా సాగడం. సీమాంధ్ర లోనూ కొన్ని లిఫ్ట్ స్కీమ్‌లు ఉన్నప్పటికీ, అక్కడ ఎత్తిపోయాల్సింది 50 నుంచి 100 మీటర్ల ఎత్తు లోపే. అదే తెలంగాణ విషయానికి వస్తే ఇలా ఎత్తిపోసే ఎత్తు 300 నుంచి 500 మీటర్ల దాకా ఉంటుంది.

ప్రస్తుత పవర్ ప్లాంట్ల (హైడ్రో + థర్మల్) వ్యవస్థాపక సామర్థ్యం (కేంద్ర ప్రభుత్వ ప్లాంట్లు మరియు ఐపీపీలు కలిపి) 14,000 మెగావాట్లు. మరో 10,000 మెగావాట్ల సామర్థ్యం కలిగిన ప్రాజెక్టులు నిర్మాణంలో ఉన్నాయి. ఈ విధంగా 2014-15 నాటికి 25,000 మెగావాట్ల విద్యుత్ అందుబాటులోకి రానుంది. ఇప్పటికిప్పుడు మన విద్యుత్ అవసరాలు

16,000 మెగావాట్ల మేరకు ఉన్నాయి. లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ స్కీమ్‌లన్నీ కూడా 2014 –15 నాటి వరకు పూర్తి కాగలవు. ఈ లిఫ్ట్ స్కీమ్‌ల కారణంగా పవర్‌గ్రిడ్‌కు పడే భారం 8500 మెగా వాట్లు.

నేడు వాస్తవ విద్యుత్ ఉత్పాదన 12,000 మెగావాట్లు మాత్రమే. సుమారుగా 2000 నుంచి 3000 మెగావాట్ల వరకు కొరత ఉంటున్నది. లిఫ్ట్ స్కీమ్‌లు అన్నీ పూర్తయ్యే నాటికి, ఏపీ పవర్ గ్రిడ్‌పై పడబోయే డిమాండ్ భారాన్ని తట్టుకోగల రీతిలో ఏ విధమైన భారీస్థాయి థర్మల్ / గ్యాస్ పవర్ ప్రాజెక్టుల కోసం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎలాంటి ప్రయత్నాలు చేయడం లేదు. అన్ని రకాల కేటాయింపులు, అనుమతులు వచ్చేలా ప్రైవేటు సంస్థలు చూసుకోగలుగుతున్నప్పటికీ, భూ స్వాధీ నం, రావాల్సిన క్లియరెన్స్‌లు, స్థానికుల వ్యతిరేకత తదితర కారణాల వల్ల ఈ ప్రాజెక్టులు పూర్తి కావడంలో జాప్యం చోటు చేసుకుంటున్నది.

ప్రభుత్వం, ఇతర అన్ని ఏజెన్సీల నుంచి అన్ని రకాల మినహాయింపులు, ప్రయోజనాలు పొందినప్పటికీ, తాము ఉత్పత్తి చేసే విద్యుత్‌ను పవర్‌గ్రిడ్ (ఏపీట్రాన్స్‌కో)కు అత్యధిక రేటుకు విక్రయించేలా పవర్ పర్చేజ్ అగ్రిమెంట్ (పీపీఏ) లను కూడా ఇవి చేసుకోగలుగుతున్నాయి. ప్రభుత్వరంగసంస్థలచే విద్యుత్ ప్రాజెక్టులు అమలయినట్లయితే సాధారణంగా థర్మల్‌విద్యుత్ ఉత్పత్తి కి అయ్యే వ్యయం ఒక్క మెగావాట్ రూ. 5 కోట్ల నుంచి రూ.5.5 కోట్ల వరకూ ఉంటుంది. (స్థిర వ్యయం + చర వ్యయం). ఒక్కో యూనిట్‌కు అది రూ.3 నుంచి రూ.3.25 దాకా ఉంటుంది. విక్రయ ధరను ఒక యూనిట్‌కు రూ.3.50గా నిర్ణయించవచ్చు. ప్రైవేటు కంపెనీలు మాత్రం ప్లాంట్ల మూలధన వ్యయాన్ని (క్యాపిటల్ కాస్ట్) తక్కువలో తక్కువగా ఒక్క మెగావాట్‌కు రూ.6 కోట్లు మొదలుకొని రూ.6.5 కోట్ల వరకు చూపిస్తున్నాయి. విద్యుత్ విక్రయ రేటును (స్థిర వ్యయం + చరవ్యయం (ఇంధన వ్యయం))ను ఒక్కో యూనిట్‌కు రూ.5 మొదలుకొని రూ.5.5 దాకా చూపిస్తున్నాయి. ఈ విధమైన విద్యుత్ ఛార్జీలతో లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ స్కీమ్‌లు మరింత భారమవుతాయి. ఆ స్కీమ్‌లు ఆర్థికంగా నిలదొక్కుకోలేక పోతాయి.

ఇలాంటి విద్యుత్ సంక్షోభ స్థితిలో ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ఆయా లిఫ్ట్ స్కీమ్‌ల విద్యుత్ అవసరాలను తీర్చేందుకు క్యాప్టివ్ పవర్ ప్లాంట్‌లను ఏర్పాటు చేయాల్సి ఉంది. ఈ క్యాప్టివ్ పవర్ ప్లాంట్‌లలో ఉత్పత్తి అయ్యే విద్యుత్‌ను మూడు నుంచి నాలుగు నెలల కాలం వ్యవసాయం అవసరాల

ప్రతిపాదిత స్కీములు - వివరాలు

క్ర.సం.	ప్రాజెక్ట్ స్థలం	ప్లాంట్ సామర్థ్యం	ప్రతిపాదిత లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ స్కీములు
1.	కరీంనగర్ (కరీంనగర్ జిల్లాలో రామగుండం సమీపంలో)	3300 మెగావాట్లు (6×550 మెగావాట్లు యూనిట్లు)	1. ప్రాణహిత–చేవెళ్ళ(3300 మెగావాట్లకు పైగా) 2. శ్రీపాదసాగర్ - ఎల్లంపల్లి ఎల్ఐ స్కీమ్ (185.5 ఎం.డబ్ల్యూ మెగావాట్లు) **మొత్తం (3485.5 మెగావాట్లు)** **గమనిక:** సైమల్టేనియస్ లోడ్ 3300 మెగావాట్లుగా గణించబడింది.
2.	వరంగల్ (భూపాలపల్లి సమీపంలో)	2500 మెగావాట్లు (5×500 మెగావాట్లు యూనిట్లు)	1. జేసీఆర్ దేవాదుల ఎల్ఐ స్కీమ్ (384 మెగావాట్లు) 2. కాంతనపల్లి ఎల్ఐ స్కీమ్ (878 మెగావాట్లు) 3. దుమ్ముగూడెం ఎల్ఐ స్కీమ్ (349 ఎం.డబ్ల్యూ మెగావాట్లు) (రాజీవ్‌సాగర్ + ఇందిరాసాగర్) 4. ఏఎంఆర్‌పీ ఎల్ఐ స్కీమ్ (84 మెగావాట్లు) 5. డిండి ఎల్ఐ స్కీమ్ (333 మెగావాట్లు) 6. అమ్రాబాద్ ఎల్ఐ స్కీమ్ (34 మెగావాట్లు) 7. ఉదయసముద్రం ఎల్ఐ స్కీమ్(32 మెగావాట్లు) **మొత్తం (2094 ఎం.డబ్ల్యూ మెగావాట్లు)**
3.	మహబూబ్‌నగర్ (Near Jurala Project)	3300 మెగావాట్లు (6×550 మెగావాట్లు)	1. కల్వకుర్తి ఎల్ఐ స్కీమ్ (450 మెగావాట్లు) 2. నెట్టెంపాడు ఎల్ఐ స్కీమ్ (119 మెగావాట్లు) 3. బీమా ఎల్ఐ స్కీమ్ (96 మెగావాట్లు) 4. కోయిల్‌సాగర్ ఎల్ఐ స్కీమ్ (15 మెగావాట్లు) 5. పాలమూర్ ఎల్ఐ స్కీమ్ (2350 మెగావాట్లు) 6. రాజోలిబండ ఎల్ఐ స్కీమ్ (12 మెగావాట్లు) **మొత్తం (3042 మెగావాట్లు)**

క్యాప్టివ్ పవర్ ప్లాంట్ల వల్ల సమకూరే ఆదాలను, వాటికి అయ్యే వ్యయాలను లెక్కింపు సందర్భంగా పరిగణనలోకి తీసుకున్న అంశాలు:

1.	ప్రాజెక్టు యొక్క మూలధన వ్యయం	:	రూ. 5.5 కోట్లు / మెగావాట్
2.	వడ్డీ ఏకమొత్తపు రేటు	:	7.43 %
3.	ప్లాంట్ లోడ్ ఫ్యాక్టర్	:	85 %
4.	తరుగుదల	:	ప్లాంట్ వ్యయంలో 90 %పై 4 % చొప్పున
5.	బీమా	:	0.05 %
6.	కార్యకలాపాలు మరియు నిర్వహణ వ్యయాలు	:	2.66% లేదా మెగావాట్‌కు రూ. 14.82 లక్షలు
7.	వర్కింగ్ క్యాపిటల్‌పై వడ్డీ	:	ఆర్ఈసీ నిబంధనల ప్రకారం
8.	ఆర్.ఒ.ఆర్	:	16%
9.	విద్యుత్ సగటు విక్రయ ధర	:	రూ 4 / యూనిట్
10.	చర వ్యయాలు (బొగ్గు వ్యయం)	:	రూ. 1.78 / యూనిట్
11.	ఎనర్జీపై వీలింగ్ వ్యయాలు	:	వినియోగించిన ఎనర్జీ / పవర్ వ్యయంలో 2 %

(ఎల్ఐ స్కీమ్ మరియు క్యాప్టివ్ పవర్ ప్లాంట్ రెండూ వేర్వేరు స్థలాల్లో ఉన్నప్పుడు)

పై అంశాలన్నింటిని కూడా రాష్ట్ర / కేంద్ర ప్రభుత్వ ఆర్ఈసీ నియమ నిబంధనలకు అనుగుణంగా మరియు బొగ్గు ఆధారిత థర్మల్ పవర్ ప్లాంట్‌లకు వర్తించే ఏపీజెన్‌కో రేట్లను బట్టి పరిగణించడమైంది.

కోసం వినియోగించుకొని, మిగిలిన సమయాల్లో ఆ విద్యుత్‌ను ట్రాన్స్‌కో లాంటి పవర్ ట్రేడింగ్ కంపెనీలకు విక్రయించుకోవచ్చు. ఈ విధంగా క్యాప్టివ్ పవర్ ప్లాంట్లను ఏర్పాటు చేయడం వల్ల ఆయా లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ స్కీమ్‌లు స్వయం సమృద్ధం కావడమే గాకుండా, మిగులు విద్యుత్‌ను మార్కెట్‌లో విక్రయించుకోవడం వల్ల కొంత మిగులు కూడా ఉంటుంది.

3300 మెగావాట్ల సామర్థ్యం గల కాప్టివ్ పవర్ ప్లాంట్ విషయానికి వస్తే ఈ విధమైన రూ. 570 కోట్ల మేరకు ఉంటుంది. 2500 మెగావాట్ల సామర్థ్యం గల క్యాప్టివ్ పవర్ ప్లాంట్ విషయానికి వస్తే ఈ విధమైన ఆదా రూ.430 కోట్ల వరకూ ఉంటుంది. 1500 మెగావాట్ల సామర్థ్యం గల క్యాప్టివ్ పవర్ ప్లాంట్ విషయానికి వస్తే ఈ విధమైన ఆదా రూ.200 కోట్ల వరకూ ఉంటుంది.

విద్యుత్, నీరు తగినంతగా అందుబాటులో ఉన్నప్పుడు మాత్రమే లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ స్కీమ్‌లు విజయవంతం కాగలవు.

ఈజిప్ట్, అమెరికా వంటి దేశాల్లో ఆయా లిఫ్ట్ స్కీమ్‌ల విజయవంతం, సుస్థిరత కోసం క్యాప్టివ్ పవర్ ప్లాంట్స్ ఉంటాయి. రాష్ట్రంలో మరీ ముఖ్యంగా తెలంగాణలో ఈ విధమైన కాప్టివ్ పవర్ ప్లాంట్స్ ఏర్పాటు తప్పనిసరి.

ఇలాంటి క్యాప్టివ్ ప్లాంట్ల ఏర్పాటుకు గాను 'లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ కార్పోరేషన్'ను ఏర్పాటు చేయడం మంచిది. ఆయా లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ స్కీమ్‌ల వద్ద కాప్టివ్ పవర్ ప్లాంట్ల నిర్మాణం, నిర్వహణ బాధ్యతలను ఈ కార్పోరేషన్ చూసుకుంటుంది.

ఈ కార్పోరేషన్‌కు అవసరమైన నిధులను దిగువ విధంగా పొందవచ్చు.

1) రుణాలు

- జాతీయ బ్యాంకులు
- ప్రపంచ బ్యాంకు
- జేబీఐసీ లేదా మరే ఇతర ఎక్స్‌టర్నల్ ఫండింగ్ ఏజెన్సీ
- నాబార్డ్

2) బాండ్లు / డిబెంచర్లు

ఈ కార్పోరేషన్ ప్రధానంగా వ్యవసాయ అవసరాలు తీర్చేందుకు ఉద్దేశించింది కావడం వల్ల, అవసరమైన రుణాలు పొందడం పెద్ద సమస్య కాదు.

తెలంగాణలో ఈ విధమైన పవర్ ప్లాంట్లు అవసరమైన ప్రాంతాలు:

1. కరీంనగర్, 2. వరంగల్, 3. మహబూబ్‌నగర్

గమనిక: సైమల్టేనియస్ లోడ్ 3300 మెగావాట్లుగా గణించబడింది.

ప్రజామోదం పొందేందుకు చక్కటి, ఆకర్షణీయ పునరావాస పథకాలు చేర్చాల్సి ఉంటుంది. గుర్తించిన స్థలాల వద్ద ఈ ప్లాంట్లను నెలకొల్పేందుకు అవసరమైన ప్రజామోదం పొందేందుకు ఇనిస్టిట్యూషన్ ఆఫ్ ఇంజినీర్స్ (ఐ), తెలంగాణ రిటైర్డ్ ఇంజినీర్స్ ఫోరమ్ (టీఆర్ఈఎఫ్), ఇతర ప్రభుత్వేతర సంస్థల సేవలను ఇందుకోసం వినియోగించుకోవచ్చు.

ప్రతిపాదిత క్యాప్టివ్ పవర్ ప్లాంట్లు దేశీయ లేదా దిగుమతి చేసుకున్న బొగ్గు ఆధారిత థర్మల్ కేంద్రాలై గానీ లేదా గ్యాస్ లభ్యతపై ఆధారపడి గ్యాస్ ఆధారిత థర్మల్ కేంద్రాలై గానీ ఉండవచ్చు. బొగ్గు ఆధారిత కేంద్రాలైన పక్షంలో వాటిని కోల్‌బెల్ట్‌కు దగ్గర్లో నిర్మించాలి. దిగువ సూచించిన విధంగా ప్రతిపాదిత ప్లాంట్ స్థలానికి సమీపంలోని బొగ్గు గనుల నుంచి వాటికి బొగ్గు కేటాయించేందుకు కేంద్రాన్ని అభ్యర్థించాలి.

- కరీంనగర్ ప్లాంట్ కోసం, రామగుండం / గోదావరిఖని ప్రాంతాల్లోని గనుల నుంచి కేటాయింపు
- వరంగల్ ప్లాంట్ కోసం, వరంగల్ జిల్లాలోని భూపాల్‌పల్లి ప్రాంతంలోని గనుల నుంచి బొగ్గు కేటాయింపు
- మహబూబ్‌నగర్ ప్లాంట్ కోసం కొత్తగూడెం / ఖమ్మం ప్రాంతంలోని సింగరేణి గనుల నుంచి బొగ్గు కేటాయింపు

కరీంనగర్ ప్లాంట్ కోసం అవసరమైన నీటిని మానేరు జలాశయం నుంచి పొందవచ్చు. వరంగల్ ప్లాంట్ కోసం, దేవాదుల ఎల్ఐ స్కీమ్ ద్వారా పంప్ చేసిన నీటిని వినియోగించుకోవచ్చు. మహబూబ్‌నగర్ ప్లాంట్ కోసం ప్రియదర్శిని జూరాల నీటిని వినియోగించుకోవచ్చు.

(రచయిత తెలంగాణ రిటైర్డ్ ఇంజినీర్స్ ఫోరం సభ్యులు)

ద

విలీనం: ఆంధ్రాకు అనివార్యం తెలంగాణకు అనవసరం

ఒక భాష, ఒక రాష్ట్రం అనే ప్రాతిపదికన గాకుండా, కేవలం రాజకీయ నాయకుల ప్రయోజనాలు, అందులో ముఖ్యంగా ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ నాయకుల రాజకీయ ప్రయోజనాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని వారి లాబీయింగ్‌లకు లొంగిపోయిన నెహ్రూ ప్రభుత్వం చేసిన తప్పిదం వల్ల ఆంధ్రప్రదేశ్ అవతరణ జరిగిందని నిర్ద్వంధంగా చెప్పవచ్చు అని అంటున్నారు ప్రముఖ ప్రజాచరిత్రకారులు **టి.వివేక్**

ఆంధ్రా, తెలంగాణ ప్రాంతాల విలీనం జరిగి ఐదు దశాబ్దాలు గడిచినా ఈ అంశంపై నేటికీ తీవ్రస్థాయిలో చర్చ జరగడం ఈ విలీనం ఎంతటి అన్యాయమైందో తేటతెల్లం చేస్తోంది. ఈ విలీనం అప్పట్లో ఆంధ్రాకు అనివార్యంగా మారింది. అదే తెలంగాణకు అన్యాయంగా మారిపోయింది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ మొదటి భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రం అంటూ నేటికీ కొంతమంది వాదిస్తుంటారు. నిజానికి ఆ వాదనలోనూ ఎన్నో లొసుగులు ఉన్నాయి. ఆ విషయాన్ని పక్కక బెట్టి అసలు దేశంలో స్వాతంత్ర్యానికి ముందు, ఆ తరువాత కొత్త రాష్ట్రాల ఏర్పాటు అంశంపై కాంగ్రెస్ అనుసరించిన ధోరణిని గమనిస్తే అనేక ఆసక్తిదాయక అంశాలు వెల్లడవుతాయి.

అప్పట్లో స్వాతంత్ర్యపోరాటాన్ని కాంగ్రెస్ నెత్తిన వేసుకుంది. 1905 లో బెంగాల్ విభజన జరిగింది. విభజన పరిణామాలను సమీక్షించుకుంటే విభజన జరిగి ఉండాల్సింది కాదని నాటి బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం భావించింది. ఆ క్రమంలో భాషా ప్రాతిపదికన రాష్ట్రాలుగా విభజించేందుకు బ్రిటిష్ వారు సుముఖత వ్యక్తం చేశారు. అలాగే ఒరిస్సా, హిందీ మాట్లాడే ప్రాంతాలను విడిగా రాష్ట్రాలుగా ఏర్పాటు చేయాలని భావించే వారు. అప్పట్లో భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రాల ఏర్పాటు భావన ఉండేది.

1927లో సైమన్ కమిషన్ భారత్‌కు వచ్చిన సందర్భంగా కాంగ్రెస్ ఓ ప్రతిపాదన చేసింది. భాషా ప్రాతిపదికన విభజన చేయాలంటూ కోరింది. పంజాబ్ నుంచి సింధు, మద్రాస్ రాష్ట్రం నుంచి ఆంధ్రాను వేరు చేయాలనే ప్రతిపాదనలు వచ్చాయి. 1947 వరకు కూడా కాంగ్రెస్ భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాల వాదనకు కట్టుబడి ఉంది. 1947లో మద్రాసు రాష్ట్రం నుంచి ఆంధ్రాను విడగొట్టేందుకు ఒక కమిటీని ఏర్పాటు చేశారు. 1945 ఎన్నికల్లో కాంగ్రెస్ ఈ వాదననే ప్రజల ముందు ఉంచింది. ఎన్నికల్లో పాల్గొంది.

స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత భాష ప్రాతిపదికపై కొత్త రాష్ట్రాలుగా ఏర్పరిచేందుకు అనేక ప్రతిపాదనలు వచ్చాయి. వాటిని పరిశీలించేందుకు ప్రభుత్వం 1948 జూన్ 17న ఒక కమిషన్‌ను ఏర్పాటు చేసింది. దీనికి అలహాబాద్ హైకోర్టు రిటైర్ట్ న్యాయమూర్తి ఎస్ కె దార్ నేతృత్వం వహించడంతో దీన్ని దార్ కమి షన్‌గా వ్యవహరించారు. ఆంధ్ర, కన్నడ, మహారాష్ట్ర రాష్ట్రాల ఏర్పాటుకు ఆందోళనలు తీవ్రమయ్యాయి. దీంతో దార్ కమిషన్‌ను ఏర్పాటు చేయాల్సి వచ్చింది.

స్వాతంత్ర్యానంతరం కాంగ్రెస్ ధోరణిలో కాస్తంత మార్పు వచ్చింది. ఈ వాదనలో కాస్తంత సంకుచితత్వం ఉందేమోనని భావించారు. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రాల భావనను నెహ్రూ మనస్ఫూర్తిగా విశ్వసించినట్లు భావించలేం. నాడు దేశ సమగ్రత, భద్రతలకే ప్రాధాన్యం ఇచ్చారు. ప్రజలను ఏకం చేసేందుకు వాటిని వినియోగించుకోవాలని భావించారు. నెహ్రూ, సర్దార్ వల్లభాయి పటేల్ ఇద్దరూ ఈ విషయంలో తొందరపడ కూడదని తలిచారు. భాషలను ఆధారంగా చేసుకొని రాష్ట్రాలుగా విభజిస్తే అది దేశవిచ్ఛిన్నానికి దారి తీయగలదన్న ఆందోళన కూడా కొంతమందిలో వ్యక్తమైంది. రాష్ట్రాల పునర్వ్యవస్థీకరణకు భాషను మాత్రమే గాకుండా ఇతర అంశాలను కూడా పరిగణనలోకి తీసుకునే ధోరణి కాంగ్రెస్‌లో మొదలైంది.

అప్పట్లో ఏర్పాటైన దార్ కమిషన్ రాష్ట్రాల పునర్వ్యవస్థీకరణకు ఏయే అంశాలను ప్రాతిపదికగా తీసుకోవాలో సూచిస్తూ కొన్ని అంశాలను సిఫారసు చేసింది.

అవేమిటంటే:

1. **భౌగోళిక అవిచ్ఛిన్నత**
2. **ఆర్థిక స్వయం సమృద్ధి**
3. **పరిపాలన సౌలభ్యత**
4. **భవిష్యత్తులో వృద్ధి చెందగల సామర్థ్యం**
5. **అత్యధిక ప్రజల ఆమోదం**

ఈ ప్రాతిపదికల్లో ఎక్కడా 'భాష' లేకపోవడం గమనార్హం.

బి.సి. బెనర్జీ, డాక్టర్ పన్నాలాల్, జె.నారాయణ్ లాల్ ఈ కమిషన్‌లో సభ్యులుగా ఉన్నారు. నూతన రాష్ట్రాల ఏర్పాటు, వాటి సరిహద్దులు, ఆర్థిక, పాలనాపరమైన సమస్యలు లాంటివాటిని అధ్యయనం చేసి ఈ కమిషన్ తన నివేదిక సమర్పించింది. భాష ప్రాతిపదికన రాష్ట్రాల ఏర్పాటు దేశ ఐక్యతకు భంగకరమని భారత ప్రభుత్వం భావించినప్పటికీ, దార్ కమిషన్ మాత్రం, పాలనాపరమైన సౌలభ్యం దృష్ట్యా భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రాల ఏర్పాటు అవసరమని భావించింది. అదే సమయంలో కేవలం భాషను మాత్రమే పరిగణనలోకి తీసుకొని కొత్త రాష్ట్రాలను ఏర్పాటు చేయడం దేశ విశాల ప్రయోజనాలకు భంగకరమని కూడా వ్యాఖ్యానించింది. "the formation of provinces on exclusively or even mainly linguistic considerations is not in the larger interests of the Indian nation" అని ఈ కమిటీ సిఫారసు చేసింది.

మద్రాసు, బాంబే, సెంట్రల్ ప్రావిన్సెస్, బీహార్ రాష్ట్రాల ఏర్పాటుకు మాత్రం తల ఊపింది. 1948లో బి.ఆర్. అంబేద్కర్ కూడా భాష ఆధారంగా రాష్ట్రాల ఏర్పాటును వ్యతిరేకించారు. ఒకప్పుడు భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాలను కోరిన కాంగ్రెస్, ఆ బాట నుంచి ఎలా వైదొలుగుతూ వచ్చిందనే అంశాన్ని ఇక్కడ మనం గమనించవచ్చు.

దార్ కమిషన్ నివేదికను అధ్యయనం చేసేందుకు కాంగ్రెస్ తన జైపూర్ సెషన్‌లో జేవీపీ కమిటీని ఏర్పాటు చేసింది. జవహర్‌లాల్ నెహ్రూ, వల్లభాయి పటేల్, కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడు పట్టాభి సీతారామయ్య ఇందులో సభ్యులు. 1949 ఏప్రిల్ 1 న దీని నివేదిక వెలువడింది. కొత్త రాష్ట్రాల ఏర్పాటుకు కాలం ఆసన్నం కాలేదని పేర్కొంది. అదే సమయంలో మనది ప్రజాస్వామ్యం కాబట్టి దేశ ఐక్యత కోసం కొన్ని పరిమితులకు లోబడి, ప్రజల ఆకాంక్షలను కూడా గౌరవించాల్సి ఉంటుం దని పేర్కొంది. ఇలాంటి నేపథ్యంలో ఎట్టకేలకు ఆంధ్ర రాష్ట్రం ఏర్పడింది. అదే సమయంలో దేశం లోని ఇతర ప్రాంతాల నుంచి కూడా ప్రత్యేక రాష్ట్ర డిమాండ్లు తలెత్తాయి.

ఫజల్ అలీ కమిషన్ (1956) రాష్ట్రాల పునర్వ్యవస్థీకరణకు ఏయే అంశాలను ప్రాతిపదికగా తీసుకోవాలో సూచిస్తూ కొన్ని అంశాలను సిఫారసు చేసింది. అవేమిటంటే:

1. దేశ సమైక్యత
2. దేశ భద్రత
3. పాలనా సౌలభ్యం
4. ఆర్థిక స్వయంవృద్ధి
5. రాష్ట్రం, దేశ ఆర్థిక వృద్ధికి దోహదం చేస్తుందా?

ఇక్కడ కూడా 'భాష' అనేది ప్రాధాన్యతాంశాల్లో ఒకటి కాదు.

మొత్తం మీద చూస్తే భాష ఆధారంగా రాష్ట్రాల పునర్వ్యవస్థీకరణ అనేది ఓ చారిత్రక అవాస్తవం. పొట్టి శ్రీరాములు మృతి చెందింది చెన్నై నగరాన్ని ఆంధ్రలో కలపాలనే డిమాండ్‌తో. ఆయన మరణానికి ముందే ప్రత్యేక రాష్ట్రం ఏర్పాటుకు కేంద్రం గ్రీన్ సిగ్నల్ ఇచ్చింది.

అప్పట్లో ఓ ప్రయోగంగానే ఆంధ్ర రాష్ట్రాన్ని ఏర్పరిచారు. అదే సమయంలో పొరుగున హైదరాబాద్ రాష్ట్రం కూడా ఉండింది. మరి ఆ రెండు రాష్ట్రాలు కలవాల్సిన అనివార్యత నిజానికి ఆంధ్ర ఏర్పాటు కారణంగానే ఏర్పడింది.

ఆనాటి ఆంధ్ర నాయకుల లాబీయింగ్ వల్ల ఈ విలీనం చోటు చేసుకుంది. హైదరాబాద్ ప్రత్యేక రాజ్యంగా ఉన్న నేపథ్యంలో ఇక్కడ స్వాతంత్ర్య ఉద్యమ ప్రభావం తక్కువ. అదే సమయంలో ఆంధ్ర ప్రాంతంలో స్వాతంత్ర్య ఉద్యమం అధికంగా సాగిన నేపథ్యంలో అక్కడి నాయకులకు కాంగ్రెస్ జాతీయ నాయకులతో పరిచయాలు ఏర్పడ్డాయి. దాంతో వారు విశాలాంధ్ర కోసం పైరవీలు చేశారు. అటు కమ్యూనిస్టులు కూడా విశాలాంధ్ర కోసమే పని చేశారు. ఈ క్రమంలో హైదరాబాద్ స్టేట్ కాంగ్రెస్, ఆంధ్రా కాంగ్రెస్ నాయకులతో కలిసి, ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో జరుగుతున్న ఎన్నికల్లో గెలుపు కోసం ఆంధ్ర రాష్ట్ర నాయకులకు సహకరించే క్రమంలో తన ఉనికినే కోల్పోయే ప్రమాదం కూడాతెచ్చి పెట్టుకుంది. విలీనానికి దారి తీసిన కారణాల్లో ఇది కూడా ఒకటిగా ఉంది. ప్రముఖ తెలంగాణ పోరాట యోధుడు రావినారాయణ రెడ్డి తన రచనలో 'ఆంధ్ర నాయకుల పైరవీలు' అనే అధ్యాయంలో ఈ పైరవీలు ఎలా సాగాయో చక్కగా వివరించారు. ఆనాటి తెలంగాణ నాయకులు 'యు' టర్న్ తీసుకున్నారు. తెలంగాణ వాస్తవిక అవసరాల కోసం గాకుండా ఆంధ్ర రాజకీయ ప్రయోజనాల కోసమే ఈ విలీనం చోటు చేసుకుంది.

అందుకే స్థూలంగా చెప్పాలంటే, విలీనం ఒక భాష, ఒక రాష్ట్రం అనే ప్రాతిపదికన గాకుండా, కేవలం రాజకీయ నాయకుల ప్రయోజనా లు, అందులో ముఖ్యంగా ఆంధ్ర రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ నాయకుల రాజకీయ ప్రయోజనాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని వారి లాబీయింగ్‌లకు లొంగిపోయిన నెహ్రూ ప్రభుత్వం చేసిన తప్పిదం వల్ల ఆంధ్ర ప్రదేశ్ అవతరణ జరిగిందని నిర్ద్వందంగా చెప్పవచ్చు. హైదరాబాద్ రాష్ట్రం ఆంధ్రలో విలీనం కావడానికి చెప్పుకోదగిన అనివార్య పరిస్థితులు మనకు చరిత్రలో ఎక్కడా కనపడవు. ఒకవేళ అనివార్య పరిస్థితి ఏదైనా ఉంటే అది ఆంధ్ర రాష్ట్రానికే ఆ అవసరం ఉండింది అని ఆనాటి వాళ్ళ రాజకీయ, ఆర్థిక స్థితిగతులను అధ్యయనం చేస్తే స్పష్టంగా తెలుస్తోంది.

ఎలాంటి ఉద్యమం చేపట్టాలి?

ఆర్థిక బహిష్కరణ కార్యక్రమాన్ని చేపట్టవలసి ఉంది. తెలంగాణ స్వశక్తి ఉద్యమాన్ని కూడా చేపట్టాలి. ఉద్యమంలో చోటు చేసుకున్న నిరాశా నిస్పృహల కారణంగా బలిదానాలు చోటు చేసుకుంటున్నాయి. ఆ నిరాశ హింసగా మారకుండా స్వీయహింసగా మారింది. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో ఏం చేయాలి? తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్ర ఏర్పాటును వ్యతిరేకిస్తున్న వారి ఆర్థిక మూలాలు నరికివేయాలి. అన్ని జాక్‌లూ కలిసి ఈ విషయంలో ఒక నిర్ణయానికి రావాలి. ఉదాహరణకు కొన్ని రోజుల పాటు తెలుగు సినిమాలు చూడకుండా ఉందాం. తెలంగాణలో ఉండే థియేటర్ యజమానులు, సిబ్బంది నష్టపోతారని అనుకుంటే, వారిని హిందీ సినిమాలు రిలీజ్ చేయాల్సిందిగా కోరుదాం. ఆ హిందీ సినిమాలే చూద్దాం. ఆంధ్రా రెస్టారెంట్లను బాయ్‌కాట్ చేద్దాం. ప్రత్యేక రాష్ట్రం అనేది తేలిగ్గా వచ్చే అంశమేమీ కాదు. ప్రతీ ఒక్కరూ ఎంతో కొంత త్యాగం చేయాల్సిందే. మరెంతో పోరాటం చేయాల్సిందే.

(టి.ఆర్.సి చర్చాకార్యక్రమంలో తెలంగాణ హిస్టరీ సొసైటీ కన్వీనర్ టి.వివేక్ ఉపన్యాసం ఆధారంగా)

ద

మీ అభిప్రాయాలకు ఆహ్వానం

పత్రికలో వెలువడుతున్న రచనలపై మీ అభిప్రాయాలను ఆహ్వానిస్తున్నాం. పత్రిక అభివృద్ధికి తీసుకోవలసిన చర్యలపై మీ సలహాలు, సూచనలు కోరుతున్నాం. మీ అభిప్రాయాలు, సలహాలు, సూచనలు పంపించాల్సిన చిరునామా

DECCAN LAND
"CHANDRAM" 490,
St.No. 11, Himayatnagar, Hyderabad - 500 029.
Tel.No. 040-64524554 Fax: 040-27635644
Mobile: 9030626288
deccanlandindia@gmail.com కు కూడా మీ రచనలను, లేఖలను ఇ-మెయిల్ చేయవచ్చు.

నేటికీ ఆదర్శనీయం... అనుసరణీయం
హైదరాబాద్ రాజ్యంలో ఆరోగ్య సంరక్షణ

ప్రజల ఆరోగ్యాన్ని కాపాడడం ప్రభుత్వ విధి. మరీ ముఖ్యంగా ప్రజాస్వామ్యం పరిఢవిల్లుతుందని చెప్పుకునే భారత్ వంటి సంక్షేమ రాజ్యాల్లో ప్రజారోగ్య సంరక్షణ రాజ్యం ప్రధాన బాధ్యతల్లో ఒకటి. మరి అలాంటి బాధ్యత నుంచి ప్రభుత్వం వైదొలుగుతున్న క్రమంలో ఆనాటి హైదరాబాద్ రాజ్యం అప్పట్లో ప్రజలు మెచ్చేలా అందించిన సార్వత్రిక ఆరోగ్య సంరక్షణ గురించి వివరిస్తున్నారు ప్రముఖ న్యూరోలాజిస్ట్ **దెమె రాజారెడ్డి**

ఆరోగ్యం మనిషి ప్రాథమిక మానవత్వ హక్కుగా ప్రకటించబడింది. అంటే దీని అర్థం రాజ్యం లేదా ప్రభుత్వం తన ప్రజల ఆరోగ్య సంరక్షణ బాధ్యతను స్వీకరించాలని. ఆరోగ్య సంరక్షణ అనేది ప్రజల హక్కు. అంతేగాకుండా పూర్తిగా ప్రభుత్వ విధి. స్వాతంత్ర్యానంతరం, భారత ప్రభుత్వం, రాష్ట్రాలు వైద్య, ఆరోగ్య ప్రణాళికను అనుసరించాయి. 1946లో భోరె కమిటీ నివేదికను అనుసరించి ఈ ప్రణాళిక రూపుదిద్దు కుంది. అన్ని స్థాయిల్లో కూడా ప్రివెంటివ్ మరియు క్యూరేటివ్ సేవలను సమగ్రపరచాలని, ప్రైమరీ, సెకండరీ మరియు టెరిటియరీ కేర్ హాస్పి టల్స్‌ను ఏర్పాటు చేయాలని ఈ కమిటీ సూచించింది.

పరిశుభ్రతను, పారిశుద్ధ్యాన్ని మెరుగు పర్చడం ద్వారా ఎన్నో వ్యాధులను నిరోధించవచ్చు నని పేర్కొంటూ దాని ప్రాధాన్యాన్ని ఈ కమిటీ నొక్కిచెప్పింది. డబ్బులేని కారణంగా ఏ వ్యక్తి కూడా వైద్య సేవలను పొందలేని పరిస్థితి తలెత్తకూడదని కూడా కమిటీ పేర్కొంది. ఔషధ ఉత్పత్తులు వేటికి కూడా పేటెంట్ రక్షణ ఉండకూడదని సూచించింది. ప్రభుత్వ వ్యయంలో 15 శాతం మొత్తాన్ని ఆరోగ్యరంగంపై వెచ్చించాలని సలహా ఇచ్చింది. ప్రతీస్థాయిలో ఉండాల్సిన వైద్యుల సంఖ్య, పడకల సంఖ్యను కూడా ఈ కమిటీ సిఫారసు చేసింది. ఇదే విధమైన ఆరోగ్య వ్యవస్థ బ్రిటన్‌లో నేషనల్ హెల్త్ సర్వీస్ పేరిట నెలకొంది. యావత్ ప్రపంచా నికి అది ఆదర్శప్రాయంగా నిలిచింది. బ్రిటన్ లోని నేషనల్ హెల్త్ సర్వీస్ ఎలా ఉంటుందో చూద్దాం. అక్కడ ప్రతి పౌరుడు కూడా ఉచిత వైద్య చికిత్స పొందగలుగుతాడు. ఆసుపత్రుల్లో బిల్లింగ్ అంటూ ఉండదు. 18 నుంచి 60 ఏళ్ళ లోపు వారికి ఉండే నామమాత్రపు ఫీజు మినహాయించి మిగతావారం దరికీ ఈ వైద్యసేవలు ఉచితంగా లభిస్తాయి. అవసరమైన మందులన్నింటినీ ప్రభుత్వమే ఉచి తంగా అందిస్తుంది. బ్రిటన్‌లో జరిగే ఔషధ విక్రయాల్లో 3 శాతం మాత్రమే వ్యక్తులు ఆయా మందుల దుకాణాల్లో కొనుగోలు చేస్తుంటారు. అదే భారతదేశం విషయానికి వస్తే 85 శాతం వరకు మందులను ప్రజలు బయటి దుకాణాల్లో కొనుగోలు చేస్తుంటారు. బ్రిటిష్ ఆరోగ్యవ్యవస్థపై వచ్చిన ఫిర్యాదు ఒక్కటి మాత్రమే... అదేమిటంటే కావాల్సిన ఆపరేషన్ కోసం వేచి ఉండాల్సి రావడం.

నాటి హైదరాబాద్ రాజ్యంలోనూ ఆరోగ్య వ్యవస్థ బ్రిటిష్ హెల్త్ సిస్టమ్ తరహాలోనే ఉండింది. అసఫ్‌జాహీ పాలకులు సార్వత్రిక, నగదు రహిత విధానంలో హైదరాబాద్ రాజ్యంలోని ప్రజలు అందరూ విని యోగించుకోగల వైద్య చికిత్స వ్యవస్థను ప్రవేశపెట్టారు. అప్పట్లో హైద రాబాద్ రాజ్య జనాభా 1,44,36,148. నగర జనాభా 4,66,894గా ఉండింది. హైదరాబాద్ రాజ్యంలో 150 ఆసుపత్రులు ఉండేవి. అందులో 6 స్పెషాలిటీ ఆసుపత్రులు. ఉస్మానియా, గాంధీ, మెటర్నిటీ, ఫీవర్,ఈఎన్‌టీ, డెంటల్‌లతో కూడిన సరోజినిదేవి ఆసుపత్రులు వీటిలో ఉన్నాయి. 17 జిల్లా ఆసుపత్రులు ఫస్ట్ క్లాస్ ఆసుపత్రులుగా ఉండేవి. 113 తాలూకా ఆసుపత్రులు సెకండ్ క్లాస్ ఆసుపత్రులుగా ఉండేవి. సర్ఫేఖాస్ ఆసుపత్రులు ఐదు ఉండేవి. లోకల్‌ఫండ్ ఆసుపత్రులు ఏడు, స్టేట్ ఎయిడెడ్ ఆసుపత్రులు మూడు ఉండేవి. ఆలోపతిక్ ఆసుపత్రులు గాకుండా పట్టణాల్లో ఆయుర్వేదం, యునానీ ఆసుపత్రులు ఉండేవి. వీటికి కూడా ప్రభుత్వ సహకారం అందుతుండేది. మందులు, ఆహారం తో సహా చికిత్స అంతా కూడా ఉచితమే. ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆవిర్భవించేదాకా పరిస్థితి ఇలా సజావుగా కొనసాగింది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆవిర్భావంతో క్రమంగా ఆరోగ్య రంగ పరిస్థితిలో మార్పులు చోటు చేసుకున్నాయి. 1992లో ఎనిమిదో ప్రణాళిక కాలంలో గణనీయ మార్పులు మొదలయ్యాయి. ఆరోగ్యరంగంలో సంస్కరణలు అవసరమని భావించారు. ఉచిత వైద్యసదుపాయాల భావనకు ఇది తిలోదకాలిచ్చింది. ఆరోగ్య సంరక్షణకు ప్రజలు ప్రభుత్వ ఆసుపత్రు ల్లోనూ ఎంతో కొంత మొత్తం వెచ్చించాల్సి వచ్చింది. మరింత సామర్థ్యా న్ని, అందుబాటు రేట్లకు ఆరోగ్య సంరక్షణను సాధించేందుకు గాను తొమ్మిదో ప్రణాళిక (1997-2002)లో ప్రయివేటు, స్వచ్ఛంద సంస్థల భాగస్వామ్యాన్ని కోరారు. ప్రైమరీ, సెకండరీ, టెరిటరీ ఆసుపత్రుల్లో సంస్కరణలకు పదో పంచవర్ష ప్రణాళిక (2002 -2007) శ్రీకారం చుట్టింది. టెరిటియరీ కేర్ అంశంలో ప్రయివేటు రంగాన్ని ప్రభుత్వం ప్రోత్సహిస్తోంది. ఆరోగ్య సంరక్షణ రంగంలో చోటు చేసుకున్న సంస్కరణ ల్లో అతి ముఖ్యమైంది వివిధ సేవలను ప్రైవేటు రంగానికి అవుట్‌సోర్సింగ్ కు ఇవ్వడం.

ఆరోగ్యరంగంలో సంస్కరణలను అమలు చేయడంలో యావత్ దేశంలోనూ ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ఎంతో దూకుడుగా వ్యవహరిస్తోం ది. 1980ల చివరి నాటికి కూడా ప్రభుత్వం ఒక్కటి మాత్రమే ఆరోగ్య సంరక్షణకు సంబంధించి ఏకైక సేవాకర్తగా ఉండింది. ఆ తరువాత మరీ ముఖ్యంగా టెరిటియరీ స్థాయిలో ప్రయివేటు రంగం కూడా ఈ విధమైన సేవాకర్తగా మారిపోయింది. 21వ శతాబ్ది తొలి దశాబ్దిలో మరో సేవాకర్త కూడా వెలుగు చూసింది. దీన్నే ప్రైవేట్ పబ్లిక్ పార్ట్‌నర్ షిప్‌గా వ్యవహరిస్తున్నారు. ప్రయివేటు రంగం అందించే సేవలకు ప్రభుత్వం బిల్లు చెల్లించడం దీని ప్రత్యేకత. ఇందుకు ఓ చక్కటి ఉదాహ రణ ఆరోగ్య శ్రీ. కేవలం నాలుగేళ్ళ కాలంలోనే దాని మొత్తం రూ.3601

కోట్ల బడ్జెట్‌లో రూ. 2900 కోట్లు, 14.27 లక్షల ఆపరేషన్లకు గాను ప్రయివేటు పరమైపోయాయి. ఆరోగ్యశ్రీ కోసం అవసరమైన దాంట్లో కొంత సొమ్మును నేషనల్ రూరల్ హెల్త్ మిషన్ (ఎన్ఆర్‌హెచ్ఎం) లాంటి ఇతర ప్రజారోగ్య సేవలకు కేటాయించిన బడ్జెట్‌ల నుంచి మళ్ళించారు. ఎన్ఆర్‌హెచ్ఎం 2005లో రూ. 6,700 కోట్ల బడ్జెట్‌తో ప్రారంభం కాగా ఈ ఏడాది దాని బడ్జెట్ రూ.18,000 కోట్లకు చేరు కుంది. ఇందులోనూ భారీస్థాయిలో అవినీతి చోటు చేసుకుంది. ఉత్తర ప్రదేశ్‌లో అ పథకం అమలుకు సంబంధించి కొన్ని హత్యలు కూడా జరిగిన విషయం వెలుగులోకి వచ్చింది. దాదాపుగా దేశంలోని ప్రతి రాష్ట్రంలో కూడా ఈ పథకం అమలులో ఎంతో కొంత అవినీతి చోటు చేసుకుంటున్నదని కేంద్రం భావిస్తున్నది. ప్రజాధనం ఎంతగా దుర్విని యోగం అవుతున్నదో ఈ పథకంలో తేట తెల్లమ వుతున్నది. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఆరోగ్యశ్రీ పథకంలోనూ ఇదే విధమైన అవినీతి చోటు చేసుకుంటున్న ది. గత నాలుగేళ్ళలో 14,000 హిస్టరెక్టమీ ఆపరేషన్లు, 23,000 డిస్క్ ఆపరేషన్లతో సహా 41,000 స్పైన్ ఆపరేషన్లు జరిగాయి. వీటిలో ఆరోగ్యశ్రీ కిందనే జరిగిన ఆపరేషన్లలో అత్యధిక శాతం అనవసరంగా జరిగాయన్న విషయం అందరికీ తెలిసిందే. ప్రభుత్వ నిర్వహణలో ఉండే వైద్య సంస్థల్లో ఈ విధమైన ప్రజాధన దుర్వినియోగం చోటు చేసుకోదు. కార్పొరేటు ఆసుపత్రులు ఇప్పటికే ఆరోగ్యశ్రీ కింద చేస్తున్న వివిధ ప్రొసీజర్లు, ఆపరేషన్లకు చెల్లించే మొత్తాలు పెంచాల్సిందిగా డిమాండ్ చేస్తున్న సంగతి తెలిసిందే. ప్రయివేటు ఆసుపత్రులు చేస్తున్న ఈ డిమాండ్‌ను ఆమోదించినట్లయితే ఆరోగ్య శ్రీ పథకం నిర్వహణ భారం ప్రభుత్వంపై మరింత పెరగడం ఖాయం.

ప్రపంచ ఆరోగ్య అసెంబ్లీ 2005లో 'యూనివర్సల్ హెల్త్ కవరేజ్' (సార్వత్రిక వైద్యసదుపాయ కల్పన) అనే భావనను చేపట్టింది. సభ్యదేశా లన్నీ కూడా తమ పౌరులకు ఈ పథకాన్ని వర్తింపజేయాలని సూచిం చింది. హైదరాబాద్ రాజ్యంలో ఈ పథకంలో ఎప్పుడో అమలు కావడం ఈ సందర్భంగా గమనార్హం.

అంతర్జాతీయ కార్మిక సంస్థ (ఐఎల్ఓ) అంచనా మేరకు సుమారు 50 దేశాలు ఈ సార్వత్రిక వైద్యసదుపాయాల కల్పన భావనను అమలు చేస్తున్నాయి. దీన్ని సాధించేందుకు ప్రయివేటు, ప్రభుత్వ భాగస్వామ్యం అవసరమని కూడా సూచించింది. పోషకాహార లోపంతో బాధ పడుతు న్న చిన్నారులు ప్రపంచంలో అత్యధికంగా భారతదేశంలోనే ఉన్నారు. ప్రసూతిమరణాల సంఖ్య కూడా మనదేశంలో అధికంగా ఉంది. ప్రతీ లక్షకు ఇది 212గా ఉంది. 2007లో నవజాత శిశువులకు సంబంధిం చి ప్రపంచ వ్యాప్తంగా 40 లక్షల మంది చిన్నారులు మరణిస్తే అందులో 28 శాతం మంది భారతీయ చిన్నారులే. దేశంలో వ్యాధినిరోధక టీకాల కార్యక్రమం ఎంత ముమ్మరంగా అమలవుతున్నప్పటికీ, ప్రపంచవ్యాప్తంగా ఈ విధంగా టీకాలు పొందని వారిలో 40 శాతం మంది పిల్లలు భారత్‌లోనే ఉన్నారు. వైద్యసదుపాయాలకు సంబంధించి భారతదేశ పట్టణ, గ్రామీణ ప్రాంతాలకు మధ్య ఎంతో అంతరం ఉంది. వ్యాధుల కారణంగా మరణాలు, ప్రసూతి మరణాల్లోనూ ఇదే విధమైన అంతరం కొనసాగుతోంది. అనియంత్రిత ప్రయివేటు రంగం సమస్య కూడా తీవ్రంగానే ఉంది. మరోవైపున ప్రాథమిక చికిత్స అందించే వ్యవస్థను ప్రభుత్వం తరఫున నెలకొల్పడం ఎంతో కష్టంగా మారింది. ఆరోగ్య లక్ష్యాల సాధనకు సంబంధించి 11వ పంచవర్ష ప్రణాళిక తీరు కూడా నిరాశపరిచేలా ఉంది. నిర్దేశించుకున్న ఆరు లక్ష్యాల్లోనూ దారుణంగా విఫలమైంది. ఈ ఆరు లక్ష్యాల్లో అనీమియా (రక్తహీనత), లింగనిష్పత్తి కూడా ఉన్నాయి. వీటిని సాధించడంలో పరిస్థితి మునుపటి కన్నా మరింతగా దిగజారింది. '2000 నాటికి అందరికీ ఆరోగ్యం' 'మిలీ నియం అభివృద్ధి లక్ష్యాలు' విషయంలోనూ ఇదే జరిగింది. 1937లోనే దేశంలో ఫ్లోరోసిస్ ఉత్పాతాన్ని గుర్తించారు. దేశంలో 25-30 మిలియన్ల మంది ఫ్లోరోసిస్ ముప్పు ఎదుర్కొనే అవకాశం ఉందని 1970లోనే అంచనా వేశారు. ఇందులో కనీసం సగం మంది దీని పెను దుష్ప్రభావా లకు గురవుతారనీ భావించారు. 2009 నాటికి ఫ్లోరోసిస్ బాధిత జిల్లాల సంఖ్య 275కు పెరిగింది. 66 మిలియన్ల మంది ఈ ముప్పును ఎదుర్కొంటున్నారు. యావత్ దేశంలోనూ ఫ్లోరోసిస్ ముప్పు అవకాశాలు, తీవ్రత అధికంగా ఉన్నది మన రాష్ట్రంలోని నల్గొండ జిల్లాలోనే. ఇటీవలే ఫ్లోరోసిస్‌ను జాతీయ కార్యక్రమంగా చేపట్టినా, ఇప్పటి వరకూ దీన్ని నియంత్రించేందుకు చేసింది నామమాత్రమే.

2005లో ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో 108 సేవలను ప్రారంభించారు. రోడ్డు ప్రమాదాల్లో గాయపడిన వారి సత్వర తరలింపు సాధ్యపడుతుందని ప్రజలంతా భావించారు. 2005లో రాష్ట్రంలో రోడ్డు ప్రమాదాల కారణంగా రోజుకు 30 మంది చొప్పున మరణించగా, 2011 నాటికి ఈ సంఖ్య రోజుకు 43గా పెరిగింది. ప్రభుత్వం చేపడుతున్న ఏ చర్య ల్లోనూ బాధ్యతాయుత ప్రవర్తన కానరావడం లేదు. దేశంలో ఆరోగ్య సూచికలు దారుణంగా ఉండడాన్ని గమనించిన భారత ప్రణాళిక సంఘం డాక్టర్ కె.శ్రీనాథ్ రెడ్డి అధ్యక్షతన ఉన్నత స్థాయి నిపుణుల సంఘాన్ని నియమించి, దేశంలో సార్వత్రిక వైద్యసదుపాయాల కల్పన కార్యక్రమా న్ని చేపట్టేందుకు అవసరమైన విధివిధానాల రూపకల్పన చేయల్సిందిగా కోరింది. ఈ కమిటీ 2011 అక్టోబరులో తన నివేదికను ప్రణాళిక సంఘానికి సమర్పించింది. ప్రణాళిక సంఘం యొక్క ఆరోగ్య విభాగం ఈ నిపుణుల కమిటీతో పాటుగా వివిధ వర్కింగ్ గ్రూపుల నివేదికలను ఒక్కచోట పరిశీలించేందుకు ఒక స్టీరింగ్ కమిటీని ఏర్పాటు చేసింది. 2012 నుంచి అమల్లోకి వచ్చే 12వ పంచవర్ష ప్రణాళిక నుంచి ఈ స్టీరింగ్ కమిటీ సూచనలను అమలు చేయాలని సంకల్పించింది. దేశంలో ఎంతో మంది దారిద్ర్యరేఖకు దిగువన ఉన్న ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో సార్వత్రిక ఆరోగ్యసదుపాయాల కల్పనను అందించడాన్ని కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ఎంత తీవ్రంగా పరిశీలిస్తాయో వేచిచూడాల్సిందే.

హైదరాబాద్ రాజ్యం వంటివి అమలు చేసిన విధానాలను నిర్లక్ష్యం చేయడం, భోరే కమిటీ సిఫారసులు లాంటి వాటిని గత కొన్ని దశాబ్దాలు గా నీరుగార్చడం వంటి వాటి ఫలితంగానే ప్రస్తుత దుస్థితి తలెత్తింది. వైద్యకళాశాలను ప్రారంభించిన మొదటి ప్రిన్స్‌లీ స్టేట్ హైదరాబాద్ కావడం విశేషం. 1846 లోనే ఇక్కడ మెడికల్ కాలేజీ ప్రారంభమైంది. 19వ శతాబ్ది నాటి రెండు చరితాత్మక వైద్యఘటనలకు హైదరాబాద్ నగరం వేదికగా నిలిచింది. క్లోరోఫామ్ అనస్తేషియా సురక్షితను తొలిగా ఉస్మానియా మెడికల్ కాలేజీలో ప్రదర్శించారు. సికింద్రాబాద్‌లో సర్ రోనాల్డ్‌రాస్ మలేరియా పరాన్నజీవిని కనుగొన్నారు. మన దేశ ఆరోగ్య విధాన నిర్ణేతలకు అప్పట్లో హైదరాబాద్ రాజ్యం అవలంబించిన విధా నాలు కళ్ళు తెరిపిస్తే బాగుండు! ద

(రచయిత నిమ్స్ మాజీ డైరెక్టర్)

ప్రజల జీవితాలను నాశనం చేస్తున్న సింగరేణి ఓపెన్ కాస్ట్ గనులు

ఉత్తర తెలంగాణను బొందలగడ్డగా మార్చుతున్న ఓపెన్ కాస్ట్ గనులను ఆపడానికి మహాఉద్యమం చేయాల్సి ఉన్నది. అటువైపు ప్రజలు, ప్రజాసంఘాలు, ప్రజాస్వామిక వాదులు, తెలంగాణ ఉద్యమ సంఘాలు నడుముకట్టి ముందుకు కదిలితే తప్ప ఉత్తర తెలంగాణను ఈ బహుళ జాతి సంస్థల, గుత్తపెట్టు బడిదారుల, సీమాంధ్ర భూస్వామ్య పెట్టుబడిదారుల కబంధ హస్తాల నుండి కాపాడుకోలేం. రాబోయే రోజుల్లో ఉత్తర తెలంగాణ భవిష్యత్తు అంధకారం అవుతుంది అంటూ హెచ్చరిస్తున్నారు హైకోర్టు న్యాయవాది **చిక్కుడు ప్రభాకర్**

125 సం॥ల సుదీర్ఘ చరిత్ర కలిగిన సింగరేణి కంపెనీ రోజు రోజుకు ఉత్తర తెలంగాణ ప్రజల జీవితాలతో ఆడుకుంటున్నది. లాభాపేక్షనే ఏకైక ధ్యేయంగా ప్రజల జీవితాలను ఛిద్రం చేస్తూ తనమనుగడను కాపాడుకునే ప్రయత్నం చేస్తున్నది. 1870సం॥లో బ్రిటిష్ శాస్త్రజుడు డా॥విలియం కింగ్ నాయకత్వంలో ఖమ్మం జిల్లాలోని సింగరేణి గ్రామంలో బొగ్గు అన్వేషణ చేసిన ఫలితంగా 1886 సం॥ డిసెంబర్‌లో మొట్టమొదటి సారిగా బొగ్గు బావిలోకి కార్మికులను దించి బొగ్గును బయటికి తీశారు. అప్పటికి శాస్త్ర, సాంకేతిక రంగం అభివృద్ధి కాలేదు కాబట్టి ఆ బావిలో ఉన్న బొగ్గు పులుసు వాయువు (కార్బన్‌డైఆక్సైడ్) వలన ఆ కార్మికులు తమ ప్రాణాలు వదిలి బొగ్గును బయటికి తీసారు. 1921 సం॥లో దక్కన్ కంపెనీ చట్టపరిధిలోకి వచ్చినది. ఈ కంపెనీ నాడే ప్రపంచ ప్రఖ్యాతి గాంచిన 'లండన్ స్టాక్ ఎక్స్ఛేంజ్'లో తమ పేరును నమోదు చేసుకున్నది. ఈ సింగరేణి కంపెనీ షేర్స్‌ను 1945 సం॥లో ఈ ప్రాంత నావాబు అయిన మీర్ ఉస్మాన్ అలీఖాన్ కొన్నారు. 1949సం॥లో మొట్టమొదటి సారిగా ప్రభుత్వ కంపెనీగా ఏర్పడింది. స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తర్వాత భారత కంపెనీస్ ఆక్ట్ 1956 ఆధ్వర్యంలోకి చేర్చబడింది. 1974 సం॥లో కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల 49%, 51% వాటాల ఉమ్మడి యాజమాన్య భాగస్వామ్యంలో ఏర్పడింది. ఇది నేటికి కొనసాగుతున్నది. గోదావరి–ప్రాణహిత పరివాహక ప్రాంతంలోని 17,500చ.కి.మీ. విస్తీరించి ఉన్న ఈ బొగ్గు నిల్వలను 31 మార్చి 2007 వరకు దాదాపు 25లక్షల 95,000మీటర్ల డ్రిల్లింగ్‌ను 1,29,280 బోర్‌వెల్స్ ద్వారా అన్వేషణ పూర్తి చేసి 8968 మిలియన్

మెట్రిక్ టన్నుల బొగ్గు నిల్వలను తన అన్వేషణ ద్వారా సింగరేణి కంపెనీ గుర్తించింది. 12వ పంచవర్ష ప్రణాళికలో భాగంగా 2016-17సం॥ వరకు ప్రతి సం॥ దేశవ్యాప్తంగా 980మిలియన్ టన్నుల బొగ్గు డిమాండ్ ఉండగా, 772.84 మిలియన్ మెట్రిక్ టన్నుల బొగ్గును ఉత్పత్తి చేసుకోగలమనే అంచనాతో దేశవ్యాప్త ప్రభుత్వ, ప్రయివేటు బొగ్గు కంపెనీలు ముందుకు వెళ్తున్నాయి. ఇందులో భాగంగా 2016-17 నాటికి సింగరేణి కంపెనీ కూడా 65 మిలియన్ మెట్రిక్ టన్నుల ఉత్పత్తిని సాధించేందుకు 'ఉత్తర తెలంగాణను బొందల గడ్డగా' మార్చి అయినా బొగ్గు తొవ్వే ప్రయత్నం చేస్తున్నది. ఇప్పటికే ఆదిలాబాద్ జిల్లాలో 3710.47 మిలియన్ మెట్రిక్ టన్నులు, కరీంనగర్ జిల్లాలో 20 41.19మి.మె.ట., వరంగల్ జిల్లాలో 1171.92 మి.మె.ట. మరియు ఖమ్మం జిల్లాలో 2954.10 మి.మె.ట.ల బొగ్గు నిల్వలు మరియు ఫ్లోట్ 1,000 మి.మె.ట. కలిపి మొత్తంగా 9877.68 మి.మె.ట. గుర్తించింది. ఈ నిల్వలను ఈ నాలుగు జిల్లాల్లో దాదాపు 612.21 చ.కి.మీ. విస్తీర్ణంలో బొగ్గు నిల్వలను తవ్వాలని నిర్ణయించింది.సింగరేణి కంపని దక్షిణ భారతదేశానికే పట్టుకొమ్మగా ఉండే విద్యుత్ ఉత్పత్తి, సిమెంట్ ఉత్పత్తి, ఇతర పారిశ్రామిక అవసరాలకు ఉపయోగపడుతున్న ఈ బొగ్గు ప్రత్యక్షంగా లక్షలాది ప్రజలకు పరోక్షంగా కొట్లాదిమంది ప్రజలకు ఉపయోగపడుతున్నది. వారి అవసరాలు తీరుస్తున్నది. ఈ విధంగా మొదలైన గోదావరి పరివాహక ప్రాంత బొగ్గు గనులు నేటికి దాదాపు 36 అండర్ గ్రౌండ్, 16 ఓపెన్ కాస్ట్ గనులుగా సింగరేణి తన ఉత్పత్తిని కొనసాగిస్తున్నది. ప్రపంచీకరణ, ఉదారీకరణ, ప్రైవేటికరణ విధానాలు దేశప్రభుత్వం అమలు చేయడానికంటే ముందు దాదాపు 1,30,000 మంది కార్మికులు సింగరేణిలో ప్రత్యక్షంగా పనిచేయగా, 1993 నుండి పై విధానాల అమలు ఫలితంగా నేడు కేవలం 65 వేల 430 మంది కార్మికులే సింగరేణిలో పని చేయుచున్నారు. ఈ ఒక్క సంవత్సరం (2012) లోనే దాదాపు 7,000 మంది కోల్ ఫిల్లర్‌లు పదవి విరమణ చేయుచుండగా, నాటి నుండి నేటి వరకు దాదాపు 15,000 మంది కార్మికులను 'నాగా'ల పేరుతో డిస్మిస్ చేసిన కంపెని నేటికి కొత్త రిక్రూట్‌మెంటును తీసుకోవడం లేదు. ఫలితంగా ఉత్తర తెలంగాణలోని ఆదివాసి, దళిత, వెనుకబడిన తరగతులకు చెందిన నాలుగు జిల్లాలైన, ఖమ్మం, వరంగల్, కరీంనగర్, ఆదిలాబాద్ జిల్లాల ప్రజలు చాలా తీవ్రంగా నష్టపోతున్నారు. మహనీయుడు కారల్ మార్క్స్ చెప్పినట్లు 'యాంత్రీకరణ మొదలైతే కార్మికుడు దమ్మిగా తయారవుతా దన్నట్లు'గానే సింగరేణిలో రెండు దశాబ్దాల క్రితం మొదలైన యాంత్రి కరణ వలన నేడు కోల్‌కట్టర్, కోల్‌ఫిల్లర్ లు యంత్రం మీద పనిచేసే బొమ్మలుగా మారిపోయారు. ఈ నాలుగు జిల్లాల సగ విస్తీర్ణం సింగరేణి కంపెని విస్తరించుకుని ఉండడం వలన లక్షలాది మంది ప్రజలు కంపని ఆధారం చేసుకుని బతుకుతున్న ఈ పరిస్థితులను కంపెని రోజు రోజుకు ఛిద్రం చేస్తున్నది. కంపని యొక్క ఉత్పత్తికి, డిమాండ్‌కు దాదాపు 15 మిలియన్ మెట్రిక్ టన్నుల వ్యత్యాసం ఉందనే నెపంతో ఉత్తర తెలంగాణ ప్రజల జీవితాలను నాశనం చేసి ఓపన్ కాస్ట్ గనులను త్వరత్వరగా ప్రారంభించేందుకు నిర్ణయం తీసుకుని ఇప్పటికే దాదాపు 16 ఓపెన్ కాస్ట్ గనులను నడుపుతున్నది. రాబోయే రోజుల్లో మరో 75 ఓపెన్ కాస్ట్ గనులను ప్రారంభించేందుకు కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలతో చర్చలకు స్వీకారం చుట్టింది. ఫలితంగా అండర్ గ్రౌండ్ గనులు రాబోయే రోజుల్లో కనుమరుగు కాబోతున్నాయి. కోయగూడెం,సత్తుపల్లి, ఇందారం, కాసింపేట, బసవరాజుపల్లి, అక్కెనపల్లి గ్రామాల ప్రజలు ఈ ఓపెన్ కాస్ట్ గనులను తీవ్రంగా వ్యతిరేకిస్తూ ఎంతగా పోరాటం చేసినా వారి అభిప్రాయాలకు విలువను ఇవ్వకుండా, పర్యావరణ వేత్తల అభిప్రాయాలను తుంగలో తొక్కి ఈ ఓపెన్ కాస్ట్ గనులకు అనుమతి నిచ్చిన, ఇవ్వబోతున్న కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలే 'జీవవైవిధ్య సదస్సు'ను హైదరాబాద్‌లో జరపడం 'దొంగే దొంగ దొంగ అని అరిచిన చందం'గా ఉంది. ఈ ఓపెన్ కాస్ట్ గని ఒక్కొక్కటి దాదాపు 10చ.కి.మీ. వెడల్పులో, 200 నుండి 250మీ. లోతులోని మట్టిని తీసి పక్కకు గుట్టలు గుట్టలుగా రాశులు బోసి, బొగ్గును తవ్వుతుండడం వలన తీవ్రమైన పర్యావరణ సమతుల్యం దెబ్బతిని ఉత్తర తెలంగాణలోని నాలుగు జిల్లాల వేలాది గ్రామాల భూగర్భ జలాలు అడుగంటిపోతున్నాయి. గోదావరి పరివాహక ప్రాంతానికి చెందిన ఈ గ్రామాలన్నీ కూడా పర్యావరణ నాశనం వలన పచ్చని పంట పొలా లు పూర్తిగా బూడిదమయం, మట్టిమయం అయిపోయి కనీస పంటరాబడి కూడా రావడం లేదు. గుట్టలుగుట్టలుగా మట్టి కయ్యలు కయ్యలుగా భూమి మారడం వలన వ్యవసాయ యోగ్యమైన భూమి శాతం రోజురోజుకు తగ్గిపోతున్నది. ఉత్తర తెలంగాణ ప్రజలకు 'తలాపుననే గోదావరి దాని ఉపనదులు ఉన్నా' గుక్కెడు మంచి నీరు గాని ఎకరం పొలం తడిపారడం కాని లేదని ఈ నాలుగు జిల్లాల ప్రజలు దశాబ్దాలుగా బొంబాయి, దుబాయి, బెంగళూరు, గుజరాత్, సురాత్, భీవండి ప్రాంతాలకు వలసలు పోయి దుర్భర జీవితం అనుభవిస్తున్నారు. ఒక వైపు పోలవరం వలన మరో 200గ్రామాలు నిర్వాసితం కాగా, ఈ ఓపెన్ కాస్ట్ గనుల వలన మరో 200 గ్రామాలు ఇప్పటికే నిర్వాసితం అయిపోయాయి.రాబోయే రోజుల్లో చేపట్టేబోయే ఓపెన్ కాస్ట్ ప్రాజెక్టులవలన దాదాపు 600 గ్రామాలు నిర్వాసితం కానున్నాయి. సమీప గ్రామాల సరిహద్దులలోనే ఈ ఓపెన్ కాస్ట్‌లు నడవడం వలన గుట్టలు గుట్టలుగా ఉన్న మట్టిగాలికి ఆ గ్రామాలకు వచ్చి చేరి ఆ ప్రజల ఉపిరి తిత్తులవ్యాధిని విజృభింప చేస్తున్నది. ఇప్పటికే ఈ పదహారు ఓపెన్ కాస్ట్ గనులకు 5839.41 హెక్టార్ల అటవి భూమి వినియోగించుకునుచుండగా, ప్రభుత్వ భూమి 1955.90 కాగా, వ్యవసాయ మరియు నివాసిత ప్రాంతాల భూమి 2356.73 హెక్టార్లతో కలిపి మొ త్తం 16113.52 హెక్టార్ల భూమిని ఈ ఓపెన్ కాస్ట గనులు మింగేస్తున్నాయి. ఇక రాబోయే రోజుల్లో లక్షలాది హెక్టార్ల అటవీ, వ్యవసాయ భూమి వందల కొద్ది గ్రామాలు మరియు బెల్లంపల్లి, ఇల్లందు లాంటి పట్టణాలు కూడా ఈ ఓపెన్‌కాస్ట్ గనులకు బలి కావల్సిన పరి స్థితి ఏర్పడుతున్నది. ఇప్పటికే అండర్ గ్రౌండ్ గనిలో రోజుకు 1,500 నుండి 2,000 మెట్రిక్ టన్నుల బొగ్గును ఉత్పత్తి చేయిచుండగా, ఓపెన్ కాస్ట్ గనిలో 8,000ల నుండి 10,000 వేల మెట్రిక్ టన్నుల ఉత్పత్తి తీస్తున్నాం అనే నెపంతో రాబోయే రోజుల్లో అండర్ గ్రౌండ్ గనులకు స్వస్తి చెప్పి మొత్తం ఓపెన్‌కాస్ట్ గనులనే ప్రతిపాదించడం కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలుకూడా సింగరేణి కంపని ప్రతిపాదనను యుద్ధ ప్రాతిపదిక మీద ఆమోదించి ప్రజల జీవితాలను చిద్రం చేసేందుకు కంపని చేస్తున్న ప్రయత్నాలన్నిటిని

ఆమోదించటం ద్వారా రాజ్యాంగం లోని ప్రజలకు కల్పించిన ప్రాథమిక హక్కులకు ప్రభుత్వాలే భంగం కలిగిస్తున్నాయి.

2010-11 సం॥లో 51.30 మిలియన్ టన్నుల ఉత్పత్తిని తీసిన కంపని, 2011-12కు 52.2 మిలియన్ ట న్నుల ఉత్పత్తిని తీసింది. 2012-13 ఆర్థిక సం॥నాటికి దాదాపు 55 మిలియన్ టన్నుల ఉత్పత్తి లక్ష్యంతో అతి పెద్ద ఓపెన్‌కాస్ట్ వరంగల్ జిల్లాలోని ములుగు-ఘన్‌పూర్, భూపాల్‌పల్లి మరియు వెంకటాపూర్ మండలంలోని 10 గ్రామాలను పూర్తిగా నిర్వాసితం చేసి 'లాంగోవాల్ టెక్నాలజీ'ని ఉపయోగించి బొగ్గును ఉత్పత్తి చేస్తున్నది. ఇటు వంటి లాంగోవాల్ టెక్నాలజీని భవిష్యత్తులో పదుల సంఖ్యలో అతి పెద్ద ఓపెన్‌కాస్ట్ గనులను ప్రారంభించేందుకు ఇప్పటికే ఈ నాలుగు జిల్లాలలోని రెవన్యూ, పట్టా, అటవి, గ్రామాలకు గ్రామాలలోను బొగ్గు తవ్వకాలకు (జూని-శిజీబిబీశిరిళిదీ) ప్రయత్నిస్తున్నది.దాదాపు 100సం॥లలో అండర్ గ్రౌండ్ గనుల ద్వారా కొనసాగించాల్సిన తవ్వకాలను కేవలం 15సం॥లలోనే ఈ ఓపెన్ కాస్ట్ గనుల ద్వారా 'తెలంగాణను బొందలగడ్డగా మర్చే ప్రయత్నం' చేస్తున్నది. అయిన ప్రభుత్వరంగసంస్థ అయిఉండి కూడా బహుళజాతి సంస్థల గుత్తపెట్టుబడిదారుల ఆలోచనతోనే కొనసాగుతున్న సింగరేణి కంపెని ఉత్తర తెలంగాణను మరో ఏడారిగా మార్చేందుకు ప్రయత్నంచేస్తున్నది. భవిష్యత్తులో ప్రారంభించేబోయే 75 ఓపెన్ కాస్ట్ గనులలో పచ్చని పంట పొలాలు, శత్రు దుర్భేధ్యమైన అడవి మరియు చారిత్రక కట్టడాలైన రామప్ప,లక్నవరం లాంటి ప్రాంతాలు కూడా ఈ ఓపెన్‌కాస్ట్ గనులకు బలికావచ్చును. సింగరేణి చేస్తున్న ఈ ప్రయత్నాలకు సీమాంధ్ర విద్యుత్ కంపనిల యాజమాన్యం, సిమెంట్ కంపెనీల యాజ మాన్యం మరియు దక్షిణ భారతదేశ గుత్త పెట్టుబడిదారుల లాభాపేక్ష తోపాటు కేంద్ర ప్రభుత్వ కుట్ర కూడా దాగిఉంది.

ప్రపంచీకరణ అమలులోకి వచ్చిన సంవత్సరం నుండి ఈ ఓపెన్ కాస్ట్ గనులు మొదలయ్యాయి. 1995సం॥ చంద్రబాబు పాలన నుండి ఈ ఓపెన్ కాస్ట్‌లు తీవ్రమయ్యా యి.1997సం॥లో ఖమ్మం జిల్లాలోని 'కోయగూడెం ఓపెన్ కాస్ట్'ను వ్యతిరేకిస్తూ కార్మికులు చేసిన మహత్తర పోరాటాన్ని తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం తీవ్రంగా అణిచివేసింది. వీటిని వ్యతిరేకిస్తూ పోరాడిన కార్మికులను, ఆరోగ్యకరమైన బొగ్గు తవ్వకాలను మరియు ఆరోగ్యక రమైన ట్రేడ్ యూనియన్ విధానం కొరకు పోరాడిన ట్రేడ్‌యూనియన్ నాయకులను వారికి మద్దతు ఇచ్చిన ప్రజాసంఘాల నాయకులను మరియు సామాన్య ప్రజలను చట్టానికి అతీతంగా కాల్చి చంపింది. రాజ్యాంగంలోని సంక్షేమ రాజ్యానికి, రాజ్యాంగంలోని ప్రాథ మిక హక్కైన అధికరణ 21కి అర్థం లేకుండా చేసి తన పాలనను కొనసాగించాడు. ఆ తర్వాత అధికారంలోకి వచ్చిన రాజశేఖర రెడ్డి సింగరేణి కంపనిని పూర్తిగా ప్రైవేట్ పరం చేసి ఓపెన్ కాస్ట్ గనులకే అత్యంత ప్రాముఖ్యతను ఇచ్చారు. లక్షలాది కోట్ల రూపాయల విలువ చేసే ఆ గనులు పూర్తిగా తమ బీనామీదారులకు దక్కేందుకు తీవ్ర ప్రయత్నం చేశారు. ఇందులో భాగంగానే కరీంనగర్ జిల్లాలోని 'తాడిచర్ల ఓపెన్ కాస్ట్ గని ఫేజ్ -1, ఫేజ్-2' లు తన ఆత్మ అయిన కె.వి.పి. రామచంద్రరావుకు ఆయన అనుచరులకు కట్టబెట్టేందుకు తీవ్ర ప్రయత్నం చేశారు. కాని విస్తృత ప్రజాఉద్యమం మరియు ట్రేడ్ యూనియన్ ఉద్యమం వలన ఆ నిర్ణ యాలను వెనక్కి తీసుకున్నాడు. ఆ తర్వాత వచ్చిన రోశయ్య మరియు ప్రస్తుత ముఖ్యమంత్రి కిరణ్‌కుమార్ రెడ్డిలు చంద్రబాబు రాజశేఖర్ రెడ్డిల విధానాలనే కొనసాగిస్తుండడం వలన ఉత్తర తెలంగాణలో సింగరేణి కంపని 'భయంకర భూతంగా' మారింది. ఒకవైపు ఉత్తర తెలంగాణలో గోదావరి నీళ్ళు అందక పంట పొలాలు ఏడారిగా మారుతున్నాయి. మరొక వైపు పొలవరం పేరుతో లక్షలాది ఎకరాలు నీట మునుగుతున్నాయి. ఇంకొక వైపు ఈ ఓపెన్ కాస్ట్ గనుల పేరుతో ఈ ప్రాంతం మొత్తం బొందల గడ్డగా మారుతున్నది. ఫలితంగా ఉత్తర తెలంగాణలోని దాదాపు రెండు కోట్ల ప్రజానిక జీవితం సంక్షోభంలోకి నెట్టబడింది. దీనికి వ్యతిరేకంగా మహత్తరమైన ఉద్యమం కొనసాగాల్సి ఉంది. ఇప్పటికే కొన్ని ప్రజాసంఘాలు, ప్రజాస్వామికవాదులు, ట్రేడ్‌యూనియన్‌లు మాత్రమే ఈ ఓపెన్ కాస్ట్ గనులకు వ్యతిరేకంగా పోరాడడం వలన ఈ ఓపెన్ కాస్ట్ గనులు ఆగడం లేదు. తెలంగాణ రాష్ట్ర ఏర్పాటు కొరకు జరుగుతున్న 'ఉద్యమంలో వనరుల రక్షణ' అంశం ప్రధానంగా లేకపోవడం వలననే ఈ దుస్థితి ఏర్పడుతున్నది. ఈ నాలుగు జిల్లాలలోని దాదాపు 75 మండలాలు సింగరేణి కంపెనీ విస్తరించుకుని ఉండగా, ఈ మండలాలలో మెజారిటిగా షెడ్యూల్డ్ మండలాలుగా ఉన్నాయి. ఈ షెడ్యూల్డ్ మండలాలలోని 90% ప్రజలు ఆదివాసులు మరియు మైదానప్రాంత గిరిజనులు నివసిస్తున్నారు. నేడు వారి జీవితం ఈ ఓపెన్ కాస్ట్ గనుల వలన చిద్రం అయిపోతున్నది. ఒక లాల్‌ఘడ్ ఉద్యమం వలన జిందాల్ కంపని ఆ ప్రాంతంలో అడుగు పెట్టడం లేదు. సింగూర్‌లో జరిగిన మహత్తర రైతాంగ పోరాటం వలన సలీం అండ్ కంపని మరియు టాటాలు అక్కడి నుండి మాయమయ్యారు. కళింగనగర్‌లో ఆదివాసి మడమతిప్పని పోరాటం వలన టాటా అక్కడ ఆదివాసులను నిర్వాసితం చేసే కంపని నిర్మించలేక పోయారు. ఇక మన రాష్ట్రంలోని సోంపేట మరియు కాకర్లపల్లి లాంటి విస్తృత ప్రజాఉద్యమాల వలన భీలాభూములను నాశనం చేసే విద్యుత్ ప్రాజెక్టులు ఆగి పోయాయి. అటువంటి తరహా ఉద్యమాలు రావడం వల్లనే అటుపోలవరం కాని ఇటు ఓపెన్ కాస్ట్ గనులు కాని ఆగిపోతాయి. అప్పటి వరకు ఈ గనులు సింగరేణి తవ్వుతూనే ఉంటుంది. సీమాంధ్ర భూస్వామ్య పెట్టుబడిదారుల ప్రయోజనం కొరకు ఈ ప్రభుత్వం పోలవరాన్ని కట్టడానికి ఎటువంటి అనుమతులు లే కున్నా టెండర్లను ఖరారు చేస్తూనే ఉంటుంది. స్పిల్‌వే, రాక్‌ఫిల్ డ్యాం మరియు పవర్ హౌజ్‌లు కట్టడానికి ఇప్పటికే ట్రాన్స్‌ట్రాయ్(సీమాంధ్ర పెట్టుబడిదారుడైన రాయపాటి సాంబశివరావుకు చెందిన) కంపెనీకి ప్రభుత్వం అప్పజెప్పింది. ఇంతకు ముందే ఈ ప్రాజెక్టుకు చెందిన కుడి ఎడమ కాల్వలు రాజశేఖర రెడ్డి ప్రభుత్వంలోనే తవ్వారు.ఇక రాబోయే రోజులలో ఆదివాసుల ముంపే జరగనున్నది. ఇప్పటికైనా ఉత్తర తెలంగాణలోని తూర్పు ప్రాంతంలో పోలవరం ప్రాజెక్టును ఆపడానికి, పశ్చిమ ప్రాంతంలో ఉత్తర తెలంగాణను బొందలగడ్డగా మార్చుతున్న ఓపెన్‌కాస్ట్ గనులను ఆపడానికి మహాఉద్యమం చేయాల్సి ఉన్నది. అటువైపు ప్రజలు, ప్రజాసంఘాలు, ప్రజాస్వామిక వాదులు మరియు తెలంగాణ ఉద్యమ సంఘాలు నడుముకట్టి ముందుకు కదిలితే తప్ప ఉత్తర తెలంగాణను ఈ బహుళజాతి సంస్థల, గుత్తపెట్టుబడి దారుల, సీమాంధ్ర భూస్వామ్య పెట్టుబడిదారుల కబంధహస్తాల నుండి కాపాడు కోలేం. రాబోయే రోజుల్లో ఉత్తర తెలంగాణ భవిష్యత్తు అంధకారం అవుతుంది. ద

(రచయిత టీపీఎఫ్ రాష్ట్ర కార్యదర్శి)

మరో 'బాబు', వైఎస్ లాంటి వారు రాకుండా చూసుకోవాలి!

మేరే యార్ ! హోషియార్!

పరిచయం అవసరం లేని ప్రజా ఉద్యమ కార్యకర్త మేధాపాట్కర్. ప్రజా ఉద్యమాలకు నిలువుటద్దం ఆమె. అణగారిన, బలహీన వర్గాల, ఆదివాసీల ఉద్యమాలు ఎక్కడ జరిగినా అక్కడ ఆమె ప్రత్యక్షమవుతుంటారు. ప్రజల పోరాటాలకు అండగా నిలుస్తుంటారు. ఇటీవల మేధాపాట్కర్ హైదరాబాద్‌కు వచ్చారు. ఈ సందర్భంగా ఆమెతో 'దక్కన్‌ల్యాండ్' ప్రత్యేక ఇంటర్వ్యూ.

సమస్యల పరిష్కారానికి ప్రజా ఉద్యమాలు, ఎన్నికల్లో ఏవి మంచివని మీరు భావిస్తున్నారు?

ఒక విధంగా చూస్తే రెండూ మంచివే. ఎన్నికల ప్రక్రియలో సంస్కరణలు రావాల్సిన అవసరం ఉంది. మరోవైపున ఉద్యమం లేనిదే సుస్థిరదాయక మార్పు రాదు. రాజకీయాలు అంటే ఎన్నికలు అనే అర్థం కాదు. రాజకీయం అనేది అధికారం ఉన్నవారికి, అది లేనివారికి మధ్య ఉండే బంధం. ఆ బంధాన్ని ప్రభావితం చేసేదే ఉద్యమం. ప్రజా ఉద్యమాలు నేటి తక్షణావసరం. ఏ ఉద్యమానికైనా ఒక తాత్విక పునాది, సిద్ధాంతం ముఖ్యం. అది సమగ్రంగా ఉండాలి. ప్రజా ఉద్యమాలను సంఘటితంగా నిర్వహించే లక్ష్యంతో ఎన్‌ఏపీఎం (నేషనల్ అలయెన్స్ ఫర్ పీపుల్స్ మూవ్‌మెంట్స్) రూపుదిద్దుకుంది. కొంతమంది మాత్రం పొలిటికల్ ఫ్రంట్ కూడా కూడా ఉంటే బాగుంటుందని అంటున్నారు.

ప్ర: అభివృద్ధి ఏ రూపంలో ఉండాలని అంటా రు?

భూమి, నీళ్ళు, అడవులు, ఖనిజాలు....లాంటి సహజ వనరులపై స్థానిక ప్రజల హక్కులను గుర్తించాలి. వాటికే కాకుండా భారీస్థాయిలో చేపట్టే అభివృద్ధి కార్యక్రమాలన్నింటికీ ప్రజల ఆమోదం పొందాలి. వారి అనుమతి తీసుకోవాలి.

ప్ర: దేశంలో ప్రజా ఉద్యమాలు బలపడుతు న్నాయా? బలహీనమవుతున్నాయా?

ప్రజా ఉద్యమాలు నానాటికీ ఉధృతమవుతున్నాయి. అణగారిన వర్గాల వారు, ఆదివాసీలు తమ హక్కుల కోసం, అవసరాల కోసం దేశమంతటా ఉద్యమిస్తున్నారు. మునుపటితో పోలిస్తే వారి గొంతు మరింత పెరిగింది. ఇప్పుడు జరుగుతున్నది అహింసాయుత పోరాటం. ఇలాంటి పోరాటాన్ని ప్రభుత్వం ఇదివరకెన్నడూ ఎదుర్కోలేదు. హింసాయుత పోరాటాన్ని ఎలా అణచివేయాలో ప్రభుత్వానికి తెలుసు. ఈ అహింసాయుత పోరాటాన్ని మాత్రం ఎదుర్కోలేకపోతున్నది.

నేడు దేశకార్మికుల్లో 96 శాతం మంది అసంఘటిత రంగంలో ఉన్నారు. నిజానికి వీరిని అసురక్షిత కార్మికులుగా గుర్తించాలి. కొన్ని ప్రభుత్వ, ప్రభుత్వరంగ సంస్థల సిబ్బంది పొందుతున్న తరహాలోనే వీరికి కూడా పింఛను లాంటి సదుపాయాలు అందుబాటు లోకి రావాల్సిన అవసరం ఉంది. దేశంలో ప్రైవేటీకరణ, కార్పొరేటీకరణ పెరిగిపోతున్నాయి. ఖనిజాలను జాతీయ సంపదగా ప్రకటించాలి. ఎన్‌ఏపీఎం (నేషనల్ అలయెన్స్ ఫర్ పీపుల్స్ మూవ్‌మెంట్స్) లాంటి సంస్థల ఆధ్వర్యంలో ఎన్నో ప్రజా ఉద్యమాలు జరుగుతున్నాయి. అవినీతి, అక్రమాలను వెలికితీయడంలో వివిధ సామాజికసంస్థలు కీలకపాత్ర వహిస్తున్నాయి. లావాసా, ఆదర్శ్ కుంభకోణాలు ఇలా వెలుగులోకి వచ్చినవే.

ప్ర: ప్రస్తుతం కొనసాగుతున్న తెలంగాణ ఉద్యమంపై.....

తెలంగాణను పూర్తిగా సమర్థిస్తున్నాను. ఉద్యమానికి అండగా నిలుస్తాను. 'తెలంగాణ' రాష్ట్రం ఏర్పడాలి. సమస్యలు పరిష్కారం కావాలి. ఇదే క్రమంలో సామాజిక తెలంగాణ ఏర్పడడం ఎంతో ముఖ్యం. మరో చంద్రబాబు, వైఎస్ఆర్ లాంటి నాయకులు తలెత్తకుండా చూసుకోవాలి.

ప్ర: జీవవైవిధ్యం గురించి....

జీవవైవిధ్యాన్ని ప్రభుత్వమే హతమారుస్తోంది. ప్రభుత్వవిధానాలేవీ కూడా జీవవైవిధ్య రక్షణతో ముడిపడి లేవు. యాక్సెస్ బెనిఫిట్‌తో లబ్ధి పొందేందుకు కార్పొరేట్ సంస్థలు ప్రయత్నిస్తున్నాయి. ప్రభుత్వాలు కూడా అలాంటి సంస్థలకే వంత పలుకుతున్నాయి. 'కమ్యూనిటీ యాక్సెస్' భావనకు ప్రాధాన్యం పెరగాలి.

ప్ర: వివిధ ప్రజాఉద్యమాలకు మధ్యతరగతి ప్రజానీకం దూరంగా ఉంటోంది అనిపిస్తోంది? ఉద్యమాలపై ఆ ప్రభావం ఉంటుందా?

మధ్యతరగతి ప్రజానీకంలో మరీ ముఖ్యంగా యువతరంలో కెరీరిజం లాంటి అంశాలకు ప్రాధాన్యం పెరిగింది. దాంతో ఆ వర్గం నుంచి ప్రాతినిథ్యం కాస్తంత తగ్గినట్లుగా కనిపిస్తోంది. అందుకు బాధపడాల్సిన అవసరం లేదు. అదే సమయంలో అణగారిన వర్గాల వారు అత్యధిక స్థాయిలో ఈ ఉద్యమాల్లోకి ప్రవేశిస్తున్నారు.

ప్ర: కొంతమంది మిమ్మల్ని అభివృద్ధి నిరోధకురాలిగా అభివర్ణిస్తుంటారు. ఆ వ్యాఖ్యలపై మీరెలా స్పందిస్తారు?

(నవ్వుతూ) వారు కోరుతున్న అభివృద్ధి ఎలాంటిది, అది ఎవరి కోసం? అభివృద్ధి అనేది మార్పు. అది ప్రజలు కోరదగ్గ, కోరుకున్న మార్పుగా ఉండాలి. అప్పుడే అది నిజమైన అభివృద్ధి అవుతుంది.

- వి.ఎం.

ఓ.బి.సి.లెవరు? వారిని మోసగిస్తున్నదెవరు?

తమాషా చాలు...దామాషా మేలు!

అణగారిన వర్గాలు అణువణువునా చైతన్యపూరితమవుతున్నాయి. అయినా అధికారానికి ఆమడదూరంలోనే ఉంటున్నాయి. శతాబ్దాలుగా జరిగిన అన్యాయాన్ని వివరిస్తూ, ఇంకా ఎందుకిలా జరుగుతోందని ప్రశ్నిస్తూ, ఆ అన్యాయాన్ని ఎదుర్కొనే మార్గాన్ని వివరిస్తున్నారు ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ, ముస్లిం ఫ్రంట్ రాష్ట్ర కన్వీనర్ **యర్రమల్ల రాములు**

వ్యక్తి వికాసం తనకున్న హక్కులు, అవకాశాలు, వసతులపైన ఆధారపడి ఉంటుంది. ఇవి వ్యక్తి సామర్థ్యాన్ని పెంచడానికి అవసరమైన పరిస్థితులు. ఈ పరిస్థితులను భారతదేశంలో అగ్రవర్ణాలుగా బతికినవారు శూద్రాతిశూద్రులకు నిరాకరించిన కారణంగా వారి సామర్థ్యాలు కుంటుబడి ఆర్థిక, సామాజిక, రాజకీయరంగాలలో, వెనుకబడి పోయారు. ఈ నాటికీ ఇలా వెనకబడిన వారినే బీసీలంటారు. చట్టపరంగా బీసీలన్న మాటపైన,బీసీలు, ఓబీసీల మధ్య గల బేధంపైన చాలామందికి పూర్తి అవగాహనలేదు.

ప్రస్తుతం మన రాష్ట్రంలో బీసీల సామాజిక, ఆర్థిక, రాజకీయ స్థితి గతులపై ఎంతో చర్చ జరుగుతుంది. వారి రాజకీయ ప్రాతినిధ్యంపై ఆసక్తికర ప్రయోగాలు వినిపిస్తున్నాయి. బీసీలలో వస్తున్న సామాజిక, రాజకీయ చైతన్యాన్ని ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ, ముస్లిం ఫ్రంట్ స్వాగతిస్తుంది. ఈ నేపథ్యంలో బీసీలంతా ఐక్యతతో, చైతన్యంతో ముందుకు కదలాలనే బాబాసాహెబ్ డా॥బి.అంబేడ్కర్, రాష్ట్రపిత జ్యోతిరావుపూలేల ఆశయాలకు అనుగుణంగా, 'రాష్ట్రంలో బీసిలు ఎవరు, వారు ఎలా మోసపోతున్నారు?' అనే విషయాలపై అవగాహన కల్పించడానికి ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ, ముస్లిం ఫ్రంట్ తనవంతుగా ప్రయత్నిస్తోంది. కులమే ఆధారంగా ఏర్పడ్డ సామాజిక వ్యవస్థలో వెనుకబడిన తరగతులలో అవగాహన పెంపొందించడం, కులమే ఆధారంగా నడుస్తున్న రాజకీయాన్ని వివరించడమే గాని, ఏ ఒక్క కులాన్ని ఎత్తిచూపడం మా ఉద్దేశం కాదు.

1. రాజ్యాంగ పరంగా బిసి (బ్యాక్ వర్డ్ క్లాసెస్)లంటే ఎవరు?

జ. 'బిసి'లన్నది బ్యాక్‌వర్డ్ క్లాసెస్ అన్న పదానికి చిన్న వాడుక రూపం. తెలుగులో దీని పూర్తి అర్థం 'వెనుకబడిన వర్గాలు' అని. ఈ వెనుకబడిన వర్గాలలో ప్రధానంగా మూడు తరగతులున్నాయి. 1. షెడ్యూల్డు, 2. షెడ్యూల్డు తెగలు (ఎస్టీలు), 3. ఎస్సీలు, ఎస్టీలు కాని ఇతర వెనుకబడిన కులాలు (ఓబీసీలు). ఏ కులాలు/తెగలు ఏ వెనుకబడిన వర్గంలో భాగమన్నది నిర్ణీత ప్రాతిపదికల ప్రకారం చట్టపరంగా నిర్ణయించబడుతుంది. ఎస్సీలకు, ఓబీసీలకు గల ప్రధానమైన తేడా ఏమంటే, కుల వివక్షతోబాటు, అంటరానితనం అనే వివక్షకు కూడా గురిచేయబడిన నిమ్న కులాలు/ జాతులు షెడ్యూల్డు కులాలు. ఇతర వెనుకబడిన కులాలకు అంటరానితనం అనే వివక్ష లేదు. వారి వెనుకబడినతనం వారి ఆర్థిక, విద్య, కులవృత్తి హోదా (ఎకనామిక్, ఎడ్యుకేషనల్, అక్యూపేషనల్ స్టాటస్)లను బట్టి నిర్ణయించబడుతుంది. దేశంలోనూ, రాష్ట్రంలోనూ, ఎస్సీలు, ఎస్టీలు, ఓబిసీలు గా పరిగణింపబడుతున్న వివిధ సామాజిక వర్గాలే 'బీసీ'లు అంటే బిసీస్=(ఎస్సీస్+ఎస్టీస్+ఓబిసీస్).

2. బిసీలు వెనుకబడి ఎందుకున్నారు?

జ. రాజ్యాంగాని (1950)కి ముందు వ్యక్తి వికాసానికి, అభివృద్ధికి అవసరమైన హక్కులు, అవకాశాలు, వసతులు, తిరస్కరించబడిన కారణంగా వారు వెనుకబడి ఉన్నారు. స్వతంత్ర్యానంతరం హక్కులు, అవకాశాలు ఉన్నా, వాటిని వినియోగించుకోడానికి అవసరమైన 'వసతులు' నిరాకరించబడడంవల్ల వారి సామర్థ్యాలు మరింత నశించి వారు వెనుకబడి ఉన్నారు. కులవ్యవస్థలో వారసత్వంగా వచ్చిన వృత్తులపైనే ఆధారపడిన కారణంగా ఆర్థికపరమైన స్వశక్తి వారికి రాలేదు. కుల వృత్తులు బాధ్యతలే కాని, ఆర్థిక బలాన్నిచ్చే ఉత్పాదక శక్తులు కావు. కుల వృత్తుల ద్వారా తయారయ్యే సరుకులు అమ్ముకుని సొమ్ముచేసుకొనే హక్కు వారికి ఉండేది కాదు. స్వాతంత్ర్యానంతరం ఇప్పుడా హక్కు వారికున్నా, ప్రస్తుత పెట్టుబడిదారి వ్యవస్థలోని పోటికి వారి ఉత్పత్తులు నిలదొక్కుకోలేవు. అంతేగాక నాణ్యమైన విద్యావకాశాలు అందుబాటులో లేక ఆధునిక, ఆర్థిక రంగంలో బలమైన ఉద్యోగాలు వారు పొందలేక పోయారు. కుల వివక్ష కారణంగా సమాజంలో వారి ప్రతిభకు గౌరవ ప్రదమైన గుర్తింపు దొరకడం లేదు. వీరికి ఆర్థిక బలంగాని, విద్యాబలం గాని లేని కారణంగా రాజకీయంగా కూడా వీరు అణగదొక్కబడుతున్నారు. ప్రజాస్వామ్యంలో ఓటు హక్కు విలువ వీరికి తగిన రీతిలో అర్థం కాలేదు. రాజ్యాంగంలో అవసరమైన రక్షణలు, అవకాశాలు కల్పించినప్పటికి, 65 ఏళ్ల స్వాతంత్ర్యం వీరిని నిర్బంధ కుల వృత్తుల నుండి, గర్భదారిద్ర్యం నుండి పూర్తిగా విముక్తి చేయలేక పోయింది.

3. రాష్ట్రంలో ఉన్న ఓబీసీ కులాలు ఎన్ని? సంఖ్యాపరంగా ప్రధానమైనవి ఏవి?

జ. ప్రస్తుతం రాష్ట్రంలో రాజ్యాంగపరంగా రిజర్వేషన్ పరిధిలో దాదాపు 104 ఓబిసి కులాలున్నాయి. ఇవిగాక ఆర్థికంగా, విద్యాపరంగా, రాజకీయంగా వెనుకబడిన ఎన్నో ఇతరకులాలున్నాయి. ప్రస్తుతం రాష్ట్రంలో సంఖ్యాపరంగా పెద్దవైన ఓబీసీ కులాలు, మత్స్యకారకులాలు, యాదవులు, బోయ, కొప్పుల వెలమ, వడ్డెర, విశ్వబ్రాహ్మణులు, గవర, కాళింగులు, రెడ్డిక, వాల్మీకి, కుమ్మరి, పెరిక, శ్రీశయన, తూర్పుకాపు, బట్రాజులు మొదలగువారు. రాష్ట్రంలో వీరు దాదాపు 50 శాతం ఉంటారని అంచనా!

4. రాజ్యంగంలో వారికి గల సామాజిక ప్రగతి మార్గాలేవి?

జ. స్వాతంత్ర్యానంతరం బీసీల పరిస్థితిలో వచ్చిన ఒకే ఒక మార్పు ఏమంటే భారతరాజ్యాంగం ద్వారా బీసీలు కేవలం కులవృత్తులే కాకుండా మరేవృత్తినైనా చేపట్టడానికి, విద్యాపరంగా ముందుకు వెళ్లడానికి ఆర్థికవృద్ధిని సాధించుకోవడానికి, రాజకీయ అధికారాన్ని సంపాదించుకోవడానికి స్వేచ్ఛా సమానత్వాలు ఇవ్వబడ్డాయి. దీనికోసం భారత

రాజ్యాంగంలో ప్రాథమిక హక్కులలోని 14, 15, 16 అధికరణలు, ఆదేశిక సూత్రాలలోని 38, 39, 46 అధికరణలను పొందుపరచడం జరిగింది. ఇవి కాక ఎస్సీ, ఎస్టీలకు ప్రత్యేక అధికరణలు కూడా ఉన్నాయి. వెనుకబడిన తరగతుల స్థితిగతులను విచారించడానికి ఒక కమీషన్ నియమించాలని 340 అధికరణను ప్రత్యేకంగా పొందుపరిచారు. భారత రాజ్యాంగంలోని సామాజిక న్యాయసూత్రం ప్రకారం బిసిల ఆర్థిక, విద్యాపరమైన అభివృద్ధికి కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు పూర్తి స్థాయిలో కృషి చేయాలి. ప్రభుత్వ పాలనలో తగిన ప్రాతినిధ్యాన్ని పొందడం వారి ప్రాథమిక హక్కు. దీనికి అవసరమైన పరిస్థితులను ప్రభుత్వాలే కల్పించాలి. కుల వివక్షతో తూలనాడబడకుండా, నిర్లక్ష్యం చేయబడ కుండా ఉండడం వారి ప్రాథమిక హక్కు. సభ్యసమాజంలో వారు సమానంగా చూడబడేలా ప్రభుత్వాలు చర్యలు తీసుకోవాలి.

5. చట్టసభలు, ప్రభుత్వ శాఖలు, న్యాయవ్యవస్థలో తగిన ప్రాతినిధ్యం ఉందా?

జ. విద్యా ఉద్యోగాలలోనూ, చట్టసభలలోనూ, ఎస్సీల కోటా ఎస్సీల కివ్వాలనే చట్టపరమైన నిబంధన ఉంది. అయినా వారు తమ కోటాను కూడా పూర్తిగా వినియోగించుకోనివ్వకుండా పాలకవర్గాలు అడ్డుకుంటు న్నాయి. ఎస్టీలకోటా ఎస్టీలకుంది. వారుకూడా వారి కోటాను ఇంకా పూర్తిగా వినియోగించుకునేలా పాలకవర్గాలు చర్యలు తీసుకోలేదు. ఓబిసీలకైతే నామమాత్రపు ప్రాతినిధ్యం ఇంకా దొరకలేదు. ప్రధానంగా కాపు, బలిజ, తెలగ, ఒంటరి కులాలు, వారి జనాభా నిష్పత్తి ప్రకారమే చట్టసభల్లో ప్రాతినిధ్యం వినియోగించుకోగలిగినా ఇతర అంశాలలో వెనుకబడి ఉన్నారు. అంటే రాష్ట్రంలో బాగా అభివృద్ధి చెందిన ఆధిపత్య కులాలైన రెడ్డి, కమ్మ, వెలమలు ప్రత్యక్షంగాను, పరోక్షంగాను 'ఓబిసి'లకు చెందవలసిన కోటాను అన్ని రంగాలలోను తన్నుకుపోతున్నారు.

6. రాజకీయరంగంలో ఓబిసిల పరిస్థితి ఏమిటి?

జ. ఏ ఇతర సామాజిక వర్గంతో పోల్చిచూసినా ఓబీసీల జనాభా చాలా ఎక్కువ. కాని రాష్ట్ర అసెంబ్లీలో ప్రాతినిధ్యం అంతంత మాత్రమే. కొన్ని ఒబిసి కులాలయితే రాష్ట్ర అసెంబ్లీ గడపయినా తొక్కకపోవడం చరిత్ర చెబుతున్న సత్యం. ఓబీసీలకు ఎస్సీ, ఎస్టీలవలె రాజ్యాంగపరమైన చట్టసభల ప్రాతినిధ్యానికి రిజర్వేషన్లు లేకపోవడంతో బాటు వారి పట్ల గల కులవివక్ష వారి ఆర్థిక దుస్థితి, వారిలోని చైతన్య రాహిత్యం వారి రాజకీయ వెనుకబాటుకు కారణాలుగా మిగిలాయి.

రాష్ట్రంలో 7 శాతం జనాభా గల రెడ్డి కులస్థులు అసెంబ్లీలో 21 స్థానాలు పొందవలసిన ఉండగా, ప్రస్తుతం 81 మంది ఎం.ఎల్.ఏలుగా ఉన్నారు. అంటే తమ వాటాకు మించి అదనంగా 60 అసెంబ్లీ నియోజక వర్గాలలో రెడ్డి కులస్థులు అధికారాన్ని తన్నుకుపోతున్నారు. రాష్ట్రంలో 4 శాతం జనాభా కలిగి ఉన్న కమ్మ కులస్థులు 12 శాసనసభ స్థానాలు పొందవలసి ఉండగా ప్రస్తుతం 29 శాసనసభ నియోజక వర్గాలలో ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్నారు. అంటే అదనంగా 17 శాసనసభ నియోజక వర్గాలలో ఇతర వెనుకబడిన కులాలకందవలసిన అధికారిన్ని వీరు తన్నుకుపోతున్నారు. ఒక శాతం జనాభా కూడా లేని వెలమ కులస్థులు 2 అసెంబ్లీ స్థానాలకు మాత్రమే పొందవలసి ఉండగా ప్రస్తుతం 9 అసెంబ్లీ స్థానాలలో ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్నారు. అంటే రెడ్డి, కమ్మ, వెలమ కులస్థులు వారి జనాభా నిష్పత్తి ప్రకారం మొత్తం (21+12+2) 35 అసెంబ్లీ స్థానాలకు ప్రాతినిధ్యం వహించాల్సి ఉండగా ప్రస్తుతం రాష్ట్ర అసెంబ్లీలో (81+17+7) 105 మంది ఎం.ఎల్.ఏలను కలిగి ఉన్నారు. తమ వాటాలకు మించి అదనంగా ఈ మూడు కులాలు అధి కారం చెలాయిస్తున్న (149–35) 114 అసెంబ్లీ స్థానాలు వెనుక బడిన ఓబీసీ కులాలకు చెందాల్సినవి. రాష్ట్ర జనాభాలో దాదాపు 50 శాతం ఉన్న ఓబీసీలు147 అసెంబ్లీ స్థానాలు పొందవలసి ఉండగా కేవలం యాభై రెండు స్థానాలకే పరిమితం చేశారు. విద్యా, ఉద్యోగ రంగాల లోనూ ఇదే పరిస్థితి. అయితే నేడు కాంగ్రెస్, తెలుగుదేశం పార్టీలు వారికి వందసీట్లు ఇస్తామనడాన్ని ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ, ముస్లిం ఫ్రంట్ తప్పుబడుతోంది.

సనాతన హిందూ ధర్మంలోని అగ్రవర్ణాలైన బ్రహ్మణ, క్షత్రియ, వైశ్యులు కూడా బలీయమైన ఈ ఆధిపత్య కులాల తాకిడిలో నలిగిపోతున్నారు. స్వాతంత్ర్యానంతరం అగ్రవర్ణాలు, కులాలలో ఎవరు బీసీల వెనుకబాటు తనానికి కారణమన్నది, ఎవరు నిజంగా రాష్ట్రాన్ని పాలించారన్న దానిపైనే ఆధారపడి ఉంది. స్వాతంత్ర్యానంతరం రాష్ట్రాన్ని కాంగ్రెస్, తెలుగుదేశం పార్టీలే పాలించాయి. భుజాలు మారుస్తూ ఈ పార్టీలకు అండగా ఉభయ కమ్యూనిస్టులు, భారతీయ జనతాపార్టీలు నిలబడ్డాయి. రాజకీయ పార్టీలను పక్కనబెడితే వాస్తవానికి అధిక సంఖ్యలో ఏ పార్టీలోనైన ప్రధాన నాయకత్వాన్ని ప్రాతినిధ్యాన్ని వహిస్తున్న రెడ్డి, కమ్మ, సామాజిక వర్గాలే పరిపాలించారన్నది రాష్ట్రంలోని వాస్తవ కుల రాజకీయం.

7. ఈ విధమైన సామాజిక, ఆర్థిక, రాజకీయ అన్యాయాన్ని ఎదుర్కొవడానికి ఎస్సీ, ఎస్టీ, బిసి, ముస్లీం ఫ్రంట్ సూచిస్తున్న పరిష్కారం ఏమిటి?

జ. సామాజిక ప్రగతి అంటే విజ్ఞాన సాంస్కృతిక రంగాలలో అభివృద్ధిని సాధిస్తూ మానవ వనరులను అత్యున్నత స్థాయిలో వినియో గించుకోవడం. ఆర్థిక ప్రగతి అంటే సహజసిద్ధమైన ఆర్థిక వనరులపై తగిన పట్టుసాధించి పారిశ్రామిక, సేవారంగాలలో అభివృద్ధి చెందటం. ఈ విధమైన సామాజిక, ఆర్థిక ప్రగతిని సాధించాలంటే రాజ్యాధికారాన్ని సాధించుకోవడం ఎంతైనా అవసరమని అంబేద్కర్ ఉద్ఘాటించారు. రాజ్యాధికారమంటే కేవలం చట్టసభలో ప్రాతినిధ్యమే కాదు. దీనికి తోడు ప్రభుత్వ పాలనా యంత్రాంగం, న్యాయవ్యవస్థ, పత్రికారంగాలలో కూడా తగిన పాత్ర వహించడం. ఇవి ప్రజాస్వామ్యానికి నాలుగు పాదాలు. ఈ రంగాలలో వేళ్లూనుకోవాలన్నా రాజకీయాధికారమే కీలకమైంది. అందుకని కాంగ్రెస్, వైయస్ఆర్ కాంగ్రెస్, తెలుగుదేశం, తెలంగాణ రాష్ట్రసమితి పార్టీల ముసుగులో రెడ్డి, కమ్మ, వెలమ కులస్థులు చేస్తున్న రాజకీయ దోపిడికి అడ్డుకట్టవేసుకోవలసిన బాధ్యత బీసీలపైనే ప్రధానంగా ఉందని ఎస్సీ, ఎస్టీ, బిసి, ముస్లీం ఫ్రంట్ ఉద్ఘాటిస్తుంది. తద్వారా సాధించే రాజ్యాధికారం కేవలం సంఖ్యాపరమైన ప్రజాస్వామ్యమే అవుతుందని గ్రహించి, ఈ సంఖ్యాపరమైన రాజకీయ ప్రాతినిధ్యాన్ని నాణ్యమైన, క్రియాశీలకమైన, ప్రతిష్టాత్మకమైన ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థగా తీర్చిదిద్దుకోవలసిన బాధ్యత ఒబిసి, ఎస్సీ, ఎస్టీలపై ఎంతైనా ఉందని ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ, ముస్లిం ఫ్రంట్ పునరుద్ఘాటిస్తుంది. గ్రామస్థాయి నుండి మండలం, జిల్లా, రాష్ట్రస్థాయి వరకు, అలాగే జాతీయస్థాయిలోను సమర్థవంతమైన సామాజిక ఉద్యమకార్యకర్తల నుండి జాతీయ భావాలు గల నాయకత్వాలు ఒబిసి, ఎస్సీ, ఎస్టీలు, స్త్రీల నుండి కూడా బలపడాల న్నదే మా ఆకాంక్ష. ద

(రచయిత తెలంగాణ ఉద్యమ నాయకుడు)

జన్యుమార్పిడితో జీవ వైవిధ్యం మిథ్యే

టర్మినేటర్ టెక్నాలజీ, ట్రైటర్ టెక్నాలజీ వంటి టెక్నాలజీతో వ్యవసాయ కార్పొరేషన్లు విత్తన జీవ ప్రక్రియను నియంత్రించి మేధోసంపత్తి హక్కులతో జీవరాశులను పటిష్టమైన పెట్టుబడిగా మలుచుకుంటున్నాయి. అధిక పెట్టుబడులతో కూడిన ఈ ఆధునిక పారిశ్రామిక వ్యవసాయం మన రైతాంగాన్ని దుర్భర దారిద్ర్యంలోకి నెట్టివేస్తోంటే వ్యవసాయ కార్పొరేషన్ల లాభాలు మాత్రం పెరుగుతూనే ఉన్నాయి అని అంటున్నారు రైతు, వ్యవసాయ విధాన పరిశోధకులు **డాక్టర్ కె.క్రాంతికుమార్ రెడ్డి**

జన్యుమార్పిడి పంటలపై సుప్రీంకోర్టు సాంకేతిక కమిటీ పది సంవత్సరాల పాటు నిషేధించాలని నివేదించటం హర్షదాయకం. ఈ నివేదికను వెంటనే అమలు పరచినట్లయితే మన ఆహార భద్రతకు, మనరైతాంగం మనుగడకు, జీవ వైవిధ్యానికి ఎంతో మేలు జరుగుతుంది. ఇప్పటికే జన్యుమార్పిడి పంటలకు వ్యతిరేకంగా ప్రపంచవ్యాప్తంగా ప్రజలు, పర్యావరణ వేత్తలు, స్వచ్ఛంద సంస్థలు ఉద్యమిస్తున్నారు. జన్యుమార్పిడి టెక్నాలజీ అనేక రంగాలలో ఉన్నప్పటికీ వ్యవసాయ రంగంలో ఈ టెక్నాలజీ అత్యంత వివాదాస్పద మయ్యింది. వ్యవసాయ రంగంలో ఈ టెక్నాలజీ అత్యంత వేగంగా విస్తరిస్తోంది. ఒక్కసారి జన్యుమార్పిడి చేసిన జీవిని నియంత్రించటం అసాధ్యమని పర్యావరణ వేత్తలు అంటున్నారు. వ్యవసాయ రంగంపై ఈ టెక్నాలజీ తీవ్రమైన దుష్ప్రభావం చూపబోతోంది. ఈ నేపథ్యంలో ప్రజలు, రైతులు జన్యు మార్పిడి పంటలపైన అవగాహన పెంచుకోవటం అవసరం. జన్యు మార్పిడి పంటల వల్ల లబ్ది పొందేదెవరు? వాటిని పండించే రైతులా? వినియోగించే ప్రజలా? లేక వాటి మీద మేధోసంపత్తి హక్కులు కలిగిన బహుళజాతి వ్యవసాయ కార్పొరేషన్లా?

మోన్‌శాంటో, అవెంటిస్, సింజెంటా, డ్యుపాంట్, మిత్సుబిషి వంటి కంపెనీలు వ్యవసాయ బయోటెక్ రంగాన్ని శాసిస్తున్నాయి. లైఫ్ సైన్స్ కార్పొరేషన్లుగా చెప్పుకొనే ఈ బహుళజాతి కంపెనీలే జన్యుమార్పిడి టెక్నాలజీ మొత్తాన్ని తమ ఆధీనంలో పెట్టుకున్నాయి. అసలు మేధో సంపత్తి హక్కుల్ని ఈ వ్యవసాయ బయోటెక్ కంపెనీలే తమకు అను కూలంగా మలుచుకుని ప్రపంచ వాణిజ్య సంస్థలో చేర్పించగలిగాయి. ఈ ఐదు కంపెనీలే ప్రపంచ వ్యవసాయ బయోటెక్ పరిశోధన నిధుల్లో 60 శాతానికి పైగా వెచ్చిస్తున్నాయి. ప్రపంచ వ్యవసాయ రంగాన్ని వ్యవసాయ బయోటెక్ కంపెనీలు తమ అధీనంలోకి తెచ్చుకునే ప్రయత్నంలో భాగంగానే మేధో సంపత్తి హక్కుల రక్షణతో జన్యుమార్పిడి పంటల్ని విస్తరింపచేస్తున్నారు. రానున్న రోజుల్లో ప్రపంచ వాణిజ్య సంస్థ ఆధ్వర్యంలో కొనసాగే వ్యవసాయ ప్రపంచీకరణకు జన్యుమార్పిడి పంటల విస్తరణే ఆయువుపట్టుకానుంది.

గ్రీన్ రివల్యుషన్‌తో ఉత్పత్తి ఎదుగుదల ఆగిపోవటంతో ఉత్పత్తులను పెంచటానికి బయోటెక్నాలజీ ఒక్కటే మన ముందున్న మార్గమనీ ప్రచారం జరుగుతోంది. ఇప్పుడు క్రిమి సంహారక మందులను, కలుపు మందులను తట్టుకుని మనగలిగే వంగడాలను విస్తారంగా జన్యుమార్పిడి చేస్తున్నారు. ఇప్పటికే రసాయన ఎరువులు, క్రిమి సంమారక మందుల మార్కెట్‌ను శాసిస్తున్న వ్యవసాయ కార్పొరేషన్లు, ఇప్పుడు బయోటెక్నాలజీతో జీవ మూలాధారమైన విత్తనాలను జన్యుమార్పిడి చేసి పేటెంట్ హక్కులతో జీవరాసులనే తమ అధీనంలోకి తెచ్చుకొంటున్నాయి. గ్రీన్ రివల్యుషన్ రసాయనాలతో పర్యావరణ విధ్వంసం పెరిగితే, బయోటెక్నాలజీ వల్ల జీవ మూలాధారమైన జీవ వైవిధ్య నశించి జన్యు వినాశనం పెరగటమేకాక వ్యవసాయ కార్పొరేషన్ల దోపిడీ పెరుగుతోంది. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా రైతులు విత్తన క్రిమి సంహారక మందుల కార్పొరేషన్ల కోరల్లోకి నెట్టివేయబడుతున్నారు. ఫలితంగా మోన్‌శాంటో వంటి వ్యవసాయ కార్పొరేషన్లు వేలాది మంది రైతుల ఆత్మహత్యలకు కారణమౌతున్నాయి. మన దేశంలో బిటి ప్రత్తిని ప్రవేశపెట్టిన తరువాత ఆత్మహత్యలు చేసుకున్న రైతులలో అధిక శాతం మంది బీటీ ప్రత్తిని పండించిన రైతులే కావటం గమనార్హం. రైతుల హక్కులు కాపాడలేని ప్రభుత్వాలు, డబ్ల్యు.టి.ఓ. వంటి అంతర్జాతీయ సంస్థలు, వ్యవసాయ కార్పొరేషన్లకు మాత్రం మేధో సంపత్తి హక్కుల ద్వారా విత్తనాలపైనా, జీవరాసులపైనా, పేటెంట్ హక్కులను కల్పిస్తున్నాయి.

వ్యవసాయ ఉత్పత్తులకు మార్కెట్ అవకాశాలు మెరుగుపరచవలసిన ప్రభుత్వం మన వ్యవసాయ రంగాన్నే వ్యవసాయ కార్పొరేషన్లకు విస్తృత మైన మార్కెట్‌గా తయారు చేస్తోంది. మన వ్యవసాయ ఉత్పత్తులలో రసాయనాలు పరిమితికి మించి ఉంటున్నాయని అధ్యయనాలు తెలుపుతున్నాయి. మన దేశంలో పండించే పండ్లు, కూరగాయలలో అనేక హానికరమైన రసాయనాలున్నాయని అనేక వ్యవసాయ ఉత్పత్తుల దిగుమతులను అమెరికా, యూరోపియన్ యూనియన్ దేశాలు నిషేధించాయి. ఈ రసాయన అవశేషాలన్నీ మోన్‌శాంటో, అవెంటిస్ వంటి బహుళ జాతి వ్యవసాయ కార్పొరేషన్ల పుణ్యమేనని మనం గుర్తుంచుకోవాలి. ఇక జన్యుమార్పిడి పంటల వల్ల మనం పూర్తిగా నష్టపోతాం. నిత్యం లాభాల వేటలో ఉండే వ్యవసాయ కార్పొరేషన్లు ఇంకా వినాశకరమైన ఉత్పత్తులను మన రైతాంగంపై రుద్దనున్నాయి. టర్మినేటర్ టెక్నాలజీ, ట్రైటర్ టెక్నాలజీ వంటి టెక్నాలజీతో వ్యవసాయ కార్పొరేషన్లు విత్తన జీవ ప్రక్రియను నియంత్రించి మేధోసంపత్తి హక్కులతో జీవరాశులను పటిష్టమైన పెట్టుబడిగా మలుచుకుంటున్నాయి. అధిక పెట్టుబడులతో కూడిన ఈ ఆధునిక పారిశ్రామిక వ్యవసాయం మన రైతాంగాన్ని దుర్భర దారిద్ర్యంలోకి నెట్టివేస్తోంటే వ్యవసాయ కార్పొరేషన్ల లాభాలు మాత్రం పెరుగుతూనే ఉన్నాయి.

జన్యుమార్పిడి పంటలవల్ల అమెరికా, కెనడా, అర్జంటినా ప్రపంచ మార్కెట్‌లను కోల్పోతున్నాయి. జన్యుమార్పిడి పంటలకున్న వ్యతిరేకత ఫలితంగా అమెరికా అదనంగా 4 బిలియన్ డాలర్ల వ్యవసాయ

సబ్సిడీలనివ్వవలసిన అగత్యం ఏర్పడింది. ప్రపంచ వ్యాప్తంగా జన్యు మార్పిడి పంటలపై ప్రజాందోళనలు పెరుగుతున్నాయి. రష్యా, స్విట్జర్లాండ్ సహా 25 దేశాలు జన్యుమార్పిడి పంటలపైనా, వాటి పరిశోధనల పైనా, వాటి దిగుమతులపైనా నిషేధం విధించాయి. మన దేశంలో అనేక పంటల క్షేత్రస్థాయి పరీక్షలపై రైతులు ప్రజా సంఘాలు, స్వచ్ఛంద సంస్థలు ప్రతిఘటించాయి. అనేక ప్రాంతాల్లో జన్యుమార్పిడి వరిపై జరుగుతున్న క్షేత్రస్థాయి పరీక్షల ఫలితాలను గోప్యంగా ఉంచారు. ఆ మధ్యన గ్రీన్ పీస్ సంస్థ ఇండియాలో ఆహార భద్రతా ఫలితాలను వెల్లడించాలని కోర్టును ఆశ్రయించాల్సి వచ్చింది. ప్రపంచవ్యాప్తంగా జన్యుమార్పిడి పంటల ఆహారభద్రతపై పరిశోధనలు జరుపుతున్న శాస్త్రవేత్తలపై బెదిరింపులు, రాజకీయ వత్తిళ్లు పెరుగుతున్నాయి. రాజకీయ ఒత్తిళ్ల వల్ల యుఎస్ఎఫ్‌డిఎ కూడా ఆరోగ్య ప్రమాణాలపై ఎటువంటి పరిశోధనలు చేయటం లేదు. జన్యుమార్పిడి ఆహారం వల్ల అనేక హానికర పరిణామాలుండటంతో ప్రస్తుతమున్న చట్టాలకు తిరిగి సమీక్షించాలని ఐసిఎంఆర్ చెబుతోంది.

జన్యుమార్పిడి పంటల విస్తరణతో సరికొత్త ఆరోగ్య సమస్యలు పొంచి ఉన్నాయి. జన్యుమార్పిడి ఆహారం వల్ల రోగ నిరోధక శక్తి తగ్గి ఊహించలేని కొత్తరకమైన ఎలర్జీలు, ఆరోగ్య సమస్యలు, పెరుగుతున్నాయని అధ్యయనాలు తెలుపుతున్నాయి. కీటకాలను నాశనం చేసే విషపూరిత జన్యువులు కలిగిన జన్యుమార్పిడి ఆహారం వల్ల ఆ విషపూరిత జన్యువులు మానవ శరీరంలోకి ప్రవేశిస్తున్నాయి. ఈ జన్యువులు మన శరీరంలోకి ప్రవేశించటం వల్ల ఇప్పుడు వాడుకలో ఉన్న యాంటి బయోటిక్స్ నిష్ప్రయోజనమై ఇంకా కొత్త యాంటిబయోటిక్స్‌ను అభివృద్ధి పరచవలసిన అగత్యం ఏర్పడుతుంది. జంతువుల మీద జరుగుతున్న వీటి పరిశోధనా ఫలితాలైతే ఆందోళనకరంగా ఉన్నాయి. బయోటిక్ కంపెనీలు మాత్రం ఈ అధ్యయన ఫలితాలను గోప్యంగా ఉంచుతున్నాయి. పత్తిలో విషపూరితమైన 'బాసిల్లస్ తురంజనిసిస్' జన్యువును ప్రవేశపెట్టి బిటి ప్రత్తిని రూపొందించారు. ఫలితంగా బీటీ పత్తినాశించే పురుగులు నశిస్తాయి. బీటీ పత్తిచేలలో మేసిన పశువులు మేకలు అనేకం మరణించాయని వార్తలొస్తూనే ఉన్నాయి. ఇదే 'బాసిల్లస్ తురంజనిసిస్' జన్యువును వంగలో ప్రవేశపెట్టి బీటీ వంగను రూపొందించారు. విషపూరితమైన 'బాసిల్లస్ తురంజనిసిస్' జన్యువున్నప్పటికీ బీటీ వంగ ఆరోగ్యరీత్యా సురక్షితమైనదని బయోటెక్ లాబీ ప్రచారం చేస్తోంది.

ఇప్పటివరకు రూపొందించిన ఏ జన్యు మార్పిడి వంగడం దిగుబడులను పెంచటానికి ఉద్దేశించినదికాదు. వాటిలో అధిక శాతం వంగడాలు కలుపు నాశక మందులను తట్టుకొనేందుకు రూపొందించినవే. అంటే ఈ టెక్నాలజీతో వ్యవసాయ రంగంలో రసాయనాల వినియోగం మరింత పెరుగుతుంది. ఈ టెక్నాలజీ కేవలం విత్తనాలపై వ్యవసాయ కార్పొరేషన్ల గుత్తాధిపత్యాన్ని పెంచడమే కాక వాటి రసాయనాల, కలుపు నాశక మందుల మార్కెట్‌ను కూడా విస్తృతపరుస్తోంది.

ఇండియా వంటి భౌగోళిక వైవిధ్యం, వాతావరణ వైవిధ్యం, జీవ వైవిధ్యం, జీవన వైవిధ్యం గల దేశాలలో రైతులు ఇప్పటికీ వందలకొలదీ విభిన్న రకాల పంటలను పండిస్తున్నారు. అవి స్థానిక రైతులకు ప్రాణప్రదమైనవి. ఈ వైవిధ్యమైన పంటలను జన్యు మార్పిడి వంగడాలు కలుషితం చేస్తాయి. ఈ టెక్నాలజీ ఒకే రకమైన పంటలను రైతులపై రుద్దటం మన ఆహార భద్రతకే ప్రమాదం. జన్యుమార్పిడి టెక్నాలజీ వల్ల పర్యావరణ సహజ సమతౌల్యం దెబ్బతింటుంది. ఈ టెక్నాలజీ పర్యావరణ విధ్వంస ప్రక్రియను వేగవంతం చేసి సహజ జీవ రాశులను, వంగడాలను కలుషితం చేస్తుంది. ఈ టెక్నాలజీ వల్ల అనాదిగా మన రైతాంగం సేకరించి పెంపొందించిన స్థానిక స్వజాతి వంగడాలన్నీ సహజత్వాన్ని కోల్పోయి జన్యుపరంగా కలుషితమౌతాయి. అనంత జీవరాసులకు కవసరమైన జీవవైవిధ్యాన్ని, జన్యు వైవిధ్యాన్ని మనం కోల్పోతాం. అంతేకాక మన ఆహార ఉత్పత్తి వ్యవస్థ బహుళజాతి సంస్థల చుట్టూ కేంద్రీకృతమవ్వటం వల్ల మన ఆహార భద్రతను ఆహార సార్వభౌమాధికారాన్ని మనం కోల్పోతాం. విత్తనాలపై బహుళజాతి సంస్థలకు పేటెంట్ హక్కులుండటం వల్ల మన రైతులు ఎప్పటికీ రాయల్టీలు చెల్లించవలసిన అగత్యం ఏర్పడుతుంది. బీటీ పత్తి వచ్చిన కొద్ది కాలంలోనే మన స్థానిక పత్తి విత్తనాలన్నీ కనుమరుగైపోయాయి. ఇప్పుడిక రైతులకు ఇతర పత్తి రకాలు పండించే అవకాశమే లేదు. ఈ దుర్భర పరిస్థితి మిగతా పంటలకు రాకుండా మేలుకోవడం మంచిది.

ఈ నేపథ్యంలో మనం అనుసరించే వ్యవసాయ విధానంపైనా, సాగు పద్ధతులపైనా మన వ్యవసాయ ఉత్పత్తుల మార్కెట్ ధరలు, మన వ్యవసాయరంగ సుస్థిరాభివృద్ధి, మనరైతాంగం మనుగడ ఆధారపడి ఉన్నాయి. ఇప్పటికైనా మన పాలకులు కళ్లు తెరిచి జన్యుమార్పిడి పంటలను నిషేధించవలసిన అవసరం ఉంది. స్థానిక స్వజాతి విత్తనాలను అభివృద్ధి పరచి, స్థానిక ఉత్పత్తి విధానాన్ని ప్రోత్సహించాలి. మనరైతులకు తమ విత్తనాలను సేకరించి ఇతర రైతులతో మార్చుకుని, విత్తనాలను అమ్మగలిగే హక్కులను కల్పించాలి. అసలు మేధో సంపత్తి హక్కులను రైతులకు అనుకూలంగా తిరగ రాయవలసిన అవసరం ఉంది. వ్యవసాయ కార్పొరేషన్ల నుండి మన రైతాంగాన్ని రక్షించడానికి, సాగు పెట్టుబడి ఖర్చులను తగ్గించడానికి, పతనమౌతున్న అంతర్జాతీయ మార్కెట్ ధరల నుండి మన రైతాంగాన్ని రక్షించడానికి సేంద్రియ వ్యవసాయ విధానాన్ని అవలంబించాల్సిన అవసరముంది.

వ్యవసాయ కార్పొరేషన్లతోనూ, పేటెంట్ హక్కులతో వచ్చిన జన్యుమార్పిడి పంటలతోనూ, కేంద్రీకృతమవుతున్న ప్రస్తుత వ్యవసాయ రంగ వికేంద్రీకరణకు సేంద్రీయ వ్యవసాయ విధానమే చక్కని పరిష్కారం. చిన్న కమతాలు ఎక్కువగా ఉన్న ఇండియా వంటి దేశాలలో వైవిధ్యమైన పంటలతో సేంద్రియ వ్యవసాయ విధానం చక్కని ఫలితాలనిస్తుంది. వైవిధ్యమైన పంటలను ప్రోత్సహించటం వల్ల నత్రజని ఎరువుల వినియోగం తగ్గటమే కాక, పేద ప్రజలకు పౌష్టికాహారం అందుబాటులో ఉంటుంది.

స్థానిక ఉత్పత్తి విధానానికి అనువైన టెక్నాలజీలతో జీవ రసాయనాలు జీవ క్రిమిసంహారకాల ఉత్పత్తిని ప్రోత్సహించటంవల్ల గ్రామీణ ఉపాధి అవకాశాలు పెరిగి గ్రామీణ ప్రాంతాలు ఆర్థిక స్వయం సమృద్ధిని సాధిస్తాయి. వైవిధ్యమైన సేంద్రీయ వ్యవసాయం విస్తరించాలన్నా, సేంద్రియ ఉత్పత్తులకు మార్కెట్ అవకాశాలు పెరగాలన్నా జన్యుమార్పిడి పంటలను పూర్తిగా నిషేధించవలసిన అవసరం ఉంది. ద

మేలుకొలుపు

'అభివృద్ధి' అనే ముసుగులో జరుగుతున్న మోసతం, విధ్వంసం, నేడు అన్ని వర్గాల ప్రజలను పీడిస్తున్న సమస్య. రాష్ట్రవ్యాప్తంగానే కాదు, దేశవ్యాప్తంగా సెజ్‌లు, పారిశ్రామిక కారిడార్‌లు, రకరకాల గనులు, పోలవరం వంటి భారీనీటిపారుదల ప్రాజెక్టులు, థర్మల్ విద్యుత్ కేంద్రాలు, అణు విద్యుత్ కేంద్రాలు, భారీ నిర్మాణ ప్రాజెక్టుల పేరిట, లక్షలాది ఎకరాల భూమిని, అడవులను, సముద్రాన్ని కూడా లాక్కొని ప్రైవేటుపరం చేస్తున్నాయి. (అ) ప్రజాప్రభుత్వాలు. ముఖ్యంగా పట్టాలు లేక చట్టాలు తెలియక, భూమి తల్లిని నమ్ముకుని, తమ స్వయంకృషితో బతుకుతున్న పేద ప్రజల పొట్టలు కొట్టి, బడా వ్యాపార సంస్థలకు పట్టం కడుతున్నారు (అ) ప్రజా నాయకులు.

ఈ రోజు రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా లక్షలాది ప్రజలు విస్థాపనకు గురవుతున్నారు. ఈ విస్థాపన రకరకాలుగా జరుగుతోంది. కొందరిని అనేక ప్రాజెక్టుల పేరుతో ప్రత్యక్షంగా వారి భూముల నుంచి, ఊళ్ల నుంచి నెట్టివేస్తుంటే, మరికొందరిని పరోక్షంగా, ప్రభుత్వ విధివిధానాల ద్వారా వారి జీవనాధారం కోల్పోయే పరిస్థితి తీసుకువచ్చి, పొట్టచేత పట్టుకుని వలస పోయేలాగ చేస్తున్నారు.

బహుళ జాతి కంపెనీలకు లబ్ధి చెందేటట్టుగా, కంపెనీల విత్తనాలకు, ఎరువులకు, పురుగు మందులకు రైతులను బానిసలుగా చేసి, వ్యవసాయంలో పూర్తిగా నష్టపోయే విధంగా రైతు బతుకును దిగజార్చి, 'అసలు వ్యవసాయమే వద్దు' అనుకునేలా చేస్తున్నారు. ఒకవేళ ఈ విధానాల పెను సవాళ్లనెదుర్కొని, పట్టుదలతో వ్యవసాయం వదలని రైతుల నుంచి, వారి భూములను బలవంతంగా లాక్కొని ప్రైవేటుపరం చేస్తున్నారు. మొత్తానికి అసలు వ్యవసాయమే కంపెనీలు చెయ్యాలి, రైతులు కాదు అంటున్నాయి ప్రభుత్వాలు.

తెల్లదొరలు, వారి బట్టల మిల్లుల లాభాల కోసం మన చేనేత పరిశ్రమ నడ్డి విరిస్తే, స్వదేశీ వస్త్రం వాడి, ఖాదీ, చేనేత పరిశ్రమలను పునరుద్ధరించి, వాళ్లను దేశం నుంచి వెళ్లగొట్టారు గాంధీజీ. ఈ రోజు ఖద్దరు కట్టి, గాంధీజీకి వారసులమని చెప్పుకునే నేతలు, చేనేత బతుకులు చితికి, చిక్కిశల్యమై, ఆత్మహత్యల వైపు వెళ్లే దిశకు దిగజార్చినాం. ఇక్కడా అదే పద్ధతి, వస్త్ర తయారీ కూడా పూర్తిగా పారిశ్రామికవేత్తలకు ధారాదత్తం చేయటమే!

ఇక ఆదివాసీలనైతే నానావిధాలుగా హింసించి, వారిని అడవులు వదిలి పారిపోయేలా చేస్తున్నారు. ఎందుకంటే, అడవిలో ఆదివాసులుంటే మైనింగ్ కంపెనీలను కాలుపెట్టనివ్వరు! ప్రభుత్వాలకు తల బొప్పి కట్టిస్తారు. అందుకని అసలు అడవిలో ఆదివాసులే లేకుండా చేస్తే, టాటా, జిందాల్, మిట్టల్, వేదాంత వంటి బడా వ్యాపార సంస్థలు యథేచ్ఛగా అడవులను, అడవి కింద ఖనిజాలను దోచుకోవచ్చు.

గంగతల్లిని నమ్ముకుని, రేపు అనేది ఉంటుందా, ఉండదా? అనే నిత్య అనిశ్చితిలో బతికే గంగపుత్రులు ఏనాడూ ఏ ప్రభుత్వాన్నీ ఏమీ కోరలేదు. ఏ ప్రభుత్వమూ వారిని పట్టించుకోలేదు. అయితే ఈ రోజు 'అభివృద్ధి' పేరుతో పోర్టులు, థర్మల్ విద్యుత్ కేంద్రాలు, అణువిద్యుత్ కేంద్రాలు, రసాయన పరిశ్రమల కోసం, మొత్తం సముద్ర తీరాన్ని లాక్కొని బడా బడా వ్యాపార సంస్థల చేతుల్లోకి బదలాయిస్తున్నాయి. ఇక సముద్రంలో వేట చేయటం కూడా వ్యాపర సంస్థల పనే అని చెప్పి, సముద్రంలో వేటపైన కూడా మత్స్యకారులకు హక్కు లేకుండా చేసి, లక్షలాది మత్స్యకార కుటుంబాలను రోడ్డుకీడుస్తున్నారు.

ఇలా రకరకాలుగా విస్థాపనకు గురై కోట్లాది పల్లెప్రజలు పట్టణ దోవ పడుతున్నారు. కానీ, అక్కడ కూడా బతుకు లేకుండా చేస్తున్నాయి మన ప్రభుత్వాలు. బతుకు జీవుడా అని పట్నం వచ్చి ఏ చిల్లర వ్యాపారమో, లేక కూరగాయల వ్యాపారమో చేద్దామంటే, ఆ పని కూడా చేయవలసింది రిలయెన్స్, స్పెన్సర్, వాల్‌మార్ట్ వంటి ప్రైవేటు సంస్థలే కానీ సామాన్య ప్రజలు కాదట! ఉప్పు తయారీ నుండీ చెప్పుల అమ్మకాల వరకూ అన్నీ కూడా ఈ వాణిజ్య సంస్థలకే చెందాలట. అంతేకాదు, అసలు పేదల గుడిసెలే పట్నపు అందాలకు అడ్డు అని, మురికి వాడలను కూడా సమూలంగా తుడిచి పెట్టాలని భారీప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి!

ఉన్న ఊరిని వదిలివెళ్తే, బతుకు బస్టాండే అని, ఎన్ని ఆటుపోట్లు వచ్చినా సొంత ఊరినే నమ్ముకుని అక్కడే ఉంటే పరిశ్రమలు, ప్రాజెక్టుల నుండి వచ్చే కాలుష్యంతో రోజుకొక జబ్బుతో, నరకం అనుభవిస్తున్నారు ప్రజలు. కాలుష్య భారతంలో, భావిపౌరులైన నేటి బాలలు అంగవైకల్యంతో, మానసిక వైకల్యంతో పుడుతున్నారు. కాలుష్యం వల్ల భూమిపై వేడి పెరిగి ప్రకృతి విలయతాండవమాడుతోంది. అయితే కరువు, లేకపోతే ముంపు. ఒకవైపు అసలు పంటే పండని పరిస్థితి. ఇంకొకవైపు వరుస తుఫానులతో చేతికొచ్చిన లక్షలాది ఎకరాల పంట నీటిపాలవుతోంది.

ఇలా కళ్లెదుటే ఎన్ని జరిగినా, గుడ్డి అధికారులకు, చెవిటి ప్రభుత్వాలకు కనిపిస్తున్నవి విదేశీ తళుకులు! వినిపిస్తున్నవి డాలర్ల గలగలలు! 9 శాతం వృద్ధి రేటుతో దూసుకుపోతున్న 'ఇండియా'లో సగటు మనిషికి చోటు లేదు. వీరందరినీ ఊడ్చి ఎక్కడో కనిపించకుండా నెట్టేసి, తళతళ మెరిసే వాహనాల్లో, నిగనిగలాడే సిక్స్‌లేన్ హైవేల్లో విహరించే మహారాజులకు, రాణులకు మాత్రమే చెందాలని ఉవ్విళ్లూరుతున్నారు మన నాయకులు.

ఈనాటి ఈ చరిత్ర మారాలంటే మరో స్వతంత్ర్య పోరాటం జరగాలి. అయితే, నేడు కులాల, మతాల, వర్గాల పోరులో కొట్టుమిట్టాడుతున్న ప్రజలకు సమస్య మూలాలను వెతికి, సంఘటితమై పోరాడే స్థితి లేదు. 'విభజించు, పాలించు' అనే తెల్లదొరల సూత్రాన్ని, నేటి నల్లదొరలు బాగా ఉపయోగిస్తున్నారు. ఈ విషయాల్ని గుర్తించి, మనం పోగొట్టుకుంటున్న స్వరాజ్యాన్ని కాపాడుకోవాలి!

అందుకు వివిధ ప్రాంతాల, వర్గాల ప్రజలందరూ సంఘటితం కావాలనేదే ప్రజా ఉద్యమాల జాతీయ వేదిక ముఖ్య ఉద్దేశం.

ప్రజా ఉద్యమాల జాతీయ వేదిక
చిరునామా:
304, జి.కె.ఆర్.మాన్షన్
చర్చి రోడ్డు, లక్డీకపూల్, హైదరాబాద్ -04
ఫోన్: 9866887299, 9989830711

కిరణ్ - దామోదరుల మధ్య నీటి కార్చిచ్చు

మిత్రవైరుధ్యం

నీళ్ళు మంటలను ఆర్పడమే కాదు...ఇద్దరు స్నేహితుల మధ్య మంటను రగిలిస్తాయి కూడా. రాష్ట్రంలో ఇటీవల జరిగింది అదే. సీఎం...డిప్యూటీ సీఎంల మధ్య నీళ్ళు చిచ్చు రేపాయి. ఆ పూర్వాపరాలతో మిత్రవైరుధ్యాన్ని వివరిస్తున్నారు తెలంగాణవాది **డి.ఎస్**

రాజకీయాలంటేనే సామాన్య ప్రజలలో ఒక రకమైన ఏహ్య భావన. కారణం రాజకీయంలో అబద్ధం, మోసం, దగా, వెన్నుపోట్లు వంటి ఎన్నో అవలక్షణాలకి పాల్పడాల్సిన అవసరం ఉంటుందని ప్రజల భావన. కాని వీటికి భిన్నంగా మంచితనం, త్యాగం, స్నేహం, వాత్సల్యం, సౌభ్రాతృత్వం వంటి గొప్ప గుణగణాలు కూడా రాజకీయంలో కలగలసి ఉంటాయని అనేక సార్లు నిరూపితమైంది. ముఖ్యంగా గతంలో డాక్టర్ రాజశేఖర్‌రెడ్డి, కెవిపి రామచంద్రరావు విషయంలో మనకు ప్రస్ఫుటం అయింది. మంచి, చెడు ఎప్పుడు కూడా సరిసమానమైన పాళ్లలో ప్రయాణిస్తుంటుంది. కాకపోతే చెడుకు దొరికినంత ప్రచారం మంచికి దొరుకదు. ఇదే విషయంలో గతంలో రాజశేఖరరెడ్డి, కెవిపిల స్నేహంపై మీడియా అనేక కథనాలు వచ్చాయి. అవన్నీ వారి స్నేహాన్ని గొప్పగా ప్రశంసించాయి. రాజశేఖరరెడ్డి ముఖ్యమంత్రి అయ్యేంత వరకు కెవిపి అనే వ్యక్తి ఈ రాష్ట్ర ప్రజలకు ఒక అనామకుడు. అతను ఎవరో ఎవరికి తెలియదు. కాని ఎప్పుడైతే రాజశేఖర్ రెడ్డి ముఖ్యమంత్రి పీఠాన్ని అధిష్టిస్తూనే తన ఆప్త మిత్రుడైన కెవిపిని ప్రభుత్వ సలహాదారుగా నియమించిన తన స్నేహం గొప్పదనాన్ని చాటుకున్నాడు. అప్పటి వరకు కెవిపికి పార్టీలోగాని, ప్రజలలోగాని, ప్రభుత్వంలోగాని ఎటువంటి గుర్తింపు లేదు. ఉన్న ఫళంగా ఆయనను తెరమీదకి తెచ్చి, లేని పదవిని సృష్టించి, తనకి సరిసమానమైన స్థానాన్ని రాజశేఖరరెడ్డి కల్పించడంతో ప్రజలంతా కూడా స్నేహం నెరపడంలోని ఆయన నిజాయితీనే చూసారు తప్పితే భిన్న కోణంలో చూడలేదు. కెవిపి కూడా అదే రీతిలో తన స్నేహ ధర్మాన్ని నిలబెట్టుకున్నాడనే చెప్పవచ్చు. సరే భూ కేటాయింపుల విషయంలో ఆయన ఇచ్చిన సలహాలు, తీసుకున్న నిర్ణయాలన్ని తదనంతరం మొత్తం పార్టీనే ఇప్పుడు ఇబ్బందుల పాలు చేశాయనేది ఇప్పుడు అప్రస్తుతం.

ఇది మన నేటి ప్రస్తుత ముఖ్యమంత్రి నల్లారి కిరణ్‌కుమార్‌రెడ్డి, దామోదర రాజనరసింహ విషయంలో కూడా కొంత వరకు వర్తిస్తుంది. కారణం వీరిద్దరూ నిజాం కాలేజిలో స్నేహితులు, క్లాసుమేట్లు కూడా అనే విషయం అందరికి ఎప్పుడు తెలియవచ్చిందంటే కిరణ్‌కుమార్‌రెడ్డి డిప్యూటీ ముఖ్యమంత్రి పదవిని మరొకసారి తెరపైకి తీసుకువచ్చి దానికి రాజనరసింహని ఎన్నుకోవడంతో వీరి స్నేహబలం కొంత అర్థం అయింది. రాజనరసింహని ఎన్నుకోవడంలో కేవలం ఆయన సామాజిక వర్గమే ప్రధాన కారణం అనుకుంటే పొరపాటే. ఎందుకంటే అదే సామాజిక వర్గానికి చెందిన వాళ్లు అప్పటికి కాంగ్రెస్ పార్టీలో చాలామందే ఉండినారు. కాని ఆయన తన మిత్రద్వయాన్ని ఎంచుకోవాలనే ఉద్దేశంతో అవకాశాన్ని అందిపుచ్చుకున్నాడని చెప్పవచ్చు. తద్వారా తన స్నేహాన్ని ఆయన చాటుకున్నట్టే. ఇందులో కిరణ్‌కుమార్‌రెడ్డి ఉద్దేశాలను ఏ మాత్రం ప్రశ్నించనలవి కాదు. కారణం ఆయన ఇదే పద్ధతిని తన మరో క్లాస్‌మెట్ మిత్రుడైన నాదెండ్ల మనోహర్ విషయంలో కూడా అవలంభించారు. అప్పటి వరకు తాను కుర్చున్న స్పీకర్ సీటు ఖాళీ అవటంతో తన స్థానంలోకి తన ఆప్తమిత్రుడైన నాదెండ్లను ఈ పదవికి ఎన్నుకోవటంలో ఆయన ఉద్దేశం ప్రస్ఫుటం అవుతుంది. ఇందులో కొంత రాజకీయ కోణం ఉన్నప్పటికి అది పక్కన పెడితే వారిమధ్య ఉండే స్నేహమే ప్రధాన అంశంగా మారిందనేది వాస్తవం. ఇది ఇన్నాళ్ల తమ స్నేహానికి విలువ ఇచ్చిన వ్యక్తిగా ప్రజలలో సైతం సీఎం కిరణ్‌కుమార్ కొన్ని మార్కులు విశిష్టంగా కొట్టేసిన మాట వాస్తవం.

ఇప్పుడు ఇదంతా ఎందుకు మాట్లాడుకోవలసి వస్తుందంటే ఎంత గొప్ప విలువలను పాటిస్తున్నప్పటికి రాజకీయాలలో మిత్రవైరుధ్యాలు కూడా తప్పవని చెప్పడానికే. దీనికి ప్రత్యక్ష సాక్ష్యం మన ముఖ్యమంత్రి నల్లారి కిరణ్‌కుమార్‌రెడ్డి మరియు మన ఉపముఖ్యమంత్రి దామోదర రాజనరసింహ మధ్య కొనసాగుతున్న కోల్డ్‌వార్. వీరిద్దరి మధ్య ఆంథోల్ నియోజక వర్గంలోని సింగూర్ ప్రాజెక్టు నిర్మాణ విషయంలో మొదలైన విబేధాలు క్రమేపి ముదిరి చివరికి ప్రభుత్వ వ్యవహారాలపైనే కాదు పార్టీ వ్యవహారాలపై కూడా ప్రభావం చూపడం మొదలైంది. ఇది ఎంత వరకు కొనసాగిందంటే సాక్షాత్తు ముఖ్యమంత్రే తన ఇందిరమ్మ బాట కార్యక్రమంలో ఉపముఖ్యమంత్రి నియోజక వర్గం అయిన ఆంథోల్‌ని మినహాయించారంటే పరిస్థితి తీవ్రత అర్థం చేసుకోవచ్చు. ఇవి గత కొంత కాలంగా సాగుతున్నప్పటికి, కుమ్ములాటలు, గ్రూపు తగాదాలకు పెట్టింది పేరైన కాంగ్రెస్ పార్టీ ఈసారి ఏకంగా అధినాయకుల మధ్య పోరాటానికి సాక్షీభూతం అయింది. ఎవరో చిన్నా, చితకా నాయకులను కుంటే సర్దుకుపోవచ్చు లేదా రాష్ట్రపార్టీ పెద్దల వద్ద పంచాయితీలో సెటిలైపోయేది. కాని ఇది ఏకంగా సాక్షాత్తు ముఖ్యమంత్రి, ఉపముఖ్యమంత్రులైన కిరణ్‌కుమార్‌రెడ్డి, దామోదర రాజనరసింహల మధ్య రాజుకున్న వివాదం. ఇక ఎవరు తీర్చాలి. వీరు తమ మధ్య ఉండే వ్యక్తిగత స్నేహాన్ని కూడా ధిక్కరించే పరిస్థితి వచ్చిందంటే అంత బలమైన కారణం ఏమయి ఉంటుందో ఒకసారి చూద్దాం.

సింగూరు ప్రాజెక్టు ద్వారా ఆంధోల్ నియోజక వర్గానికి 2 టిఎంసిల నీటి సరఫరాకై 20 ఏళ్లకిందనే ఒప్పందం కుదిరింది. కాని ఇప్పటి వరకు చుక్కనీరు అందలేదు. సరి కదా 40 వేల ఎకరాలలో దాదాపు అనేకం బీడుపడిపోయి రైతులు వలసల బాట పట్టినారు. ఇది నిరసిస్తూ రాజనరసింహ ఆధ్వర్యంలో 2004లోనే దాదాపు వందరోజుల నిరాహార దీక్ష చేపట్టారు రైతులు. ఆయన గెలిచాక ప్రభుత్వం ప్రాజెక్టు పూర్తి కావడానికి రూ.90 కోట్లు విడుదల చేసింది. ఇప్పటి వరకు చాలా మటుకు పనులు పూర్తి అయినా సాగుకు నీళ్లిచ్చే పరిస్థితి లేదు. కారణం 523 మీటర్ల ఎత్తుకి 520 దగ్గర తూములు పెట్టడం. అంతకు పైగా నీళ్లుంటేనే బయటికి వదిలే పరిస్థితి ఉంటుంది. ఈ లెక్కలో ఆ ప్రాజెక్టు ఎప్పుడు నిండాల, ఎప్పుడు రైతులకు నీళ్లు రావాల. ఇది మోచేయికి బెల్లం పెట్టి నాకమనే చందంగా తయారైంది. దీన్ని ఉపముఖ్యమంత్రి నిరసిస్తూ రూ.19 కోట్లతో పక్కనే మరో ఎత్తిపోతల పథకాన్ని రూపొందించారు. ఆ ప్రతిపాదనని ముఖ్యమంత్రి ఇప్పటి వరకు తొక్కి పెట్టి ఉంచడమే ఈ వివాదానికి మూలకారణమైంది.

ఇది చిలికి చిలికి గాలివానగా మారి చివరికి ఉపముఖ్యమంత్రి నియోజక వర్గానికే సాక్షాత్తు ముఖ్యమంత్రే అడుగుపెట్టలేని పరిస్థితి ఏర్పడింది. దీనితో పార్టీ కార్యక్రమం అయిన ఇందిరమ్మ బాట కార్యక్రమాన్ని సక్రమంగా ఆంధోల్‌లో నిర్వహించడానికి ముఖ్యమంత్రే మెట్టు దిగిరాక తప్పలేదు. ఇంతటి స్నేహభావం గల ఆప్తమిత్రుల మధ్యనే ఒక నీటి సమస్య అడ్డుగోడగా మారిందంటే అది కూడా కేవలం 2 టిఎంసిల నీటి గురించి అయితే... మరి తెలంగాణ ప్రాంతంలోని మిగతా ప్రాజెక్టుల దుస్థితి ఏమయి ఉండవచ్చో ఒక సారి ఊహించుకుంటేనే గుండెలు జలదరిస్తాయి. సింగూరు సమస్య కేవలం సముద్రంలో నీటిబొట్టు లాంటిది. ఇదే పరిస్థితి తెలంగాణ వ్యాప్తంగా అనేక ప్రాజెక్టులలో నెలకొని ఉన్నది. 875 టిఎంసిల మన నీటి వాటాలో ప్రస్తుతం తెలంగాణ ప్రాంతం వాడుకోగలుగుతున్నది కేవలం 250 టిఎంసిల నీరు మటుకే. మిగతా అంతా కూడా కిందకి తరలిపోతున్న దనేది వాస్తవం.

ఇది ఆగాలంటే ఇక ఈ మిత్ర వైరుధ్యం వ్యక్తుల మధ్య కాక ఈ రెండు సమాజాల మధ్య జరగవలసిన అవసరం ఉంది.

ద

తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్

తెలంగాణ ప్రజల చరిత్రను, సంస్కృతిని, జీవన విధానాన్ని మరియు మానవుడు, జీవరాశులు, ప్రాంత సంపద, జీవన విధానం జీవన వైరుధ్యాలు, జీవన విధానంలో ముఖ్యంగా సంస్కృతి, ఇక్కడి కళలు, వృత్తులు, వాటికి సంబంధించిన పరికరాలు, ఉపకరణాల సమాచారాన్ని నేటి తరానికి (ప్రింట్ మరియు ఆడియో, వీడియో ద్వారా) అందించే ప్రయత్నం చేస్తుంది. ఈ ప్రయత్నంలో భాగంగా మొదట ఒక లైబ్రరీని ఏర్పాటు చేసుకుంది. తెలంగాణ ఉద్యమంలోని వివిధ సంఘటనలను, అంశాలను సంకల నాలుగా ప్రచురించింది. (1) ప్రజల్ని విస్మరించిన శ్రీ కృష్ణ నివేదిక; (2) 8వ అధ్యాయంలో ఏముంది?; (3) అణచివేత ఉరఫ్ '177' జీవో; (4) తెలంగాణ జీవనది ప్రొ. జయశంకర్; (5) సీమాంధ్ర రాజకీయ నాయకుల కుట్ర ఉరఫ్ 14 – ఎఫ్"; (6) తెలంగాణ సాధనకై మిలియన్ మార్చ్ – 2011; మొదలగు అంశాలను ప్రచురిస్తున్న సమయంలో ఈ సంకలనాలకు "నెగడు" (తెలంగాణ ఉద్యమ సంకలనం) అనే శీర్షిక పేరు పెట్టడం జరిగింది. నెగడు – 7 : తెలంగాణ సాధనకై సకల జనుల సమ్మె – 1; నెగడు – 8 : తెలంగాణ సాధనకై సకల జనుల సమ్మె – 2; నెగడు – 9 : మానవ ప్రకృతి విధ్వంసం – పోలవరం. తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ ఇప్పటి వరకు 'నెగడు' 9 సంకలనాలను ప్రచురించింది. త్వరలో 'నెగడు – 10' తెలంగాణ ఉద్యమంలో ఆత్మబలిదానాలు అనే అంశానికి తీసుకువచ్చే ప్రయత్నం చేస్తుంది. నూతన సంవత్సరం సందర్భంగా తెలంగాణకు సంబంధించిన కీలక సమాచారం తెలంగాణ సంస్కృతికి సంబంధించిన కళారూపాలు మరియు ఫోటోలతో రూపొందించిన టిఆర్‌సి డైరీ 2012 ప్రచురించాం.

వీటితో పాటు ప్రజల కోసం, నిస్వార్థంగా పని చేసిన మహోన్నత వ్యక్తిత్వం కలిగిన వ్యక్తుల పై సంకలనాలను టిఆర్‌సి తీసుకువస్తున్నది. ఈ సంకలనానికి 'మనిషి' అనే పేరును పెట్టాం.

ఈ ప్రయత్నంలో (1) మనిషి–1: జానపద"గోపు"రం– డా. గోపులింగారెడ్డి; (2) మనిషి–2: హక్కుల గొంతుక ప్రొ. బుర్రా రాములు; (3) మనిషి–3: ప్రజల మనిషి కె.జి. కన్నబిరాన్ మొదలగు సంకలనాలను ప్రచురించింది. త్వరలో ప్రముఖ సాహితీవేత్త సామల సదాశివ, ప్రముఖ చిత్రకారుడు కాపు రాజయ్య, ఎస్.ఆర్ శంకరన్‌లగారి పైన సంకలనాలను ప్రచురించే ప్రయత్నంలో టిఆర్‌సి ఉంది.

ఇంతేగాక తెలంగాణలోని ఉద్యమ నేపథ్యం, వనరులకు సంబంధించిన వివిధ అంశాలపైన ప్రతి శనివారం సాయంత్రం (గత 38 వారాలుగా) చర్చను కొనసాగిస్తుంది. ఈ చర్చలను ప్రింట్ మరియు ఆడియో, విడియో ద్వారా అందించే ప్రయత్నంలో ఉంది.

మనవి: తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్‌ను మన సమాజానికి ఉపయుక్తమయ్యే అధ్యయన కేంద్రంగా తీర్చిదిద్దాలన్నది మా సంకల్పం. అందుకు గాను, తెలంగాణకు సంబంధించి మీ వద్ద ఉండే లేదా మీరు వెలువరించే కరపత్రం, పుస్తకం, ఆడియో / వీడియో సీడీలు లాంటివి ఒకటి లేదా రెండు ప్రతులు టిఆర్‌సికి అందించాల్సిందిగా కోరుతున్నాం.

TRC
TELANGANA
RESOURCE CENTRE

"CHANDRAM" 490, St.No. 11, Himayatnagar, Hyderabad - 500 029.
Tel.No. 040-64524554 Fax: 040-27635644, Mobile: 9030626288
E-mail: deccanlandindia@gmail.com website : www.deccanland.com

కలం కవాతులో... ఆత్మగౌరవ నినాదంతో...

కదం తొక్కిన జర్నలిస్టులు

తెలంగాణ జర్నలిస్టులపై పభుత్వం, అధికారులు ప్రదర్శించిన వివక్షకు నిరసనగా అక్టోబర్30న హైదరాబాద్‌లో జర్నలిస్టులు నిర్వహించిన కలం కవాతు విజయవంతంగా జరిగింది. జీవవైవిధ్య సదస్సును పురస్కరించుకొని ప్రధాని మన్మోహన్ సింగ్ నగరానికి వచ్చిన సందర్భంగా, ఆయన పాల్గొన్న కార్యక్రమాలకు

కొన్ని దినపత్రికల, చానెళ్ళ సిబ్బందిని దూరంగా ఉంచారు. ఈ విధమైన వివక్షను నిరసిస్తూ తెలంగాణ జర్నలిస్టులు పెద్ద ఎత్తున ఉద్యమించారు. తెలంగాణ జర్నలిస్టుల ఫోరం ఈ పోరాటంలో కీలకపాత్ర పోషించింది. తెలంగాణ ప్రజా ఫ్రంట్ తదితర ప్రజాసంఘాలు ఈ కలం కవాతు కవాతు కార్యక్రమానికి తమ మద్దతు ప్రకటించాయి. టి జాక్ చైర్మన్ కోదండరామ్, నమస్తే తెలంగాణ ఎడిటర్, టి.జె.ఎఫ్ అధ్యక్షుడు అల్లం నారాయణ, ఉద్యోగ సంఘాల నాయకులు, తెరవే నాయకులు, వివిధ ప్రజాసంఘాల నాయకులు, గద్దర్, దర్శకుడు శంకర్ తదితరులు ఈ కార్యక్రమంలో పాల్గొన్నారు. తెలంగాణ కలాలను అవమానిస్తే, తెలంగాణను అవమానించినట్లే, కలానికి సంకెళ్ళా...సిగ్గు..సిగ్గు అంటూ నినదించారు.

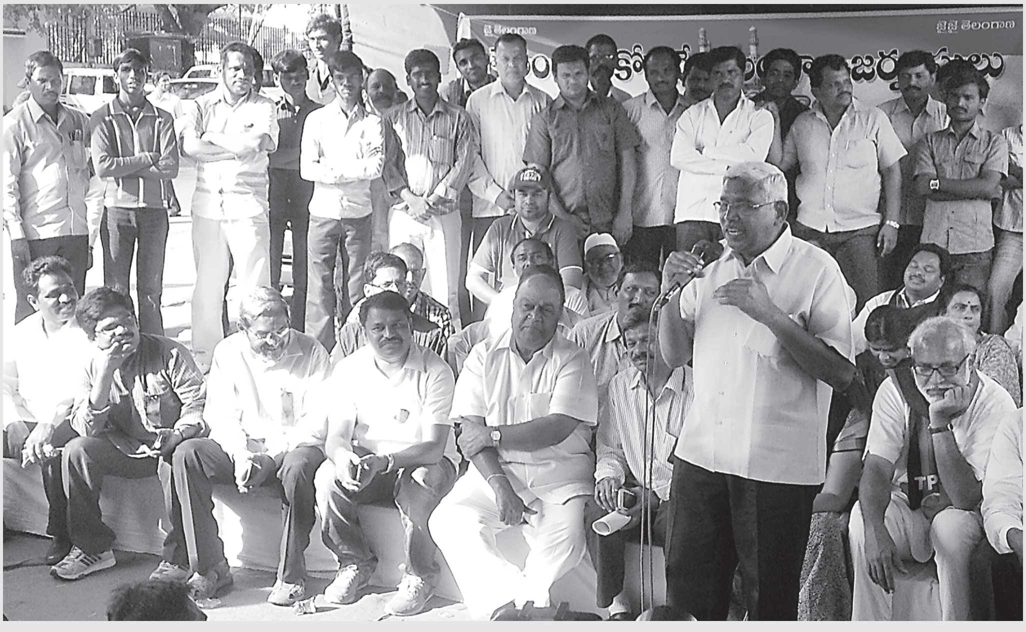

Photos : T. Swamy

సర్కారు బడిని బతికించుకుందాం

ప్రభుత్వం అందరికీ విద్యను అందించే బాధ్యత నుండి తప్పించుకొని ప్రైవేటు, కార్పొరేట్ రంగాన్ని అభివృద్ధి పరచే ప్రణాళికలు వేస్తుంది. విద్యార్థుల సంక్షేమం పేరిట వివిధ రూపాల్లో ఖర్చుచేస్తూ కార్పొరేట్ రంగానికి జీవం పోస్తూ ప్రభుత్వ రంగాన్ని నిర్వీర్యం చేస్తుంది. దాన్ని అరికట్టాల్సిన బాధ్యత ప్రజలు, ప్రజా సంఘాలు, ఉపాధ్యాయ సంఘాలు, మేధావులు, విద్యార్థి సంఘాలపై ఉంది అని అంటున్నారు మెదక్ జిల్లా ఏపీటీఎఫ్ అధ్యక్షుడు **జి. తిరుపతిరెడ్డి**

చదివే హక్కు పిల్లలది చదివించే బాధ్యత పాలకులదనే ప్రచారం నుండి చదివే హక్కు పిల్లలది, చదివించే బాధ్యత అందరిదనే పదాల్ని ప్రభుత్వం గోడలమీద రాయించినప్పుడే అర్థమైపోయింది. ఈ దేశంలో పుట్టిన పేదోల్ల పిల్లలకు చదువు అంగడి సరుకని అందనిద్రాక్ష అయింది. ఎంతకష్టమైనా సరే పిల్లల్ని మంచి పాఠశాలల్లో చదివించాలనేది మధ్య తరగతి, దిగువతరగతి కుటుంబాల పట్టుదల. ఈ క్రమంలోనే ప్రైవేటు బడులపై వారికి మోజు పెరిగింది. సర్కారీ పాఠశాలల్నీ బాగుచేయలేక పోతున్న ప్రభుత్వాలు అటు ప్రైవేటు పాఠశాలల్లో డబ్బు ప్రభావాన్ని నియంత్రించలేకపోతున్నాయి. సర్కారీ పాఠశాలకు నిధులు మంజూరి చేయకుండా ఇన్నాళ్లు ప్రభుత్వాలు వాటిని ఎండబెట్టాయి. భవనాలు కూలిపోతున్నా మరమత్తులు చేయించే దిక్కులేదు. తరగతికోగది, తరగతికో ఉపాధ్యాయుడు లేకపోయినా కిందామీదపడి ఉన్న ఉపాధ్యాయులు నడిపించుకొస్తున్నారు. సకాలానికి పుస్తకాలు పంపిణీచేయకుండా విద్యార్థులను ఇబ్బందిపెడుతున్నారు. ప్రభుత్వం తగినరీతిలో స్పందించక నిర్లక్ష్యం వహించడం మూలంగానే పిల్లలందరూ ప్రైవేటు పాఠశాలల వైపు మొగ్గుచూపేలా చేసింది. ఈ పాపం ప్రభుత్వాలది. విద్యా హక్కును జీవించే హక్కులో భాగంగా చూడాలని, జ్ఞానం అందుబాటులో లేకుంటే జీవితం అర్థరహితం అవుతుందని, విద్యను దాతృత్వం అంశంగానే చూడాలిగాని, వ్యాపారంగా చూడరాదని సుప్రీంకోర్టు తీర్పుచెప్పింది. కానీ నేటి పాలకులకు కనువిప్పుకలుగడం లేదు. రాజ్యాంగం అమల్లోకి వచ్చి 62 ఏళ్లు గడిచిపోయినా దేశ జనాభాలో 3వ వంతు మంది ఇప్పటికీ నిరక్ష్యరాస్యులే. పాఠశాలను విద్యను పూర్తిచేసినవారు 40 శాతానికి మించడం లేదు. ఉన్నత విద్యలో చేరేవారు 11శాతం మాత్రమే. 7వ తరగతి పూర్తిచేయకుండానే మధ్యలో బడిమానివేస్తున్నవారిలో అత్యధికులు దళితులు, ఆదివాసీలు, వెనుకబడిన వర్గాలు, ముస్లీం మైనార్టీకి చెందినవారే ఉండడం గమనార్హం. ఈ పరిస్థితిని మార్చడానికి పాలకులు చిత్తశుద్ధితో పనిచేయడం లేదు. విద్యను అర్జించడంలో అసమానతలు పెరిగిపోతున్నాయి. అసమానతలను రూపుమాపడానికి విద్యను ప్రయోజనాత్మకంగా ఉపయోగించుకోకపోవడం వలన సామాజిక అంతరాలు పెరిగిపోతున్నాయి. దీనివల్ల సమాజం అనేక రకాల అనర్థాలకు దారితీస్తుంది.

ప్రభుత్వం ప్రభుత్వ పాఠశాలలను పట్టించుకోకపోవడం వలన మౌలిక వసతులు కల్పించడంలో నిర్లక్ష్యం వహించడం మూలంగా ప్రజలు ప్రైవేటు పాఠశాలలవైపు మొగ్గుచూపుతున్నారు. టాలెంట్ స్కూళ్లని, కాన్సెప్ట్ స్కూళ్లలని, టెక్నో స్కూళ్లని, కొత్తకొత్త పేర్లమీద ప్రచారాలతో

హోరెత్తిస్తున్నాయి. ప్రైవేటు పాఠశాలల్లో చేరిస్తే ప్రమాణాలు బాగుంటాయని ఆశపడి ప్రతి సంవత్సరం స్కూళ్లు మారుస్తూ తల్లిదండ్రులు డబ్బులు దారపోస్తున్నారు. ఈ పేర్లకు అనుగుణంగా ఉపాధ్యాయులకు శిక్షణ ఉందంటే అదివేరు. ఈ పాఠశాలల్లో శిక్షణలేని వారే అత్యధికంగా పనిచేస్తున్నారు. బట్టీ పెట్టీయడం తప్ప బోధనలో మెలకువలు ఏమి లేవు. ఈ విధంగా ప్రతి సంవత్సరం పిల్లల్ని స్కూళ్లు మారుస్తూ పోవడం వలన తల్లిదండ్రులు డొనేషన్లపేరుమీద వేలాది రూపాయలు నష్టపోతున్నారు. విద్యార్థులు మానసికంగా ఇబ్బందిపడుతున్నారు. ఈ విషయాన్ని తల్లిదండ్రులుగాని, యాజమాన్యాలుగాని గుర్తించలేకపోతున్నాయి. ఏ రాయి అయితేనేమి పల్లు రాలగొట్టుకోవడానికే అనే చందంగా పట్టణ ప్రాంతాలల్లో తల్లిదండ్రులకు పిల్లల చదువులు తలనొప్పిగా తయారైంది. పట్టణప్రాంత ప్రజల పిల్లలను పోల్చుకొని గ్రామీణ ప్రాంత తల్లిదండ్రులు విద్యార్థుల భవిష్యత్తును దృష్టిలో పెట్టుకొని చాలా మంది పట్టణ ప్రాంతాలకు మకాం మార్చారు. ఇక గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో గత 10 సం॥ల నుండి బేరీజువేసుకుంటే చాలా గ్రామాల్లో ప్రా.ఉ.పా.లను 10 తరగతి వరకు అప్‌గ్రేడ్ చేయడం జరిగింది. 2,3 కి.మీ దూరంలో ఉన్న ఉన్నత పాఠశాలలు అందుబాటులోకి వచ్చినప్పటికి విద్యార్థుల సంఖ్య తగ్గుతోంది. ముఖ్యంగా దళిత పేదకుటుంబాల పిల్లలే చదువుకు దూరమవుతున్నారు. కుటుంబ పేదరికమే బాల బాలికల విద్యకు ప్రధాన ఆటంకం అన్న వాస్తవాన్ని ప్రభుత్వాలు అంగీకరించడంలేదు. ప్రభుత్వ పాఠశాలల విద్యార్థుల సంఖ్య దినదినం తగ్గిపోయి ప్రైవేటుపై మోజుపెరుగుతున్న సందర్భంలో మెదక్ జిల్లాలోని అనేక ఉన్నత పాఠశాలల ప్రదానోపాధ్యాయులు, ఉపాధ్యాయ బృందం గ్రామస్థుల, యువజన సంఘాల సహకారంతో కరపత్రాలు ముద్రించి ఇంటింటికి తిరిగి విద్యార్థులు పాఠ

శాలకు వచ్చేటట్లు చేస్తున్నారు. రామాయంపేట మండలంలోని రాయిలా పూర్, దుబ్బాక మండంలోని దుంపలపల్లి, పెద్దగుండవెల్లి, ఎనగుర్తి, దుబ్బాక, తొగుట మండంలోని కాన్గల్, ఎల్లారెడ్డిపేటతోపాటు అనేక ఉన్నత పాఠశాలల్లో విద్యార్థుల సంఖ్యను పెంచుకోవడంతో పాటు ప్రతిరోజు ఉదయం సాయంత్రంపూట ప్రత్యేక తరగతులు నిర్వహిస్తూ ప్రభుత్వ పాఠశాలపై ఆసక్తిపెంచుతూ ప్రైవేటు పాఠశాలలకు పోకుండా తల్లిదండ్రులను చైతన్యపరుస్తున్నారు.

బంజేరుపల్లిని ఆదర్శంగా తీసుకుందాం...

మెదక్ జిల్లా సిద్దిపేట మండలం బంజేరుపల్లి గ్రామం సిద్దిపేటకు 20 కి.మీ. దూరంలో ఉన్న చిన్న గ్రామం. గత సంవత్సరం ప్రా.పా. విద్యార్థుల సంఖ్య 8, ఒక ఉపాధ్యాయుడు. రాను రాను ప్రభుత్వ పాఠశాలల విద్యార్థుల సంఖ్య తగ్గుతూపోవడం ప్రైవేటు పాఠశాలకు వెళ్లడాన్ని గ్రహించిన గ్రామ ఉపాధ్యాయుడు సంపత్‌కుమార్ మదిలో ఒక ఆలోచన తట్టింది. వేసవి సెలవుల్లో గ్రామ ఫ్రెండ్స్ యూత్ అసోసియేషన్ సభ్యులతో, గ్రామస్థులతో పలుమార్లు సమావేశపరిచి పిల్లలను పాఠశాలకు పంపాలని కోరారు. విద్యార్థులకు మొదటి తరగతి నుండి ఆంగ్లం బోధిస్తానని మంచి చదువు అందిస్తానని భరోసా ఇచ్చాడు. మీ పిల్లల్ని ప్రతిరోజు ఆటోలో ఇతర గ్రామాల ప్రైవేటు పాఠశాలకు పంపడం కన్నా మా పాఠశాలలోనే నాణ్యమైన విద్యను అందిస్తాన్న హామీకి గ్రామస్థుల నుండి స్పందన లభించింది. గ్రామస్థులు, యువకులు పిల్లల తల్లిదండ్రులు సమావేశమై ప్రభుత్వ పాఠశాలను కాపాడుకుందాం అని, ప్రభుత్వం నుండి ఆర్థిక సహాయం అందకున్నా మనమే ప్రతి విద్యార్థికి సంవత్సరానికి రూ. 2000ల చొప్పున విరాళాలు సేకరించి 70 మంది విద్యార్థుల తల్లిదండ్రులు రూ.1,00,000ల నిధిని సమకూర్చుకున్నారు. గ్రామస్థులంతా ఏకమై ముగ్గురు శిక్షణ పొందిన విద్యావాలంటీర్లను నియమించుకున్నారు. దీంతో స్పందించిన స్థానిక శాసనసభ్యులు టి.హరీష్‌రావు గ్రామాన్ని సందర్శించి గ్రామస్థుల స్ఫూర్తిని కొనియాడి గ్రామస్థులందరినీ సన్మానించారు. పాఠశాలకు అవసరమైన రెండు అదనపు గదులను మంజూరిచేయించి నిర్మింపచేస్తున్నారు. ఇక స్పెషలాఫీసర్లు, ఎం.ఇ.ఓ., జిల్లా విద్యాశాఖాధికారి గాజర్ల రమేశ్గఆరు పాఠశాలను సందర్శించి మౌలిక వసతులు, ప్రభుత్వపరంగా రెండు విద్యావాలంటీర్ పోస్టులను మంజూరి చేశారు. ప్రతిరోజు 6 గురు ఉపాధ్యాయులతో విద్యాబోధన క్రమశిక్షణాయుతంగా జరుగుతున్నది. మొదటి తరగతి నుండే ఆంగ్లం ప్రత్యేక తరగతిగా బోధిస్తూ గ్రామస్థుల మన్ననలను పొందుతున్నారు. ఈ గ్రామ పాఠశాల ఉపాధ్యాయుని, గ్రామ యువకుల, గ్రామస్థుల ఆదర్శాన్ని స్ఫూర్తిగా తీసుకుని ప్రభుత్వ పాఠశాలలను కాపాడుకునే ప్రయత్నం ఉపాధ్యాయులు, గ్రామస్థులు చేయాల్సిన బాధ్యత ఉంది.

ఈ పాఠశాల స్ఫూర్తితో సిద్దిపేట మండలంలోని పొన్నాల, రావురూకుల, బూర్జుపల్లి, ఇబ్రహీంపూర్, చిన్నకోడూరు మండలంలోని పలు ప్రాథమిక పాఠశాలలు విద్యార్థులను తమ పాఠశాలలకు వచ్చేటట్లుగా ఉపాధ్యాయులు కృషిచేస్తున్నారు. తదనుగుణంగా ఈ విద్యా సంవత్సరం నుండి విద్యార్థుల సంఖ్య పెరిగింది. ప్రభుత్వం నుండి సరైన సహకారం లేకున్నా స్వచ్ఛందసంస్థలు, ఇతరుల సహాయంతో టై, బెల్టులు, నోటు పుస్తకాలు అందేటట్లు కృషిచేస్తున్నారు.

పాఠశాలకు వచ్చిన విద్యార్థులకు ఉపాధ్యాయులు చిత్తశుద్ధితో పట్టుదలతో చదువుచెప్పితే గ్రామస్థులు ఆదరించే అవకాశం ఉంది. ఉపాధ్యాయుడు తాను పాఠశాలలో అడుగుపెట్టగానే తన అంతస్థును, కులాన్ని, వర్గాన్ని మరిచి లౌకికవాద తత్వంతో విద్యార్థులతో మమకారంతో కలిసిపోయి విద్య అందించినప్పుడే విద్యార్థుల తల్లిదండ్రుల మెప్పు పొందగలరు. అప్పుడే ప్రభుత్వ విద్యకు ప్రాధాన్యత పెరుగనుంది. తాను కొవ్వొత్తిలా కరుగుతూనే అంధకారమైన సమాజాన్ని కాంతితో నింపాల్సిన బాధ్యత నేటి ఉపాధ్యాయులపైన ఉంది. ఉపాధ్యాయులు ఏమాత్రం నిర్లక్ష్యం, అజాగ్రత్త, అసహనం, చీదరింపులకు చోటిచ్చినా ప్రభుత్వ పాఠశాలలు మూతపడే ప్రమాదం ఉంది. ఇప్పటికే విద్యను కార్పొరేటీకరణ చేసిన పాలకులు విద్యా వ్యాపారాన్ని ప్రోత్సహిస్తున్నారు. 1980 – 81 నాటికి రాష్ట్రంలో ప్రైవేటు పాఠశాలలు 1 శాతం ఉండేవి. అవి కూడా విద్యావ్యాప్తి సాంఘిక సేవగా నడిపేవి. 2005-06 నాటికి ప్రైవేటు పాఠశాలల సంఖ్య 15 వేలు దాటింది. ఈ పాఠశాలల్లో చదువుకునే విద్యార్థుల సంఖ్య 30 శాతం పెరిగింది. 2012లో 50 వేల ప్రైవేటు, కార్పొరేట్ పాఠశాలలు పుట్టగొడుగుల్లా పుట్టుకొచ్చాయి. ఇప్పటికే గ్రామాల్లో ఆర్థికంగా మెరుగైనవారు, పెత్తందార్లు తమ పిల్లల్ని ప్రభుత్వ పాఠశాలకు పంపకపోవడం మూలంగా విద్యార్థుల సంఖ్య తగ్గుతుంది.

రాష్ట్రంలో అందరూ బడీడు పిల్లలు బడికి రావాలంటే బాల కార్మికులకు రెసిడెన్షియల్ స్కూళ్లు ప్రారంభించారు. ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో నెల నెల ఖాళీ అయిన ఉపాధ్యాయ పోస్టుల్ని భర్తీ చేయాలి. సుప్రీంకోర్టు చెప్పినట్టుగా పాఠశాలల్లో మరుగుదొడ్లు, మూత్రశాలలు లేకపోవడం మూలంగా చాలా మంది బాలికలు చదువుకు దూరమవుతున్నారు. వెంటనే మౌలిక వసతులైె మరుగుదొడ్లు, మూత్రశాల సౌకర్యాన్ని కల్పించాలి. విద్యార్థులకు మధ్యాహ్న భోజన పథకాన్ని మంచి పౌష్టికాహారంతో అందించాలి. విద్యార్థులందరికి ఫిల్టర్ వాటర్ అందించాలి. ఉదయం పూట ఫలహారం, సాయంత్రపూట అల్పాహారం అందివ్వాలి. ఉచిత పాఠ్యపుస్తకాలు, దుస్తులతోపాటు నోటు పుస్తకాలు అందించాలి. ప్రభుత్వ పాఠశాలలు ఉన్న గ్రామాలలో ప్రైవేటు పాఠశాలలకు అనుమతివ్వరాదు. గ్రామాల్లో చదివే తరగతికి ఉన్నప్పటికి ఉచిత బస్సుపాస్ కల్పించడం మూలంగా విద్యార్థులు పట్టణాలవైపు వెళ్లుతున్నారు. ఇలాంటి విధానాలను నియంత్రించాలి.

ప్రభుత్వం అందరికీ విద్యను అందించే బాధ్యత నుండి తప్పించుకొని ప్రైవేటు, కార్పొరేట్ రంగాన్ని అభివృద్ధి పరచే ప్రణాళికలు వేస్తుంది. విద్యార్థుల సంక్షేమం పేరిట వివిధ రూపాల్లో ఖర్చుచేస్తూ కార్పొరేట్ రంగానికి జీవం పోస్తూ ప్రభుత్వ రంగాన్ని నిర్వీర్యం చేస్తుంది. దాన్ని అరికట్టాల్సిన బాధ్యత ప్రజలు, ప్రజా సంఘాలు, ఉపాధ్యాయ సంఘాలు, మేధావులు, విద్యార్థి సంఘాలపై ఉంది. విద్యారంగానికి ప్రభుత్వమే జవాబుదారిగా ఉండాలని డిమాండ్ ముందుకు రావాలి. ఉద్యోగులు, ఉపాధ్యాయులు, రాజకీయ నాయకుల పిల్లలు ప్రభుత్వ బడిలో చదివే విధంగా ప్రజలు ఒత్తిడి తేవాలి. అప్పుడే ప్రభుత్వ విద్యారంగం బాగు పడుతుంది. ప్రతి ప్రభుత్వ ఉపాధ్యాయుడు సామాజిక బాధ్యతనెరవేర్చగల ఆదర్శ ఉపాధ్యాయుడుగా రూపాంతరం చెందాలి.

ద

సంస్కరణల సమ్మెటకు కళ్ళెం వేయాలి

వివిధ దేశాల అనుభవాలను గమనిస్తే ఎఫ్‌డీఐలను రిటైల్ రంగంలోకి అనుమతించడం రైతుల పాలిట అత్యంత వినాశనకారి అని రుజువయింది, వ్యవసాయం కార్పోరేటీకరణ చెంది చిన్న, సన్నకారు రైతులు తమ భూముల్లోనే కూలీలుగా మారారు అంటూ చరిత్ర పాఠాలను వివరిస్తూ భవిష్యత్తు పోరాట మార్గనిర్దేశనం చేస్తున్నారు

సామాజిక ఉద్యమ నాయకుడు **ఎ.నర్సింహారెడ్డి**

యూపీఏ ప్రభుత్వ పనితీరుపై గడిచిన కొంతకాలంగా విమర్శల శరపరంపర పెరిగింది. ముఖ్యంగా పాశ్చాత్య మీడియా ప్రధాని మన్మోహన్ సింగ్‌పై అస్త్రాలు ఎక్కుపెట్టింది. విఫల ప్రధానిగా, నిష్క్రియకు మారుపేరుగా విదేశీ మీడియా వాగ్బాణాలను సంధించింది. ఈ క్రమం లోనే దేశంలో మళ్ళీ సంస్కరణల కోలాహలం మొదలైంది. కేంద్ర మంత్రి మండలి కొన్ని రోజులుగా ప్రకటనలమీద ప్రకటనలు జారీ చేసన్తూ ఎడతెరిపిలేకుండా ఉంది. దాంతో స్తబ్దుగా ఉన్న రాజకీయ వాతా వరణం ఒక్కసారిగా వేడెక్కింది. సామాన్యులు ఏమైపోతే నాకేం! సంస్కరణల పేర విదేశీ కార్పొరేట్లకు దోచిపెట్టడం ముఖ్యంగానీ!! అన్నట్లుంది యుపిఏ - 2 సర్కారు దూకుడు. రోజుకో ప్రజా వ్యతిరేక నిర్ణయం తీసుకుంటూ ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలను బలిపీఠం మీదకు ఈడ్చుతోంది. సామాన్యుల జీవితాలను ఛిద్రం చేయబోతున్నది.

వంట గ్యాస్ సబ్సిడీ కోతతో 'ఆమ్ ఆద్మీ' నడ్డివిరిచిన మర్నాడే విదేశీ రిటైల్ దుకాణాలకు తలుపులు బార్లా తెరిచేసింది. మల్టీ బ్రాండ్ రిటైల్, దేశీయ విమానయానం, బ్రాడ్ కాస్టింగ్ రంగాల్లో విదేశీ ప్రత్యక్ష పెట్టుబడుల (ఎఫ్‌డీఐ)కు పచ్చ జెండా ఊపింది. విపక్షాలన్నీ ముక్తకంఠంతో వ్యతిరేకిస్తున్నా పట్టించుకోకుండా.. మందగమనంలో ఉన్న ఆర్థిక వ్యవస్థను గాడిలో పెట్టేందుకంటూ సమర్థించుకోవడం విడ్డూరంగా ఉంది. ఈ నిర్ణయాలు కార్పోరేట్ రంగంలో పెట్టుబడులకు భారీగా ఊతమిస్తాయంటూ మార్కెట్ వర్గాలు హర్షం వ్యక్తం చేస్తున్నాయి. విదేశీ చిల్లర దుకాణాలకు గేట్లెత్తడంపై బీజేపీ, వామపక్షాలతో పాటు, తృణమూల్ వంటి యూపీఏ పక్షాలు తీవ్రంగా భగ్గుమంటుంటే.. పాలకపక్షం మాత్రం.. ప్రభుత్వ విధానాల్లోనూ ప్రధాని పనితీరులోనూ జడత్వం జడలు కట్టిందన్న విమర్శలను 'దూకుడు'గా తిప్పికొట్టే ప్రయత్నం చేశామంటూ ప్రభుత్వ పెద్దలు సంబర పడుతున్నారు.

గత నాలుగు సంవత్సరాలుగా అమెరికాతో సహా పశ్చిమ దేశాలు ఆర్థిక సంక్షోభంలో అతలకుతలమవుతున్నాయి. స్థానికమార్కెట్లు మాంద్యం లోకి జారుకుని, వ్యాపారాలు దెబ్బతిన్న నేపథ్యంలో భారత్ లాంటి వర్ధమాన దేశాల మార్కెట్లోకి చొరబడి నిలదొక్కుకునేందుకు అవి విశ్వ ప్రయత్నం చేస్తున్నాయి. అందుకే విదేశాల్లో పెట్టుబడులు పెట్టేందుకు తొందర పడుతున్నాయి. భారత్‌లోని చిల్లర వర్తక రంగం తమ ముందున్న అద్భుత వ్యాపార అవకాశమని అవి భావిస్తున్నాయి. మన దేశంలో చిల్లర వర్తకం విలువ సుమారు పది లక్షల కోట్ల రూపా యల పైమాటే! 2020నాటికి అది 30 లక్షల కోట్లు కాగలదని అంటు న్నారు. బడా చిల్లర వర్తక వ్యాపారులకు ఇంతకన్నా ఇంకేం కావాలి? ప్రజల క్షేమాన్ని ఫణంగా పెట్టి అయినా లాభాలు గడించాలి కదా ! అందుకే సంస్కరణలు. మన్మోహన్‌సింగ్ ప్రవచించిన తొలిదశ ఆర్థిక సంస్కరణలు ఇప్పటికే దేశవ్యాప్తంగా అనిశ్చితిని సృష్టించాయి. ఫలితంగా ఆర్థిక అసమానతలు, పేదరికం, నిరుద్యోగం, అవినీతి, రైతుల ఆత్మ హత్యలు పెరిగాయి. ఇప్పటి తాజా సంస్కరణలు దేశాన్ని మొత్తంగా విదేశీ పాలన క్రింద మగ్గిపోయే ప్రమాదాన్ని సృష్టించనున్నాయి.

వివిధ దేశాల అనుభవాలను గమనిస్తే ఎఫ్‌డీఐలను రిటైల్ రంగంలోకి అనుమతించినందు వలన రైతుల పాలిట అత్యంత వినాశనకారి అని రుజువయింది. వ్యవసాయం కార్పోరేటీకరణ చెంది చిన్న, సన్నకారు రైతులు తమ భూముల్లోనే కూలీలుగా మారారు. బ్రిటన్‌లోని ఆహార చిల్లర వర్తక పరిశ్రమ మొత్తం కేవలం నాలుగు సంస్థల చేతుల్లోనే ఉంది. అమెరికాలో 60 శాతం ఆహార అమ్మకాలు కేవలం ఐదు సంస్థల గుప్పిట్లో ఉన్నాయి. రైతులకు మెరుగైన ధరలు కల్పించటమే నిజమైతే ఐరోపాలో రైతులు వ్యవసాయానికి ఎందుకు దూరం అవుతున్నట్లు ? అమెరికా ఏటా వ్యవసాయ సబ్సిడీలుగా వేల కోట్ల డాలర్లు ఎందుకు ఇస్తున్నట్లు ? విదేశీ కంపెనీలు వస్తే అనేక దేశాల్లో పాత దళారీలు పోయి కొత్త దళారులు, ఏజన్సీలు వచ్చి రైతుల నుంచి కారుచౌకగా కొట్టివేస్తున్న అన్యాయం కళ్లముందు కనిపిస్తున్నది. నలభై శాతం కూరగాయలు, పండ్లు వృథా అవుతున్నాయని దానిని అరికట్టి రైతులకు మేలు చేస్తామని చెప్పటం కూడా చెవుల్లో పూలు పెట్టటమే. అమెరికాలో సైతం 25 శాతం వరకూ వృథా అవుతోందన్నది పచ్చి నిజం. కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల దగాకోరు విధానాల కారణంగా 'అమ్మబోతే అడవి – కొనబోతే కొరవి'గా పరిస్థితులు దిగజారి బడుగు రైతు బతుకు బలి పీఠం మీదకు చేరితే, బహుళజాతి సంస్థలు వచ్చి శీతల గిడ్డంగులు

కట్టి కష్టాల కడలినుంచి భారతీయ రైతుల్ని ఒడ్డున పడేస్తాయట. స్వీయ ప్రయోజనాలకు ఏమాత్రం విఘాతం కలిగిన వెలుపలి పెట్టుబడులు రెక్కలు కట్టుకు రాత్రికి రాత్రే ఎగిరిపోతాయనడానికి ఆగ్నేయాసియా పెను సంక్షోభమే దృష్టాంతం. ప్రధానంగా వ్యవసాయ కమతాలన్నీ కాంట్రాక్టు వ్యవసాయ పరిధిలోకి లేదా విదేశీ కంపెనీల పూర్తి అధీనం లోకి తెచ్చే పరిస్థితిని ప్రభుత్వం సృష్టిస్తున్నది. ఇకమీదట వ్యవసాయం గిట్టుబాటు కాదు, రైతులకు భూములపై హక్కు ఉండదు. నీళ్ళు ప్రైవేటు సంస్థల పిడికిట్ల చిక్కి ఉంటాయి. మనం ఏ పంటలు పండించాలనేది బహుళ జాతి కంపెనీలు శాసిస్తాయి. అమెరికా నుంచి వస్తే తప్ప మనకు పిడికెడు బియ్యం దొరకకపోవచ్చు.

చిల్లర వర్తకంలోకి ఎఫ్‌డీఐల ప్రవేశం వల్ల ప్రజల ఆదాయాలు పెరగవు. ప్రజల ఆదాయాలు పెరగనిదే కొనుగోళ్ళు పుంజుకోవు. చిల్లర వర్తకంలో ఉన్న చిరు వ్యాపారులు మాత్రం బడా కంపెనీల పద ఘట్టనల కింద నలిగిపోతారు. ఉన్నతతరగతుల వారికి అవసర మయ్యే ఉత్పత్తుల కోసమే వనరుల్ని అధికంగా ఉపయోగించడం వల్ల సాధారణ ప్రజల వినియోగ వస్తువులకు కొరత ఏర్పడుతుంది. విదేశీ రిటైల్ వ్యాపారులు తొలుత చౌకగా వస్తువులు విక్రయించవచ్చు. కానీ, ప్రజా బహుళ్యానికి అత్యవసరమైన వినియోగ వస్తువుల ఉత్పత్తి తగ్గించి కృత్రిమ కొరత సృష్టించడం, కొంతమంది బడా కొనుగోలుదారులకు గంపగుత్తగా వస్తువులు అమ్మి, వాటి విక్రయ ధరలు నిర్ణయించే అవ కాశం వారికే వదిలివేయడం ద్వారా బహుళజాతి సంస్థలు మామూలు వినియోగ దారులను దెబ్బతీసే ప్రమాదం ఉంది. తక్కువ ధర కలిగిన ఉత్పాదకాలు, తక్కువ వేతనాలు, తక్కువ ధరతో లభించిన ముడి పదార్థాల ద్వారా వస్తూత్పత్తి చేసి, అధిక ఆదాయాలు ఆర్జించి, భారీ లాభాలు దండుకోవా లన్నది బహుళజాతి సంస్థల వ్యాపార సూత్రం. చిల్లర వర్తకరంగంలోకి ఎఫ్‌డీఐలను అనుమతించి, ఇలాంటి సంస్థలకు ప్రవేశం కల్పించడం దేశానికి అన్ని విధాలా అనర్థదాయకం!

ప్రజలపై డీజల్ భారాలు మోపింది. దేశీయ చిల్లర వర్తక రంగాన బహుళజాతి సంస్థలకు ఎర్రతివాచీ పరుస్తూ మోగించిన మలి దశ సంస్కరణలను యూపీఏ ప్రభుత్వం హెచ్చు శ్రుతిలో వినిపిస్తూనే మరో వైపు బీమారంగంలో విదేశీ ప్రత్యక్ష పెట్టుబడుల (ఎఫ్‌డీఐ) పరి మితిని పెంచడంతోపాటు పింఛను నిధుల్లోనూ వెలుపలి పెట్టుబడులకు కేంద్ర మంత్రివర్గం పచ్చజెండా ఊపేసింది. ఈ చొరవ అసంఖ్యాక ప్రైవేటురంగ ఉద్యోగులకు పింఛను సదుపాయాలు ప్రసాదిస్తుందని, నియంత్రణ సంస్థ అజమాయిషీలో వారి ప్రయోజనాలకు భద్రత లభిస్తుందని ఆర్థికమంత్రి చిదంబరం ధీమాగా చెబుతున్నారు. ప్రైవేటు బీమా సంస్థలు పరిపుష్టమై పురోగమించేందుకు ప్రాణాధారమైన రూ. 60 వేలకోట్ల భారీ నిధులు రాబట్టడానికి 'విదేశీ ఈక్విటీ' పరిమితి పెంపు దోహదపడుతుం దనీ ఆయన ఢంకా బజాయిస్తున్నారు! కమలనాథులు బాసటగా నిలిస్తే తప్ప బిల్లులు నెగ్గవని తెలిసీ, యూపీఏ నాయకత్వం మేకపోతు గాంభీర్యం ప్రదర్శిస్తోంది. లోగడ ఎన్టీయే జమానాలోనూ 'బీమా బిల్లు దేశ సార్వ భౌమత్వంపై ఎక్కుపెట్టిన విల్లు... అది దేశాన్ని బహుళజాతి సంస్థలకు బేరం పెడుతుందన్న వాదనలకు అప్పట్లో సమాజ్‌వాది, రాష్ట్రీయ జనతాదళ్ పార్టీలు వత్తాసు పలికాయి. నేడూ ఇంచుమించు అదే తరహా రెండు శిబిరాల వాతావరణం కళ్లకు కడుతోంది. అయినా చిల్లర వ్యాపా రంలో మినహా ఎఫ్‌డీఐలకు తాము వ్యతిరేకం కాదన్న భాజపా మాటే కొండంతా అండగా గట్టెక్కగలమన్న దీమా యూపీఏలో ఉట్టిపడుతోంది. అసలు దేశ జనాభాలో కేవలం అయిదుశాతమే బీమా చేస్తారంటున్న చిదంబరం వేలకోట్ల రూపాయల మేర ఎఫ్‌డీఐలను ఎందుకు ఆశించి నట్లు? శ్రమించి కూడబెట్టిన సొమ్ముకు మెరుగైన ప్రతిఫలం వస్తుందన్న భరోసా గల్లంతేనన్న సామాన్యుల భయాందోళనలు అమాత్యుల చెవికి సోకడమే లేదు!

బీమా బిల్లు పార్లమెంటు ఆమోదం పొందగానే, అదే మోతాదులో (49 శాతం మేరకు) పింఛను బిల్లునూ సమ్మతింపజేయడం – కేంద్ర సచివులు చెబుతున్నట్లు నల్లేరు పై బండి నడక కాదు. రాజ్యసభలో బీమా బిల్లు నాలుగేళ్లుగా పెండింగు పడి ఉంది. ఏకాభిప్రాయం కొర వడటమే అందుకు కారణం. ఇప్పటికీ అది ఎండమావే! బీమారంగాన 49శాతం ఎఫ్‌డీఐల ప్రతిపాదనను యశ్వంత్ సిన్హా సారథ్యంలోని పార్లమెంటరీ స్థాయీసంఘం గడిచిన డిసెంబర్లో 'ఏకగ్రీవంగా' తోసి పుచ్చింది. పదముగ్గురు కాంగ్రెస్ ఎంపీలూ సభ్యులుగా ఉన్న ఆ సంఘం – పరిధి మీరితే అంతర్జాతీయ అనిశ్చితుల దుష్ప్రభావం దేశీయార్థిక వ్యవస్థపై ప్రసరిస్తుందని అప్పట్లోనే హెచ్చరించింది. విదేశీ మూలధనానికి ఇతోధిక ప్రాధాన్యం కల్పిస్తే పాలసీదారుల ప్రయోజనాలు దెబ్బతినిపోయే ముప్పుందనడంపై మారుమాటాడని పాలకశ్రేణి నేడు 'తాంబూలాలిచ్చే శాను... తన్నుకు చావండి' అన్న బాపతుగా వ్యవహరిస్తోంది. కొత్త పింఛను పథకం చందాదారుల కనీస ఆదాయానికి భరోసా ఇవ్వాలన్న సిన్హా కమిటీ సూచనను పక్కన పెట్టి మంత్రిమండలి – మదుపరుల భవితను స్టాక్‌మార్కెట్ల గాలివాటానికి వదిలేసిందన్న విమర్శలు వెల్లువెత్తు తున్నాయి.

ఉద్యోగుల పెన్షన్లను స్టాక్ మార్కెట్ భల్లూకాలకు విడిచిపెడితే, లాటిన్ అమెరికా దేశాల చేదు అనుభవాలు ఇక్కడా పునరావృతం కాకుండా అడ్డుకునేదెవరన్న ప్రశ్నకు జవాబు లేదు. 'ప్రజాప్రయోజనాల పరిరక్షణకు నిర్దిష్ట జాగ్రత్తలు పాటించినట్లయితే బీమా, పింఛను రంగాల సరళీకరణను వ్యతిరేకించబో'మన్న భాజపా వాచస్పతి ప్రకాశ్ జవదేకర్ వ్యాఖ్యల్లో – ప్రతిష్టంభనను రూపుమాపగల దిశానిర్దేశముంది. సరళీకరణ విధానాలు మొదలైన నాటినుండి కాంగ్రెస్, బిజెపిలు దేశీయ మార్కెట్‌ను, వనరులను సామ్రాజ్యవాద శక్తులను దోచిపెట్టడానికి పోటి పడుతున్నా యన్నది విస్పష్టం. ప్రతిపక్షంలో ఉన్నప్పుడు అధికార పార్టీ విధానాలను వ్యతిరేకించినట్లు నటించడం తీరా బిల్లులు పార్లమెంటులో ఆమోదానికి వచ్చేసరికి ఆమోదం తెలుపడం మన ముందున్న చరిత్ర. కనుక ఇవి రెండూ ప్రజావ్యతిరేక సామ్రాజ్యవాద అనుకుల పార్టీలే నన్నది మరువకూడదు. 1991 నుంచి నేటి వరకూ అధికార రాజకీయ పార్టీలది ఇదే వరస. పదేళ్ల కిందటే బీమాలో 49 శాతం ఎఫ్‌డిఐలను సూచించిన ఘనత కమల నాథులది. అప్పుడు కాంగ్రెస్ వ్యతిరేకించడంతో ఏకాభిప్రాయం పొందడానికి వీలుగా 26 శాతానికి తగ్గింది. ఇక ప్రణబ్ ఆర్థికమంత్రిగా ఉన్నప్పుడే బీమా, పెన్షన్ రంగాల్లో విదేశీ పెట్టుబడులకు అనుమతింతే ప్రతిపాదనలు చేసినా వీలుపడలేదు.

జనం సొమ్మును మదుపు చేస్తూ వారి నమ్మకాన్ని వమ్ముకానివ్వ రాదన్న జాగ్రత్తతోనే 1991లో ఆర్థిక సేవలు, బీమా రంగాల సరళీకరణ ఆరంభించిన జపాన్‌లోను ఎఫ్‌డిఐల పరిమితి 42 శాతానికి చేరడానికి

దశాబ్దకాలం పట్టింది. అనుభవాలనుంచి పాఠాలు నేర్చి రాటుతేలాలన్న స్ఫూర్తిని యూపీఏ సర్కారు తుంగలో తొక్కింది. స్థాయీ సంఘం హెచ్చరికనూ పెడచెవిన పెట్టి ఏకాయెకి 49 శాతం ఎఫ్‌డిఐలకు నేతల వెంపర్లాట – అసలుకే ఎసరు పెడుతుందేమోనన్న భీతి కోట్లాది ఉద్యోగుల్ని హడలెత్తిస్తోంది. సర్కారు తాజా నిర్ణయం పట్ల టిఎంసి, డిఎంకె, ఎస్‌పి ప్రస్తుతానికి విముఖంగా ఉన్నాయి. ప్రధాన ప్రతిపక్షమైన బిజెపి మాత్రం రిటైల్ రంగంలో విదేశీ పెట్టుబడులను వ్యతిరేకించినా పార్టీ జాతీయ కార్యవర్గ సమావేశంలో తాము ఎఫ్‌డిఐలకు పూర్తిగా వ్యతిరేకం కాదన్న సంకేతాలు ఇచ్చేందుకు పార్టీ సీనియర్ నేతలు చేసిన సర్కసు ఫీట్లు అన్నీ ఇన్నీ కావు.

యూపిఏ ప్రభుత్వం రానున్న శీతాకాల సమావేశాల్లో పార్లమెంటు ఆమోదం పొందాలని ఉబలాటపడుతోంది. చరిత్ర చూస్తే సంస్కరణలకు సామాన్యులే సమిధలు. విశ్రాంత ఉద్యోగులకు ఎంతో కొంత ఆసరాగా నిలిచే పింఛను పథకం సర్కారు నిర్ణయంతో పరులపాలవుతుంతి. భారత ఆర్థిక రంగంపై ద్రవ్యపెట్టుబడి దాడి జోరు పెరుగుతుంది. విదేశీ పెట్టుబడులపై కేబినెట్ ఆమోదం వార్త వెలువడిన వెంటనే పైకి ఎగబాకిన స్టాక్ మార్కెట్లే అందుకు తక్షణ నిదర్శనం. పై పెచ్చు ప్రయివేటు పెట్టుబడిదారులను ఈ రంగంలోకి అనుమతిస్తే పోటీ పెరిగి తద్వారా వినియోగదారులు లాభపడతారని సంస్కరణల సమర్థకులు బాకాలు ఊదుతున్నారు. ఇతర రంగాల్లో వలెనే ఇన్సూరెన్స్ రంగంలోనూ ప్రైవేటు కంపెనీలు ప్రవేశించినప్పటికీ తరువాత క్రమేణా ఆ కంపెనీల మధ్య విలీనాలు, స్వాధీనాల ప్రక్రియ ప్రారంభమై గుత్త సంస్థలు పుట్టుకొస్తాయి. వినియోగదార్లకు చెల్లించవలసిన క్లెయిమ్‌లను ముప్పుతిప్పలు పెడతాయి. ఎగ్గొడతాయి. అభివృద్ధి చెందిన దేశాల్లో ఇప్పటికే ఇది రుజువైంది. పింఛన్ రంగంలో ఎఫ్‌డిఐ అనుమతి వల్ల లాటిన్ అమెరికన్ దేశాల్లో చేదు అనుభవాలు ఎదురయ్యాయి. ఆర్థిక సంక్షోభం వల్ల బీమా రంగంలో ప్రయివేటు పెట్టుబడులను అంగీకరించడంతో శ్రీలంక, ఇంగ్లండు, ఐరోపా దేశాల్లో ప్రజలు చేదు అనుభవాలు చవిచూశారు. ఈ నేపథ్యంలోనైనా మన దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థకు ముఖ్యంగా ప్రణాళికకు కీలకమైన ద్రవ్య సరఫరా చేస్తున్న బీమా, పింఛను రంగాలను విదేశీ పెట్టుబడుల కోసం మరింత సరళీకరించాల్సిన అవసరం ఏమాత్రం లేదు.

విస్తృత ప్రజానీకం జీవన స్థితిగతుల్నీ భవితవ్యాన్నీ నిర్దేశించే అంశాలపై రాజకీయ పక్షాల్లో స్థూల ఏకాభిప్రాయం సాధించడమన్నది కేంద్ర సంకీర్ణ ప్రభుత్వ ప్రాథమిక బాధ్యత. ఏ పార్టీ అధికారంలో ఉందన్నదానితో నిమిత్తం లేకుండా అమలుపరచదగ్గ జాతీయ అజెండా కరవై తరచూ జరుగుతున్న అసంబద్ధ రగడ, పరిపాలనలో స్తబ్ధతకు దారితీస్తోంది. దేశీయ అభివృద్ధి వ్యూహానికి అనుగుణంగా ఏయే రంగాల్లోకి ఎంతెంత పరిమాణంలో విదేశీ ప్రత్యక్ష పెట్టుబడుల అవసరమో మదింపు వేసి, విధానపరమైన ప్రతిబంధకాలను ఉమ్మడిగా అధిగమించి, ఆ మేరకు నిధుల్ని రాబట్టుకోవడం సంస్కరణల ప్రక్రియలో కీలకాంశం కావాలి. 1999 లో భీమా రంగంలోకి విదేశీ పెట్టుబడుల్ని ఆహ్వానిస్తూ అప్పటి ఎన్‌డీఏ ప్రభుత్వం – విదేశీ ఈక్విటీకి విధిస్తున్న 26శాతం పరిమితిని ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ ఉల్లంఘించబోమని పార్లమెంటుకు హామీ ఇచ్చింది. మునుపటి సర్కారు జాతికిచ్చిన మాటతో తమకు నిమిత్తం లేదన్నట్లుగా మన్మోహన్ ఏలుబడి కొత్త కుంపట్లు రాజేస్తోంది! విఖ్యాత సోషలిస్ట్ సర్ విలియం బెవరిడ్జ్ మాటల్లో – “అవిద్య, అనారోగ్యం, నిరుద్యోగం, అపరిశుభ్రత తదితరాలపై వ్యవస్థాగత విజయం సాధించడమే సామాజిక భద్రత”. ఆ లక్ష్యసాధనలో ఘోరంగా విఫలమైన నాయకగణం సంస్కరణల పేరిట, కనీస జాగ్రత్తల ఊసెత్తకుండా– 'ఆమ్ ఆద్మీ' శ్రమఫలాన్ని బహుళజాతి సంస్థలకు నైవేద్యంగా నివేదిస్తుం దా?

ప్రఖ్యాత 'ఎకానమిస్ట్' పత్రిక సోనియా, రాహుల్ గాంధీలపై ఇటీవల తీవ్రంగా విమర్శలు గుప్పించింది. 'నెహ్రూ–గాంధీ కుంటుంబానికి భారత్‌లో బ్రహ్మాండమైన పేరుప్రతిష్ఠలు ఉన్నాయి. కానీ దీర్ఘకాలంగా ఆ కుటుంబం దేశానికి సరైన నాయకత్వం అందించడంలో విఫలమవుతోంది. సంక్షేమ పథకాలను పెద్దయెత్తున ప్రకటించడంపై ఆసక్తి ప్రదర్శిస్తున్న సోనియా– యువతకు ఉపాధి కల్పించే కార్యక్రమాల గురించిన ఆలోచనే చేయడంలేదు. అవినీతి కుంభకోణాలపై నోరు విప్పడం లేదు. నిజానికి దేశాన్ని ఆమే ముందుకు తీసుకువెళుతున్నారా? లేకా వెనకకా? అంటే రెండోమాటే సరైనదని చెప్పాల్సి ఉంటుంది'– 'ఎకానమిస్ట్' పత్రికలోని వ్యాఖ్యలివి. అంతర్జాతీయస్థాయిలో అత్యంత ప్రభావశీలమైన 'ఎకానమిస్ట్' పత్రిక ఈ స్థాయిలో విమర్శలు గుప్పించినా– ఎవరూ నోరు విప్పకుండా మౌనంగా మిగిలిపోవడంలోని ఆంతర్యం బోధపడాల్సి ఉంది.

దేశంలోని బడా పెట్టుబడిదారులు ఏళ్లుగా సంస్కరణల'కోసం యూపీఏపై ఒత్తిడి తీసుకువస్తున్నారు. రిటైల్, బీమా, పెన్షన్లు తదితర రంగాల్లోకి ఎఫ్‌డిఐలను అనుమతిస్తే విదేశీ పెట్టుబడిదారులతో జట్టుకట్టి లాభాలు జుర్రుకునేందుకు దేశీయ పెత్తందారులు ఎన్నాళ్లుగానో వేచి చూస్తున్నారు. ఎప్పటికప్పుడు దేశంలోని సంపన్నవర్గాలకు తాయిలాలు అందజేస్తూ వారిని సంతృప్తిపరచేందుకు అత్యంత ప్రాధాన్యమిస్తున్న కేంద్ర ప్రభుత్వం – ఇంకోవైపు సామాన్యప్రజలకు మాత్రం అక్కరకురాని హామీలు దయచేస్తూ చుక్కలు చూపిస్తోంది. పెత్తందారీలను అనుక్షణం బుజ్జగించి, పేదజనాన్ని అనవరతం ఉస్సురుమనిపించే యూపీఏ 'సంస్కరణ' వ్యూహం ఏ మేరకు సహేతుకం? పాశ్చాత్య మీడియా, వందిమాగధ బృందం 'ఆహా ఓహో' అంటూ యూపీఏ చేపట్టిన సంస్కరణల ప్రక్రియను ఆకాశానికి ఎత్తేయవచ్చు కానీ, ఆ ఉచ్చులో పడి తాము చేస్తున్నదంతా సరైనదేనని సోనియా, మన్మోహన్‌లు భావించిన పక్షంలో భవిష్యత్తులో దేశానికి జరిగే నష్టానికి వారే బాధ్యత వహించాల్సి ఉంటుంది. ఐరోపా, అమెరికాల్లో అవకాశాలు మూసుకుపోవడంతో పెట్టుబడులకు ఉన్న అవకాశాలకోసం ఎన్నో బహుళజాతి సంస్థలు కాచుకు కూర్చున్నాయి. యూపీఏ నిర్ణయాలను ఈ సంస్థలు మున్ముందు పెద్దయెత్తున ప్రభావితం చేసేందుకూ ప్రయత్నించవచ్చు. జాతి ప్రయోజనాలను దృష్టిలో పెట్టుకుని ఐక్య ప్రగతిశీల కూటమి ప్రభుత్వం ఆచితూచి అడుగులు కదపాల్సిన సందర్భమిది. ఒకవైపు ద్రవ్యోల్బణం పైపైకి ఎగబాకుతోంది. ఇంకోవైపు మౌలిక సదుపాయాల కొరత దేశాన్ని పట్టిపీడిస్తోంది. మరోవంక వ్యవసాయం గిట్టుబాటు కాకపోవడంతో దేశంలో రైతన్నల అసంతృప్తి అంతకంతకూ ఉధృతమవుతోంది. చిక్కుముళ్లను జాగ్రత్తగా విప్పి 'ఆమ్ ఆద్మీ'ని గట్టెక్కించేందుకు తక్షణం కావలసింది... విదేశీ పెట్టుబడులు

కాదు. అవినీతి నేడు దేశాన్ని వెనక్కిలాగుతున్న అతిపెద్ద సమస్య. అన్నిరంగాలనూ భ్రష్టుపట్టిస్తున్న అవినీతి భూతాన్ని పరిమార్చకుండా – దేశాన్ని పురోభివృద్ధి బాట పట్టించడం అసాధ్యం. ఒకవైపు యూపీఏలోని పెద్దలే స్వయంగా అనేక కుంభకోణాల్లో ఇరుక్కుని సతమతమవుతున్నారు. ఒకటి తరువాత ఒకటిగా అనేకానేక స్కాములు బయటపడుతున్నాయి. ఈ పరిస్థితుల్లో ఆర్భాటంగా సంస్కరణలు ప్రకటించి అవినీతి ఆరోపణలనుంచి సామాన్యుడి దృష్టిని మరలించ గలమని కేంద్రప్రభుత్వం భావిస్తుంటే అతి పొరపాటు.

ప్రజాసేవలో ఎల్ఐసి, పెన్షన్ రంగాలకు మరేవీ సాటి రావు. 2008, 2011లో రెండు ఆర్థిక సంక్షోభాలు ప్రపంచాన్ని కుదిపేసినప్పటికీ మన ఆర్థిక వ్యవస్థ గణనీయమైన ప్రగతిని సాధించిందంటే బీమా, బ్యాకింగ్, పెన్షన్ వంటి రంగాలు ప్రభుత్వ ఆధీనంలో ఉండటమే కారణం. ప్రధాని సైతం అప్పట్లో ఈ విషయాన్ని అంగీకరించారు. బంగారు గుడ్లు పెట్టే బాతుల్లాంటి ఆ రెండు సంస్థలను కాపాడుకోవాల్సిన బాధ్యత మనందరిది. లాభసాటిగాటున్న రంగాలను విదేశీయులకు అప్పనంగా అప్పగించి ప్రజాజీవితాలను ప్రమాదంలోకి నెట్టే హక్కు సర్కారుకే కాదు, ఎవరికీ లేదు. ఉద్యోగులు, కార్మికుల పొదుపు సొమ్మును స్టాక్ మార్కెట్లో పెట్టి జూదం ఆడేందుకు అనుమతించే సంస్కరణలను ప్రజలంతా కలిసి ప్రతిఘటించాలి. ప్రభుత్వ రంగ సంస్థల పరిరక్షణకై పెద్ద ఎత్తున పోరాడాలి. పార్లమెంటులో రాజకీయ పార్టీలు బిల్లును ప్రతిఘటించి, ఓడించాలి. తద్వారా ప్రజా ప్రయోజనాలను కాపాడాలి. సర్కారు జోరుకు కళ్లెం వేయాలి.

కేంద్ర పాలకులు ప్రజలపై విపరీత భారాలు మోపుతూ వాటికి సంస్కరణలని పేరు పెట్టడం బాగా అలవాటైంది. ప్రజా జీవితాన్నే అతలాకుతలం చేస్తున్న పన్నుల భారం, లక్షల కోట్ల ప్రజాధనం కార్పొరేట్ సంస్థలకు, విదేశీ దోపిడిగాళ్లకు కట్టబెడుతూ వాటికి ఆర్థిక సంస్కరణలని, అభివృద్ధి కోసం అవి తప్పనిసరి అని, ప్రజలంతా ఆమోదిస్తున్నారని ఆర్థికమంత్రి కామెర్ల రోగిలా మాట్లాడుతున్నారు. అలాగే ప్రధానమంత్రి ప్రతిపక్షాలన్నీ ప్రజాస్వామ్యాన్ని పక్కదారి పట్టిస్తున్నారని పదే పదే వల్లించడం దెయ్యాలు వేదాలు వల్లించిన చందంగా ఉంది. ప్రజలతోగానీ, ప్రజా ఉద్యమాలతోగానీ కనీసం సంబంధం లేని ప్రధాని, ఆయనను నడిపించే కాంగ్రెస్ అధ్యక్షురాలు ప్రజాస్వామ్యమంటే ఏమిటో ముందు అర్థం చేసుకోవాలి. భారత రాజ్యాంగం నిర్ణయించిన కాగ్‌గాని, న్యాయ వ్యవస్థలుగానీ ఎన్ని చీవాట్లు పెట్టినా అర్థంకాని వీరికి ప్రజాస్వామ్యమంచే అర్థమవుతుందా? రాజ్యాంగం ప్రకారం ఏర్పాటు చేయాల్సిన తెలంగాణ సమస్యకు ఏకాభిప్రాయం కావాలనే వీరు దేశమంతా, వారి భాగస్వామ్య పక్షాలతో సహా ముక్త కంఠంతో ధరల పెంపును, విదేశీ పెట్టుబడులకు స్వాగతం పలకడాన్ని, లక్షల కోట్ల కుంభకోణాలను వ్యతిరేకించినప్పుడు ఏకాభిప్రాయం గుర్తుకు రాలేదా? కాస్తయినా పునరాలోచించాలనే నైతిక భాధ్యత లేని వీరికి దేశాన్ని పాలించే అర్హత ఉందా? యూపీఏ ప్రవేశపెట్టున్న ప్రజావ్యతిరేక సామ్రా జ్యవాద అనుకూల సంస్కరణలు అన్నీ దేశసంపదను దోచుకోవడానికి తద్వారా ప్రజా జీవితాలను ఛిద్రం చేయడానికే తోడ్పడుతున్నందున ప్రజాస్వామిక వాదులు, ప్రజాసంఘాలు ఐక్యంగా ప్రతిఘటించాల్సిన చారిత్రక సందర్భం ఇది.

(రచయిత ఏపీటీఎఫ్ రాష్ట్ర మాజీ అధ్యక్షుడు)

మా ఆచరణ చరణాలు

అవును
ఆవేశ, ఉద్వేగాలే
మా రక్త చలనాలు
ఆలస్యం చేసి
అమృతాన్ని విషమయం
చేసుకున్నవాళ్లం....
...
మోర్దోపోళ్లం
మాకు ఒడ్డు ఒడుపు,
పట్టు విడుపు తెల్వయి...
రేషం, చీమూ నెత్తుర్లు
మా ఆచరణ చరణాలు
లేసిన కర్రకు వెరువని
తోకపై లేసిన పాంపిల్లలు
మా కాదర్శం....
గొడ్డు బతుకులు మావి
కొమ్ములెవరివైనా విరగనీ
గుద్దుకునేదాకా
కడుపుమంట చల్లారదు
...
అన్నం లేనోడికి
ఆవేశమే అన్నీ,
ఆగమయిన బతుకులు
ఆగమంటే ఆగయి
పిల్లలపై కన్నేసిన గద్దను ఉరికించే
తల్లికోడి కళ్లలోని రక్తచారలు
మా ఆవేశ ఉద్వేగాలు
తప్పో.... ఒప్పో...
అవునో... కాదో...
మాకు తెల్వదంటే వినం
తెల్లగోలున్న ముచ్చటకు
కొత్తగా తెలిసేదేంది?

ఆ ఆవేశం తోటే
అడివంటుకుంది
బొగ్గు అగ్గయింది
ఆ ఉద్వేగమే
దొడ్డి కొమురయ్యను కన్నది
చావును ముద్దెట్టుకుంది
ఆవేశం ఉద్వేగం లేని బతుకులు
నక్కలవి, తోడేళ్లవి
సాధుజంతువులవి కాదు.

- బి.నర్సన్

దోపిడికి తెరలేచిన వేళ నయవంచనల నవంబర్ 1

అయ్యదేవర కాళేశ్వరరావు 'భారత ప్రభుత్వం ఆంధ్ర రాష్ట్రం ఇవ్వదు కనుక ఆంధ్రులు భారత దేశం నుండి విడిపోవాలని' పత్రికా ముఖంగా పిలుపునిచ్చినా అది వేర్పాటువాదం కాకుండా పోయింది. ఇప్పుడు తెలంగాణ ప్రజలు తమకంటూ ఈ దేశంలోనే ఓ ప్రత్యేక రాష్ట్రం కోరుకుంటూ ఉంటే దాన్ని సీమాంధ్ర పెట్టుబడిదారులు వ్యతిరేకిస్తున్నారు. ఈ నేపథ్యంలో ఆనాటి పూర్వాపరాలను వివరిస్తున్నారు సీనియర్ జర్నలిస్టు **శ్రీధర్ ధర్మాసనం**

నవంబర్ 1, 1956 స్వతంత్ర భారత దేశ చరిత్రలో మొట్టమొదటి భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రాలుగా ఆంధ్రప్రదేశ్‌తో పాటు కేరళ, కర్నాటక, మధ్యప్రదేశ్ రాష్ట్రాలు కూడా అవతరించిన వేళ. వీటితో పాటే మరి కొన్ని రాష్ట్రాల నిర్మాణానికి జస్టిస్ ఫజల్ అలీ కమీషన్ ఆధ్వర్యంలోని మొదటి ఎస్ఆర్‌సి సూచించినప్పటికి మహారాష్ట్ర, గుజరాత్ విషయానికి వచ్చేసరికి ద్విభాషా సూత్రానికే ఆయన మొగ్గు చూపారు. ముంబయి నగరాన్ని మహారాష్ట్ర గుజరాత్ రాష్ట్రాలకి ఉమ్మడి రాజధానిగా ప్రకటిం చారు. అప్పటికే ముంబయి రాష్ట్రాన్ని మరాఠారాష్ట్రగా ప్రకటించాలనే డిమాండుతో సంయుక్త మహారాష్ట్ర సమితి ఆధ్వర్యంలో 1950 నుంచే ఉద్యమం కొనసాగుతుంది. ఎస్ఆర్‌సీ తీర్పుతో అదికాస్తా కార్చిచ్చై రగిలి దాదాపు 105 మంది ఉద్యమకారులు చర్చిగేటు పోలీసు కాల్పుల్లో చనిపోవడానికి దారితీసింది. ఫలితంగా ముంబయి నగరం రాజధానిగా నేటి సంయుక్త మహారాష్ట్ర ఏర్పడింది. అట్లాగే అహమ్మదాబాద్ రాజ ధానిగా గుజరాత్ రాష్ట్రం ఏర్పడింది. రాజధాని వివాదం ఫలితంగా ఆ రెండు రాష్ట్రాల ఏర్పాటు ఆలస్యంగానైనా మే 1, 1960న జరిగింది.

ఎందుకు ఇప్పుడు ఈ చరిత్ర అంతా అనుకుంటున్నారా? ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్ర అవతరణ వెనకాల ఎంత కుట్ర దాగి ఉన్నదో చెప్పడానికి చేస్తున్న ప్రయత్నం. తెలుగు భాషా, తెలుగు జాతి అంటూ ఆంధ్రవాదులు తమ అవసరార్థం దేశ సార్వ భౌమత్వాన్నే ప్రశ్నించి భారత ప్రభుత్వాన్ని ఎంత ఇబ్బందుల పాలు చేసినారో 1947 నుంచి 1956 వరకు జరిగిన చారిత్రక భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాల ఏర్పాటు సందర్భంగా జరిగిన పరిణామక్రమాలని జాగ్రత్తగా పరిశీలిస్తే అర్థం అవుతుంది.

వేల సంవత్సరాలుగా ఉమ్మడి మద్రాసు రాష్ట్రంలో ఉంటూ మద్రాసీలతో పొసగక భాషపేరుపై ప్రాంతీయోద్యమాన్ని లేవదీసారు. కాని కేంద్ర ప్రభుత్వంలోని ప్రభుత్వాధినేతలెవ్వరు దీనికి అప్పట్లో మద్దతు తెలుపలేదు. సరికదా విభేదించారు. వీరి గొడవతో కేంద్ర ప్రభుత్వం ఎస్‌కె ధార్ ఆధ్వర్యంలో భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రాల ఏర్పాటు సాధ్యాసాధ్యాలపై అధ్యయనం చేయడానికి ధార్ కమీషన్ను జూన్ 17, 1948న ఏర్పాటు చేసింది. కాని ధార్ కమీషన్ భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాల ఏర్పాటు ద్వారా దేశ సమగ్రతకు భవిష్యత్తులో ముప్పు ఏర్పడే ప్రమాదం ఉందని డిసెంబర్ 10, 1948న సమర్పించిన రిపోర్టులో అభిప్రాయపడింది. దాంతో కొంత కాలం మద్రాస్ ప్రెసిడెన్సీలో ఉద్యమాలు సద్దుమణిగాయి.

కాని అదే సమయంలో బ్రిటిష్ ఇండియా నుంచి విముక్తిపొంది స్వతంత్ర దేశంగా ఏర్పడినాక అప్పటి వరకు ఉన్న 568 చిన్న పెద్ద రాచరిక సంస్థానాలన్నీ భారత యూనియన్‌లో విలీనం అవుతున్న రోజులవి. ఆఖరిదైన 'హైదరాబాద్ రాజ్యం' మటుకు విలీనానికి ఒప్పుకోక పోవటంతో కేంద్ర ప్రభుత్వం పోలీసు చర్యకు దిగవలసి వచ్చింది. ఫలితంగా కేంద్రప్రభుత్వం హైదరాబాద్ రాజ్యంపైఆపరేషన్ పోలో పేరుపై సైనిక చర్యకు ఉపక్రమించింది. ఇక్కడ లెఫ్టినెంట్ గవర్నర్ జయంత్ చౌదరి నేతృత్వంలో తాత్కాలిక ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటు చేసింది కేంద్ర ప్రభుత్వం. జనవరి 25, 1950న భారతదేశం రిపబ్లిక్‌గా ఏర్పడటంతో వెల్లోడి ముఖ్యమంత్రిగా ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేయడం అయింది. అదే కాలంలో నైజాం రాజు మీర్ ఉస్మాన్ ఆలీఖాన్ హైదరాబాద్ రాష్ట్రానికి

'రాజ్ ప్రముఖ్'గా సంవత్సరంపాటు కొనసాగాడు. అప్పటి వరకు మద్రాసు ప్రెసిడెన్సీలో ఎటువంటి ఉద్యమాలు జరుగలేదు. ఎప్పుడైతే హైదరాబాద్ రాష్ట్రం భారతదేశంలో విలీనం అయిందో తిరిగి మద్రాసు ప్రెసిడెన్సీలో ఉద్యమాలు ఊపందుకున్నాయి. ఇది కేంద్ర ప్రభుత్వానికి మింగుడు పడని సమస్యగా తయారైంది.

1949 చివరలో కాంగ్రెస్ పార్టీ తన జయపూర్ మహాసభలో భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాలకు అనుకూలంగా తీర్మానం చేస్తూ జవహర్‌లాల్ నెహ్రూ, పట్టాభి సీతారామయ్య, సర్దార్ వల్లభాయి పటేల్‌ల్లతో కూడిన ముగ్గురు సభ్యుల కమిటీని ఈ అంశంపై అధ్యయనం చేయడానికి నియమించింది. వారు కూడా ఈ అంశాన్ని మరికొన్ని సంవత్సరాలు దాటవేయాలని అధికారికంగా నిర్ణయించారు. అంతే తెలుగు రాష్ట్ర ఏర్పాటు ఉద్యమం మరోసారి ఊపందుకుంది. అది మద్రాసు ప్రెసిడెన్సీలోని తెలుగు ప్రాంతాన్నీ కలిపి ప్రత్యేక రాష్ట్రం ఏర్పాటు చేయాలనే డిమాండుతో పొట్టి శ్రీరాములు మద్రాసులోని తన అద్దె ఇంటిలోనే నిరాహార దీక్ష చేపట్టారు. ఇది భాషా ప్రయుక్త రాష్ట్రాల నిర్మాణాన్ని వ్యతిరేకించిన అప్పటి ప్రధాని జవహర్‌లాల్ నెహ్రూని ముప్పతిప్పలు పెట్టింది. వీరిలో ప్రాంతీయతత్వం ఎంత బలీయంగా ఉండిందో బెంగుళూరు సంఘటనే ప్రత్యక్ష నిదర్శనం.

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం మొదటి స్పీకర్ అయిన విజయవాడకు చెందిన అయ్యదేవర కాళేశ్వరరావు బెంగుళూరులో 1952లో అఖిల భారత కాంగ్రెస్ మ్యానిఫెస్టో కమిటీ మీటింగులో సభను ఉద్దేశించి ప్రసంగిస్తూ భారత ప్రభుత్వం అతి త్వరలో అవిభక్త మద్రాసు రాష్ట్రం నుండి ఆంధ్రను విడగొట్టి ఆంధ్రరాష్ట్రాన్ని చేయాలని దానితోపాటుగా విశాలాంధ్రను కూడా నెలకొల్పాలని' అన్నారు. దానితో కోపోద్రిక్తుడైన పండిత్ జవహర్‌లాల్ నెహ్రూ అయ్యదేవర నుంచి మైకు లాగుకుని అలా మాట్లాడవద్దని బహిరంగంగా మందలిస్తే అలిగి బయటికి వెళ్లిపోయిన అయ్యదేవర కాళేశ్వరరావు 'భారత ప్రభుత్వం ఆంధ్ర రాష్ట్రం ఇవ్వదు కనుక ఆంధ్రులు భారత దేశం నుండి విడిపోవాలని' పత్రికా ముఖంగా పిలుపునిచ్చినాడు. ఈ విషయం "ది ఎమర్జెన్స్ ఆఫ్ ఆంధ్రప్రదేశ్" (కెవి నారాయణ రావు, ముంబాయి, పాపులర్ ప్రకాషన్, 1973 పేజి 271) అనే పుస్తకంలో పేర్కొనబడ్డది. ఈ పుస్తకాన్నే శ్రీకృష్ణ కమిటి ప్రమాణికంగా తీసుకుని ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర అవతరణ గురించి అనేక అంశాలను తన రిపోర్టులో పేర్కొంది. కాని చివరకు శ్రీకృష్ణ కమిటీ కూడా అయ్యదేవర కాళేశ్వరరావు 'ఆంధ్రులు భారతదేశం నుండి విడిపోవాలని పిలుపిచ్చాడనే విషయం ఎక్కడా తన రిపోర్టులో పేర్కొన లేదు. ఆంధ్రపాలకుల వంచనా శిల్పాలనికి ఇంతకు మించిన ఉదాహరణ మరొక్కటి అవసరం లేదు.

కాని దురదృష్ట వశాత్తు పొట్టి శ్రీరాములు దీక్ష చేస్తున్న విషయం బయటి ప్రపంచానికి ఆయన చనిపోయేవరకు తెలియదు. ఆయన ఇంటిలోనే తనువు చాలించటంతో పరిస్థితులు ఒక్కసారిగా మారిపోయాయి. మద్రాసీలతో ఉన్న వైరుధ్యాలు కూడా పరాకాష్టకు చేరడం మొదలు పెట్టాయి. అది ఎక్కడి వరకు వచ్చిందంటే స్వయంగా మద్రాసు రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రే ఆంధ్రులు మద్రాసు నగరం విడిచి పోవడానికి 48 గంటల గడువు విధించాల్సి వచ్చిందంటే పరిస్థితి ఎంత విషమించిందో అర్థం చేసుకోవచ్చు. దీనితో పక్కనున్న మహారాష్ట్ర, గుజరాత్‌తో పాటు దేశవ్యాప్తంగా అక్కడక్కడ డిమాండ్లు మొదలైయ్యాయి. దీంతో రాష్ట్ర ఏర్పాటు అనివార్యం అయ్యింది. పొట్టి శ్రీరాములు శవయాత్రలో హింస చెలరేగటం అది మరికొన్ని ప్రాంతాలకు పాకటంతో కేంద్ర ప్రభుత్వం దిగిరాక తప్పలేదు. ఫలితంగా అక్టోబర్ 1, 1953న ఆంధ్రరాష్ట్ర అవతరణ కర్నూలు రాజధానిగా ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది.

అయితే అసలు ఇక్కడి నుంచే మొత్తం కుట్ర కుతంత్రాలకు తెర లేచింది. డేరాలలో సెక్రటేరియట్ విధులు నిర్వహిస్తూ అష్టకష్టాలు పడుతూ నిధుల లేమితో తమకంటూ సొంత రాజధాని కట్టుకోలేని నిస్సహాయ స్థితిలో బతుకు బారంగా గడుస్తున్న ఆంధ్రనాయకుల కన్ను అప్పటికే అన్ని రంగాలలో అభివృద్ధి చెంది పుష్కలమైన నిధులతో స్వయంఆర్జిత వనరులతో విరాజిల్లుతున్న పక్కనున్న హైదరాబాద్ నగరంపై వారి కన్ను పడింది. అంతే ఫలితంగా విశాలాంధ్ర ఉద్యమానికి బీజాలు పడ్డాయి. మహోన్నతమైన తెలంగాణ సాయుధ రైతాంగ పోరాటానికి నాయకత్వం వహించిన కమ్యూనిస్టులే తిరిగి విశాలాంధ్ర అంటూ మరో ఉద్యమాన్ని లేవదీసారు. దీనితో తెలంగాణ వారి బతుకులు పెనం నుంచి పొయ్యిలో పడ్డ చందంగా మారాయి నేడు. దీనికి చక్కటి ఉదహరణ సాయుధ పోరాట కాలంలో ఏ భూస్వాముల భూములైతే కమ్యూనిస్టుల నాయకత్వంలో పేద రైతులు స్వాధీనం చేసుకోగలిగారో విశాలాంధ్ర ఉద్యమ ఫలితంగా అవే భూములు తిరిగి ఆయా భూస్వాముల వశం అయ్యాయి. అంటే విశాలాంధ్ర ఉద్యమం తెలంగాణ ప్రాంతంలోని భూస్వాములకి, దోపిడిదారులకి ఒక కలిసొచ్చిన గొప్ప వరంగా ఉపయోగపడిందన్నమాట. వారికి తిరిగి జీవం పోసింది. అంతే కాదు నాటి రజాకర్లకు కూడా విశాలాంధ్ర ఉద్యమం అడ్డుగోడగా పనిచేసింది. ఈ విషయాన్ని నేడు నగరంలోని ఏకైక ముస్లిం మైనార్టీ రాజకీయ పార్టీ అయిన మజ్లీస్ ఇత్తెహాదుల్ ముస్లిమీన్ (ఎమ్ఐఎమ్) పార్టీ తమకు సమైక్య రాష్ట్రంలోనే భద్రత ఉందని ప్రకటించటంతోనే తేటతెల్లం అవుతుంది. ఇంతటి గొప్ప చారిత్రక ఉద్యమానికి అర్థం పరమార్థం లేకుండా పోయింది. కేవలం ఒకే ఒక ఆత్మ తృప్తి ఏమిటంటే ఒక రాచరిక వ్యవస్థకు చరమ గీతం పాడగలడటం. కాని అప్పటి భూస్వామ్య వ్యవస్థకి ప్రతీకలుగా ఉండిన నేటి నయా భూర్జువాల పునాదులు మటుకు నేటికి చెక్కుచెదరలేదు. వారంతా తిరిగి విశాలాంధ్ర నీడలో రోజుకో తీరున కొత్త కొత్త విదానాలతో తమ దోపిడిని యధేచ్ఛగా కొనసాగిస్తూనే ఉన్నారు.

అప్పట్లో కమ్యూనిస్టులు తమ పోరాటాన్ని భూస్వామ్య వ్యతిరేక పోరాటంగా కాక నిజాం నిరంకుశ పాలనకు వ్యతిరేకంగా జరిగిన పోరాటంగా మార్చి ప్రచారం చేశారు. అప్పటి తెలంగాణలో భూస్వాములు, జాగీర్దారులంతా కూడా హిందూ మతానికి చెందినవారే. వారు చేసిన అకృత్యాలనే నిజాం ప్రభుత్వం చేసిన అకృత్యాలుగా చిత్రీకరించబడ్డాయి. రెండవ వైపు సంఘపరివార్, భారతీయ జనతా పార్టీ వారు ముస్లీంల పాలననుండి కేంద్ర ప్రభుత్వం హైదరాబాద్ ప్రజలకు సైనిక చర్య ద్వారా విమోచనం కలిగించిందని, కాబట్టి సెప్టెంబర్ 17ను విమోచన దినంగా జరపలానే డిమాండుని ఎప్పటినుండో చేస్తున్నాయి. అంటే నిజాం ముస్లిం మతస్థుడు కాబట్టి ముస్లిం పాలననుండి విముక్తి పొందిందనట్టుగా సంఘపరివార్ ప్రచారం సాగించింది. ఇందంతా ఒక ఎత్తైతే స్వాతంత్ర్యానంతరం దేశంలోని

రాజకీయ పార్టీలు మరీ ముఖ్యంగా కాంగ్రెస్ పార్టీ అవలంబిస్తున్న ఓటు బ్యాంకు రాజకీయాలు సమస్యను మరింత జటిలం చేసి దానిని మతరాజకీయంగా మార్చివేసాయి. 120 సంవత్సరాల చరిత్ర కలిగిన కాంగ్రెస్ పార్టీ గోడమీద పిల్లిలా కూర్చుని తనంటూ ఏ అభిప్రాయము తెలపకుండా జరుగుతున్న పరిణామాలను తనకు అనుకూలంగా మలుచుకోవాలనే దురాలోచనకలిగిన ఏకైక పార్టీ కాంగ్రెస్ పార్టీ. రాచరిక వ్యవస్థ నుండి విముక్తి పొందిన తదనంతరం తెలంగాణలో కాంగ్రెస్ పార్టీ కొనసాగించిన అక్రమాలు అన్నీ ఇన్నీ కావు. 'రక్షణ పేరుతో భక్షణ' అనే వ్యాసంలోనూ డెమోక్రసీ నేత సూర్యం కళ్లకు కట్టినట్టు వివరించారు.

ఈ అవకాశాన్ని చక్కగా అందిపుచ్చుకుంది రజాకర్ల వారసత్వం నుంచి పుట్టుకొచ్చిన మరోరాజకీయ పార్టీ అయిన మజ్లిస్ ఇత్తహాదుల్ ముస్లిమీన్ (ఎమ్ఐఎమ్) అది ఏకంగా రాచరిక వ్యవస్థకు వ్యతిరేకంగా జరిగిన పోరాటాలన్నింటిని నిజాం ప్రభువుకు వ్యతిరేకంగా జరిగిన పోరాటాలుగా మలచి నిజాం ప్రభువుని ముస్లిం సమాజానికి ప్రతీకగా మార్చి ప్రచారం కొనసాగించి తన రాజకీయ పబ్బం గడుపుకోవడానికి ప్రయత్నం చేస్తుంది. కాబట్టి సెప్టెంబర్ 17 లాంటి చారిత్రాత్మిక గట్టాన్ని విమోచనమా, విద్రోహమా, విలీనమా అనే తర్క వితర్కాలకి ఆస్కారం ఇవ్వకుండా ఏదైనప్పటికి అది ముస్లింలకు వ్యతిరేకమవుతుందనే భావనను కలిగించే ప్రయత్నం చేస్తుంది ఎమ్ఐఎమ్ పార్టీ. ఇది ఎంత మాత్రం సహేతుకం కాదు.

అయితే ఈ అన్ని రాజకీయ పార్టీలు కూడా నిజాం ప్రభువు అంటరానివాడుగా చిత్రీకరించడంలో కృతకృత్యులయ్యారనే భావిస్తున్నాను. ఏ ఒక్క పార్టీకాని, సంఘాలుకాని, ప్రభుత్వాలుకాని నిజాంను రాచరిక వ్యవస్థకు ప్రతీకగా చూడటంలేదు. సమస్యంతా అక్కడనేవుంది. ఇదే హైదరాబాద్ రాష్ట్రాన్ని నిజాం వంశస్తులైన ఆసఫ్ జాహీలు క్రీ.శ. 1724 నుంచి 1948 వరకు అంటే దాదాపు 224 సంవత్సరాలు పరిపాలించారు. అంతకు ముందు ఈ త్రిలింగదేశాన్ని క్రీ.శ. 1496 నుంచి 1687 వరకు దాదాపు 191 సంవత్సరాలు కుతుబ్‌షాహీలు పరిపాలించారు. మధ్యలో ఓ 40 సంవత్సరాలు అంటే క్రీ.శ. 1687 నుంచి 1724 మధ్యకాలంలో మొఘల్ చక్రవర్తులు పరిపాలించారు. అంటే మొత్తంగా అప్పటి తెలంగాణ రాష్ట్రం దాదాపు 455 సంవత్సరాలు ముస్లిం పరిపాలనలో కొనసాగిందనే వాస్తవాన్ని ఎవరూ విస్మరించడానికి వీల్లేదు. కాని గమనించవలసిన అంశం ఏమిటంటే 224 సంవత్సరాల ఆసఫ్‌జాహీ పాలనలో రాని వ్యతిరేకత ఆఖరి 7 సంవత్సరాల్లో తెలంగాణ సమాజంలో నిజాంకు వ్యతిరేకంగా ఎందుకు వచ్చినట్లు? ఆ వ్యతిరేకత నిజాం పరిపాలనకు వ్యతిరేకంగా వచ్చిందా? లేక నిజాంను గుప్పిట్లో పెట్టుకొని నిజాం ప్రభువు పేరుపై ఆకృత్యాలకు పాల్పడ్డ రజాకర్లపై వచ్చిందా? లేదా వ్యవస్థ మార్పిడి సమయంలో జరిగిన పరిణామక్రమంలో సంభవించే అంశమా? ఇది మనమంతా ఆత్మవిమర్శ చేసుకోవలసిన అవసరం వుంది. ఒక వేళ నిజాం పరిపాలనపై వ్యతిరేకత వున్నట్టుగా భావిస్తే యావత్తు తెలంగాణ ప్రజలు దానికి బాధ్యత వహించాలి. ఎందుకంటే 224 సంవత్సరాలు వారిని భరించినందుకు. నిజాంను సొంతం చేసుకోవాలని ప్రయత్నం చేసే ఏ ఒక్క పార్టీయో లేక ఏ ఒక్క మతానికి చెందిన వారికో సంబంధించిన అంశం కాదిది. నిజాం అనే వ్యక్తి ఒక వ్యక్తి కాదు ఒక వ్యవస్థ. రాచరిక వ్యవస్థ మొత్తానికి అతను ప్రతీక. కాబట్టి అతను అందరికి చెందినవాడు. ఏ ఒక్కరికి చెందినవాడు కాదు. నిజాం వ్యక్తిగతంగా ముస్లిం అయినంత మాత్రాన ముస్లింలకు చెందిన వాడుగా భావించడం కేవలం అవివేకమే కాదు రాజకీయ స్వార్థంతో కూడుకున్న వాదనగా భావించవచ్చు. దీనిపై ముస్లిం సమాజంతో సహా అందరూ ఒక అవగాహనకు రావలసిన అవసరం వుంది. లేదా భవిష్యత్తు తరాల వారికి చారిత్రాత్మక ద్రోహం చేసినవారవుతారు. చరిత్ర వారికి అందనంత దూరం పోతుంది.

సెప్టెంబర్ 17న వ్యవస్థ మార్పిడి కారణంగా రాచరిక వ్యవస్థ నుండి విముక్తి అయితే లభించింది కాని ప్రజలకు మటుకు విమోచన లభించలేదు. వారు నేటికి బానిసత్వంలోనే మగ్గుతున్నారు. వారి పరిస్థితి మటుకు పెనంపై నుండి పొయ్యిల పడ్డ చందంగా మారింది. అలనాడు నైజాంవోడిపై పోరాటం చేస్తే నేడు కాంగ్రెసోడిపై చేయాల్సిన దుస్థితి. ఎటొచ్చి ద్రోహం జరిగింది ప్రజలకే. ఎవడొచ్చిన, ఎవడుపోయినా ప్రజలకు పోరాటాలు చేయక తప్పటం లేదు. నాటి రాచరిక దోపిడికి వ్యతిరేకంగా జరిగిన సాయుధ పోరాటంలో అయిదువేల మంది పోగొట్టుకున్నా నేడు ప్రజాస్వామ్య ముసుగులో సాగుతున్న రాజకీయ ఉద్యమంలో 1500 మంది వరకు బలిదానాలు సమర్పించినా అందరూ ఈ నేల తల్లి బిడ్డలే. ఏ ఒక్కరి బలిదానాలు వృధా పోవడానికి వీలులేదు. గతంలో విశాలాంధ్ర ఉద్యమం నెరపి చారిత్రక తప్పిదం చేసిన కమ్యూనిస్టు పార్టీలు నేడు తమ తప్పును సరిచేసుకొని సాగుతున్న ఉద్యమానికి తామే నాయకత్వం వహించి తెలంగాణ సమాజానికి న్యాయం చేయవలసిన అవసరం ఉంది.

ద

అడవుల పరిరక్షణపై అవగాహన పెంపొందిస్తున్న 'వనప్రేమి'

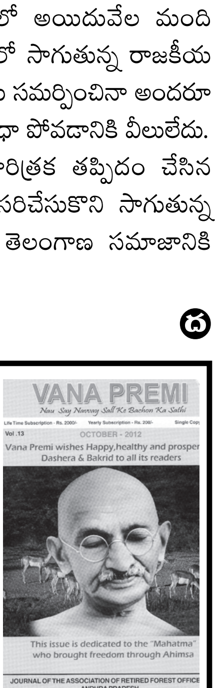

అసోసియేషన్ ఆఫ్ రిటైర్డ్ ఫారెస్ట్ ఆఫీసర్స్ (ఆంధ్రప్రదేశ్) ఆధ్వర్యంలో ఖమర్ మహ్మద్ ఖాన్ సంపాదకత్వంలో వెలువడుతున్న 'వన ప్రేమి' మాసపత్రిక అడవులు, పర్యావరణం తదితర సామాజిక అంశాలపై ఆసక్తి గల వారిని అమితంగా అలరిస్తోంది. ప్రధానంగా ఇది అసోసియేషన్‌కు, అటవీ శాఖకు సంబంధించిన సమాచారాన్ని ఎక్కువగా అందిస్తున్నప్పటికీ జీవవైవిధ్య పరిరక్షణ, అడవుల సంరక్షణ తదితర అంశాలపై కూడా విస్తృతంగా సమాచారాన్ని అందిస్తోంది. అటవీశాఖకు సంబంధించిన జీవోలు, వివిధ చట్టాలు, కేసులు వంటి అంశాలపై కూడా వ్యాసాలను ఇది ప్రచురిస్తోంది. సంబంధిత రంగాల్లోని నిపుణులు ఆయా అంశాలపై విశ్లేషణాత్మక సమాచారాన్ని అందిస్తున్నారు. నిజాం రాజ్యంలోని వివిధ విభాగాల విశేషాలు లాంటి ప్రత్యేక ఆసక్తిదాయక కథనాలు కూడా ఇందులో చోటు చేసుకుంటున్నాయి. ఇందులో ఇంగ్లిషుతో పాటు తెలుగు, ఉర్దూలలో కూడా కథనాలు ప్రచురిస్తున్నారు.

ఇచ్చేది...తెచ్చేది..వారే అయితే...

'తెలంగాణ'కు అడ్డు ఎవరు?

"ప్రపంచంలో అదొక్క అంశమేనా?" అని ఆంధ్రప్రదేశ్ వ్యవహారాల పర్యవేక్షకుడు వయలార్ రవి నొక్కి వ్యాఖ్యానించటాన్ని రాష్ట్ర ప్రజలు జీర్ణించుకోలేకపోతున్నారు. ఇక్కడి ప్రజలకు ప్రపంచ సమస్యలు అక్కర్లేదు. రాష్ట్రంలో రగులుతున్న సమస్య ప్రత్యేక తెలంగాణ. ఒక్క తెలంగాణవాదులు మాత్రమే కాదు. ప్రత్యేక ఆంధ్ర కావాలని ఆంధ్రులు చాలా కాలంగా కోరుతున్నారు. ఇటీవల రాయలసీమవాదులు కూడా ప్రత్యేక రాయలసీమ అవసరమని ఉద్యమాలు చేపట్టారు. కొనసాగిస్తున్నారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ ఒక్కటిగా వున్నప్పటికీ మూడు ప్రాంతాల ప్రజలు మూడు రాష్ట్రాలు కావాలని కోరుకుంటున్న దశలో ఒక జర్నలిస్టు వయలార్ రవి వద్ద ఆ ప్రశ్న లేవనెత్తటం అహేతుకం కాదు, అసందర్భమూలేదు. ఈ సంఘటన అక్టోబర్ 16న జరగటానికి ప్రత్యేకించిన కారణం కూడా వుంది. ఆ రోజు దేశ ప్రధాని మన్మోహన్ సింగ్ హైదరాబాద్‌లో జరుగుతున్న జీవవైవిధ్య సదస్సులో పాల్గొనటానికి విచ్చేసిన సందర్భంగా తెలంగాణవాదులు నిరసనగా నల్లబ్యాడ్జిలు ధరించి, నిరసనలు తెలిపారు. ఈ నేపథ్యంలో వయలార్ రవి అలా మాట్లాడటం కొంచెం వింతగా, మరి కొంత విడ్డూరంగా వుంది.

సమస్య రాష్ట్ర స్థాయిదా? దేశ స్థాయిదా? ప్రపంచ స్థాయిదా? అన్న విషయం జర్నలిస్టుకు అనవసరం. వయలార్ రవి దేశ నాయకుడు కావచ్చు. ప్రపంచ సమస్యలను మాత్రమే పరిష్కరించాలనుకోవటానికి ఆయన కట్టుబడి వుండవచ్చు. అంతకన్నా ప్రధాన విషయం కూడా ఆయన గుర్తుంచుకోవాలి. ఆయనకు ఎన్ని జాతీయ పదవులున్నా వాటితోపాటు "ఆంధ్రప్రదేశ్ వ్యవహార పర్యవేక్షక" బాధ్యత కూడా వుంది. అక్టోబర్ 16న ఒక జర్నలిస్టు ఆయన ముందు ప్రశ్నించడం కూడా కాకతాళీయంగా జరిగిందికాదు. దేశ ప్రధాని హైదరాబాద్ రాకకు నిరసనగా నల్లబ్యాడ్జీలు ధరించి, ప్రదర్శన నిర్వహించిన వారిని అరెస్టు చేయటం కూడా జరిగింది. నిరసనలు తెలపటం చట్ట వ్యతిరేకం కాదు. ప్రతి పౌరుడికి వున్న హక్కు. అదే సమయంలో శాంతి భద్రతల సాకుతో అరెస్టు చేయటాన్ని కూడా తప్పు పట్టలేం. సమస్య కేంద్రం చేతుల్లో వుంది. దాన్ని పరిష్కరించాల్సిన బాధ్యత కూడా కేంద్ర ప్రభుత్వం పైనే వుంది. అందుకే ప్రధాని పర్యటనకు నిరసనగా నల్లబాడ్జీల ప్రదర్శన. ఈ విషయంలో కీలక వ్యక్తి వయలార్ రవి. ఆంధ్రప్రదేశ్ వ్యవహారాలను పర్యవేక్షించే ప్రధాన బాధ్యత ఆయనది. అలాంటి బాధ్యతగల వ్యక్తి అదొక సమస్యే కాదన్నట్లు మాట్లాడటం హాస్యాస్పదంగానేకాదు, తెలంగాణ ఆశావాదులను కించపరచేదిగా కూడా వుంది.

తెలంగాణ పూర్వాపరాలు తెలియని అమాయకుడు కాదు వయలార్ రవి. అసలు ఈ వాదన నిన్న మొన్నటిది కాదు. 1969లోనే తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్ర ఉద్యమం ఉవ్వెత్తున్న లేచింది. ప్రత్యేక తెలంగాణ రాష్ట్రం కోసం ఆవిర్భవించిన తెలంగాణ ప్రజా సమితిలోక్‌సభ ఎన్నికల్లో సైతం అధికార పార్టీని మట్టికరిపించింది. ప్రలోభాలకు లొంగిన ఆ పార్టీ తెరమరుగైనా తెలంగాణ ప్రజల హృదయాలనుంచి, "తెలంగాణ రాష్ట్రం" అనే ప్రగాఢ వాంఛ దూరం కాలేదు. కారణాలు ఏవైనా, కారకులు ఎవరైనా ఆంధ్రప్రాంతవాసులు కూడా ప్రత్యేక ఆంధ్ర రాష్ట్రం కావాలంటూ 1972లో ఉద్యమాలు ప్రారంభించటం, ఉద్యమకారులపై పోలీసులు కాల్పులు జరపటం, కొందరు మరణించటం చరిత్రలో నిలిచిన సత్యాలు. పత్యేక తెలంగాణ మలిదశ ఉద్యమంలో వందల మంది ఉద్యమకారుల్ని తుపాకీ గుండ్లకు బలి చేశారు. వేలాదిమందిని జైళ్లలోకి నెట్టారు. విద్యార్థుల బతుకు బాటకు అవరోధాలు, అడ్డంకులు కలిగించారు. ఇవన్నీ వయలార్‌రవికి తెలియని విషయాలు కాదు. తెలియనట్లు నటిస్తున్నారు. సమస్యను పక్కదారి పట్టించే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. అంతే!

తెలంగాణ ప్రజల ప్రగాఢ వాంచ "తెలంగాణ రాష్ట్రమే" నన్న విషయం అందరికీ తెలిసిందే. "తెలంగాణ ఇచ్చేదీ... తెచ్చేదీమేమే" అంటూ పలువురు కాంగ్రెస్ నాయకులు అనేక సార్లుకుండ బద్దలు కొట్టినట్లు చెప్పారు. అలాగే "తెలంగాణను కోరుకొనేది, అడ్డుకొనేది" కూడా కాంగ్రెస్‌వాదులేననటం పచ్చినిజం.

తెలంగాణలోని కాంగ్రెస్‌వాదులు దేన్ని వాంఛిస్తున్నారో గుండె నిబ్బరం చేసుకొని, గుండె మీద చెయ్యేసుకొని చెప్పండి. రాష్ట్రమంత్రివర్గం లో 13 మంది తెలంగాణకు చెందిన మంత్రులుంటే వారిలో 11 మంది ప్రత్యేక తెలంగాణకు కట్టుబడివున్నవారే. ఒకానొక దశలో పదవులకు రాజీనామా చేయటానికి కూడా సిద్ధమయ్యారే మరి సమైక్య ఆంధ్రప్రదేశ్‌ను కోరుకొనేది ఎవరు? తెలంగాణకు చెందిన ఇద్దరు మంత్రులు, కోస్తాఆంధ్రలోని కొద్ది మంది యంపిలు, నాయకులేకదా!

వయలార్‌రవి ఇదొక విషయమే కాదన్నట్లు మాట్లాడటం కొంచెం బాధనిపిస్తే, కొద్దిమంది కాంగ్రెస్ నాయకుల వాదానికి కేంద్రం తలూపటం మరింత ఆశ్చర్యంగా వుంది. ప్రత్యేక రాష్ట్రం ఇచ్చేదీ, తెచ్చేదీమేమే అని అధికార పార్టీ నాయకులు బాహాటంగా ప్రకటనలు చేస్తూ కూడా, వేరెవరిమీదకో నెపం నెట్టడం కొంచెం విడ్డూరంగా వుంది. తెలుగుదేశం పార్టీ తమ అభిప్రాయం స్పష్టంగా చెప్పటం లేదని కొంత కాలం, ఆ పార్టీ నుంచి లేఖరాలేదని కొంతకాలం, ఆ పార్టీ నివేదిక పంపలేదని మరికొంతకాలం విషయాన్ని నాన్చటానికే గాని మరొకటికాదు. ఇక్కడున్న కొద్దిమంది సమైక్యవాద నాయకులు ఢిల్లీ నాయకులకు చెప్పిందే వేదంగా భ్రమించి వారు మాట్లాడుతున్నారు. స్వయం నిర్ణయం తీసుకొనే శక్తి వారిలో లోపించిందనుకోవచ్చు. ఢిల్లీ నాయకులు సైతం తెలుగుదేశం అభిప్రాయం కోసం ఎదురు చూస్తున్నామని పలుమార్లు అన్నారు. అసెంబ్లీలో టీడీపీ సంఖ్యాబలమెంత? పార్లమెంటులో కాంగ్రెస్ తీర్మానాన్ని అడ్డుకోగల శక్తి ఆ పార్టీకుందా? "ఇచ్చేది – తెచ్చేదీ మేమే" అంటున్నప్పుడు నిజం కూడా అంతే అయినప్పుడు మరోపార్టీ అనుమతి ఎందుకు?

- దాసరి ఆళ్వారస్వామి, గాజువాక, విశాఖపట్నం

గోసరిల్లుతున్న గోండుగూడెం

అడవితో గోండుల అనుబంధం విడదీయలేనిది. ఆ బంధాన్ని తెగదెంపులు చేసేందుకు కుట్ర జరుగుతోంది. గోండుల భూములు అన్యాక్రాంతమయ్యాయి. అత్యాచారాలు పెరిగిపోయాయి. ఆరోగ్యం కునారిల్లుతోంది.ఒక్కముక్కలో చెప్పాలంటే అన్ని రంగాల్లో, అన్ని రకాలుగా ఆదివాసీలు అన్యాయమైపోతున్నారంటూ తమ అధ్యయన విశేషాలను వివరిస్తున్నారు ఆదివాసి విద్యార్థి సంఘం, తుడుందెబ్బ రాష్ట్ర ఉపాధ్యక్షులు **మైపతి అరుణ్ కుమార్**

Photos : T. Swamy

జోడెన్‌ఘాట్‌లో అక్టోబర్ 29న జరిగిన కొమురం భీమ్ వర్ధంతి సభ దృశ్యాలు

పూర్వం గోండ్వాన రాజ్యం కింద గోండులు పరిపాలించిన ఆదిలాబాద్ ఏజెన్సి ప్రాంతం ఆంధ్రప్రదేశ్‌కి ఉత్తర దిక్కున చివరి భాగంలో ఉంది. అస్తిత్వం, ఆత్మగౌరవం, స్వయం ప్రతిపత్తి కోసం మనుగడకోసం చేసిన వారు చేసిన పోరాటాలు చరితాత్మకం. వాటి ఫలితంగా సంక్రమించిన చట్టాలు, హక్కులు రాజ్యాంగంలో లిఖించబడినప్పటికీ, నేడు పాలకుల కర్కశత్వ విధానాలకు తుంగలో తొక్కబడి ఆదివాసిలు తినడానికి తిండి లేక తాగడానికి నీరు లేక, బట్టలు లేక దారిద్ర్యపు జీవితాన్ని గడుపుతూ చివరకు రిజర్వేషన్లు కూడా అందక తీవ్ర అన్యాయానికి గురి అవుతున్నారు. ఇటువంటి తరుణంలో ఆదివాసిల సమస్యల సాధనకు విద్యార్థులు నడుంకట్టి చైతన్య యాత్ర చేపట్టి అక్టోబరు నెల 15 నుండి 29 వరకు 15 రోజులు, 36 మండలాలలో క్షేత్ర పర్యటన, అధ్యయనం చేసి 72వ కొమురంభీం వర్ధంతి సభలో నివేదించే క్రమంలో ఈయాత్రలో ప్రత్యక్షంగా పాల్గొన్న నేను ఆదిలాబాద్ ఏజెన్సీలో ఏమీ జరుగుతుందో వివరించదల్చుకున్నాను.

2001 జనాభా లెక్కల ప్రకారం ఆదిలాబాద్‌లో నివసించే ఆదిమజాతి తెగలు గోండ్, కోలామ్, పర్ధాన్, మన్నెవార్, నాయకపోడ్, కోయ, త్‌ట్ తెగలు. 1976లో కలుపబడినటువంటి లంబాడిలు కూడా నివసి స్తున్నారు. జిల్లాలో 4,16,511 జనాభా గల గిరిజనులు ఉండగా అందు లో ఆదివాసిల జనాభా 3,21,755 కాగా 94, 756 మంది లంబాడీలు ఉన్నారు.

ఆదివాసిల చారిత్రక పోరాటాలను పరిశీలిస్తే 1836-46 కాలంలో రామ్‌జిగోండ్ నైజాం బ్రిటిష్‌కు వ్యతిరేకంగా అసిఫాబాద్ కేంద్రంగా తమ ప్రాంతాన్ని తామే పరిపాలించుకుంటామని తిరుగుబాటు చేయటం జరిగింది. ఈ పోరాటంలో రాజ్‌జిగోండ్‌తో సహా 1000 మంది గోండ్‌లను నిర్మల్ ప్రాంతంలోని వేయి ఉరిల మర్రిచెట్టుకు ఉరితీయటం జరిగింది.

ఈ పోరాటం వాస్తవంగా 1857 మొదటి సిపాయిల స్వాతంత్ర్య తిరుగుబాటుకు మందుగా జరిగినా గుర్తింపు రాని పరిస్థితి. కాని ఆదివాసిలకు ప్రకృతికి మధ్య విడదీయరాని బందముందని చెప్పటానికి ఈ యొక్క పోరాటానికి సజీవంగా నేడు ప్రకృతి పరంగా వేయి ఉరిల మర్రిచెట్టు గోండ్‌ల అర్తనాదాలను వినిపిస్తుంది.

ఆసిఫాబాద్‌లోని సంకేపల్లి గ్రామంలో కొమురం చిన్న, సొబాబు దంపతులకు 1900 సంవత్సరంలో జన్మించాడు. తన పదిహేనేళ్ల వయస్సులోనే అటవీశాఖ సిబ్బంది దాడిలో తండ్రి మరణించాడు. అప్పుడు భీం కుటుంబం కెరిమెరి మండలం సర్ధాపూర్‌కు వలస వెళ్లింది. అక్కడే పోడు వ్యవసాయం చేసుకుంటూ ప్రశాంతంగా జీవిస్తున్న తరుణంలోనే నిజాం తొత్తుగా వ్యవహరిస్తూ "సిద్ధిఖీ" అనే జాగీర్‌దార్ భీం సాగుచేస్తున్న భూమిని దురాక్రమణ చేశాడు. అక్కడ గోండుల చేత వెట్టి చాకిరి చేయించాడు. ఈ సంఘటనతో భీం కుటుంబం మరోసారి కలత చెందింది. అంతులేని కోపంతో సిద్ధిఖీని హత్యచేసి, నిజాం పోలీసులకు చిక్కకుండా అస్సాం రాష్ట్రం బల్హార్షా మీదుగా చందా వెళ్లి తలదాచుకున్నాడు. అక్కడే ఐదేళ్ల పాటు పత్తి, కాఫీ, తేయాకు తోటలలో కూలీపనిచేస్తూ, కార్మిక ఉద్యమాలకు సారథ్యం వహించాడు. మరోవైపు చదవటం, రాయడం నేర్చుకుంటూ తన మిత్రుడు కొమురం సూరు

(అతని రహస్య వార్తహరుడు) ద్వారా రాజకీయ పరిస్థితులను ఆకళింపు చేసుకొని తమ ప్రాంతం చేరుకున్నాడు. స్వాతంత్ర్యం కోసం విశాఖ ప్రాంతంలో 'అల్లూరి' సాగించిన మన్యం పోరాటం, ఆదివాసులు స్వేచ్ఛకోసం 'బిర్సాముండా' పోరాటాన్ని స్ఫూర్తినిగా తీసుకొని నిజాం నిరంకుశ పాలనపై భీం కదంతొక్కాడు. ఆ రోజుల్లో పశువులు మేప డానికి, వంట చెరకు తెచ్చుకోవడానికి 'బంబ్‌రాం', 'దూపపెట్టి' పేర్లతో శిస్తులు వసూలు చేసే వారు. వస్తుమార్పిడి తప్ప డబ్బులు కళ్లజూడని అమాయక ఆదివాసీలపై నిజాం సర్కార్ ఇలా అరాచకత్వం ప్రదర్శించిం ది. తన జాతి స్వేచ్ఛా, హక్కులకోసం భీం చేసిన గంభీరమైన ప్రసంగానికి ఆదివాసీలు ఆకర్షితులయ్యారు. అసిఫాబాద్ పరిసర ప్రాంతాలల్లోని జోడేఘాట్, పట్నాపూర్, బాబేర్ఝరి, టోకెన్నోవాడ, చాల్‌బడి, శివగూడ, పిట్టగూడ, లైన్‌పటల్ అనే 12 గ్రామాల భూపోరాటానికి గోండు, కోయ యువకులతో భీం, 'గెరిల్లా' సైన్యం ఏర్పాటు చేశాడు. ఈ గ్రామాలను స్వతంత్ర్య గోండు రాజ్యంగా ప్రకటించుకోవడానికి ప్రణాళిక సిద్ధం చేశాడు. ఒకసారి అసిఫాబాద్ జిల్లా కలెక్టరుతో చర్చలు జరిపినా సఫలం కాలేదు. అందుకు పెద్ద మనుషుల, విద్యావంతుల సలహా మేరకు తమ డిమాండ్లను అర్జీ రాసుకొని నవాబుకు తెలపడానికి హైదరాబాద్ వెళ్లాడు. కాని నవాబును కలువన్వికుండా అధికారులు భీంను అవమానించారు. అయినా భీం నిరుత్సాహపడలేదు. ఇక సాయుధపోరాటమే శరణ్యమని భావించి, ఆదివాసీ గిరిజనులను సమీకరించి గెరిల్లా పోరాటంలో సుశిక్షితులను చేశాడు. దట్టమైన అడవిగల జోడేఘాట్ గుట్టలను కేంద్రంగా చేసుకొని 'గెరిల్లా యుద్ధం' ప్రారంభించాడు. నిజాంనవాబు సైన్యంపై అటవీ సిబ్బందిపై కొదమ సింహంలా గర్జించాడు.

ఆ సంఘటనతో నివ్వెరపోయిన నిజాం సర్కార్ గెరిల్లా సైన్యంపై దాడులు చేసి, సాధారణ గిరిజనులను సైతం జైల్లో పెట్టింది. అయినా భీం తనపోరాటంలో రాజీపడలేదు. ఇక పరిస్థితి విషమిస్తుందని గ్రహించిన నిజాం సర్కార్ ఓమెట్టు దిగివచ్చింది. మన్యం గిరిజన భూము లకు పట్టాలిస్తామని ఆ 12 గ్రామాలను మాత్రమే పరిపాలించుకోమని జిల్లా కలెక్టరుతో వర్తమానం పంపింది. కాని గిరిజన ఆదివాసీలకు, గూడేలకు స్వయం ప్రతిపత్తి కోసం కోమురంభీం డిమాండ్ చేశారు. సర్కార్ భీం షరతులను తిరస్కరించి, అతని స్థావరాలపై నిఘా పెంచింది. పోలీసు, సైనిక చర్యలకు చిక్కకుండా ఉన్న సమయంలో కుర్ధుపటేల్ అనే నమ్మకద్రోహి అందించిన సమాచారంతో భీం స్థావరాలను సైనికులు చుట్టుముట్టారు. చివరకు జోడేఘాట్ అడవుల్లో హోరహోరీగా జరిగిన ఎదురు కాల్పుల్లో కొమురం భీం అశ్వీయుజ శుద్ధపౌర్ణమిరోజున (1940 అక్టోబర్ 11) వీరమరణం పొందాడు. భీం మరణాంతరం నిజాం సర్కార్ ఆంత్రోపాలజిస్టు ప్రొ॥ క్రిష్టఫర్ హైమాన్‌డార్ఫ్‌ను నియమించి గిరిజనుల జీవితాలపై అధ్యయనం జరిపించింది.

భీం ఇంత భయంకరమైన పోరాటం చేయటానికి కారణం

ఏమిటని, పరిశోధించటానికి మానవశాస్త్రవేత్త అయిన హైమాన్‌డార్ఫ్ ఆదివాసి ప్రాంతాలపై అధ్యయనం చేసిన రహస్య నివేదికను నిజాంకు సమర్పిస్తాడు. తదనంతరం నిజాం హైదరాబాద్ సివిల్ సర్వీసెస్‌కు చెందిన మోడిమ్ హుస్సేన్‌ను స్పెషల్ ట్రైబల్ ఆఫీసరుగా నియమిస్తాడు. అక్కడున్న ఆదివాసిల స్థితిగతులను, జీవన విధానంపై నిబంధనలు రూపొందించి అభివృద్ధి చేయటం అతని బాధ్యత. తదనంతరం ఆదివాసి ప్రాంతాలలో గిరిజనేతరులకు పట్టాలు ఇచ్చే కార్యక్రమానికి స్వస్తి చెప్పి ఆదివాసిలు తాతలు కాలం నుంచి దున్నుకుంటున్న భూములకు పట్టాలు ఇవ్వాలని నిజాం ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. దీనిలో భాగంగా 1 కుటుంబానికి 15 ఎకరాలు ఇవ్వాలని నిర్ణయించింది. ఉట్నూరు తాలూకాలో 47వేల ఎకరాలు, తిర్యాని బ్లాక్‌లో 23 వేల ఎకరాలు, మానిక్ నగర్ బ్లాక్‌లో 30 వేల ఎకరాలు ఇలా 1944-46 కాలంలో, 1,60, 000 ఎకరాలు ఆదివాసిలకు పట్టాలుగా ఇవ్వటం జరిగింది. ఈ ప్రాంతానికి గిరిజనేతరులు రాకుండా ఆదివాసిల భూముల పరాయిపరం కాకుండా ప్రత్యేకమైనటువంటి చర్యలు తీసుకొని ఉట్నూరు ప్రాంత గ్రామాలన్ని, ఆదిలాబాద్ తాలూకాలోని 72 గ్రామాలు, కిన్విట్ తాలూకాలో 74 గ్రామాలు, రాజోర తాలూకాలోని 58 గ్రామాలు (ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పాటుతో ఈ ప్రాంతాలు మహారాష్ట్ర పరిధికి వెళ్లాయి) జోద్ తాలూకాలోని 46 గ్రామాలు ఆసిఫాబాద్ (జనగామ) తాలూకాలో 18 గ్రామాలు సిర్పూర్ తాలూకాలోని 29 గ్రామాలను ట్రైబల్ ఏరియాగా నోటిపై చేయటం జరిగింది. హైదరాబాద్ ట్రైబల్ ఏరియాస్ దుస్తర్ - ఉల్ - అమల్ పేరుతో 1946 చట్టం చేసి పంచాయితీలకు పాలన వ్యవస్థను అప్పజెప్పింది. రెవెన్యూ శాఖకు అనుబంధంగా సోషల్ సర్వీస్ శాఖను ఏర్పాటు చేసి దానికి అధిపతిగా హైమాన్‌డార్ఫ్‌ను నియమించింది. గోండ్ భాషా పాఠశాలలను ఏర్పాటు చేసి గోండ్‌ల విద్యా అభివృద్ధికి కృషి చేసింది. వ్యవసాయ అభివృద్ధికి గ్రామీణ బ్యాంక్‌లలో కో-ఆపరేటివ్ సంస్థను 1946 ఏర్పాటు చేసింది.

వీటి ఆధారంగా వచ్చిన చట్టాలు కూడా అతిక్రమించబడుతున్నవి. 1981 ఏప్రిల్ 20న తమ హక్కుల కోసం పోడుభూముల పట్టాలకోసం సభను నిర్వహించుకుంటుంటే సభకు వచ్చినటువంటి గోండ్‌లపై తుపాకులతో కాల్పులు జరిపి 421 మందిని కాల్చి చంపిన రాజ్యం నేటికి 30 ఏళ్లు గడిచిన అక్కడి గోండ్‌లకు పట్టాలు అందించని దౌర్భాగ్యపు స్థితి.

నాటి నుంచి నేటివరకు పాలకులు ఒకే విధమైనటువంటి విధానాన్ని అమలు చేస్తున్నారని చెప్పవచ్చు. ముఖ్యంగా గోండ్‌గూడెంలను ఓపెన్ కాస్ట్ పేరుతో భగ్నం చేస్తున్నారు. 'జియాలాజికల్ సర్వే ఆఫ్ ఇండియా' లెక్కల ప్రకారం ఆదిలాబాద్ జిల్లా దట్టమైన అటవి ప్రాంతమైన కాగజ్‌నగర్ 59 మిలియన్ టన్నులు, గోదావరిని ఆనుకొని ఉన్న చెన్నూరు అటవి ప్రాంతాలలో 360 మిలియన్ టన్నులు, బెల్లంపల్లిలో 780 మిలయన్ టన్నులు, సోముగూడెం, ఇందారంలో 1,542 మిలియన్ టన్నులు బొగ్గు నిక్షేపాలు ఉన్నవని, ఈ నిక్షేపాలు ఓపెన్ కాస్ట్ పేరుతో ఆదివాసిల బ్రతుకులు ఛిద్రం చేయాలని చూస్తున్నారు. సోము గూడెం ఓపెన్ కాస్ట్‌ని పరిశీలిస్తే ఈ ఓపెన్ కాస్ట్ వలన సోము గూడెం పరిసర ప్రాంతాలలోని సుమారు 12 కిలోమీటర్లలో నిక్షేపాలు ఉన్న 50 మిలియన్ టన్నుల బొగ్గు తీయటం జరుగుతుంది.

ఈ బొగ్గు వలన ప్రజలకు జరిగేది ఏమిలేదు. పైగా పర్యావరణ విధ్వంసాన్ని మాత్రం ప్రజలు అనుభవిస్తారు. కాని ఈ మెగా ఓపెన్ కాస్ట్ వలన మందమర్రి, కాసింపేట మండలాలలోని కాసింపేట, సోముగూడెం, పెద్దపల్లి, ముత్యంపల్లి, కోమటిచెను, కోనూరు, దుబ్బపల్లి, పెద్దదర్మారం, గోండుగూడెం, మామిడిగూడ, ఎర్రగుంటపల్లె, ఎద్దనపల్లి, సండ్రాలిపాడ్ తదితర గ్రామాలకు ఈ ప్రాజెక్టు వలన ముంపు ఉన్నట్టు సింగరేణి ప్రభావిత ప్రాంతాల అధ్యాయన బృందం (సార్క్) పరిశీలనలో తేలింది. దీనివలన 300 మీటర్ల లోతు 250 హెక్టార్ల విస్తీర్ణంలో నిర్వహించే గని వల్ల కనీసం 10 కి.మీ. భూగర్భ జలాలు అన్ని గనుల్లోకి చేరుతాయి. దీని వలన 10 కి.మీ. పరిధిలో సాగునీటి వనరులు విధ్వంసం అవటమే గాక 10 వేల ఎకరాల వ్యవసాయ భూమి కుంటు పడుతుంది. అదే విధంగా కైరిగుడ, దోర్లి-1, దోర్లి-2, అప్పాపూర్ ఓపెన్ కాస్ట్ ప్రాజెక్టు పరిశీలిస్తే ఈ ఓపెన్‌కాస్ట్ వలన ఈ ప్రాంత ముంపువాసులయిన గిరిజనులు మనుగడ లేకుండాపోయే పరిస్థితి. ఇక్కడ ఆదివాసిలకు నష్టపరిహారం అందే పరిస్థితి కూడలేదు.

ఇక్కడున్న ఆదివాసిలు ప్రధానంగా రిజర్వేషన్‌లలో కలుపబడినటువంటి కులాలతో వలస లంబాడి/ బంజారాలతో తీవ్రమైనటువంటి అణచివేతలకు గురి అవుతున్నారని చెప్పవచ్చు. 2008-10 సంవత్సరంలో జిల్లా వ్యాప్త (ఎస్టీ) రిజర్వేషన్‌లను పరిశీలిస్తే ఇంజనీరింగ్‌లో 49 సీట్లు పొందగా, లంబాడీలు 217 పొందారు. మెడిసిన్ 10 సీట్లు ఉండగా అందులో ఆదివాసిలు 1, లంబాడిలు 8, ఎరుకల 1 పొందారు. 200 కార్పొరేట్ కాలేజీల అడ్మిషన్లు పరిశీలిస్తే 155 సీట్లు ఆదివాసిలు, 182 లంబాడీలు పొందారు. మహారాష్ట్ర నుంచి వలస వచ్చిన లంబాడీలు షెడ్యూల్డు ఏరియాలోకి వలసవచ్చి అక్రమంగా ఏజెన్సి సర్టిఫికెట్లు పొందుతున్నారు. 1976లో వీరిని మైదాన ప్రాంతాలలో ఎస్టీ జాబితాలో కలుపబడినారు కాబట్టి వీరికి 341 క్లాజు 1 ప్రకారం ఏజెన్సి సర్టిఫికేట్లు వర్తించవని కూడా ఉట్నూరు ఆర్‌డిఓ గోపాలకృష్ణ ప్రసాద్ నివేదికను బట్టి చెప్పవచ్చు. రాజ్యాంగ 5వ షెడ్యూల్డు పేర 1 ప్రకారం ఎవరైతే ఆదివాసి తెగలు 1950 ఆదివాసిలుగా గుర్తించబడి స్థిరనివాసం ఏర్పాటు చేసుకుంటారో వీరికి మాత్రమే ఉద్యోగాలు ఇవ్వాలి కానీ స్థానిక తహశీ ల్దారుల నుంచి అక్రమంగా సర్టిఫికేటులు పొంది లంబాడీలు ఆదివాసిల ఉద్యోగాలను దోచుకుంటున్నారు. లంబాడీలు వలసవాదులే అని నిరూ పించే సంఘటన ఖానాపూర్ (యం.ఎల్.ఎ.) సుమన్‌రాథోడ్ వలసవాదే నని హైకోర్టు తీర్పు ఇచ్చి సంఘటనను బట్టి చెప్పవచ్చు.

లంబాడీలు రిజర్వేషన్‌లనే కాక ఆదివాసిలపై దౌర్జన్యం చేసి భూములను కూడా లాక్కున్నారు. 1940ల్లో గోండుల భూమిని బంజారాలు ఆక్రమించుకున్న సంఘటనలు అనేకం వున్నాయి. బెరార్ జిల్లా నుంచి మొదటగా ఆదిలాబాద్ తాలూకాలోని కిన్విట్‌కి వలస వచ్చిన బంజారాలు కలిసికట్టుగా కొన్ని సందర్భములలో దురుసుగా వుంటూ, మరి కొన్నిసార్లు పరపతిని ఉపయోగిస్తూ గోండులను వారి భూములనుంచి వెళ్లకొట్టి అతి తక్కువ కాలంలోనే అత్యంత విలువైన భూములను చాకచక్యంగా కబ్జా చేసుకున్నారు. 1970ల్లో పెరుగుతున్న వలసలకు చాలినంత భూమి అక్కడ కరువయ్యే సరికి క్రమంగా పెన్ గంగాకు దక్షిణాన ఉన్న ప్రాంతాలలోకి బదిలి అవుతూ గోండుల ప్రధాన గ్రామాల్లో

నెరెడిగొండ మండలంలో ప్రకృతి సిద్ధంగా ఏర్పడిన కుంటల జలపాతం పై రాజీ పవర్ ప్రాజెక్టు ప్రయివేట్ లిమిటెడ్ కంపెనీకి జలవిద్యుత్ ప్రాజెక్టును ఏర్పాటు చేయటానికి కీలక అనుమతులని ప్రభుత్వం ఇచ్చింది. ఈ ప్రాజెక్టు నిర్మిస్తే ఆదివాసిల సంస్కృతి సంప్రదాయలు మంటగలిసిపోతాయి. అదేగాక పూర్వం నుంచి సహజసిద్ధంగా ఏర్పడి ఉన్న సోమేశ్వరుని ఆలయం ధ్వంసమవుతుం ది.ఏటా రెండుసార్లు ఈ జలపాతం వద్ద జంగుబాయ్, నాగోభా పర్సెన్, భీమన్న, పెర్సాపేన్, భీం దేవుడు, 14 ఇతర ఆదివాసి దేవతల విగ్రహాలను శుద్ధి చేస్తారు. పాలకులు ఈవిధమైన సంస్కృతి విచ్ఛిన్నానికి పాల్ప డటం వెనుక అంతర్యం ఏమిటి?

కీలకమైన భూములన్ని ఆక్రమించుకున్నారు. 1940లోనే బంజార చేతుల్లోకి గోండ్‌ల భూముల వందల ఎకరాలు చేతులుమారాయి. అప్పటికి బంజారలు ఆక్రమించుకున్న భూములు గోండ్‌లకే చెందే వీలుండేది. అప్పటి ప్రభుత్వం వీరిని ఎస్టీలుగా గుర్తించలేదు. 1976లో లంబాడీలను ప్రభుత్వ ఎస్టీలుగా గుర్తించింది. కాని అప్పటికి గోండ్‌ల ప్రధాన భూములు లంబాడీలు ఆక్రమించుకున్నారు. భూములు కోల్పో యిన గోండులు తమ బాధలను మాతో ప్రత్యక్షంగా చెప్పుకున్నారు.

అదే విధంగా వర్షాకాలం వచ్చిందంటే ఆదిలాబాద్ గోండ్ పల్లెలు గోసరిల్లుతాయనే చెప్పవచ్చు. మృత్యుఘంటికలతో కాలాన్ని వెళ్లదీస్తాయి. జిల్లాలో ఆదివాసిల శిశుమరణాలు రేటు 6.3% వుంది. రాష్ట్ర శిశు మరణాల రేటు కంటే ఎక్కువనే చెప్పవచ్చు. 12 నుంచి 14శాతం వరకు ఉండవలసిన హిమోగ్లోబిన్ గోండ్ కోలమ్ తెగలలో 4-6శాతం వుంది. 1998 సంవత్సరంలో 2 వేల మంది ఆదివాసిలు విషజ్వరాల బారినపడి మరణించిన ప్రతియేట వేలమంది మరణిస్తున్నారు. చిన్న పిల్లలు పిట్టల్లా రాలిపోతున్నారు. స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన దగ్గర నుండి 66 వసంతాల భారతంలో ఇక్కడ ప్రతియేట వేలాది మంది చనిపోతున్నా రు. దానిని పత్రికలు, ఎలక్ట్రానిక్ మీడియా ప్రతియేట బయట సమాజా నికి తెలియజేసినా కనీసం నేడు కూడా హెల్త్ ఎమర్జెన్సీ ప్రకటించిన పాపాన పోలేదు. ఈ సంవత్సరం కూడా ఇప్పటికే 200 మంది ఆది వాసిలు రోగాలబారినపడి మరణించినారు. ఆదివాసి మహిళల స్థితిగతు లు కూడా అత్యంత దయనీయంగా ఉన్నాయని చెప్పవచ్చు. జూన్ 2010న జైనురులోని గోండ్ విద్యార్థిని జైనురు మండల కేంద్రంలో రోడ్డుపై వెల్తుంటే 9 మంది గిరిజనేతరులు అత్యాచారం చేయటం జరిగింది. వీరిని అరెస్టు చేసి శిక్షించాలని ఆదివాసి సంఘాలు ఆందోళన చేయటంతో అరెస్టు చేసినట్లు చేసి పోలీసులు వదిలేశారు. రాజకీయ ప్రోద్భలంతో శిక్షపడని నిందితులు మళ్లీ ఆ విద్యార్థినిని బెదిరించటంతో ఆమె ఆత్మహత్య చేసుకున్నది. విద్యార్థిని శవంతో రాస్తారోకో చేసి నిందితులను శిక్షించాలని ఆదివాసి సంఘాలు పోరాడినా న్యాయం దొరకని పరిస్థితి. ఇటువంటి సంఘటనలు కోకొల్లాలనే అని చెప్పవచ్చు. ఎస్సీ, ఎస్టీ అట్రాసిటి (అత్యాచారాల నిరోధక చట్టం) గిరిజనేతర నేర గాళ్లకు చుట్టంగా మారుతున్నది. దాన్ని అలా పాలకులు మారుస్తున్నారు.

శ్రీకాకుళ గిరిజన రైతాంగ సాయుధ పోరాటం మూలంగా 1970లో వచ్చిన 1/70 చట్టం ప్రకారం పూర్వం నుంచి సాగు చేసుకుంటున్న భూములు అన్యాక్రాంతమయి పోయినవని చెప్పవచ్చు. గిర్గ్లాని కమీషన్ నివేదిక ప్రకారం 21,000 ఎకరాలు ఆదిలాబాద్ ఏజెన్సి ప్రాంతంలో గిరిజనేతరుల చెరలో ఉన్నవి. ఇదిగాక ఉట్నూరులోని 21 వేల ఎకరాలు అన్యాక్రాంతమైనవని ఆదివాసిలు తమ స్వంత భూములలోనే కాందీ శికులుగా మారారని ఈ నివేదిక పేర్కొన్నది. గోండుల భూములను ఎందుకు తిరిగి అప్పగించటం లేదు?

అటవీ హక్కులచట్టం 2006 ద్వారా ఆదివాసిలకు అటవీహక్కుల చట్టాన్ని కల్పించి కొమురం భీం కల నెరవేర్చామని 2008 సం॥న కాంగ్రెస్ పార్టీ ఆదిలాబాద్‌లో నిండుసభలో పేర్కొంది కాని నేటికి సక్ర మంగా అటవీహక్కు పత్రాలు అందిన దాఖాలాలు లేవు. 50 శాతం గ్రామాలకు హక్కు పత్రాలు అంటే తెలియని స్థితి. మేము సందర్శిం చిన ఈ పరిస్థితి చూశాం. ఉమ్మడి అటవీ సముదాయక హక్కు అయితే జిల్లాలో ఎక్కడా అమలు కాలేదు. బడా భూస్వామ్య గిరిజనేతరులు మాత్రం యధేచ్ఛగా పోడు భూములను అనుభవిస్తున్నారు. జన్నారం అటవీప్రాంతంలోని కవ్వాల అభయారణ్యాన్ని పులుల రక్షణ కేంద్రంగా కేటాయించాలని కుట్రలు పన్నుతుంది ప్రభుత్వం. దీనిలో భాగంగానే అక్కడ చుట్టు ప్రక్కల ఉన్న గ్రామాలకు ఒక్క కుటుంబానికి రూ.10 లక్షలు ఇచ్చి అడవి నుండి బయటికి వెళ్లగొట్టాలని చర్యలు చేపడుతున్నా రు. ఆదిలాబాద్ జిల్లా ఆదివాసిల సంస్కృతి సాంప్రదాయలు గురించి ప్రత్యేకంగా చెప్పనవసరంలేదు. ఆదివాసిలపై రిసెర్చ్‌కు వచ్చిన హైమాన్ డార్ఫ్ తమ దహన సంస్కారాలు కూడా ఆదివాసిల సంప్రదాయం ప్రకారం జరిపించుకున్నారు. నెరెడిగొండ మండలంలో ప్రకృతి సిద్ధంగా ఏర్పడిన కుంటల జలపాతం పై రాజీ పవర్ ప్రాజెక్టు ప్రయివేట్ లిమిటెడ్ కంపెనీకి జలవిద్యుత్ ప్రాజెక్టును ఏర్పాటు చేయటానికి కీలక అనుమతులని ప్రభుత్వం ఇచ్చింది. ఈ ప్రాజెక్టు నిర్మిస్తే ఆదివాసిల సంస్కృతి సంప్రదాయలు మంటగలిసిపోతాయి. అదేగాక పూర్వం నుంచి సహజసిద్ధంగా ఏర్పడి ఉన్న సోమేశ్వరుని ఆలయం ధ్వంసమవుతుం ది.ఏటా రెండుసార్లు ఈ జలపాతం వద్ద జంగుబాయ్, నాగోభా పర్సెన్, భీమన్న, పెర్సాపేన్, భీం దేవుడు, 14 ఇతర ఆదివాసి దేవతల విగ్రహాలను శుద్ధి చేస్తారు. పాలకులు ఈవిధమైన సంస్కృతి విచ్ఛిన్నానికి పాల్ప డటం వెనుక అంతర్యం ఏమిటి?

పై విధానాలను బట్టి చూస్తే ఆదివాసిల ఆరాధ్య దైవం కొమురం భీం ఆశయ సాధన అయిన జల్, జంగిల్, జమీన్ (అడవిపై, భూమిపై, నీరుపై హక్కు) మావనాటె మావరాజ్ (మాఊళ్లో మారాజ్యం) అనేది రాజ్యాంగ 5వ షెడ్యూలులో పొందుపరచినా అమలు పరచటం లేదనేది స్పష్టం అవుతున్నది. ఇకనైన ప్రభుత్వం దీనిపై దృష్టి సారించి ఆదివాసిల విద్యా అభివృద్ధిపై ఉట్నూరు కేంద్రంగా కొమురం భీం గిరిజన విశ్వవిద్యాలయం ఏర్పాటుచేయాలి. సూపర్ స్పెషాలిటీ ఆస్పత్రి ఏర్పాటు చేయాలి. ఎస్సీ, ఎస్టీ అట్రాసిటీ చట్టాన్ని అమలు చేసి షెడ్యూలు ఏరి యా మండలాలను, ప్రత్యేక మహిళా పోలీస్‌స్టేషన్లు ఏర్పాటుచేయాలి. అటవీ హక్కుల చట్టాన్ని అమలుచేసి హక్కు పత్రాలను అందించాలి. హెల్త్ ఎమర్జెన్సీ ప్రకటించాలి.మెజారిటీగా ఆది వాసీలు నివసిస్తున్న ఆసిఫాబాద్, ఉట్నూరులను ఆదివాసి జిల్లాలుగా ప్రకటించాలి అని యావత్ ఆదివాసి ప్రజానీకం కోరుకుంటోంది. నేటి ఘోడెగా కొమురం భీం వర్ధంతి సభలో దీనిపై కూడా చర్చ జరిపి, సమస్యల పరిష్కారం కోసం ప్రభుత్వం కృషి చేయాల్సిన అవసరం ఉంది. ద

నగర నిర్మాణంలో క్రియాశీలక పాత్ర
ముంబైతో తెలంగాణ పేగుబంధం

ఒక నగరం...అదీ ఓ మహానగరం ...ఆధునిక నిర్మాణ రంగ వసతులు లేని కాలంలో....నిర్మాణం కావడం అంత తేలిక కాదు. ఎంతో మంది తమ రక్తమాంసాలు, చెమటచుక్కలు ధారపోస్తే తప్ప అది ఓ రూపు దాల్చదు. ముంబై నగరం కూడా అలా నిర్మితమైందే. ఆ మహా నగర నిర్మాణంతో తెలంగాణ బిడ్డలకు గల అనుబంధాన్ని వివరిస్తున్నారు

తెలంగాణ రచయితల జాతీయ వేదిక కన్వీనర్ **మచ్చ ప్రభాకర్**

ప్రపంచ ప్రసిద్ధి నగరంగా, భారతదేశ ఆర్థిక రాజధానిగా పేరొందిన 'ముంబై' మహానగరం 19వ శతాబ్దం ప్రారంభదశలో వలస వచ్చిన తెలంగాణ ప్రజలు అందులో బడుగు బలహీన ఉత్పత్తి, కులవృత్తి నైపుణ్య జనాల శ్రమ చేత నిర్మించబడినదంటే నమ్మగలరా? నమ్మలేరు. కాని నమ్మక తప్పదు. అందుకు చారిత్రక ఆధారాలున్నవి. ముంబై విశ్వవిద్యాలయ చరిత్ర పరిశోధకుల గ్రంథాలున్నవి. బ్రిటీష్ రచయితలు రాసిన గ్రంథాలున్నవి. దిన వార మాస పత్రికల సాక్ష్యాలున్నవి. అంతకు మించి 'ముంబై శిల్పకారులు'గా (నిర్మాతలుగా) తెలంగాణ బిడ్డలు (తెలుగు) పొందిన బిరుదుంది. అంతేకాదు కందుకూరివీరేశలింగంకు పూర్వమే ముంబై తెలుగు (తెలంగాణ పదం వాడుకలో తక్కువ ఉన్నందున) ప్రజల కోసమే కాకుండా ముంబైలోని మరాఠీ తదితర భాషికులతో కలిసి పురోగామి సాంఘిక సంస్కరణ ఉద్యమాలు, రాజకీయ, సామాజిక సాహితీ సాంస్కృత రంగాల్లో క్రియాశీలక పాత్ర పోషించి మరాఠీ చరిత్రకారులనే అబ్బురపరిచిన చరిత్ర ఉంది. ఇంతటి చారిత్రక ప్రాధాన్యతగల అంశాన్ని అందులో 150 ఏళ్ల సుదీర్ఘ చరిత్రను తెలుగు, తెలంగాణ చరిత్రకారులకు, సాహితీ పరులకు, సామాజిక, రాజకీయ రంగాల ఉద్యమకారులకు, సామాజిక, రాజకీయ రంగాల ఉద్యమకారులకు, ప్రజలకు క్లుప్తంగా పరిచయం చేయుట కోసమే ఈ వ్యాస పరిమితిని ఎంచుకున్నాను.(సీరియస్ పాఠకుల స్పందన ప్రకారం మరికొన్ని విలువైన వ్యాసాలను మీకు అందించే ప్రయత్నం చేయగలను.)

17, 18వ శతాబ్దాలలో తెలంగాణతో పాటు దేశంలోని అనేక ప్రాంతాల్లో తీవ్రమైన కరువు కాటకాలు, అంటురోగాల భయానక వాతావరణం, ఇతర సామాజిక కారణాల వలన లక్షలాది గ్రామీణజనం ప్రాణభీతితో, జీవనోపాధికోసం పట్టణ ప్రాంతాలకు, పొరుగు రాష్ట్రాలకు వలస వెళ్ళడం మొదలెట్టినట్టు చరిత్ర ఆధారాలు తెలుపుచున్నవి.

ఇంగ్లాండ్‌లో పారిశ్రామిక విప్లవం పిదప పెట్టుబడి యంత్రాలు ఉత్పత్తి విధానాలతో, వలస ఆర్థిక, రాజకీయ దోపిడీ ప్రయోజనాల విధానాల వల్ల గ్రామాల్లోని చేతి వృత్తుల జీవనాలపై గణనీయమైన ప్రభావం చూపి వారి వలసలను మరింత పెంచాయి. ఈ పరిణామాల్లో వేలాది తెలంగాణ చేతివృత్తుల శ్రమజీవులు ముంబైకు చేరుకున్నారు. ఏడు ద్వీపాల సమూహంగ ఉన్న ముంబై అప్పటికే ఒక నగర స్వరూపాన్ని తీర్చిదిద్దుకొని వ్యాపార కేంద్రానికి అనుకూలమైన ప్రదేశంగా భావించబడి ఎదుగుదలకు సిద్దంగా ఉంది. ఇదే సమయంలో భవన నిర్మాణ కూలీలుగా, మేస్త్రీలుగా వచ్చిన తెలంగాణ బిడ్డలు అప్పటికే తమ వృత్తిపనుల నైపుణ్యత, కష్టపడి పనిచేసే స్వభావం, విధేయతల, మూలంగా అతి తక్కువ కాల పరిమితిలోనే ఎందరెందరో ప్రసిద్ధి చెందిన భవన నిర్మాణ కాంట్రాక్టు దారులుగా ఖ్యాతి గడించి దాదాపుగా ఈ రంగంపై పూర్తి ఆధిపత్యం వారి చేతుల్లోనే ఉండేది. వీరి ప్రతిభా పాటవాలు, నిర్మాణ కౌశల్యాలలకు ముగ్దులై ప్రశంసించి తమ దృఢమైన మైత్రీ సంబంధాలు నెలకొల్పిన వారిలో బ్రిటీష్ వైశ్రాయి, గవర్నర్లు, ఉన్నతాధికారులు, పారిశ్రామికవేత్తలు, వ్యాపారవర్గాలు, సంస్థానాధిపతులతో పాటు ఆనాటి ప్రముఖ సంఘసంస్కర్తలు, రాజనీతివేత్తలు, మేధావులు కార్మిక ఉద్యమ నేతలు, తెలుగు, మరాఠీ సంఘాల ప్రముఖ నేతలు ఉన్నారు. వారు నిర్మించిన అనేక చారిత్ర కట్టడాల నిర్మాణాలను ప్రపంచ పర్యాటక స్థలాలుగా గుర్తించి హెరిటేజ్ స్థలాలుగా పరిగణించి ఆర్కియాలజీ పరిరక్షణ విభాగాలకు అప్పగించారు. అందుచేతనే మరాఠీ చరిత్రకారులు 19వ శతాబ్దం 'ముంబై శిల్పకారులు' తెలుగు ప్రజలని (తెలంగాణ బిడ్డలు) బిరుదు ఇచ్చి గుర్తించారు.

కొమురం భీం సంస్మరణ కార్యక్రమంలో పాల్గొన్న ముంబాయిలోని తెలంగాణవాసులు

(చిత్రంలో వ్యాస రచయిత మచ్చ ప్రభాకర్ (ఎడమ నుంచి రెండో వ్యక్తి) కూడా ఉన్నారు)

రాజాబాయి టవర్ (ముంబై విశ్వవిద్యాలయం) ప్రిన్స్ ఆఫ్ వేల్స్ (మ్యూజియం), జహంగీర్ ఆర్ట్ గ్యాలరీ బి.యం.సి. కేంద్ర భవనం, జి.పి.ఓ., హైకోర్టు, వి.టి. (కొంతభాగం), సేంట్ జేవియర్, విల్సన్ కాలేజీలు, హైకోర్టు, టాటామాన్షన్, వ్యాట్సన్ హోటల్, మర్కంటైల్ బ్యాంకు, ససూన్‌డాక్, బిలార్డ్ పియర్ సెక్రటేరియట్ క్షత్రియ భవనం, బిడిడి చాల్స్, బట్టల మిల్లులు, మహాలక్ష్మి మందిరం, టైమ్స్ ఆఫ్ ఇండియా, జె.జె.హాస్పిటల్, ఠానే సివిల్ హాస్పిటల్ (స్వయం ఖర్చుతో సాయన్న నిర్మించినది), బరోడా రాజుల లక్ష్మీప్యాలస్ పుణే, నాసిక్, సతారా, షోలాపూర్ లాంటి అనేక ప్రాంతాల్లో నిర్మించిన రైల్వే, విద్యుత్, రవాణా, జలాశయాల, రక్షణ దుర్గాల భవన నిర్మాణాలెన్నెన్నో తెలంగాణ బిడ్డల చేతి విలువ చెమట చిలవ కావడం... నిజంగా తెలంగాణ తల్లి ఎంత ధన్యురాలో మాటల్లో వర్ణించలేనిది, చరిత్రలో సువర్ణాక్షరాలతో లిఖించదగ్గది. ప్రపంచ పర్యాటకులను మంత్రముగ్దులను చేసే ఈ కట్టడాలను ఎలాంటి ఆధునిక శాస్త్ర – సాంకేతిక పరిజ్ఞానం లేకుండా కనీస విద్యార్హతలు పొందకుండా అంతటి గొప్ప శిల్ప చిత్ర కళాఖండా లను అందులో విదేశీ – స్వదేశీ సాంస్కృతిక – సాంకేతిక పరిజ్ఞానాల మిశ్రమాలతో నిర్మించడం చరిత్ర పరిశోధకుల ఆలోచనలకు పదును పెట్టించే, గగుర్పాటు కల్గించే అంశాలు. శ్రమతో కూడిన నిరంతర అధ్యయన పరిశీలనల నుంచి, ఉత్పత్తి విధానాల నిర్మాణ ప్రక్రియలో నుంచే అద్భుతమైన మేధావితత్వం, నూతనత్వాలు పెల్లుబికి రాగలవన్న సత్యం తెలంగాణ శ్రమ జీవులు సహజసిద్ధంగా నిరూపించారు.

18వ శతాబ్దం తొలి దశ నాటికే ప్రముఖ కాంట్రాక్టుదారులుగా ఎదిగిన తెలంగాణ బిడ్డల్లో ముఖ్యులు. సాయమ్మా కోర్‌బా, ఉకోజీ లింగూ, నాగూదావూ, రాజూబాలూజీ కాలేవార్, రామ్‌జీశేర్, నరసూధరమ్‌జీల పాత్ర క్రియాశీలకమైనది. ఇందులో ముంబైని దర్శించినప్పుడు విధిగా లక్షలాది ప్రజలు దర్శించే 'మహాలక్ష్మి' మంది రాన్ని ఒక మహిళ పర్యవేక్షణల క్రింద 1830లో ధనిక దానకర్త దాక్‌జీ ప్రభూ ఆర్థిక సహాయంతో (రూ.80వేల) 1830 ఫిబ్రవరిలో ప్రారంభించి 1882లోనే పూర్తి చేయడం జరిగింది. హిందూ మందిరంలోనికి ఆ కాలంలో అంటరానివారు, స్త్రీలు, పరమతస్థులకు అనుమతిలేని సమయంలో మత చాంధసవాదుల అభిప్రాయాలకు భిన్నంగా ఒక స్త్రీకి అప్పగించి ఆ మందిర నిర్మాణ పనిని పూర్తి చేయడం ఎంతో సాహసోపేతమైన చర్య, సంచలనాత్మక వార్త. బహుశ ఆధునిక భారతదేశ భవన నిర్మాణ రంగాల్లో నేటికీ స్త్రీల ప్రాతినిధ్యం అతి తక్కువగా ఉన్న సమమాన ఆ కాలంలో సాయమ్మా కోర్‌బా ప్రవేశించడం తెలంగాణ జాతి మొత్తం గర్వించదగ్గది. ఆమెనే ఈ రంగంలో ప్రవేశించిన తొలిస్త్రీగా చరిత్ర నమోదు చేయాల్సిన అంశం. ఇక ఉకోజీలింగూ ముంబైలో నిర్మించిన తొలి బట్టల మిల్లు నిర్మాణాల కంట్రాక్టు దారుడు కావడం గర్వించదగ్గ చరిత్ర. ఈయన తెలుగు ప్రజలున్న "కామాటీపుర" అనగా మట్టి పని చేసే ప్రజల స్థలంగా గుర్తింపు పొందిన ప్రదేశంలో 8వ గల్లీ దాకపై ఒక పెద్ద మందిరాన్ని స్వయంగా నిర్మించడమే కాక అక్కడి తెలుగు ప్రజల తాగునీటి కోసం పడే బాధలు భరించలేక దోవాలియా ట్యాంకర్ లాంటి పెద్ద జలాశయాన్ని నిర్మించి ఆ సమస్యను తీర్చడం ఆయన సామాజిక న్యాయప్రవర్తనకు, సేవాభావానికి అద్దం పడుతుంది.

ఇక వీరి రెండవ తరం 19వ శతాబ్దం మధ్య కాలంలో అదే వృత్తిలో కొనసాగి ముంబై చారిత్రక కట్టడాల నిర్మాణాలతో బాటు ప్రైవేటు, ప్రభుత్వ భవన నిర్మాణ రంగాల్లో వీరే అగ్రగణ్యులైనందున మొత్తం ఆధిపత్యం వీరికే దక్కడం వలన వీరి పేరు ప్రఖ్యాతలు ముంబై నిర్మాణ చరిత్రలో శాశ్వతంగా నిలిచిపోయాయి. ఈ రంగంలో ప్రవేశించి ఎందరో ధనికులుగా మారినప్పటికీ వారి దృష్టి లాభాపేక్షతో కాకుండా సామాజిక న్యాయ, సేవా దృక్పథాలతో కూడి ఉన్నందున వారు ఆర్జిం చిన దానిలో ఎక్కువ శాతాన్ని వారిలో కొందరు పూర్తిగా సామాజిక సేవలకు వినియోగించి ధన్యులయ్యారు. సొంతలాభం కొంత మానుక పొరుగు వాడికి తొడ్పడవోయ్ అన్న దేశభక్తి గీతం పుట్టక ముందే ముంబైలోని తెలంగాణ ఆణిముత్యాలు దానిని ఆచరణలో ఆచరించి నిరూపించి ఖ్యాతిగాంచారు. ఇందులో ప్రముఖులు ఎల్లప్ప బాలారామ్, రామయ్య వెంకయ్య అయ్యావారు, సర్వింగ్‌రావు సామెట్ వద్నాలా, మానాజీ రాజజీ వెంకట్ నర్సయ్య గుంటుక, విఠల్ సాయన్న, జాయా కరాడీ లింగూ, రాజూబాబాజీ లామే, శేర్‌గంగారాం సామెజ్‌పులి, నానారాజూబాబాజీ సమాజీనానూజీ, నారాయణ సాయన్న, రాజన్న లక్ష్మన్ జిలకర్, శంకర్ సంబాజీగాంగ్లా, లింగయ్య జయా, శంకర్ జిలకర్, నారాయణపెంట ఇలా ఎందరో ఉన్నారు వీరిలో అత్యధికులు మహాత్మ జ్యోతిరావు పూలే ప్రారంభించిన సామాజిక న్యాయ ఉద్యమాలకు ఆకర్షితులై ముంబైలో తెలుగు మరాఠీ (వర్నాక్యులర్ మాధ్యమాల్లో) పాఠశాలలు ప్రారంభించి తొలి సారి విద్యావ్యాప్తికి బీ జాలు వేశారు. బాలుర, బాలికల పాఠశాలలతో బాటు రాత్రి విద్యాల యాలు స్థాపించి తమ సామాజిక ఉద్యమాలను మొదలుపెట్టారు. మద్యపాన నిషేధ సంస్థలను, నీతి ప్రసారక మండలి, ఉచిత గ్రంథాల యాలను, విద్యార్థి హాస్టల్స్‌ను స్థాపించి అందులో తెలుగు ప్రజలతోపాటు మిగిలిన భాషలవారికి అవకాశం కల్పించి గొప్ప సాంఘిక సాంస్కృతిక ఉద్యమాలతో బాటు రాజకీయాల్లోను పాల్గొని తమ ప్రతిభ చాటుకున్నా రు. అంతేకాదు సాహిత్యంలోనూ (మరాఠీ)లో ప్రవేశించి విమర్శనాత్మక వ్యాసకర్తలుగా, హేతువాద మేధావులుగా, తొలి వ్యంగ్యసాహిత్యకారులు గా నమోదయ్యారు.

ఇప్పుడు మీరెవ్వరూ నమ్మలేని కఠోర చారిత్రక సత్యాలను మీ ముందు ఉంచబోవుచున్నాను. ముందుగా మొత్తం ముంబై నగరానికే ఆ కాలంలో ''నగరపిత''గా బిరుదుపొంది అత్యున్నత గౌరవాదరాభిమానాలు పొందిన ఏకైక వ్యక్తి "ఎల్లప్ప బాలారాం". ఇంతటి గొప్ప వ్యక్తి సుమారు 28 ఏళ్లు క్రమం తప్పకుండా 6 సార్లు ముంబై మున్సిపల్ కార్పొరేషన్‌కు ముంబైలోని హిందూ – ముస్లిం – తెలుగు – మరాఠీ ప్రజల అపారమైన అభిమానంతో ఎన్నుకోబడి ప్రాతినిధ్యం చేసినవారు. తన సుదీర్ఘ రాజకీయ అనుభవంలో ఎన్నో గొప్ప కార్యాలు చేసిన దానికి ప్రతిఫలంగా ఢిల్లీ బ్రిటీష్ ప్రభుత్వం బ్రిటన్‌లో సామాజిక ఉద్యమకారులకు ఇచ్చే అరుదైన "లార్డ్ బ్రేసి" అవార్డుతో సన్మానించారు. అంతేకాదు అదే ఢిల్లీ ప్రభుత్వ ఆధ్వర్యంలో ముంబైలో బ్యాండ్ వాయిద్యాలతో, ఏనుగుపై ఊరేగింపులతో కనులు మిరుమిట్లు గొలిపే సభను ఏర్పాటు చేసి దానికి జస్టిస్ రానడేను అధ్యక్షతగా ముంబైలోని అత్యున్నత పారిశ్రామికవేత్తల, మేధావుల, అధికారుల, రాజనీతివేత్తల సమక్షంలో 'రావ్‌సాహెబ్' బిరుదునిచ్చి సన్మానించారు. ఇంతటి గొప్ప సన్మానాన్ని 19వ శతాబ్దంలో ఏ ఒక్కరూ పొందలేదని చరిత్ర విశ్లేషకులు

తెలియజేస్తున్నారు. అంతకు పూర్వం హిందూ – ముస్లిం అల్లర్లలో ఏ పోలీస్ ఉన్నతాధికారులు, రక్షణ సిబ్బంది చేయలేని గొప్పశాంతి కార్యాన్ని ఆయన నిర్వహించినందుకు "జస్టిస్ ఆఫ్ పీస్ అవార్డ్"తో బ్రిటీష్ గవర్నర్ బియంసి సన్మానించింది. రావ్‌బహదూర్, దీవాన్‌జీల పదవులు తొలి దశలో గ్రహించినవి. ముంబైలో పేగు అంటు వ్యాధి సోకి భయానక పరిస్థితులు నెలకొల్పినప్పుడు వారికోసం సురక్షిత స్థలాలు ఎంపికచేసి తన స్వంత ఖర్చుతో శరణార్థుల శిబిరాలకు బదులు రక్షణ ఇళ్లతో బాటు ఆసుపత్రికట్టి ఉచిత వైద్య సదుపాయాలను అంబులెన్స్‌లను అందించిన గొప్ప సామాజిక ఉద్యమకారుడు, రాజనీతివేత్త, మేధావి, దానకర్త, ఫూలే అనుమాయి, సత్యశోధకుడు, కార్మిక ఉద్యమాల సానుభూతి పరుడు హేతువాది, మానవతావాది. ప్రసిద్ధి చెందిన భవన నిర్మాణ కాంట్రాక్టుదారుడు. డా॥ అంబేడ్కర్‌కు బుద్ధ చరితమిచ్చి ప్రోత్స హించిన తొలి గురువు, మరాఠీ చరిత్రకారుడు, గొప్ప మేధావి కృష్ణాజీ అర్జున్ కేలూస్కర్ "ఎల్లప్పబాలారాం ఆప్తమిత్రుడు" ఎల్లప్పపై మరాఠీలో 1890లోనే ఆయనపై జీవన చరిత్రను రాసి గ్రంథం రూపంలో వెలుగు లోకి తెచ్చి మిత్రుని పైనున్న అభిమానాన్ని చాటుకున్నాడు. ఇక రెండవ వ్యక్తి రామయ్య వెంకయ్య అయ్యవారు. ముంబై తెలుగు ప్రజల పితామహునిగా బిరుదు పొందిన గొప్ప వ్యక్తి. ఫూలే రాసిన 'గులాంగిరీ' గ్రంథాన్ని రామయ్య కుటుంబం వారు మూడు మార్లు ముద్రించి ప్రాచుర్యం లోకి తెచ్చారు. మొదటి ముద్రణను రామయ్య చేపట్టిన పిదప ఆయన మరణానంతరం ప్రతులన్నీ అమ్మకం కావడంతో రెండవ ముద్రణ బాధ్యతలు ఆయన భార్య రత్నమ్మ, సావిత్రి బాయి జీవన చరిత్రను సేకరించి జత చేసి ముద్రించారు. ఆ తర్వాత వెనువెంటనే అవి అమ్ముడైపోయావి. అప్పటికే రత్నమ్మ చనిపోయారు. అప్పుడు రామయ్య కుమారుడు కుమారస్వామి ఆ బాధ్యతను ఎన్నో ఇబ్బందుల మధ్య చేపట్టి పూర్తి చేశారు. ఫూలే సాహిత్యానికి ఇంతగొప్ప సేవ చేసిన వ్యక్తి మరాఠీలో ఎవరూలేరు. రామయ్య రాసిన 'ఈశ్వరునికి ప్రార్థన' మరాఠీ సాహిత్యంలో తొలి వ్యంగ్య సాహిత్యం. రామయ్య రాసిన సిద్దాంత వ్యాసాలు ఆ కాలంలో ప్రముఖ ఇంద్రప్రకాశ్ లాంటి పత్రికలలో ప్రచురించబడేవి. ఫూలే చనిపోయిన పిదప సత్యశోధక సమాజ పునరుద్ధరణ బాధ్యతలను సావిత్రిబాయి రామయ్య వెంకయ్యకు అప్పగించి అధ్యక్షుడిగా ఎన్నుకొంది. భారతదేశ కార్మిక సంఘాల తొలి వ్యవస్థాపకుడు నారాయణ మేఘాజీ ఖండే, రామయ్యకు ఆప్తమిత్రుడు. వీరి చరిత్రను తెలుగులోకి అనువదించాను. ఎల్లప్పబాలారాం, జయాకారాజీ లింగూ, మానాజీ రాజాజీ, సయాజీరావు, జి.యల్.రెడ్డి, నర్సింగ్ రావు పుప్పాల వంటి గొప్పరాజకీయ, సామాజిక ఉద్యమకారుల జీవన చరిత్రలను తెలుగులోకి తేవలసిన అవసరం ఎంతో ఉంది. ఆ లోటును తెలుగు – మరాఠీ భాషలు నేర్చిన సాహితీ పరులో, చరిత్రకారులో, అభిమానులో పూర్తి చేయాలి. అందుకు తెలుగు, తెలంగాణ విశ్వవిద్యాలయాలు, చరిత్రకారులు, సాహిత్యకారుల, సహాయ సహకారాలెంతో అవసరం. (ఈ వ్యాస పరిమితి అంశాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకొని ప్రస్తుతవ్యాసాన్ని అసంపూర్తిగా ముగించుచున్నందుకు పాఠకులు క్షమించాలి. తప్పకుండా రాబోయే సంచికలల్లో మరిన్ని వివరాలతో మీ ముందుకు వస్తాను.) ద

ఆల్వాల్ (ఆలవాల) జాతర

టెంపుల్ ఆల్వాల్‌గా పిలువబడుతున్న ఆల్వాల (ఆలవాలం – ఆవులుండే చోటు)లో వెంకటేశ్వరస్వామి దేవాలమయుంది. దీన్నే బాలాజీ మందిరమని కూడా అంటారు. నాలుగో నిజామైన నసీరుద్దౌలాబహదూర్ దగ్గర ప్రధానమంత్రిగా పనిచేసిన రాజా చందూలాల్ ఈ ఆలయాన్ని నిర్మించారు. మహారాజ సర్ కిషన్ పెర్షాద్ ముత్తాతే రాజాచందూలాల్. ఈ ఆలయానికి దగ్గర్లో ఒక కుండం (కోనేరు) ఉంది. ఆ నీటిలో స్నానం చేసిన వారికి ఏవైనా వ్యాధులుంటే, అవి తగ్గిపోయి, చక్కటి ఆరోగ్యం దక్కుతుందని నమ్మిక. ఈ కుండానికి కొంచెం ఎగువగా ఒక విశాలమైన మండపముంది.

ఏడో నిజామైన నవాజ్‌మీర్‌ఉస్మాన్ ఆలీఖాన్ బహదూర్ ప్రధానమంత్రి మరియు పేష్కారైన మహారాజా సర్ కిషన్ పెర్షాద్, జాతర సమయంలో భక్తుల వసతి సౌకర్యం కోసం ధర్మశాలలు, ఒక భవంతిని నిర్మించి చక్కటి తోటను కూడా వేయించాడు.

కిషన్‌పెర్‌షాద్ కాలం నుంచి ఆల్వాల్ జాతర ఫిబ్రవరిలో జరుగుతుంది. రథోత్సవాన్ని మాత్రం మహారాజ నరేంద్రబహదూర ప్రారంభించాడు. మొత్తం జాతర, రథోత్సవ ఖర్చుల్ని మహారాజావారే భరించేవారు. ఆ రోజుల్లో జరిగే ఆల్వాల్ జాతరకు హైదరాబాద్ నగరాన్నించే కాక చుట్టుపక్కల ప్రాంతాల నుంచి కూడా వేలమంది ప్రజలు ఎంతో ఉత్సాహంతో పాల్గొనేవారు. రథోత్సవంనాడు హిందూ – ముస్లిం తేడా లేకుండా అందరూ పాల్గొనటం ఈ జాతర ప్రత్యేకం. జాతర సందర్భంగా గొప్ప విందు కార్యక్రమం జరిగేది. గుడారాలేసేవారు. జండాలు కట్టి, దీపలతో అలంకరించేవారు. అన్ని మతాలు, కులాలు, భాషల వాళ్లు ఆనందాశయాలతో పాల్గొనేవాళ్లు. ఆ సందర్భంగా మహారాజ కిషెన్ పెర్షాద్ ప్రతి ఒక్కరి దగ్గరకెళ్లి, వారి యోగక్షేమాలు తెలుసుకొనేవాడు.

1938లో రాజా మెహబూబ్ రాజ్ ఆధ్వర్యంలో కేశవగిరి దగ్గర ప్రారంభమైన ఎగ్జిబిషన్, 1039 నుంచి ఆల్వాల్ జాతరలో కూడా ఇండస్ట్రియల్ ఎగ్జిబిషన్ జరిగేది. అదే రానురాను తొలుత హైదరాబాద్ పబ్లిక్ గార్డెన్స్‌లోనూ, తరువాత నాంపల్లిలోని ఎగ్జిబిషన్ గ్రౌండ్స్‌లోనూ ఆలిండియా ఇండస్ట్రీయల్ ఎగ్జిబిషన్‌గా మారి 40 రోజులుపాటు సాగే ఆనవాయితీ వచ్చింది.

- ఈమని శివనాగిరెడ్డి

నవంబర్ ఒకటి...
విద్రోహ చరితను చెరిపేద్దాం!

దాశరథి అన్నట్లు 'గాయపడిన కవి గుండెలలో రాయబడని కావ్యాలెన్నో' అన్నట్లు నిత్యం నెత్తుటి గాయాలమయమైన తెలంగాణ ప్రాంత చరిత్ర కనుమరుగవ్వడానికి మూలమైన దినం నవంబర్ ఒకటిగా చరిత్రకెక్కింది. అలాంటి చరిత్రను చెబుతూ దాన్ని ఎలా సరిదిద్దుకోవచ్చో వివరిస్తున్నారు

తెలంగాణ టీచర్స్ ఫోరం కన్వీనర్ **కె.ప్రభాకర్**

'ఆంధ్రప్రదేశ్ అవతరణకు ప్రాణాలొడ్డిన పొట్టి శ్రీరాములుకు నివాళులర్పించండి' అంటూ ప్రతీ ఏటా నవంబర్ ఒకటిన పదకొండు గంటలకు తరగతి గదుల్లో శ్రద్ధాంజలి ఘటించాలని చెప్పే ప్రభుత్వ ప్రకటన చారిత్రక విద్రోహానికి నిదర్శనం.

సాంఘిక శాస్త్రంలో ఆరో తరగతి తెలుగు ఉపవాచకం మొదలు అనేక చరిత్ర పాఠాల్లో రాయబడిన చరిత్రపాఠాలు ఏళ్లకేళ్లు బోధిస్తూ అసలు వాస్తవాలను, చరిత్రను తరగతి గదుల్లోనే సమాధి చేయడం నిరంతరం కొనసాగుతున్నది.

'తరగతిగదిలో దేశ భవిష్యత్తు రూపొందించబడాలన్న' ఆకాంక్షకు భిన్నంగా ఒక ప్రాంత ప్రజల చారిత్రిక వాస్తవాలను కనుమరుగుచేయడం ఆంధ్రప్రదేశ్ అవతరణ నుండే జరిగిందనడానికి ఓ నిదర్శనం ... నవంబర్ 1.

నవంబర్ ఒకటి గూర్చి చర్చించడమంటే అంతకు ముందటి అక్టోబర్ 1, 1953ను, ఇంకా ముందటి సెప్టెంబర్ 17,1948 గూర్చి, ఆ కోవలోనే ఆగస్టు 15, 1947ను గూర్చి, కనుమరుగైన చారిత్రిక అంశాలను గురించి పరిశీలించాలి.

ఆగస్ట్ 15 1947కు ముందు, నవంబర్ 1, 1956 దాకా హైదరాబాద్ (తెలంగాణ) ఒక ప్రత్యేక ప్రాంతమని, అది భారత్‌లో విలీనం కావడానికి వ్యతిరేకంగా ఎంత మహోన్నత పోరాటాన్ని కొనసాగించిందో, నవంబర్ ఒకటిన విశాలాంధ్రలో విలీనం కావడాన్ని వ్యతిరేకిస్తూ అంతే పోరాటాన్ని కొనసాగించిందని, నిరంతరం కొనసాగిస్తుందన్న చారిత్రిక వాస్తవాలను ఉద్దేశ పూర్వకంగానే పాఠ్యాం శాల్లో చొప్పించకుండా చారిత్రక విద్రోహానికి పాల్పడిన దినం నవంబర్ ఒకటి.

అసలు పొట్టి శ్రీరాములుకు 'ఆంధ్రప్రదేశ్' అవతరణకు సంబంధం లేదన్న వాస్తవ చరిత్ర ఆయా సందర్భాల్లో టీచర్ల సమావేశంలో మాట్లాడు తున్నప్పుడు విస్మయం ప్రకటించేంతంగా చరిత్ర విస్మృతికి గురైపోయిందన్నది వాస్తవం. ఉమ్మడి మద్రాస్ రాష్ట్రం నుండి విడిపోవడానికి, తెలుగు మాట్లాడే ప్రాంత ప్రజల ఆకాంక్షలు నెరవేర్చడానికన్నట్లు జరిగిన పోరాటాల అంతిమ ప్రయత్నంగా... పొట్టి శ్రీరాములు అమరణ దీక్షతో, మద్రాస్ మాకే కావాలన్న దుస్సంకల్పంతో సాగిన దీక్షలో అసువులు బాసిన అమరజీవి పొట్టి శ్రీరాములు త్యాగాన్ని కొనియాడాల్సిందే. ఆయన అమరత్వం అత్యున్నతమైనదే!

కాకుంటే ఆయన మరణానంతరం ఆవిర్భవించింది. మద్రాస్ లేని "ఆంధ్ర"రాష్ట్రం అక్టోబర్ 1, 1953. డిసెంబర్ 15, 1952లో అమరుడైన పొట్టి శ్రీరాములుకు 1956, నవంబర్ ఒకటిన కుట్రపూరితంగా ఏర్పడ్డ 'ఆంధ్రప్రదేశ్'కు అసలు సంబంధం లేదన్న చారిత్రక వాస్తవాన్ని చరిత్ర పాఠాల్లో చెప్పాల్సినంత తీరులో చెప్పకపోగా ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆవిర్భావం... తెలుగు ప్రజల రెండు ప్రాంతాల సమ్మతితో ఏర్పడిందన్న అసత్యమైన అంశంతోపాటు... పొట్టి శ్రీరాములుకు ముడిపెట్టడం చారిత్రక విద్రోహం!

దాశరథి అన్నట్లు 'గాయపడిన కవి గుండెలలో రాయబడని కావ్యాలెన్నో'గా నిత్యం నెత్తుటి గాయాలమయమైన తెలంగాణ ప్రాంత చరిత్ర కనుమరుగవ్వడానికి మూలమైన దినం నవంబర్ ఒకటిగా చరిత్రకెక్కింది.

17 సెప్టెంబర్, 1948కు ముందు భారత్‌లో విలీనం కావడానికి, నైజాం రజాకార్ల దేశ్‌ముఖ్‌లు దొరల దోపిడి పీడనలకు వ్యతిరేకంగా, ఆంధ్ర మహాసభ స్ఫూర్తితో, ఆనాటి కమ్యూనిస్టు పార్టీ ఇక్కడ వెట్టిచాకిరికి వ్యతిరేకంగా నడిపిన మహోజ్వల 'తెలంగాణ రైతాంగ సాయుధ పోరాటం' గూర్చి చెప్పాల్సినంత తీవ్రంగా చెప్పకుండా, రాయాల్సిన తీరులో పాఠ్యాంశాల్ని వ్రాయకుండా, ప్రపంచ చరిత్రలో సువర్ణాక్షరాలతో లిఖించదగ్గ తెలంగాణ పోరాట ఘట్టాల్ని ఆంధ్రా వలసాధిపత్యం వారి విద్రోహ చారిత్రిక పుటల్లో పూడ్చి పెట్టింది.

విశ్లేషకులు అభిప్రాయపడుతున్నట్లు... విస్నూరు రామచంద్రారెడ్డి లాంటి దొరల దోపిడికి వ్యతిరేకంగా పోరాడగల్గిన చాకలి ఐలమ్మలాంటి ఓ అభాగ్య స్త్రీ తన గింజ తనకు దక్కాలని 'సంఘం' అండతో చేసిన సాహసోపేత పోరాటం, బందగీ, కొమురం భీంల వారసత్వం, దొడ్డి కొమురయ్యల, భీంరెడ్డి నర్సింహారెడ్డిల, కుర్రారం రాంరెడ్డి లాంటి వేలాది వీరుల త్యాగాల చరిత, వేలాది గ్రామాల్లో 'దున్నేవానికే భూమి'ని పంచుకున్న 'తెలంగాణలో ప్రజారాజ్యం' విశాలాంధ్రలో విధ్వంసమైందన్నది చరిత్రను తవ్వి తీస్తే తప్ప అర్థం కాదు. తెలంగాణ రైతాంగ సాయుధ పోరాటం, విద్రోహానికి విశాలాంధ్రలో ప్రజారాజ్యం నినాదంతో ఇక్కడి వనరుల మీద 'ఒక ప్రాంతాన్ని దోపిడి పీడనలకు గురి చేయడానికి మరొక ప్రాంతం అవకాశం దొరికించుకున్న విద్రోహదినం నవంబర్ ఒకటి 1956.

ఏకీకరణ జరిగిన రోజున దానికి నాయకత్వం వహించిన వారికి కుట్ర పూరిత ఆలోచనలు లేకపోవచ్చు. అందుకే కాళోజి, దాశరథిలు, శ్రీశ్రీ లాంటి వారు భాషా సాంస్కృతిక ఐక్యత వల్ల విశాలాంధ్రలో ప్రజారాజ్యం అన్న సంకల్పానికి వచ్చి వుండవచ్చు. కాని ఆ తర్వాత చరిత్ర గమనంలో ఈ యాభై ఆరేళ్ల వర్తమానం నుండి చరిత్రను పరిశీలిస్తే తప్పక నవంబర్ ఒకటి ఈ ప్రాంత ప్రజల మీద ఒక ఉమ్మడి భూభాగం, భాష, ఆర్థిక జీవనం, ఉమ్మడి సంస్కృతి ఉమ్మడి మానసిక స్థితిల మీద నెహ్రూ అన్నట్లు "సామ్రాజ్యవాద విస్తరణకాంక్షతో ఉద్దేశ పూర్వక దురాక్రమణ"గా ఆంధ్రప్రదేశ్ అవతరణను గుర్తించక తప్పదు.

ప్రొఫెసర్ జయశంకర్ సార్ అన్నట్లు సమైక్యరాష్ట్ర ఏర్పాటు షరతుల మీద జరిగిందే తప్ప (జెంటిల్‌మెన్ అగ్రిమెంట్ 20, ఫిబ్రవరి 1955) అంగీకారం మీద జరిగింది కాదు. అడుగడుగునా ఆ షరతులు ఉల్లంఘన జరిగినందువల్ల ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పాటుకు ప్రాతిపదిక రద్దయి పోయినట్లు అని చెప్పినమాటలు ఇవ్వాల నడుస్తున్న తెలంగాణ పోరాటానికి, చరిత్రకు నిదర్శనం.

'నవంబర్ ఒకటి విద్రోహదినం' అని ఇవ్వాళ తెలంగాణ ప్రాంత ప్రజలే కాదు సీమాంధ్ర ప్రజలు విశ్వసించడం జరుగుతున్నది. బహుశా ఆంధ్ర రాష్ట్రం ఆంధ్రరాష్ట్రంగానే కొనసాగివుంటే ఆ ప్రాంతం అభివృద్ధికి నోచుకుని ఉండేదన్నది చారిత్రిక సత్యం.

తెలుగు ప్రజలందరూ కోరుకోని సమైక్య రాష్ట్రం, 'నాయకుల' అంగీకారంతో ఏర్పడ్డదే కనుక ఇవ్వాళ ఇరుప్రాంతాల ప్రజలు 'అన్నదమ్ముల్లా విడిపోదాం... ఆత్మీయుల్లా కలిసుందాం" అన్న స్ఫూర్తితో విడిపోవడం ద్వారా ఇరుప్రాంతాల ప్రజల అభ్యున్నతిని కోరుకోవడం ద్వారా నవంబర్ 1 చరిత్రలో కనుమరుగు చేసిన చారిత్రక అంశాలతో పాటు అన్ని ప్రాంతాల్లో కొనసాగుతున్న దోపిడి వివక్షల అంతానికి పోరాడటం ఇవ్వాల్టి అవసరం.

చరిత్రను ముఖ్యంగా నవంబర్ 1 చరిత్రను విశ్లేషిస్తూ 'విద్రోహదినం'గా పాటించడం తెలంగాణ ఉద్యమం సాధించిన విస్తృతికి నిదర్శనం అయినప్పటికి చరిత్రలో గర్భితమైన అంశాలను వర్తమానం నుండి అంచనా వేస్తూ చరిత్రను మార్చాల్సిన కర్తవ్యాన్ని తెలంగాణ ఉద్యమ శక్తులు స్వీకరించాల్సిన స్ఫూర్తిని నవంబర్ 1 నిరసన నుండి మరింత విస్తృతం చేయాల్సిన అవసరం ఉంది.

చరిత్రను సామాజిక శాస్త్రాల అధ్యయనం అవసరం లేదని ఇజాలకు చోటు లేని 'హైటెక్ ఇజం'తో హైదరాబాద్ రూపురేఖల్ని ధ్వంసం చేసి, తెలంగాణ చరిత్రను వనరుల్ని ధ్వంసం చేసిన నాయకులు 'మీకోసం వస్తున్నా"... అంటూ పాదయాత్రల్లో పాలమూర్‌లో అడుగుగెడుతుంటే చరిత్రను గమనించిన శక్తులు, నిన్నగాక మొన్న మిలియన్ మార్చ్‌లో రెపరెపలాడిన పార్టీల జెండాలు ఎందుకు అడ్డుపడలేదో, కేవలం అది జేఏసీకి సంబంధించిన 'కోదండరాం' తదితరుల అరెస్టులతో కొనసాగడం, అడ్డుకోవడంలో క్రియాశీలక పాత్ర వహించిన 'టిపిఎఫ్' వెంకట్ మరణించడం వెనుక వాస్తవాలను గుర్తించాలి.

మానుకోటలో 'సమైక్యవాదుల' విద్రోహాన్ని తరమికొట్టిన రాళ్లకు పూజలు చేసిన చేతులు రేపు షర్మిల యాత్రలకు అడ్డుచెప్పకుండా చేతులు ముడుచుకుంటే జరగబోయే విద్రోహం బస్సు యాత్రలతోనో, రాబోయే 2014 ఎన్నికల్తోనో పూడ్చలేమని గుర్తించాలి.

నవంబర్ 1 విద్రోహాన్ని కేవలం నల్లబ్యాడ్జీలకు, నల్లజెండాల నిరసనలకు పరిమితం చేస్తూ సీమాంధ్ర నాయకుల దురాక్రమణ పాదయాత్రలను నిజంగా తెలంగాణ కోసం గొంతెత్తే పార్టీలు సంస్థలు, ఉద్యమశక్తులు సమైక్యంగా నిలువరించడం ద్వారా మిలియన్ మార్చ్‌లో తెలంగాణ ప్రజల ఆకాంక్షలకు మానవ హారంగా కదిలిన జన సాగర హారం స్ఫూర్తిని 'ఢిల్లీ'ని ముట్టడించేలా నవంబర్ ఒకటి 'విద్రోహం' మనల్ని కదిలించడం ఇవ్వాల్టి అవసరం. భాష్పవాయుగోళాల్లో ఆవిరైన రాజిరెడ్డిలు, కర్నాటకలో శవమైన టిపిఎఫ్ వెంకట్‌లను కాపాడుకునే నూతన చరిత్రను సృష్టించుకోవా లంటే... నవంబర్ ఒకటి విద్రోహచరితను చెడిపేయాల్సిందే... తెలంగాణ చరితను పునర్మించుకోవడం.. నవంబర్ నిరసనతో ఊపందుకోవాలి. ద

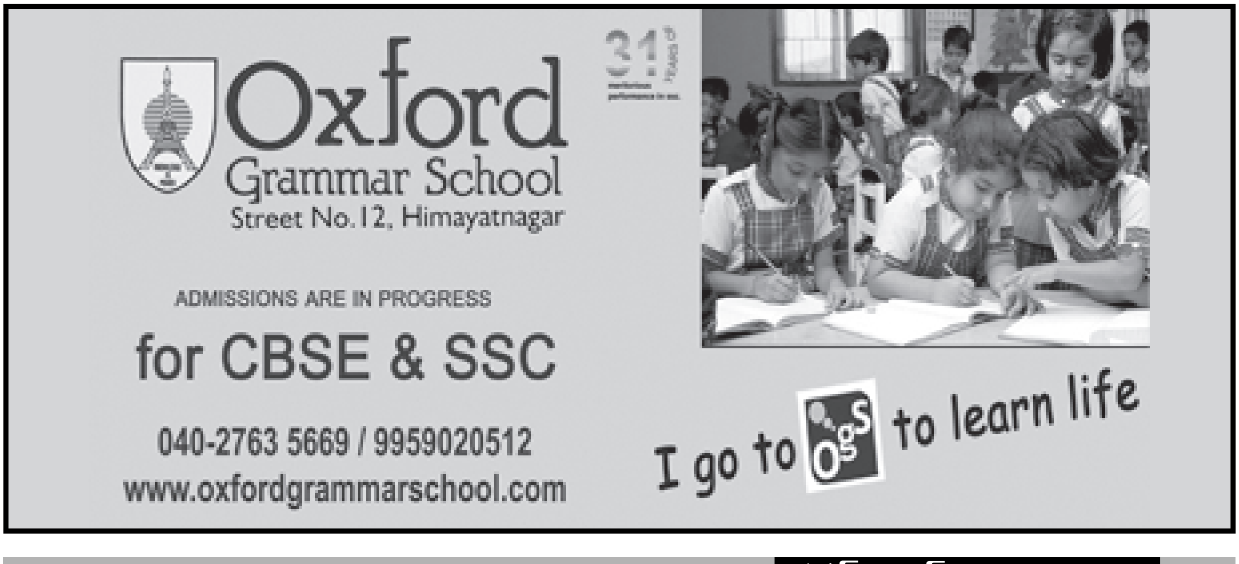

పబ్లిక్ డిమాండ్

నష్టపరిహారం చెల్లించండి

వర్షాలతో పంట నష్టపోయిన రైతులకు పరిహారం ఇవ్వాలని అఖిలభారత రైతు కూలీ సంఘం (ఏఐకేఎంఎస్) డిమాండ్ చేసింది. అక్టోబర్ 5న ఖమ్మం కలెక్టరేట్ ఎదుట ఈ సంఘం ఆధ్వర్యంలో ధర్నా చేశారు. జిల్లాలోని అనేక మండలాల్లో వర్షాల కారణంగా పంటలు దెబ్బతిన్నాయని ఆ సంఘం రాష్ట్ర నాయకుడు గుమ్మడి నర్సయ్య అన్నారు.

విత్తనం కోసం తిప్పలు

వేరుశనగ విత్తనాల కోసం రైతులు తిప్పలు పడాల్సి వస్తోంది. ఈ విత్తనాల కోసం మహబూబ్‌నగర్ జిల్లా కొల్లాపూర్ పోలీస్ స్టేషన్‌లో పర్మిట్లు రాయించుకునేందుకు బారులు తీరారు. తోపులాట జరగడంలో పోలీసులు లాఠీఛార్జీ చేశారు.

తెలంగాణ బోధనేతర సిబ్బంది ఫోరమ్ ఎన్నిక

ఆచార్య ఎన్జీరంగా విశ్వవిద్యాలయంలోని కాలేజ్ ఆడిటోరియంలో సెంట్రల్ తెలంగాణ బోధనేతర సిబ్బంది ఫోరమ్‌ను ఎన్నుకున్నారు. ఫోరమ్ సలహాదారులుగా జె.ప్రభాకర్ రెడ్డి, ఎం.రాజులు, జనరల్ సెక్రటరీగా ఎస్.జయరాం, జాయింట్ సెక్రటరీగా వెంకటేశ్వర్లు, అబ్దుల్ అమ్జద్, కె.ప్రవీణ్‌కుమార్, ఆర్గనైజింగ్ సెక్రటరీలుగా భిక్షపతి, ఏసురత్నం, అరుణ్, టెక్నికల్ సెక్రటరీగా శ్రీనివాస్ నాయక్, వలీ హుసేన్, కె.సునీల్, పబ్లిసిటీ సెక్రటరీగా జి.పరమేష్, వి.శ్రీనివాస్, రాంనర్సింగ్, ట్రెజరర్‌గా ఎస్.నర్సింగ్‌రావు, లేడీ సెక్రటరీగా కె.సునీత, కల్చరల్ సెక్రటరీగా హరిబాబు, రమేష్, సునీత, ఎగ్జిక్యూటివ్ సభ్యులుగా జి.రాజు ఎన్నికయ్యారు.

'హరిత'పై గ్రామస్తుల ఆగ్రహం

ప్రాణాలకు హాని కలిగిస్తున్న హరిత బయో ప్రొడక్ట్స్‌పై ప్రజాభిప్రాయ సేకరణలో ప్రజలు భగ్గుమన్నారు. అక్టోబర్ 11న కరీంనగర్ జిల్లాలోని తిమ్మాపూర్ మండలం పర్లపల్లిలో ప్రజాభిప్రాయ సేకరణకు వచ్చిన అధికారులపై గ్రామస్తులు తీవ్ర ఆగ్రహం వ్యక్తం చేశారు. ఫ్యాక్టరీని శాశ్వతంగా మూసివేయాల్సిందేనని మహిళలు డిమాండ్ చేశారు.

కాలుష్యకారక పరిశ్రమలు మూసివేయాలి

పటాన్ చెరు నియోజకవర్గంలో కాలుష్య కారక పరిశ్రమలను మూసివేయాలని టీఆర్ఎస్ డిమాండ్ చేసింది. అక్టోబర్11న ఈ మేరకు టీఆర్ఎస్ ఆధ్వర్యంలో మెదక్ జిల్లా రామచంద్రాపురంలోని పీసీబీ కార్యాలయం ఎదుట ధర్నా నిర్వహించారు. విషయవాయువులు, కాలుష్య జలాలు వదులుతున్న పరిశ్రమలను మూసివేయాలని సుప్రీంకోర్టు ఆదేశాలు ఉన్నా పీసీబీ అధికారులు వాటిని తుంగలో తొక్కుతున్నారని విమర్శించారు. నియోజకవర్గంలో సీమాంధ్రులకు చెందిన పరిశ్రమలే అధిక మొత్తంలో ఉన్నాయని, పీసీబీ అధికారులు వాటితో కుమ్మక్కయి ప్రజల జీవితాలతో చెలగాటం ఆడుతున్నారని స్థానికులు విమర్శిస్తున్నారు. పటాన్‌చెరులోని ఫార్మా, బల్క్ డ్రగ్స్ కంపెనీలపై వెంటనే తగు చర్యలు తీసుకోవాలని కోరారు.

ఆర్‌డీఎఫ్‌ను నిషేధించే యోచన సరి కాదు

"పోలీసు శాఖ లోని ఇంటెలిజెన్స్ విభాగం సృష్టించిన అభూతకల్పనకు, దుష్ట ఆరోపణలకు ఆర్‌డీఎఫ్ బాధ్యత వహించదు. కల్పితాలపై రాష్ట్రప్రభుత్వం భ్రమ పడొద్దు. ఆర్‌డీఎఫ్‌పై నిషేధం విధించాలని ఉత్తర్వులు జారీ చేయడం అన్యాయం. ఈ ఆలోచనను వెంటనే ఉపసంహరించుకోవాలి" అని రివల్యూషనరీ డెమొక్రటిక్ ఫ్రంట్ అధ్యక్షుడు వరవరరావు, ఉపాధ్యక్షుడు గంటి ప్రసాదం, ప్రధాన కార్యదర్శి రాజ్ కిశోర్, జాయింట్ సెక్రటరీ జీఎన్ సాయిబాబా పేర్కొన్నారు. పోలీస్ ఇంటెలిజెన్స్ విభాగం ఇచ్చిన తప్పుడు నివేదిక ఆధారంగా ప్రభుత్వం ఏకపక్ష నిర్ణయం తీసుకోవడమేమిటని వారు ప్రశ్నించారు. నిషేధ ఆలోచనకు దారి తీసిన పత్రాలను తమకు అందించాలని వరవరరావు డిమాండ్ చేశారు.

ఉద్యోగాల్లో మా వాటా ఏదీ?

విద్యుత్ సౌధ ఉద్యోగాల్లో తెలంగాణ ఇంజినీర్లకు 42 శాతం వాటా దక్కేలా తక్షణమే చర్యలు తీసుకోవాలని ట్రాన్స్‌కో, జెన్‌కో యాజమాన్యాలను తెలంగాణ విద్యుత్ ఇంజినీర్ల సంఘం డిమాండ్ చేసింది. సీమాంధ్ర ఉద్యోగులకు విద్యుత్ సౌధ అడ్డాగా మారిందని, తెలంగాణ ఇంజినీర్లు కేవలం 8 శాతం మాత్రమే ఉండడం అన్యాయానికి నిదర్శనమని అసోసియేషన్ అధ్యక్ష, ప్రధాన కార్యదర్శులు ఎం.నెహ్రూ, ఎన్ భాస్కర్ అన్నారు. విద్యుత్ రంగ ఉద్యోగ నియామకాలు, బదిలీలు, పదోన్నతుల్లో 610 జీవోను కచ్చితంగా అమలు చేయాలని, జెన్ యూనిట్లలో కనీసం 15 రోజులకు సరిపడే బొగ్గు నిల్వలు ఉండేలా చర్యలు తీసుకోవాలని, 1999-2004 మధ్యకాలంలో రిక్రూట్ అయిన ఇంజినీర్లకు పెన్షన్ పాలసీ అమలు చేసేందుకు చర్యలు తీసుకోవాలని, ప్రస్తుతం నిర్మాణ దశలో ఉన్న జెన్‌కో ప్రాజెక్టులన్నింటినీ నిర్ణీత కాలంలో పూర్తి చేసి విద్యుత్ సమస్యలు తీవ్రతరం కాకుండా చర్యలు తీసుకోవాలని వారు కోరారు.

గీత వృత్తిపై కత్తిగట్టిన సర్కారు

కల్లుగీత వృత్తిపై రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కత్తిగట్టిందని ఆంధ్రప్రదేశ్ కల్లుగీత కార్మిక సంఘం ఆరోపించింది. లిక్కర్ కంపెనీలతో లాలూచీపడిన రాష్ట్ర సర్కారు గీతవృత్తిపై మరిన్ని ఆంక్షలు విధించాలని చూస్తున్నదని సంఘం ప్రధాన కార్యదర్శి జుత్తిగ నరసింహమూర్తి విమర్శించారు. అక్టోబరు ఒకటో తేదీ నుంచి కొత్త కల్లు విధానం అమలు చేస్తామని సీఎం కిరణ్‌కుమార్ రెడ్డి ఇచ్చిన హామీ ఆచరణకు నోచుకోకపోవడం గీతవృత్తిని నిర్వీర్యం చేయడమేనని ఆయన ఆక్షేపించారు. పది లక్షల కుటుంబాలు ఆధారపడిన గీతవృత్తికి స్పష్టమైన ఎక్సైజ్ టాడీ పాలసీ ప్రకటించలేని అసమర్థ ప్రభుత్వంగా ఆయన అభివర్ణించారు. గీత కార్మికులకు రూ. 5 లక్షల వరకు ఎక్స్‌గ్రేషియా పెంచాలని ఆయన డిమాండ్ చేశారు.

పత్తి రైతుల ఆత్మహత్యలు

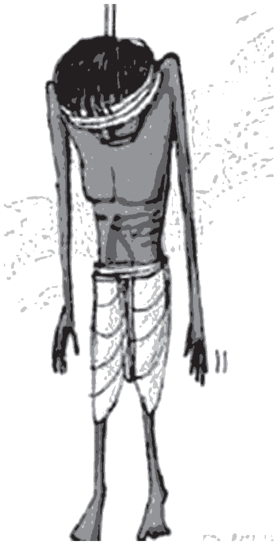

రైతుల ఆత్మహత్యలు ఇటీవలి కాలంలో మరీ అధికమైపోయాయి. ఇలా ఆత్మహత్యలు చేసుకుంటున్న రైతుల్లో అధిక శాతం పత్తి రైతులే కావడం గమనార్హం. సంక్షేమరాజ్యంలో ప్రభుత్వం ప్రజల సంక్షేమానికి ప్రాధాన్యం ఇవ్వాలి. ఆ విషయాన్ని విస్మరించిన ప్రభుత్వాలు కార్పొరేట్ సంస్థలకే పట్టం కడుతున్నాయి. ప్రకృతి విపత్తుల సాయంలో ప్రజలను ఆదుకోవాలనే ఇంగితజ్ఞానం లేకుండా ప్రవర్తిస్తున్నాయి. ఈ కారణంగానే రైతుల ఆత్మహత్యలు పెరిగిపోతున్నాయి. సకాలంలో ప్రభుత్వ బ్యాంకుల రుణం అందక, ప్రయివేటు రుణాలు తీసుకోవాల్సి వస్తోంది. నకిలీ విత్తనాలు, నకిలీ పురుగుమందులు, కరెంటుకోతలు ...ఇవన్నీ రైతుల నడ్డి విరుస్తున్నాయి. ఇటీవలి కాలంలో ఆత్మహత్య చేసుకున్న రైతుల ఉదంతాలలో కొన్నింటిని ఒకసారి పరిశీలిస్తే...

ఆదిలాబాద్ జిల్లాలో....

ఆదిలాబాద్ జిల్లా కోటపల్లి మండలం అన్నారం గ్రామానికి చెందిన కొత్తూరి రాజేష్ (23) నాలుగెకరాల భూమి కౌలుకు తీసుకొని పత్తి సాగు చేశాడు. ఇటీవలి వర్షాలకు పంట దెబ్బ తినడంతో కలత చెందాడు. అక్టోబర్ 10న రాత్రి పురుగుల మందు తాగి ఆత్మహత్యకు పాల్పడ్డాడు. మృతుడికి భార్య, కొడుకు ఉన్నారు.

మెదక్ జిల్లాలో...

మెదక్ జిల్లా అల్లాదుర్గం మండలం మర్వెల్లికి చెందిన చింతకుంట బాల్‌రాజ్ (30) ఎకరన్న పొలంలో పత్తి సాగు చేస్తున్నాడు. పెట్టుబడి కోసం రూ. లక్ష అప్పు చేశాడు. వర్షాలకు పత్తి దెబ్బతిని తెగులు సోకడంతో మనస్తాపం చెందాడు. అక్టోబర్ 10వ తేదీన పురుగుల మందు తాగాడు. కుటుంబ సభ్యులు జోగిపేట ప్రభుత్వ ఆసుపత్రికి తరలిస్తుండగా మార్గ మధ్యంలో మృతి చెందాడు. మృతుడికి భార్య, కుమారుడు, కుమార్తె ఉన్నారు.

ఖమ్మం జిల్లాలో...

ఖమ్మం జిల్లా కారేపల్లి మండలం పేరేపల్లికి చెందిన దామల్ల వెంగళరావు (35) తన ఎకరం భూమితో పాటు మరో రెండు ఎకరాలు కౌలుకు తీసుకొని పత్తి, వరి సాగు చేస్తున్నాడు. ఇటీవలి వర్షాలతో పంట రంగు మారి, తెగుళ్ళు సోకడంతో ఆందోళనకు గురయ్యాడు. ఇప్పటికే అప్పులు కాగా ...వర్షం కారణంగా అప్పులు చేసి మళ్ళీ ఎరువులు కొన్నాడు. అక్టోబరు 11న ఎరువుల బస్తాలు పొలానికి తీసుకెళ్తుండగా గుండెపోటు రావడంతో అక్కడికక్కడే మృతి చెందాడు.

ఇలాంటి ఉదంతాలు మరెన్నో. వీటికి చరమగీతం ఎన్నడో. ద

అవగాహన పెంచుకుందాం! **చైతన్యవంతులను చేద్దాం!!**

సమస్యల పుట్ట తెలంగాణ
కాగడా పట్టి చూసినా కానరాని అభివృద్ధి
ఆయా అంశాల గురించి చర్చిద్దాం
వాస్తవాలను వెలికితీద్దాం
వాటిని నలుగురికీ చాటి చెబుదాం

ఇప్పటి వరకూ చర్చించిన అంశాలు :
- తెలంగాణ ఉద్యమంలో మహిళల పాత్ర
- పారిశ్రామిక కాలుష్యం, పర్యావరణం
- వ్యవసాయరంగంలో వెనుకబాటు
- విద్యా రంగం తీరుతెన్నులు
- తెలంగాణలో గుట్టల విధ్వంసం
- తెలంగాణలో పెరుగుతున్న రైతుల ఆత్మహత్యలు

...ఇంకా మరెన్నో!

మన వేదన ప్రపంచానికి తెలియాలంటే ఆ వేదన ఏమిటో స్పష్టంగా అవతలి వారికి వెల్లడించగలగలి. అంతే తప్ప మూగజీవిలా బాధపడుతూ ఉంటే మన బాధ ఏమిటో అవతలి వారికి తెలియదు. పట్టించుకునే వారు ఉండరు. నేడు తెలంగాణలో ఎన్నో సమస్యలు. అలాంటి వాటిని ఒక్కో దాని గురించి అవగాహన కల్పించే ప్రయత్నమే ఈ చర్చ. ఈ చర్చలో పాల్గొనడం ద్వారా భావజాలవ్యాప్తికి అవసరమైన సమాచారాన్ని పొందవచ్చు. ఎదుటివారితో వాదనల్లో నెగ్గవచ్చు. వారి ఆలోచనల్లో మార్పు తీసుకురావచ్చు. సరికొత్త సమాజాన్ని సృష్టించవచ్చు. అందుకు బాట వేసేదే టి.ఆర్.సి 'చర్చ'.

టి.ఆర్.సి. **చర్చ**
TRC CHARCHA

ప్రతి శనివారం సా|| 4 గం||ల 30 ని||లకు

ఒక్కో వారం...ఒక్కో అంశం

రండి! చర్చిద్దాం...

"చంద్రం" 490, స్ట్రీట్ నం. 11, హిమాయత్ నగర్, హైదరాబాద్ - 500 029. ఫోన్ : 040-64524554 ఫ్యాక్స్ : 040-27635644

E-mail: trchyd@gmail.com website : www.trchyd.org

దక్కన్ 'పోరు' ఘరూ!

దశాబ్దాల చరిత కలిగిన తెలుగు సినీ నిర్మాణ రంగంలో తెలంగాణ వాటా అణువంతే. ఈ అన్యాయాన్ని ఇన్నాళ్లూ మౌనంగా భరించన నటీనటులు, సాంకేతిక నిపుణులు ఇక పోరు బాట పట్టారు. తెలంగాణ ప్రతిభను చాటేందుకు సమాయత్తమవుతున్నారు.

సినిమా రంగంలో తెలంగాణ ప్రజల కీలక భూమికను గుర్తిస్తూ ప్రభుత్వం నంది అవార్డులను తెలంగాణ సినిమాలకు ప్రకటించిన రోజునే మరో తెలంగాణ సినిమా ప్రారంభమయ్యింది. పోరు (ఫర్‌యు -ఫర్‌మి- ఫర్ అస్) పేరుతో 'దక్కన్ సినిమా' బ్యానర్‌పై ఈ చిత్రం తెరకెక్కబోతుంది. కుమార్ ఖన్నా దర్శకత్వంలో వస్తున్న ఈ చిత్రం అక్టోబర్ 14న, గన్‌పార్క్ అమరవీరుల స్థూపం వద్ద తెలంగాణ జాగృతి అధ్యక్షులరాలు కవిత క్లాప్‌కొట్టగా రియల్ హీరోలైన నాయకులు రాజకీయ ప్రముఖులు, ఉద్యమ నేతలు అమరవీరులకు నివాళులు అర్పించే సన్నివేశాన్ని మొదటి షాట్‌గా చిత్రీకరించారు, ఘనంగా ప్రారంభోత్సవం జరిగింది. తెలంగాణ సంస్కృతిని పరిరక్షించే తను భుజాలపైకెత్తున్నామని అందుకొరకే తెలంగాణ ప్రజల మనోభావాలకు, ఆకాంక్షలకు, సంస్కృతి సాంప్రదాయాలకు పెద్ద పీటవేస్తూ పూర్తిస్థాయి తెలంగాణ కళా కారులు, సాంకేతిక నిపుణులతో ఈ చిత్రం తెరకెక్క బోతుందని, ఇన్నేళ్ళ తెలుగు సినిమా అణచివేతకు, వివక్షతకు గురి అయిన కళాకారులు నిపుణులకు న్యాయంచేసే కార్యక్రమంలో భాగం గానే ఈ చిత్రాన్ని రూపొందిస్తున్నామని అందుకే రీల్‌హీరోలు కాకుండా ఉద్యమంలో రియల్ హీరోలైన పెద్దలపైనే చిత్రకరణ ప్రారంభించామని దర్శకుడు కుమార్‌ఖన్నా తెలిపాడు.

మాజీ మంత్రి నాగం జనార్దన్‌రెడ్డి మాట్లాడుతూ తెలుగుసినిమాలో తెలంగాణ శకం మొదలయ్యిందని తెలిపారు. శాసనసభ్యులు యెన్నం శ్రీనివాసరెడ్డి తన మద్దతును శుభాకాక్షలను తెలియజేశారు. 'పోరు' సినిమాలో చూపించాలని తెలంగాణ ఎన్జీఓల సంఘం అధ్యక్షుడు దేవి ప్రసాద్ కోరారు. తెలంగాణ ఉద్యోగుల సంఘం అధ్యక్షుడు శ్రీనివాస్ గౌడ్ మాట్లాడుతూ సీమాంధ్ర సినిమాలను తెలంగాణ ప్రజలు ఆదరించినట్లే ఈ తెలంగాణ చిత్రాన్ని సీమాంధ్రులు కూడా ఆదరించాలని కొరారు. న్యూడెమోక్రసీ నేత గోవర్దన్ మాట్లాడుతూ యావత్ తెలంగాణ ప్రజలు 'పోరు' యూనిట్‌కి అండదండగా ఉండాలని ఆకాక్షించారు. టీపీఎఫ్ ఉపాధ్యక్షుడు వేదకుమార్ మాట్లాడుతూ తెలంగాణ కళాకారులపై వివక్ష సాగుతోందని, ఇకనైనా ఆ పరిస్థితి లేకుండా పోరాటం చేయాలని కోరారు.

తెలంగాణ దమ్ము చూపిద్దాం..!

మరి మనకు మన భాషను, సంస్కృతిని, సంప్రదాయాలను బతికించుకునే కనీస అర్హత లేదా? వివేకం లేదా? దమ్ము లేదా? అన్నీ ఉన్నయ్ గానీ ఆచరణలో పెట్టేటోళ్ళు లేక ఈ ఇబ్బంది. ఒకళ్ళను అనడం కాదు అడుగేయటం ముఖ్యం అనుకున్నం, మీ ముందుకు 'దక్కన్ సినిమా' వేదికను తీసుకొస్తున్నం.

మన తెలంగాణలో కళాకారులు లేరనే భ్రమను తుడిచేయడం కోసమే మేం మా శక్తియుక్తులను కూడగట్టి ఈ ప్రయత్నం చేస్తున్నం. మనకు నటన రాదు, రచన రాదు భాషలేదు, భావుకత లేదు, టెక్నికల్ అంశాలపై పట్టులేదు అనే వక్రీకరణ భావాలను వంకర సూపులను మూలాల్లోంచి తుడిచేద్దాం.

ఈ 'దక్కన్ సినిమా' పునాదుల్లో ఉన్నదంతా యువరక్తం, అణచివేయబడ్డ కళాశక్తులే, అవకాశాల కోసం ఎదురు చూసి చూసి బంగపడ్డ తెలంగాణ బిడ్డలే. అయితే సినిమా రూపుదిద్దుకోవడానికి అవసరమయ్యే కళానైపుణ్యం, కసి, సంకల్పం, వివేకం, వివేచన అంతకన్నా మించి విద్యార్హతలు కూడా ఉన్నాయి. కాని ప్రతిభ కంటే ప్రాంతం ముఖ్యమనుకునే వారి నడుమ 'తెలంగాణ సినిమా' దమ్ము చూపించాలంటే తెలంగాణ వాదులంతా ఏకమయ్యి ముక్తకంఠంతో గర్జించాలి, ఈ సినిమా నిర్మాణంలో ప్రతి తెలంగాణ బిడ్డ భాగస్వామ్యం చాలా కీలకం కాబట్టి అందరు సహాయ సహకారాలను అందిస్తారని ఆశిస్తున్నం. తద్వారా మన రాబోయే బిడ్డలకయినా మన సంస్కృతి వైభవాలు గల సీన్మాలు చూసే అదృష్టం కలిగిద్దాం, రండ్రి మన 'పోరు' షురూ చేద్దాం.

- కుమార్ ఖన్నా

వాళ్లదేనా రాజ్యం!

ఫిల్మ్ ఇండస్ట్రీకి వెయ్యి కిలోమీటర్ల దూరం నుండి బ్రతకనీకే వచ్చి స్టార్స్ అయినోళ్ళు ఈడ ఉన్నరుగాని వంద గజాల దూరంలో ఉన్న మన తెలంగాణ బిడ్డలు ఒక్కళ్ళుగూడా గుర్తువట్టే స్థానంలోకి ఎదగలేకపోయిండ్రు. ఎందుకనడిగితే మనను మనుష్యులలెక్క గుర్తించేటోళ్ళు ఆ ఫిల్మ్ ఇండస్ట్రీల లేరు. మన కళలగురించిగాని, మన సంస్కృతిక కళావారసత్వం గురించిగాని జరంత గూడా తెలవనోళ్ళు ఫిల్మ్ ఇండస్ట్రీల రాజ్యమేలుతుండ్రు. అందుకే వాళ్ళు మనను గుర్తించలేరు.

ఇక్కడ్నే దక్కన్ సినిమా ఆలోచన షురూ అయ్యింది. మనోళ్ళను మన కళలను మన కళా వారసత్వ సంపదను కాపాడి ముందుతరాల తెలంగాణ బిడ్డలకి చేరేయ్యాలని అందుకోసం ఆ కళలను బతికిచ్చి అంటే ఆ కళారూపాలను తమలోపట ఇముడ్చుకొన్న కళాకారులకు సరైన ప్రాతినిధ్యం ఇచ్చే ఒక వేదికను తయారుజేసి దానిని 'దక్కన్ సినిమా'గా మీ ముందుకు తీసుకొచ్చినం.

ఎత్తైన ఈ దక్కన్ పీఠభూమిలోని పోరాటాల పురిటిగడ్డ అయిన మన తెలంగాణ కళాకారులకు సముచిత న్యాయం చేసి వాళ్ళనే అసలు సిసలు కళాకారులని గుర్తించేలా చెయ్యాలని ఒక మంచి ఆశయంతోని దక్కన్ సినిమా తెలంగాణ బిడ్డల ముంగిట్లకొచ్చింది.

- చేరణ్

తెలంగాణ పది జిల్లాల్లో పర్యటనలు చేసి తమ 'పోరు' చిత్రానికి కళాకారులను ఎంపిక చేశామని, తెలంగాణపై జరుగుతున్న సాంస్కృతిక దాడి భయంకరమైనది, అందుకే దాన్ని ఎదుర్కోనే ప్రయత్నమే ఈ 'పోరు' సినిమా అని నటుడు–నిర్మాత చేరణ్ తెలిపారు.

ఈ కార్యక్రమంలో టీడీఎఫ్ అధ్యక్షులు డి.పిరెడ్డి, తెరవే అధ్యక్షులు జూలూరి గౌరీశంకర్, అందెశ్రీ, దేవీప్రసాద్, బాల్‌రెడ్డి, హామిద్ మహ్మద్‌ఖాన్, టిటిఎఫ్ ప్రభాకర్, రసమయి బాలకిషన్, ప్రొ॥ఎస్వీ సత్యనారాయణ, డా॥లక్ష్మణ్, 'వీక్షణం' ఎడిటర్ ఎన్.వేణుగోపాల్, ఓ.యు. జె.ఏ.సి నాయకులు పిడమర్తి రవి, మాందాల భాస్కర్, దుర్గం భాస్కర్ పాల్గొన్నారు.

పర్యవేక్షణ	:	**రమణ.జె**
కో.డైరక్టర్స్	:	**సుదీర్‌కుమార్.ఎమ్, దాసరి సుందర్**
సహాయదర్శకులు	:	**ఋషీకృష్ణ, కొడి చంద్రకిరణ్,**
		4D శివాజీ, అబ్దుల్ రఫీ, OU రాజు, చరణ్

ఈ చిత్రంలో చేరణ్, ప్రణీత్ రెడ్డి, రమెష్ రామిశెట్టి, క్రిషాంక్, సుష్మారెడ్డి, పరమేశ్వరి, చవ్వా వెంకట్‌రెడ్డి, సురేందర్‌రెడ్డి, మెగా రవీందర్, అజయ్‌కుమార్, లింగన్న, కామల్ల అయిలయ్యలు ముఖ్య భూమిక పోషిస్తున్నారు. **- వి.ఎం.ఎన్.**

తెలంగాణపై తెలుగు సినిమా సాంస్కృతిక దాడి

సైనిక దాడికన్న... సాంస్కృతిక దాడి.... మహ ప్రమాదకరం.... తరతరాల అణచివేత గురికాబడుతున్న తెలంగాణ సమాజం మరొకసారి దారుణమైన సాంస్కృతిక దాడికి గురైంది. ఎన్నో ఏండ్ల తరబడి జరుగుతున్న ఈ దాడి ఇప్పుడు 'కెమెరమెన్ గంగతో రాంబాబు' సినిమా రూపంలో మరొక సారి మన తెలంగాణ మీద బయటపడింది. ఈ దాడి ఈరోజు కొత్తగా మొదలైంది కాదు. ఇది ఆరంభం కాదు... దీనితో అంతం కాదు... ఎన్టీఆర్ తెలుగు వారి ఆత్మగౌరవం పేరుతో కోలుకోని దెబ్బతీశాడు. ఎన్టీఆర్ తెలంగాణ సమాజాన్ని. మన యాస, భాష, సంస్కృతి సాంప్రదాయాల ఉసేలేకుడా, మాటే రాకుండా వచ్చినా అవహేళన చేసింది ఈ సీమాంధ్ర సినీపరిశ్రమ. మన భాషను, మన యాసను రౌడీలకు, గూండాలకు పెట్టి ఎంతో క్షోభకు గురిచేసింది ఈ సినీ రంగం.

తెలుగు సినిమాలో ఒక హీరో నంబర్ వన్ స్థాయికి రావాలంటే నైజాం ఏరియాలో పాగా వేమాల్సిందే. అంటే ఈ తెలుగు సినిమావాళ్ళు మన తెలంగాణ వాళ్ళ కలెక్షన్స్ మీద ఎంత ఆధార పడ్డారో ఈ ఒక్క విషయంలోనే అర్థం అవుతుంది. కానీ టాలీవుడ్ హీరోలకు తెలంగాణ ప్రజల కలెక్షన్స్ అవసరమయ్యాయి కానీ ఇక్కడ ప్రజల మనోభావాలు అవసరం లేదు. తెలంగాణాలో ఎనిమిది వందల మంది బలిదానాలు చేసుకుంటే వారికి కనీసం నివాళులు అర్పించక పోవటం ఎంత దారుణం. చనిపోయిన వారిలో ఈ సినిమాకు చెందిన హీరోలకు అభిమానులు కూడా లేరని చెప్పలేము. కాని ఒక్కరు కూడా తెలంగాణ సమాజంలో చనిపోతున్న వారికి ఆత్మస్థైర్యాన్ని ఇచ్చే ఒక ప్రకటనకూడా చేయలేదు అంటే తెలంగాణ ప్రజల మీద ఎంత వివక్షత ఉందో దీన్ని బట్టే తెలుస్తుంది. కానీ సీమాంధ్రాలో వరదలు వచ్చినప్పుడు తెలంగాణ ప్రజలు వారికి సహయం చేయడమేకాకుండా వారికి మనో ధైర్యాన్ని ఇచ్చారు. ఇదే తెలుగు సినిమా రంగం వారు ఆ బాధితుల కోసం క్రికెట్ ఆడి మరీ సహయం చేశారు. కానీ తెలంగాణ ప్రజల ఆత్మగౌరవ పోరాటానికి మద్దతు ఇవ్వకపోగా, ఇక్కడి కలెక్షన్లతో నెంబర్‌వన్ స్థానానికి ఎదుగుతూ తెలంగాణ ప్రజల మనోభావాలు పట్టకపోవడం శోచనీయం.

అందుకే నేడు తెలంగాణ సమాజం చైతన్యవంతమైంది. నేడు తెలంగాణపై జరుగుతున్న సాంస్కృతిక దాడిని తిప్పికొట్టింది 'కెమెరామెన్ గంగతో రాంబాబు' సినిమాతో. ఇక మీ ఆటలు చెల్లవని, మీ సినిమాలు మా సంస్కృతి, సంప్రదాయాల మీద దాడి చేస్తే ఊరుకునేది లేదని తేల్చి చెప్పింది. ఎన్నో సినిమాలు తెలంగాణ సమాజం మీద ఎంత సాంస్కృతిక దాడి చేసినా ఓపికతో సహించింది కానీ నేడు సహనం కోల్పోయిన తెలంగాణ ప్రజలు పరాకాష్టకు చేరిన ఈ సాంస్కృతిక దాడిని అదేరీతిలో తిప్పికొట్టడం జరిగింది. ఇకోసారి తెలంగాణ ప్రజలపై సాంస్కృతిక దాడి చేస్తే ఊరుకునేది లేదని ఈ దాడితో రుజువుచేసింది. 'కెమెరామెన్ గంగతో రాంబాబు' సినిమా చేసిన సాంస్కృతిక దాడి అందరికి తెలిసిందే. ఈ సినిమాలో తెలంగాణాలో జరిగిన ఆత్మహత్యలను కించపరుస్తూ చిత్రీకరించడం అత్యంత దారుణమైన విషయం. అంటే తెలంగాణాలో చనిపోతున్న అమరుల గురించి ఈ సినిమా రంగం వాళ్ళు మాట్లాడక పోగా హేళన చేస్తూ చిత్రించడం హేయమైన చర్య. ఇగ ఇందులో నటించిన 'పవన్ కళ్యాణ్' ఈ సమాజానికి నేను ఎంతో చేస్తాను అని ప్రగల్భాలు పలికి చతికిలబడి పోయాడు. ప్రపంచంలో విప్లవానికి స్ఫూర్తినిచ్చినటువంటి చేగువారా ఫోటొను ఈయన ప్రతి సీనిమాలో ఉపయోగించుకుంటూ. అయన చేప్పిన "ప్రపంచంలో ఎక్కడ అన్యాయం జరిగిన దానిని ఎదురించడానికి ముందుడాలి" (చే) స్ఫూర్తిని పాటించకపోగా అయనను నిత్యం అవమానిస్తూనే ఉన్నాడు. పవన్ కళ్యాణ్‌కు కనీసం చేగువారా ఫోటొను పెట్టుకునే కనీస అర్హత కూడా లేదు. ఎందుకంటే ప్రపంచంలో ఎక్కడ జరగనటువంటి మహత్తర తెలంగాణ అస్థిత్వపోరాటం గురించి ఒక్కనాడు కూడా ఒక్క మాట మాట్లాడని, మాట్లాడిన మాటకు కట్టుబడి ఉండని పవన్ కళ్యాణ్‌ను, అయన సినిమా 'కెమెరామెన్ గంగతో రాంబాబు'ను నేడు తెలంగాణ సమాజం వెలివేసింది .

నేడు తెలుగు సినిమా అశ్లీలత రొంపిలో కొట్టుకొని పోతుంది. సినిమాను సినిమాలాగానే చూడాలనే సోకాల్డ్ సినిమా విమర్శకులకు కనీసం సినిమా వారికి కూడా సామాజిక భాధ్యత ఉంటుందనే విషయాన్ని మరచిపోతున్నారు. వారు సమాజాన్ని బాగుచేయడం అటుంచి సమాజం పెడధోరణులు పట్టడానికి సినిమా కూడా ఒక కారణం అవుతుందనే విషయాన్ని మరచి పోతున్నారు. అసభ్యకరమైన సన్నివేశాలతో, మానవతావిలువలకు తిలోదకాలు ఇచ్చి నేడు సినిమా పరిశ్రమను ఏలుతున్న పెద్దలు హిరోయిన్ అంగాంగ ప్రదృనలతో సినిమాలను ఒక పెద్ద వ్యాపార రంగంగా మార్చుకున్నారు. 'బ్రహ్మణిజం సినిమా, ఇంకా దేనికైనారెడీ లాంటి సినిమాలల్లో స్త్రీలను, ఒక కులం వారిని అవమానించే విధంగా చిత్రించటమే కాకుండా మేము అలా ఏమిచేయలేదు అని ధైర్యంగా సేట్‌మెంట్లు ఇస్తున్నారంటే వారికి కుల అహంకారము అనాలా? లేక ధన అహంకారమా అనాలో?

నేడు సినిమారంగం కళావిహీనమైంది. హిరోయిన్ అర్ధనగ్న ప్రదర్శనలు, అసభ్య, బూతుసాహిత్యం తెలుగు సినిమాలో రాజ్యమేలుతున్నాయి. కళ నేడు వారసత్వం అయ్యింది. కళాకారులుగా వారసులే వస్తున్నారు. తెలంగాణ ఒక మార్కెట్ లాగా చేసి వ్యాపారం చేసుకుంటున్నారు. తెలంగాణ సమాజాన్ని చిన్న చూపుతో అవమాన పరుస్తున్నారు.

ఇంకొక సారి తెలంగాణ భాషపై కాని, తెలంగాణ సంస్కృతి, సాంప్రదాయాలపై దాడి చేస్తే ఊరుకునేది లేదని స్పష్టం చేస్తుంది. తెలంగాణ యువత చేస్తే ప్రయత్నం చేసిన వారి దాడులను త్రిప్పికొట్టడానికి తెలంగాణ యువత నడుం బిగించింది. అందుకే తెలంగాణ పై చేస్తున్న ఈ సాంస్కృతిక దాడిని తిప్పికొట్టారు. ఇక ముందు కూడా తిప్పికొడుతూనే ఉంటూ తమ అస్థిత్యాన్ని కాపాడుకునే ప్రయత్నం చేస్తునే ఉంటుంది తెలంగాణ సమాజం. **- చే**

'రుద్రవీణ' పై మెరుపు రాగం

అది నయా నిజాముల సామ్రాజ్యం

అక్కడ దొర ఎదురైతే తలపాగా తీసి నడుముకు చుట్టుకొని వంగి, వంగి దండాలు పెట్టుకోవాలె. గడి ముందు నుంచి పోతుంటే కాళ్లకున్న చెప్పులు తీసి చేతబట్టుకోవాలె. దొరకు ఎదురు తిరిగితే జీవితం మాడి మసైపోతుంది. అయినా ఓ సంఘటిత శక్తి చావోరేవో అని సాహిసించింది, చాపకింద నీరులా విస్తరించింది, ఊపిరి సలపనీయని ఉప్పెనై తరతరాల దొరతనాన్ని ఊడ్చి మూలన పెట్టింది. ఆ ఉప్పెన పేరే జగిత్యాల జైత్రయాత్ర.

ఉక్కిరిబిక్కిరయిన దొరలు రాజ్యహింసను ఖరీదు చేసి ఊర్లకు ఊర్లను ఉక్కుపాదంతో తొక్కించినా తమ దొరతనాన్ని పునఃప్రతిష్టించే సాహసం మాత్రం చేయలేకపోయారు. కాలం మారిందని గ్రహించిన వారికే నేలపై నూకలు మిగిలాయి. అనువైన చోట అణుపాటవ పరీక్ష చేసినట్లు జనశక్తితో చేసిన ఈ చికిత్సకు జగిత్యాల ఓ ప్రయోగశాల.

34 ఏండ్ల కిందటి ఈ వీరగాథను జగిత్యాల నెమరేసుకుంటుంటే చదివే/చూసే భాగ్యాన్ని –కె.వి.నరేందర్, సంగవేని రవీంద్ర తమ దీర్ఘకవిత 'నేను రుద్రవీణని... జగిత్యాలని ద్వారా మనకు కలిగించారు. ప్రగతికాముకుల, ప్రజాస్వామ్యవాదుల గుండె గూటిలోని వెచ్చటి జ్ఞాపకానికి వేడుక చేశారు.

ఈ కవితలోని మొదటి పాదం – చితులు చల్లారుతాయోమో.../ స్మృతులు మరణించవు/చాంచెన్ నాతొలి రూపం/ బందూకు నామలి రూపం/ రష్యాగోడల మీద సైతం/ ఆనవాల్లు ముద్రించిన / రుద్రవీణని/ నేను జగిత్యాలని' – జగిత్యాలకు ఓ సన్మాన పత్రం, జైత్రయాత్రకు ఓ స్మారక స్థూపం.

ఇక కవిత సాంతం రుద్రనేత్ర రక్తాశ్రువుల ప్రవాహం. సుమారు 40 ఏళ్ల కాలగమనం స్లైడ్ షోలా – ఓమా భూమిలా, ఓ మృగయాలా– మన కళ్ల ముందు సాక్షాత్కరిస్తుంది.

'పుట్టిన బిడ్డలు కూడా బానిసలై మొలకెత్తుతారు' అన్న 'బాంచ బతుకుల జగిత్యాల' ఉరిమే హక్కు ఆకాశాని కుందని/ నినదించిన/ పో'రుద్ర'భూమని నేనంది," మరణం అంచున నిలబడ్డ వాళ్లకి/ తెగింపు ఒకలెక్కా?" అని సవాలు చేస్తూ జగిత్యాల, తన' పాదాల కింద/ బానిస సంకెళ్ళు/ తెగిపోతున్న సవ్వడి" వినమంది.

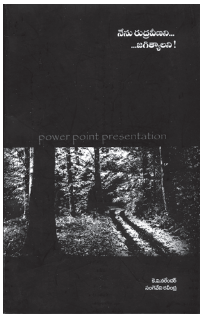

తెల్లని కాగితంపై ఫోకసైన ఈ నల్లని పవర్ పాయింట్ ప్రజన్‌టేషన్‌లో మనకు అరుణారుణ పాదముద్రలే కనిపిస్తాయి. ఓటమి/గెలుపు/ ఓటమి/గెలుపు... /అంతిమంగా... గెలుపే" అని శుభం కార్డు పడుతుండగా – ' అప్పుడు సాయుధ పోరు/ ఇప్పుడు... బతుకు పోరు/నాకన్నీటి తడి/ ఆరిందెప్పుడు?" అని వలస జీవితాలపై, ఫైనాన్స్ మోసాలపై ఎవరి మీద కన్నెరజేయాలో తెలియక బేలగా చూస్తోంది జగిత్యాల.

ఈ దీర్ఘ కవిత షాకిచ్చే షార్ట్ ఫిలింకి కాగితరూపం, చదవడానికి అరగంటకూడా పట్టని రచనకు అర్థవంతమైన రూపాన్నిచ్చి, జగిత్యాల జైత్రయాత్రను నిలువుటద్దంలో బిగించిన రచయితల అభినందనీయులు.

ఈ జైత్రయాత్ర రచయితలకు, కళాకారులకు సముద్రమంత వస్తువు. దీనిపై ఓ నవలే రాయవచ్చు. ఓ సినిమా తీయొచ్చు. ఓ మ్యూజియం ఏర్పాటు చేయొచ్చు. ఇందులో తొలి అడుగుగా వచ్చిన 'నేను రుద్రవీణని.. జగిత్యాలని!' స్వాగితాద్దాం

-బి.నర్సన్

'నేను రుద్రభూమిని... జగిత్యాలని!',
దీర్ఘకవిత
రచన:కవి నరేందర్, సంగవేని రవీంద్ర
పేజీలు50:
వెల: రూ.75/-

ద

జయహో ...జనసత్యాగ్రహం

ఒకరా..ఇద్దరా... 50 వేలమంది! వారంతా భూమి కోసం చేపట్టిన 'జనసత్యాగ్రహం' పాదయాత్ర కేంద్రాన్ని కదిలించింది. పాలకులను తమ వద్దకు రప్పించుకుంది. డిమాండ్లను పరిష్కరిస్తామన్న స్పష్టమైన హామీని ఇప్పించింది. దీంతో ఉద్యమకారులు పాదయాత్రను మధ్యలోనే ముగించుకున్నారు. ఆరునెలల్లో డిమాండ్ల పరిష్కారం కాకపోతే ముగించిన స్థానం నుంచే మళ్ళీ పాదయాత్ర చేస్తామని హెచ్చరించారు. జాతీయ భూసంస్కరణ విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టాలని, దేశంలో భూమి లేని ప్రతి ఒక్కరికీ భూమి ఇవ్వాలని, స్థలంతో పాటు నివాసం ఏర్పాటు చేయాలని డిమాండ్ చేస్తూ అక్టోబర్ 2న మధ్యప్రదేశ్ లోని గ్వాలియర్ నుంచి ఢిల్లీకి 50 వేల మంది ఉద్యమకారులు గాంధేయమార్గంలో ఏక్తాపరిషత్ సంస్థ ఆధ్వర్యంలో 'జనసత్యాగ్రహం' పేరిట పాదయాత్ర చేపట్టారు. ఇంతమంది 320 కి.మీ. పాదయాత్రకు శ్రీకారం చుట్టడంతో కేంద్రంలో కదలిక వచ్చింది. పాదయాత్ర అక్టోబర్ 11కు ఉత్తరప్రదేశ్‌లోని ఆగ్రాకు చేరుకుంది. అక్కడికే కేంద్రం తరఫున కేంద్ర గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖ మంత్రి జై రాంరమేశ్ తదితరులు ఉద్యమకారులను కలుసుకున్నారు. ఏక్తాపరిషత్ చైర్మన్ పీవీ రాజ్‌గోపాల్, మరి కొందరు ప్రతినిధులతో వారు చర్చలు జరిపారు. ఒప్పందపత్రంపై సంతకాలు చేశారు. నాలుగైదు నెలల్లో డిమాండ్లు అన్నింటినీ పరిష్కరిస్తామని హామీ ఇచ్చారు. 'భూ సంస్కరణలు అనేవి రాష్ట్రాల పరిధిలోకి వచ్చేవి. అయినా కేంద్రం స్థాయిలో వాటిని ఒక వేదికపైకి తెచ్చేందుకు కృషి చేస్తాం. నాలుగైదు నెలల్లో జాతీయ భూసంస్కరణ విధానం ముసాయిదా రూపొందిస్తాం. అనంతరం చట్టసభల్లో అమోదింపజేస్తాం. ఆమోదించకపోతే ఉద్యమం చేసుకునే హక్కు ఉద్యమకారులకు ఉంది. భూ సంస్కరణల కోసం ఒక ప్రత్యేకకమిటీని నియమిస్తున్నాం" అంటూ హామీ ఇచ్చారు. ద

బతుకు చిత్రాలను 'ఏలె' మాంత్రికుడు

నిన్న మొన్నటి వరకు గ్రామీణ భారత జీవన యవనికను రంగుల చిత్తరువుపై చిత్రించడంలో తనకు తానే సాటి అని నిరూపించుకున్న వ్యక్తి ప్రముఖ చిత్రకారుడు దివంగత వైకుంఠం. ఆయన తదనంతరం ఎవరు ఆ స్థానాన్ని భర్తీ చేయగలరని ఆలోచించేవాడిని. ఇప్పుడా అవసరం లేదనిపిస్తుంది. వైకుంఠం తన చిత్రాలతో గ్రామీణ భారతావనికి ప్రపంచవ్యాప్తంగా వన్నె తెచ్చాడు. అదే 20 ఏళ్ల తరువాత మరో ఆణిముత్యం అదే సాంప్రదాయాన్ని కొనసాగిస్తూ తానున్నానంటూ ఆయన బాటలోనే కొనసాగుతున్నాడు. అతను మరెవరో కాదు బతుకు చిత్రాల మాంత్రికుడు ఏలె లక్ష్మణ్.

ప్రస్తుతం దేశంలోని ఆధునిక చిత్రకారుడులో ఒకడైన లక్ష్మణ్ ఇప్పటి వరకు కొన్ని వందల చిత్ర ప్రదర్శనలను ప్రపంచ వ్యాప్తంగా అనేక దేశాలలో నిర్వహించారు. తరాల అంతరాలను తుడిచి పెడుతూ పాతకొత్తల కలయికల జీవన సరాగాలను అనుసంధానిస్తూ ఈ ఆధునిక యుగంలో కూడా గ్రామీణ జీవన సౌంధర్యాన్ని కళ్లకు కట్టినట్టుగా మనసుకు హత్తుకునేటట్లుగా రంగులద్దటం కేవలం లక్ష్మణ్‌కే చెల్లు బాటవుతుంది. దీనికి తోడు లక్ష్మణ్ ఏలె చిత్రాలు కరువు కాటకాలు, వలసలు, పరాయీకరణ, కులవృత్తుల విధ్వంసం మొదలుకొని పశుపక్ష్యాదుల జీవవైవిధ్యం వరకు మనకు కళ్లకు కట్టినట్లు చూపెడుతాయి. దీంతో పాటు 20 ఏళ్ల కింద మొదలైన ప్రపంచీకరణ పదఘట్టాలకింద తెలంగాణ బతుకులు చిద్రమైన తీరును తెలుసుకోవాలన్నా, దోపిడి, రాజ్యాహింసకు బలైన ప్రజల కష్టాలు తెలవాలన్నా, అస్థిత్వ ఉద్యమాల ప్రాశస్థత్వం తెలవాలన్నా ఏలె లక్ష్మణ్ కుంచె నుంచి జాలు వారే రంగుల హరివిల్లును దర్శించుకోక తప్పదు. చేతనం అంటే ఏమిటో లక్ష్మణ్ కంటే ఎక్కువ ఆయన రంగులద్దే కుంచెకే బాగా తెలుసు.

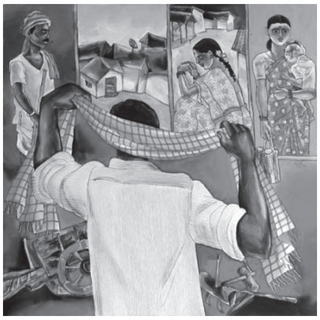

ఇదేమిటి అనుకుంటున్నారా! అవును ఆయన పుట్టిపెరిగిన జీవన నేపథ్యం అటువంటిది. బతుకునేర్పిన పాఠాలనే తన భవిష్యత్తుకు కుంచెగా మార్చుకున్న వ్యక్తి ఏలె లక్ష్మణ్. ఎక్కడో మారుమూల నల్గొండ జిల్లాలోని కదిరినేని గూడెం గ్రామంలో 1964లో జన్మించిన లక్ష్మణ్ జీవితం అంతా కూడా అనేక ఒడిదుడుకుల మధ్యన కొనసాగింది. తను చిత్రకారుడుగా ఎదగక ముందు ఒక సాధారణ సైన్‌బోర్డు పెయింటర్‌గా జీవితాన్ని ప్రారంభించిన లక్ష్మణ్ క్రమంగా పుస్తక ప్రచురణలకు చిత్రాలు గీయడం మొదలు పెట్టాడు. ఆ విధంగా వెలుగులోకి వచ్చిన ఆయనలోని కళాకారుడు హైదరాబాద్‌లోని జవహర్‌లాల్ నెహ్రూ టెక్నాలజికల్ యూనివర్సిటీలో అప్లయిడ్ ఆర్ట్స్‌లో పట్టాపుచ్చుకోవటంతో పరిపూర్ణత సాధించినట్టయింది.

దేశ విదేశాలలో అనేక చిత్రకళా ప్రదర్శనలను నిర్వహించాడు. దానికి తోడు ఆయన కేవలం బతుకు చిత్రాలనే ఎందుకు ఎంచుకోవలసి వచ్చిందని అడుగుతే 'ఒక గ్రామీణ ప్రాంతం నుండి వచ్చిన చిత్రకారుడిగా స్థానిక సంస్కృతి, సంప్రదాయాలు, వేషధారణలు, బతుకుల గురించే నాకు తెలిసినప్పటికి 90వ దశకం మధ్యలో కల్వకుంట్ల చంద్రశేఖర్‌రావు (తెరాస)ని స్థాపించి మొదలు పెట్టిన మలిదశ ఉద్యమ మూలంగా నా దృష్టి తెలంగాణ మొత్తంగా విస్తరించింది. అప్పటి నుంచి నాలో గ్రామీణ బతుకులపై జిజ్ఞాస అధికమైంది' అని ఏలె లక్ష్మణ్ పేర్కొన్నారు. అదే ఇంకాస్త ముందుకు పోయి అడుగుతే 'ప్రజాయుద్ద నౌక గద్దర్ పాటలు తనపై చాలానే ప్రభావం చూపాయని అదే తదనంతర కాలంలో తాను దళిత బహుజన, ముస్లిం, స్త్రీవాద ఉద్యమాలలో మమేకం అవడానికి కారణ భూతమైందని ఘంటాపదంగా చెబుతారు. అందులో భాగంగానే ఉద్యమ ప్రతిరూపమైన తెలంగాణ తల్లి రూపాన్ని ఏలె ఆవిష్కరించటం, 'నమస్తే తెలంగాణ' పత్రికకు అక్షరాలు దిద్దటం, 'మా హైదరాబాద్' పుస్తక కవర్‌పేజికి రంగులద్దటంలాంటివి అనేకం ఆయన సృష్టించారు.

ఎక్కువ సమయం తన రాజభవన్ రోడ్డులోని స్టూడియోలోనే చిత్రాల మధ్య గడపడానికి ఇష్టపడే లక్ష్మణ్ ఇప్పటి వరకు దేశవిదేశాల అవార్డులు, రివార్డులు అనేకం సాధించారు. హైదరాబాద్ ఆర్ట్ సొసైటీ 1995లోనే ఆయన ప్రతిభను గుర్తించి అవార్డులతో సత్కరించింది. లక్ష్మణ్ గతంలో రామ్‌గోపాల్ వర్మ హిందీలో నిర్మించిన రంగీల చిత్రానికి పబ్లిసిటీ డిజైన్ పోస్టర్‌ని కూడా రూపొందించారు. ఇప్పుడు వారసురాలిగా ఆయన కూతురు ప్రియాంక ఏలె కూడా చిత్రకారిణిగా రాణిస్తోంది. **- డి.ఎస్.**

కొత్త పుస్తకాలు

ఎంబిసి నేనంటే ఏనుగవుతావు...

పుస్తకం: ఎంబిసిలు ఏం చేయాలి?
రచయిత: కోలపూడి ప్రసాద్
వెల : రూ. 200
పేజీలు : 220

'నా కులమే చాలంటే ఎలుకవురా నువ్వు - ఎంబిసి నేనంటే ఏనుగవుతావు' కవర్ పేజీమీద ఉన్న ఈ ఒక్క నినాదం చాలు..ఈ పుసక్తం సారాంశాన్ని పట్టి ఇచ్చేందుక...అణగారిన వర్గాల్లో స్ఫూర్తి రగిలించేందుకు. జీవితానుభవం నుంచి వచ్చిన అక్షరాలు ఆవేదనను వ్యక్తం చేస్తాయి. ఆవేశాన్ని అందిస్తాయి. ఆలోచనను పెంపొదిస్తాయి. అత్యంత వెనుకబడిన కులాలు సంఘటితం కావాలని, తద్వారా తమ శక్తిని నిరూపించాలనే సందేశంతో కూడుకుంది ఈ పుస్తకం. డాక్టర్ జయప్రకాష్ నారాయణ్ ముందుమాట ఈ పుస్తకానికి మరింత బలాన్ని ఇచ్చింది. ఎన్నో రకాల గణాంక వివరాలు, మరెన్నో ప్రశ్నలు, వాటికి సమాధానాలు...మొత్తం మీద ఎంబీసీలకు ఒక తాత్వికపునాదిని అందించే దిశలో ఈ పుస్తకరచన సాగింది. ఎ,బి, సి,డి వర్గీకరణ ఉన్నప్పటికీ ఎంబిసి గుర్తింపు ఎందుకు లాంటి వివిధ అంశాలపై వ్యాసాలు ఉన్నాయి. పదుల సంఖ్యలో కులాల నుంచి కనీసం ఒక్క గ్రూప్ 1 ఆఫీసర్ కూడా లేకపోవడం లాంటి బాధాకర అంశాలెన్నింటినో ఇందులో వివరించారు.

పరిశీలన దృష్టిని పెంచే విమర్శ

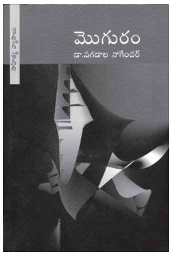

పుస్తకం : మొగురం (సాహిత్య వ్యాసాలు)
రచయిత: డాక్టర్ పగడాల నాగేందర్
వెల: రూ. 150
పేజీలు: 339

విమర్శనా వ్యాసాలు, చర్చా వ్యాసాలు, సమీక్షా వ్యాసాలు ప్రధానంగా ఉన్న ఈ పుస్తకంలో అనుబంధంగా స్పందనలు- ప్రతిస్పందనలు, కొన్ని ఇంటర్వ్యూలు, ఉత్తరాలు కూడా చేర్చారు. మనస్సులో ఒక ఆలోచన, ఘర్షణ చెలరేగినప్పుడు వాటిని పదుగురితో పంచుకోవాలనిపించినప్పుడు తాను అనుభవవించిన అనుభూతిని నాగేందర్ వివరించారు. సాహిత్య విమర్శపై తెలుగులో వచ్చిన పుస్తకాలు తక్కువే. వివిధ రూపాల్లో సాహిత్యం వెల్లువెత్తిన నేపథ్యంలో అదే స్థాయిలో విమర్శ కూడా వృద్ధి చెందాల్సిన అవసరం ఉంది. విద్యార్థుల్లో, సాహిత్య పాఠకుల్లో పరిశీలన దృష్టి అధికం కావాలంటే ఈ తరహా విమర్శనా గ్రంథాలు ఎంతగానో తోడ్పడుతాయి.

ఆదివాసి వీరుడు

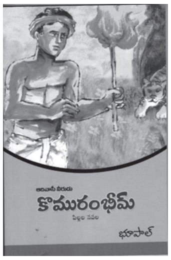

పుస్తకం: కొమురం భీమ్ (పిల్లల నవల)
రచయిత: భూపాల్
వెల: రూ. 50
పేజీలు: 83

రచించడం ఒక ఎత్తయితే, ప్రత్యేకించి పిల్లలను దృష్టిలో ఉంచుకొని బాలసాహిత్యాన్ని రచించడం మరో ఎత్తు. అందులోనూ దేవుళ్ళు, మంత్రతంత్రాలు లాంటివేవీ లేకుండా ఒక వాస్తవ గాథను స్ఫూర్తిదాయక నవలగా మలచడం కష్టమే. అలాంటి కష్టాన్ని తాను అనుభవించిన భూపాల్, పిల్లలకు మాత్రం ఆ కష్టం కలుగకుండా ఎంతో జాగ్రత్త వహించారు. తేలికగా అర్థమయ్యేలా రచించారు. పిల్లలను ఆకట్టుకునేలా బొమ్మలు ఉండడం ఓ ప్రత్యేకతగా చెప్పవచ్చు.

ఉద్యమాలు...అనుబంధాలు

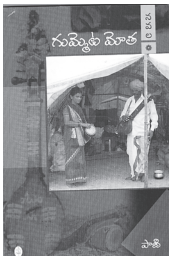

పుస్తకం: గుమ్మెటమోత (నవల)
రచయిత: పాణి
వెల: రూ. 100
పేజీలు: 190
ప్రచురణ: విరసం

అణగారిన వర్గాలు, వాటిలో చీలికలు, కులాలు, కులనేతల్లో విభేదాలు, సంస్కృతి, సంప్రదాయాలు, అనుబంధాలు, ఆలోచనలు, రిజర్వేషన్లు, వ్యూహాలు, పోరాటస్ఫూర్తి, ఉద్యమాల నిర్వహణ, మనస్తత్వాలు....ఇంతటి విశాల కాన్వాస్‌పై రూపుదిద్దుకున్న జీవిత చిత్రమిది. హడావుడిగా కాకుండా, కాస్తంత ప్రశాంతంగా చదువుతుంటే, ఆ పాత్రలన్నీ మన చుట్టూ ఉన్నట్లుగా అనిపిస్తుంటుంది. మనం కూడా ఏదో ఒక పాత్రలో ఇమిడిపోయినట్లుగా ఉంటుంది. చదివిన తరువాత కొన్నాళ్ళ పాటు ఆ పాత్రలు మన చుట్టూ తిరుగుతున్నట్లుగా అనిపిస్తుంటుంది.

ద

పుస్తక పరిచయం

పుస్తక పరిచయం శీర్షిక ద్వారా వివిధ పుస్తకాలను పాఠకులకు పరిచయం చేసే ప్రయత్నం ఇది. ఈ వేదిక ద్వారా పాఠకులకు తమ పుస్తకాలను పరిచయం చేయాలనుకునే రచయితలు, ప్రచురణ సంస్థలు తమ పుస్తకాలు రెండు కాపీలను దిగువ చిరునామాకు పంపించవచ్చు. వీలు వెంట వాటిని ప్రచురిస్తాం. సమకాలీన సామాజిక అంశాలతో కూడిన కొత్త పుస్తకాలకు ప్రాధాన్యం.

పుస్తకాలు పంపించాల్సిన చిరునామా :

DECCAN LAND : "CHANDRAM" 490, St.No. 11, Himayatnagar, Hyderabad - 500 029.
Tel.No. 040-64524554 Fax: 040-27635644 Mobile: 9030626288
E-mail: deccanlandindia@gmail.com www.deccanland.com

హమారా హైదరాబాద్

చారిత్రక వారసత్వాన్ని కాపాడుకుందాం!
అంతర్జాతీయ గుర్తింపును కోరుకుందాం!!

G. Eshwar Reddy & Sons

Special Class Contractors
Specialist in : Roads by Hot-mix Process

Hyderabad, Andhra Pradesh, India

DECCAN LAND, Telugu Monthly, November - 2012
RNI Regn. No. APTEL 12798/01/1/2012-TC
Postal Permission, LII/RNT/HD/1167/2012-14

Edited, Printed, Published by M.Vedakumar, Printed at Deccan Press, 1-9-1126, Azamabad, Hyderabad - 500 020.
and Published at "CHANDRAM" 3-6-712/2, Street No. 11, Himayatnagar, Hyderabad - 500 029. Editor: **M.Vedakumar**